

plany zadań ochronnych
Natura 2000

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000

Ostoja Przemyska PLH180012

w województwie podkarpackim

Rzeszów 2013

wersja z 16.11.2013

1

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Wykonawca:

Konsorcjum: Fundacja Dziedzictwo Przyrodnicze i Klub Przyrodników

**na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska
w Rzeszowie**

Autorzy:

Paweł Pawlaczek – koordynator projektu planu, ekspert botanik
Stanisław Kucharzyk – ekspert botanik
Paweł Wolański – ekspert botanik
Adam Szary – ekspert botanik
Rafał Zarzecki – ekspert botanik
Andrzej Bobiec – ekspert nauk leśnych
Andrzej Melke – ekspert entomolog
Karol Komosiński – ekspert entomolog
Krzysztof Tatoj – ekspert ichtiolog
Przemysław Wasiak – ekspert teriolog
Marcin Zegarek – ekspert chiropterolog
Michał Śmielak – ekspert herpetolog
Radosław Michalski – z-ca koordynatora projektu planu
Lukasz Kuberski – ekspert GIS

SPIS TREŚCI

1.	Etap wstępny pracy nad Planem	4
1.1.	Informacje ogólne	4
1.2	Ustalenie terenu objętego Planem	5
1.2.1	Zestawienie dokumentów planistycznych mogących mieć wpływ na powierzchnię obszaru Natura 2000 objętą PZO	5
1.2.2	Teren objęty planem	7
1.3.	Mapa obszaru Natura 2000	8
1.4.	Opis założeń do sporządzenia Planu	9
1.5.	Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem	113
1.6.	Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu	377
1.7.	Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności	388
1.8.	Zespół Lokalnej Współpracy	50
2.	Etap II Opracowanie projektu Planu	54
	Moduł A	54
2.1	Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony	54
2.2.	Ogólna charakterystyka obszaru	67
2.3.	Struktura własności i użytkowania gruntów	77
2.4.	Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka	77
2.5.	Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego	78
2.6.	Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane	90
2.6.1.	Typy siedlisk przyrodniczych	120
2.6.2.	Gatunki roślin i ich siedliska występujące na terenie obszaru	151
2.6.3.	Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru	157
	Moduł B	224
3.	Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem	224
4.	Analiza zagrożeń	33839
5.	Cele działań ochronnych	35859
	Moduł C	36970
6.	Ustalenie działań ochronnych	37070
7.	Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony	445
8.	Wskazania do dokumentów planistycznych	465
9.	Przesłanki sporządzenia planu ochrony	469
10.	Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic	470
11.	Zestawienie uwag i wniosków	475
12.	Literatura	486

1. Etap wstępny pracy nad Planem

1.1. Informacje ogólne

Nazwa obszaru	Ostoja Przemyska
Kod obszaru	PLH180012
Opis granic obszaru	Tabela punktów załamania granic (załącznik nr 1)
SDF	Plik PDF Standardowego Formularza Danych (załącznik nr 2)
Położenie	Województwo podkarpackie, miasto Przemyśl, powiat przemyski: gmina Bircza (m.: Leszczawa Górna, Leszczawa Dolna, Łomna, Krajna, Wola Korzeniecka, Stara Bircza, Bircza, Korzeniec, Boguszówka, Łodzinka Dolna, Łodzinka Górna, Huta Brzuska, Brzuska), gmina Fredropol (m.: Posada Rybotycka, Rybotycze, Kopyśno, Borysławka, Makowa, Leszczyny, Sopotnik, Paportno, Kalwaria Paclawska, Nowe Sady, Nowosiółki Dydyńskie, Huwniki, Gruszowa, Sierakośce, Sólca, Aksmanice, Koniusza, Fredropol, Kniażyce), gmina Krasieczyn (wszystkie miejscowości), gmina Krzywczyna (m.: Bachów, Chyrzyna, Kupna, Reczpol, Krzywczyna, Wola Krzywiecka, Ruszelczyce, Średnia), gmina Przemyśl (m.: Wapowce, Bełwin, Łętownia, Ostrów, Pikulice, Grochowce, Witoszyńce), gmina Żurawica (m. Maćkowice), gmina Dubiecko (m. Iskań), powiat jarosławski: gmina Rokietnica (m. Rokietnica, Tuligłowy), gmina Rożwienica (m. Węgierka).
Powierzchnia obszaru (w ha)	39 656,8
Status prawny	Obszar zatwierdzony jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty decyzją Komisji Europejskiej 2009/93/WE z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmującą na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 43/63 z 13.02.2009 r.); powiększony do obecnej powierzchni (o Fort Grochowce – zimowisko nietoperzy i kompleks łąkowy ze stanowiskami motyli) decyzją Komisji Europejskiej 2011/64/UE (decyzja KE z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny; Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 33/146 z 8.2.2011).
Termin przystąpienia do sporządzenia Planu	05-06-2012
Termin zatwierdzenia Planu	
Koordynator Planu	Paweł Pawlaczyk, tel. 600482119; e-mail: pawpawla@wp.pl
Planista Regionalny	Maciej Ciuła, tel.: (17) 7850044, e-mail: maciej.ciuła.rzeszow@rdoś.gov.pl ; Dorota Rogala, tel.: 783921780, e-mail: dorota.rogala@yahoo.pl

Sprawujący nadzór	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie, al. Józefa Piłsudskiego 38, 35-001 Rzeszów, tel.: (17) 7850044, fax: (17) 8521109; e-mail: sekretariat.rzeszow@rdos.gov.pl
--------------------------	---

1.2 Ustalenie terenu objętego Planem

1.2.1 Zestawienie dokumentów planistycznych mogących mieć wpływ na powierzchnię obszaru Natura 2000 objętą planem

L.p.	Nazwa krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa, pokrywającej/go się z obszarem, która/e może powodować wyłączenie części terenu ze sporządzania Planu	Dokument planistyczny	Uzasadnienie wyłączenia części terenu ze sporządzania PZO	Powierzchnia krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa pokrywająca się z obszarem [ha]
1.	Obszar specjalnej ochrony ptaków Pogórze Przemyskie PLB180001	Plan zadań ochronnych jest sporządzany, lecz będzie obejmował zakres dot. ochrony ptaków i ich siedlisk, a nie ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków z zał. dyrektywy siedliskowej	Nie dotyczy	39651,12
2.	Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego (61 862 ha; 1991)	-	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Brak ustanowionego planu ochrony.	35305,82
3.	Rezerwat przyrody Brzoza Czarna w Reczpolu (2,66 ha; 1970)	-	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Brak ustanowionego planu ochrony.	2,66
4.	Rezerwat przyrody Kalwaria Paclawska (173,18 ha; 2001)	-	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Brak ustanowionego planu	173,18

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			ochrony.	
5.	Rezerwat przyrody Kopystanka (188,67 ha; 2001)	-	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Brak ustanowionego planu ochrony.	188,67
6.	Rezerwat przyrody Krępak (138,46 ha; 1991)	-	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Brak ustanowionego planu ochrony.	138,46
7.	Rezerwat przyrody Leoncina (8,67 ha; 2001)	-	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Brak ustanowionego planu ochrony.	8,67
8.	Rezerwat przyrody Przełom Hołubli (46,42 ha; 1995)	-	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Brak ustanowionego planu ochrony.	46,42
9.	Rezerwat przyrody Reberce (190,96 ha; 1995)	-	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Brak ustanowionego planu ochrony.	190,96
10.	Rezerwat przyrody Turnica (151,50 ha; 1995)	-	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Brak ustanowionego planu ochrony.	151,50
11.	Nadleśnictwo Bircza	Plan urządzenia lasu na lata 2007-2016	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11	17057,73

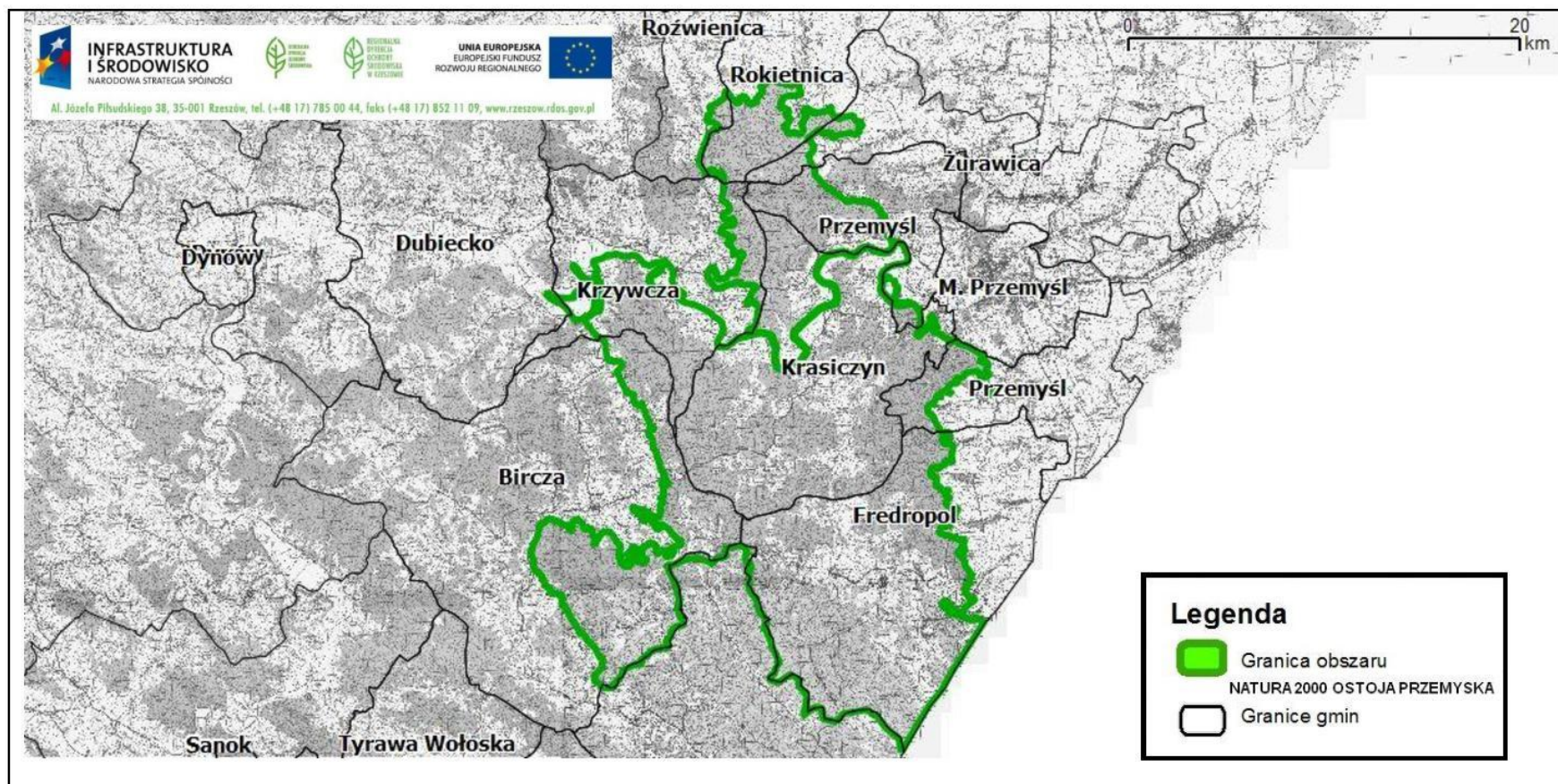
Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm). Plan urządzenia lasu nie zawiera zakresu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.	
12.	Nadleśnictwo Krasieczyn	Plan urządzenia lasu na lata 2007-2016	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm). Plan urządzenia lasu nie zawiera zakresu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.	20545,49
13.	Nadleśnictwo Kańczuga	Plan urządzenia lasu na lata 2004 - 2013	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm). Plan urządzenia lasu nie zawiera zakresu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.	2053,55

1.2.2 Teren objęty planem

Nazwa	Procent powierzchni obszaru, dla którego sporządza się PZO	Powierzchnia [ha]
Plan zadań ochronnych dla obszaru Ostoja Przemyska PLH180012	100%	39 656,8

1.3. Mapa obszaru Natura 2000

1.4. Opis założeń do sporządzenia Planu

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6(1) Dyrektywy Siedliskowej (DYREKTYWA RADY 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – Dz. U. L 206 z 22.7.1992 ze zm.).

Obszar zatwierdzony jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty decyzją Komisji Europejskiej 2009/93/WE z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmującą na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 43/63 z 13.02.2009 r.); powiększony do obecnej powierzchni (o Fort Grochowce – zimowisko nietoperzy i kompleks łąkowy ze stanowiskami motyli) decyzją Komisji Europejskiej 2011/64/UE (decyzja KE z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny; Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 33/146 z 8.2.2011). Plan zadań ochronnych dotyczyć będzie całego obszaru Natura 2000 – nie stwierdzono by zachodziły przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Jego głównym celem będzie określenie działań i sformułowanie zapisów pozwalających na skuteczną ochronę gatunków i siedlisk wskazanych jako przedmioty ochrony. Wykonane zostaną również ekspertyzy służące uzupełnieniu informacji o obszarze. Lista przedmiotów ochrony może ulec zmianie w toku prac nad projektem planu. Projekt sporządza sprawujący nadzór nad obszarem, którym w przypadku obszaru jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

Plan zadań ochronnych (PZO) jest narzędziem ochrony siedlisk i gatunków stanowiących przedmiot ochrony obszaru Natura 2000. Ustalenia planu mogą jednak dotyczyć również terenów znajdujących się poza granicami obszaru, jeśli są istotne dla zachowania lub przywrócenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz zachowania spójności sieci Natura 2000, w tym utrzymania korytarzy migracyjnych. Podstawowym celem opracowania projektu planu jest szybkie podjęcie działań, niezbędnych do zachowania przedmiotów ochrony. Obowiązek sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r.; Nr 151; poz. 1220, z późn. zm.). Szczegółowy zakres dokumentu określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U. z 2010 r.; Nr 34; poz.186 z późn. zm.).

Zakres prac koniecznych dla sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru obejmuje:

- opisanie granic obszaru w formie wektorowej warstwy informacyjnej;
- zgromadzenie, zweryfikowanie i uzupełnienie informacji o obszarze i przedmiotach ochrony, istotnych dla ich ochrony;
- ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony;
- identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń;
- ustalenie celów działań ochronnych;
- ustalenie działań ochronnych wynikających z ustalonych celów działań ochronnych;

- ustalenie koniecznych zmian obowiązujących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planów urządzania lasu;
- ocenę potrzeby sporządzenia planu ochrony dla części lub całości obszaru oraz terminu jego sporządzenia;
- sporządzenie dokumentacji projektu planu zadań ochronnych w formie elektronicznej, opracowanej w formie opisu tekstowego, zestawień tabelarycznych, przedstawień graficznych, map, baz danych, w tym cyfrowych warstw informacyjnych.

PZO sporządza się w oparciu o istniejącą i możliwą do szybkiego zebrania wiedzę na temat obszaru Natura 2000. W ramach procesu planistycznego należy przeprowadzić niezbędne badania terenowe i ustalić czy szczegółowe inwentaryzacje są potrzebne do właściwego określenia działań ochronnych. Plan zadań ochronnych sporządza się na okres 10 lat. Jest on ustanawiany zarządzeniem regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Skutki ustanowionego planu dla obszaru Natura 2000 to między innymi:

- określenie zakresu rzeczowego i kosztów działań niezbędnych dla ochrony obszaru wraz z ich harmonogramem, umożliwiającym występowanie o środki na ich wykonanie;
- ustanowienie formalnych podstaw występowania o środki na wykonanie niezbędnych prac;
- podsumowanie wiedzy o obszarze i przedmiotach ochrony, służącej do późniejszego śledzenia zmian oraz określenie w jakim zakresie wymaga uzupełnienia;
- ustalenie systemu monitorowania stanu przedmiotów ochrony, w tym skutków prowadzonych działań ochronnych;
- ułatwienie kwalifikowania przedsięwzięć/działań pod kątem możliwości wywierania negatywnego wpływu na obszar, z zastrzeżeniem, że przedsięwzięcie/działania nie ujęte w planie jako zagrożenia należy traktować jako mogące potencjalnie znacząco negatywnie oddziaływać na obszar;
- określenie „założeń ochrony obszaru” i celów planu zadań ochronnych jako „punktu odniesienia” dla ocen oddziaływania przedsięwzięć/działań na obszar Natura 2000 oraz dla strategicznych ocen oddziaływania innych planów;
- wskazanie ryzykownych/niewłaściwych zapisów w istniejących studiach i planach z punktu widzenia ochrony obszaru;
- jest podstawą do zastosowania w razie potrzeby art. 37 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody („jeżeli działania na obszarze Natura 2000 zostały podjęte niezgodnie z ustaleniami planu zadań ochronnych lub planu ochrony, regionalny dyrektor ochrony środowiska (...) nakazuje ich natychmiastowe wstrzymanie i podjęcie w wyznaczonym terminie niezbędnych czynności w celu przywrócenia poprzedniego stanu danego obszaru, jego części lub chronionych na nim gatunków”);
- uregulowanie zasad wdrażania programów rolnośrodowiskowych, które muszą być zgodne z zapisami planu;
- opisanie nowo znalezionych gatunków lub siedlisk, które powinny być przedmiotami ochrony w obszarze (umożliwia to m.in. stosowanie wobec nich art. 6(4) Dyrektywy Siedliskowej);

- określenie konieczności sporządzenia planu ochrony oraz zmian/modyfikacji SDF/granicy obszaru.

Plan zadań ochronnych nie jest sposobem na zwolnienie jakichkolwiek działań z obowiązujących procedur, np. PZO nie zastąpi, w stosunku do żadnych planów ani przedsięwzięć, procedury oceny oddziaływania na obszar Natura 2000.

W celu zapewnienia udziału społeczeństwa oraz wszystkich zainteresowanych podmiotów prowadzących działalność w obszarze Natura 2000 lub w inny sposób z nim związanych, przygotowanie projektu planu będzie jawne na wszystkich etapach prac. Zainteresowane osoby i instytucje będą mogły aktywnie uczestniczyć w procesie planowania jako członkowie Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW). Udział przedstawicieli różnych instytucji, grup społecznych i profesji pozwoli zoptymalizować proces planowania PZO. Skład ZLW będzie mógł być w dowolnym etapie prac poszerzony o osoby lub instytucje pragnące wziąć udział w procesie przygotowania projektu planu. W pracach nad projektem planu przewidziano 3 spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy, których celem będzie przedstawienie oraz przedyskutowanie zagadnień dotyczących projektu planu.

Informacja o postępie prac, prowadzonych spotkaniach i dokonywanych uzgodnieniach będzie zamieszczana na Platformie Komunikacyjno-Informacyjnej oraz na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie. Kontakt z członkami ZLW będzie utrzymywany także przez pocztę elektroniczną oraz telefonicznie. Za pośrednictwem dostępnych kanałów teleinformatycznych będzie można zapoznawać się z bieżącym stanem prac nad projektem Planu i zgłaszać uwagi i wnioski podczas procesu planistycznego.

Obszar obejmuje fragment Pogórza Przemyskiego i Pogórza Dynowskiego. Na styku jedynych 3 krain geobotanicznych jakie znajdują się na terenie Polski: nizinno-wyżynnej, górskiej i pontyjsko-pannońskiej. Największym wyróżnikiem przyrodniczym terenu są fragmenty puszczy karpackiej o cechach lasu naturalnego z bogatą listą reliktowych gatunków charakterystycznych dla lasów pierwotnych, wiele spośród nich z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Istotnym elementem są też dobrze wykształcone murawy kserotermiczne z bogatym światem motyli.

Według Standardowego Formularza Danych (SDF) przedmiotami ochrony jest:

- 6 typów siedlisk przyrodniczych

- 18 gatunków zwierząt z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, w tym: 4 gatunki ssaków, 3 gatunki płazów, 4 gatunki ryb i 7 gatunków bezkręgowców. Nowe dane wskazują na potrzebę uzupełnienia list o 1 typ siedliska przyrodniczego, 1-3 gatunków ssaków, co najmniej 3 gatunki bezkręgowców i 1 gatunek rośliny. W obrębie siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej dominuje żyzna buczyna karpacka (kod 9130), zajmująca blisko 40% powierzchni obszaru. Znacznie mniejszy areał ma grąd subkontynentalny (9170; ok. 13%) oraz lasy i zarośla łęgowe (91E0; ok. 0,6%) występujące w dolinach rzek i potoków. Na podstawie najnowszych badań, do grupy zbiorowisk leśnych należy dopisać jaworzyny (9180) – rzadkie siedliska przyrodnicze występujące na stromych wilgotnych stokach. Z siedlisk nieleśnych, znaczną część powierzchni obszaru (ok. 6%) zajmują niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (6510). Interesująca jest obecność torfowisk alkalicznych (7230) oraz muraw kserotermicznych (6210) – w okolicach wsi Rybotycze i Makowa.

W SDF obszaru ogółem ujętych jest 27 gatunków zwierząt z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, z czego 18 jest wskazanych jako przedmioty

ochrony. Według SDF obszar jest ważny dla ochrony dużych drapieżników: wilka *Canis lupus* i rysia *Lynx lynx*, a także dla bobra *Castor fiber* i wydry *Lutra lutra*. Nowsze dane wskazują, że może okazać się ważny także dla niedźwiedzia *Ursus arctos* oraz nietoperzy: mopka *Barbastella barbastellus* i nocka dużego *Myotis myotis*. Herpetofaunę w grupie przedmiotów ochrony reprezentują: traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, traszka karpacka *Triturus montandoni* i kumak górski *Bombina variegata*. Spośród ryb SDF obszaru jako przedmioty ochrony podaje: brzanę *Barbus peloponnesius*, głowacza białopłetwego *Cottus gobio*, kielba kesslera *Gobio kessleri* oraz minoga strumieniowego *Lampetra planeri*. Z gatunków wymienionych w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej bytuje tu również boleń *Aspius aspius*, różanka *Rhodeus sericeus amarus* oraz koza złotawa *Sabanejewia aurata*. Ich populacje jak dotąd uznane zostały za nieznaczące, jednak ta ocena w trakcie prac nad projektem planu zadań ochronnych zostanie zweryfikowana. W grupie bezkręgowców bogaty jest świat motyli. Do gatunków ujętych w SDF jako przedmioty ochrony należą: czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*, barczatka kataks *Eriogaster catax*, krasopani hera *Callimorpha quadripunctaria*, szlakoń szafrańiec *Colias myrmidone*. Unikatem na skalę europejską są liczne populacje owadów związanych z lasami o charakterze naturalnym, a dokładnie z obecnością grubych kłód martwego drewna. Są to: zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus*, zagłębek bruzdkowany *Rhysodes sulcatus* oraz ponurek Schneidera *Boros schneideri*. Gatunki te nie były dotąd wykazywane w SDF jako znaczące, jednak aktualne rozpoznanie wskazuje że bytujące tu populacje należą do największych w Polsce. W okolicach górskich strumieni występuje kolejny chrząszcz związany z obecnością martwego drewna (ujęty jako przedmiot ochrony) – Biegacz urozmaicony *Carabus variolosus*. Spośród bezkręgowców ujętych w SDF jako przedmioty ochrony, weryfikacji wymagają informacje o występowaniu małża skójkę gruboskorupowej *Unio crassus*, motyla modraszka nausitous *Maculinea nausithous* oraz chrząszczy saproksylicznych – pachnicy dębowej *Osmoderma eremita*, kozioroga dębosza *Cerambyx cerdo* oraz jelonka rogacza *Lucanus cervus*. Dodatkowo przedmiotem prac nad projektem planu będzie próba odnalezienia ewentualnych stanowisk nie ujętego w SDF motyla modraszka telejusa *Glaucopsyche teleius*, którego występowanie jest tu jednak prawdopodobne. W zbliżonych do naturalnych fragmentach puszczy karpackiej, na leżących w potokach, grubych kłódach martwych jodeł, spotkać można, nie ujęty w SDF, mech – relikwit lasów pierwotnych, bezlist okrywowy *Buxbaumia viridis* (załącznik II Dyrektywy Siedliskowej).

1.5. Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem

Dane zamieszczone w tej tabeli pochodzą z SDF obszaru i są tu podane jako punkt wyjścia do prac. Zostaną one zweryfikowane i prawdopodobnie w części zmienione w wyniku prac.

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiedl.	Pop. Lęgo wa	Populacja Mi gr.	Ocena Pop. / Stopień Repre zen.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Oce na Ogól na	Opinia dot. wpisu
S1	6210	Murawy kserotermiczne	<i>Festuco-Brometea</i>	0,02				B	C	B	A	Na pewno ważny przedmiot ochrony w obszarze, występowanie potwierdzone ujęciem płatów z obszaru w Państwowym Monitoringu Przyrodniczym w latach 2006-2007. Powierzchnia i znaczenie wymagają weryfikacji, w tym badań terenowych o charakterze pełnej inwentaryzacji, co podjęto w ramach prac nad PZO.
S2	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowe ekstensywne	<i>Arrhenatherion elatioris</i>	6,00				A	C	B	B	Na pewno ważny przedmiot ochrony w obszarze. Powierzchnia w obszarze może się ostatecznie różnić od tej proponowanej w SDF. Dane ilościowe mogą wymagać aktualizacji i uszczegółowienia z wykorzystaniem wszystkich aktualnie dostępnych źródeł informacji. W ramach PZO zakłada się syntezę różnych źródeł informacji, choć nie zakłada się uzupełniania inwentaryzacji terenowej rozmieszczenia siedliska.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadł.	Pop. Lęgo wa	Populacja Migr.	Ocena Pop. / Stopień Reprezen.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Ocena Ogólna	Opinia dot. wpisu
S3	7230	Torfowiska alkaliczne		1,50				A	C	A	A	Dane wątpliwe. Pomimo dużej powierzchni i kluczowego znaczenia wskazanego w SDF, żadne inne źródło nie potwierdziło dotychczas występowania tego typu siedliska w obszarze. Nie zostało ono wykazane ani w Lasach Państwowych w inwentaryzacji 2007 r., ani w inwentaryzacji BULiGL na terenach nieleśnych w 2007 r., ani w pracach WZS, ani też w katalogu torfowisk alkalicznych wykonanym w 2012 r. w ramach projektu „Program ochrony torfowisk alkalicznych w Polsce”. W obszarze nie ma także zastosowania pakietu rolnośrodowiskowego „mechowiska”. Wymaga sprawdzenia, czy siedlisko w ogóle występuje w obszarze. Według opinii eksperckich – jego występowanie jest możliwe, ale tylko w formie małych płatów. Być może zapis w SDF powstał wskutek błędnego utożsamienia z tym siedliskiem wilgotnych łąk. W ramach prac nad PZO podjęto próby znalezienia płatów siedliska.

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadł.	Pop. Lęgo wa	Populacja Migr.	Ocena Pop. / Stopień Reprezent.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Ocena Ogólna	Opinia dot. wpisu
S4	9130	Żyzne buczyny	<i>Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion</i>	38,62				A	B	A	A	Dane wiarygodne i stosunkowo pełne, zwłaszcza w zakresie Lasów Państwowych, gdzie poziom błędu inwentaryzacji powinien być niski. W zakresie lasów prywatnych – dane oparte na inwentaryzacji BULiGL. Dane z niej są wiarygodne, ale nie wiadomo czy kompletne. Siedlisko dominujące powierzchniowo obszarze. W ramach PZO zakłada się syntezę różnych źródeł informacji, choć nie zakłada się uzupełniania inwentaryzacji terenowej rozmieszczenia siedliska.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadł.	Pop. Lęgo wa	Populacja Mi gr.	Ocena Pop. / Stopień Repre zen.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Ocena Ogólna	Opinia dot. wpisu
S5	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>	13,22				A	B	A	A	Dane wiarygodne i stosunkowo pełne, zwłaszcza w zakresie Lasów Państwowych, gdzie poziom błędu inwentaryzacji powinien być niski, choć mogła istnieć pewna skala niepewności co do identyfikacji siedliska. W zakresie lasów prywatnych – dane oparte na inwentaryzacji BULiGL. Dane z niej są wiarygodne, ale nie wiadomo czy kompletne. W ramach PZO zakłada się syntezę różnych źródeł informacji, choć nie zakłada się uzupełniania inwentaryzacji terenowej rozmieszczenia siedliska.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadł.	Po p. Lę go wa	Po pul acj a Mi gr.	Ocena Pop. / Stopie ń Repre zen.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Oce na Ogól na	Opinia dot. wpisu
S6	91E0	Łęgi wierzbowe topolowe olszowe i jesionowe	<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion</i>	0,58				B	C	B	A	Dane wiarygodne i stosunkowo pełne, zwłaszcza w zakresie Lasów Państwowych, gdzie poziom błędu inwentaryzacji powinien być niski, choć problemem może być występowanie łęgów w postaci pasów i smug nie stanowiących odrębnych wydzieli. W zakresie lasów prywatnych – dane oparte na inwentaryzacji BULiGL. Dane z niej są wiarygodne, ale nie wiadomo czy kompletne. Drobne, liczne płyty i pasma łęgów w obszarze pozostają nieskartowane. W ramach PZO zakłada się syntezę różnych źródeł informacji, a także rejestrację uzupełniających informacji w terenie, przy okazji prac nad innymi elementami; choć nie zakłada się pełnego uzupełniania inwentaryzacji terenowej.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiedl.	Pop. Lęgo wa	Populacja Migr.	Ocena Pop. / Stopień Reprezen.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Ocena Ogólna	Opinia dot. wpisu
pS7	3220	Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków		n/d				n/d	n/d	n/d	n/d	Siedlisko nie podawane w SDF, ale występowanie w obszarze podane w materiałach inwentaryzacji BULiGL z 2007 r. Można też podejrzewać większą liczbę stanowisk na podstawie obrazu na ortofotomapie oraz znajomości terenu przez ekspertów. W ramach prac nad PZO podjęto sprawdzenie w terenie istniejących danych oraz ocenę pod kątem reprezentatywności płatów, które potwierdziły znaczące występowanie siedliska. Podjęto także próbę wyszukania nowych płatów, z wykorzystaniem fotointerpretacji.
pS8	7220	Źródlika wapienne ze zbiorowiskami Cratoneurion commutati	Cratoneurion commutati	n/d				n/d	n/d	n/d	n/d	Siedlisko nie podawane w SDF, ale na podstawie wiedzy ekspertów o terenie, występuje na terenie obszaru. W ramach prac nad PZO podjęto weryfikację i poszukiwania w terenie. Potwierdziły one występowanie siedliska, z reprezentatywnością uzasadniającą dodanie go do SDF.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiedl.	Pop. Lęgo wa	Populacja Migr.	Ocena Pop. / Stopień Reprezen.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Ocena Ogólna	Opinia dot. wpisu
pS9	8220	Ściany skalne i rumowiska krzemianowe z żbiorowiskami z <i>Androsacetalia vandellii</i>	<i>Androsacetalia vandellii</i>	n/d				n/d	n/d	n/d	n/d	Siedlisko nie podawane w SDF, ale na podstawie wiedzy ekspertów o terenie, występuje na terenie obszaru. W ramach prac nad PZO podjęto weryfikację i poszukiwania w terenie. Potwierdziły one występowanie siedliska, z reprezentatywnością uzasadniającą dodanie go do SDF.
pS10	9110	Kwaśne buczyny	<i>Luzulo-Fagenion</i>	n/d				n/d	n/d	n/d	n/d	Siedlisko nie podawane w SDF, ale w materiałach ALP i BULiGL wykazano: 19 płątów siedliska o łącznej powierzchni 213.91 ha (średnio 11.26 ha) oraz 4 płąty odnotowanych punktowo o powierzchni 113.65 ha; dotyczy to głównie lasów jodłowych na siedliskach lasu mieszanego. W ramach PZO zakłada się sprawdzenie i syntezę różnych źródeł informacji, choć nie zakłada się uzupełniania inwentaryzacji terenowej rozmieszczenia siedliska.
pS11	9180	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach	<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>	n/d				n/d	n/d	n/d	n/d	Siedlisko nie podawane w SDF, ale odnaleziono artykuł o występowaniu jezycznika zwyczajnego przy kamieniotomie w Krzeczówce http://www.tpn.pbp.webd.pl/artykuly.htm , co może wskazywać na występowanie siedliska. W ramach PZO zostanie sprawdzone występowanie siedliska.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadł.	Po p. Lę go wa	Po pul acj a Mi gr.	Ocena Pop. / Stopie ń Repre zen.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Oce na Ogól na	Opinia dot. wpisu
pR1	1381	Widłoząb zielony	<i>Dicranum viride</i>		n/d			n/d	n/d	n/d	n/d	Obecność gatunku w obszarze i konieczność dodania do SDF wynika ze współczesnych danych literaturowych (Stebel, Cykowska i Zarnowiec 2011; Armata 2008). W ramach prac nad PZO podjęto poszukiwanie dalszych stanowisk.
pR2	1386	Bezłist okrywony	<i>Buxbaumia viridis</i>		n/d			n/d	n/d	n/d	n/d	Obecność gatunku w obszarze wynika z raportu Fundacji Dziedzictwo Przyrodnicze dla RDOŚ z 31.01.2012 i wiedzy terenowej ekspertów. Potwierdzony także publikacją naukową (Zarzecki 2012). W ramach prac nad PZO podjęto poszukiwanie dalszych stanowisk.
Z1	1337	Bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>		P			C	B	C	C	Gatunek obecny w obszarze, znany z licznych stwierdzeń śladów obecności i żeremi, a także szkód od bobrów zgłaszanych do RDOŚ. Wstępnie ocenia się, że nie wymaga w obszarze szczególnych środków ochrony (podlega, jak w całym kraju, ochronie gatunkowej, która tak w kraju, jak i w obszarze wydaje się wystarczająca), więc nie są potrzebne dodatkowe badania nad nim.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadł.	Po p. Lę go wa	Po pul acj a Mi gr.	Ocena Pop. / Stopie ń Repre zen.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Oce na Ogól na	Opinia dot. wpisu
Z2	1352	Wilk	<i>Canis lupus</i>		P			C	B	C	B	Obecność gatunku w obszarze potwierdzona powtarzającymi się obserwacjami. W ramach prac nad PZO przewidziano prace pogłębiające rozpoznanie, w tym tropienia.
Z3	1355	Wydra	<i>Lutra lutra</i>		P			C	B	C	B	Informacja wiarygodna. Obecność gatunku w obszarze potwierdzana powtarzającymi się obserwacjami. Ocena ogólna może wymagać weryfikacji. Wymaga rozpoznania pod kątem pospolitości w obszarze, co zostało sprawdzone w ramach prac nad PZO.
Z4	1361	Ryś	<i>Lynx lynx</i>		P			C	C	B	C	Informacja wiarygodna. Obecność gatunku w Ostoi jest potwierdzana powtarzającymi się, choć nieczęstymi obserwacjami. Gatunku nie podano wprawdzie w wynikach inwentaryzacji przyrodniczej Lasów Państwowych, ale podano np. w Inwentaryzacji wilka i rysia ZBS. W ramach prac nad PZO przewidziano prace pogłębiające rozpoznanie, w tym tropienia.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiedł.	Po p. Lę go wa	Po pul acj a Mi gr.	Ocena Pop. / Stopie ń Repre zen.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Oce na Ogól na	Opinia dot. wpisu
Z5	1166	Traszka grzebieniasta	<i>Triturus cristatus</i>		P			C	B	C	C	Obecność gatunku w obszarze jest potwierdzana powtarzającymi się, choć tylko sporadycznymi i nieczęstymi obserwacjami; ostatnie informacje publikowane pochodzą sprzed kilkunastu lat, choć istnieją także świeże, niepublikowane doniesienia. Ocena ogólna może wymagać weryfikacji. W ramach PZO przewidziano badania o charakterze „próbkowania” populacji płazów.
Z6	1193	Kumak górski	<i>Bombina variegata</i>		C			C	B	B	B	Informacja wiarygodna. Obecność gatunku w obszarze potwierdzana powtarzającymi się obserwacjami. W ramach PZO przewidziano badania o charakterze „próbkowania” populacji płazów.
Z7	2001	Traszka karpacka	<i>Triturus montandoni</i>		P			C	B	B	B	Informacja wiarygodna. Obecność gatunku w obszarze potwierdzana powtarzającymi się obserwacjami. W ramach PZO przewidziano badania o charakterze „próbkowania” populacji płazów.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadł.	Po p. Lę go wa	Po pul acj a Mi gr.	Ocena Pop. / Stopie ń Repre zen.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Oce na Ogól na	Opinia dot. wpisu
Z8	1096	Minóg strumieniowy	<i>Lampetra planeri</i>		P			C	B	C	C	Informacja wiarygodna, choć obecny stan, a nawet występowanie gatunku nie są znane. W ramach PZO przewidziano prace o charakterze „próbkowania” populacji ryb i minogów.
Z9	1163	Głowacz białopłetwy	<i>Cottus gobio</i>		R			C	B	C	C	Informacja wiarygodna, choć obecny stan, a nawet występowanie gatunku nie są znane. W ramach PZO przewidziano prace o charakterze „próbkowania” populacji ryb i minogów.
Z10	2503	Brzanka	<i>Barbus peloponnesius</i>		C			C	B	B	B	Informacja wiarygodna, choć obecny stan, a nawet występowanie gatunku nie są znane. W ramach PZO przewidziano prace o charakterze „próbkowania” populacji ryb i minogów.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiedł.	Po p. Lę go wa	Po pul acj a Mi gr.	Ocena Pop. / Stopie ń Repre zen.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Oce na Ogól na	Opinia dot. wpisu
Z11	2511	Kiełb Kesslera	<i>Gobio kessleri</i>		P			C	A	B	B	Informacja wiarygodna. Silna populacja gatunku znana jest z Sanu, także na odcinku przepływającym przez obszar (choć z niej wyłączonym), stąd można podejrzewać obecność gatunku także w Ostoi. W ramach PZO przewidziano prace o charakterze „próbkowania” populacji ryb i minogów.
Z12	1060	Czerwończy k nieparek	<i>Lycaena dispar</i>		P			C	B	C	C	Informacja wiarygodna. Obecność gatunku potwierdzona podczas prac WZS w 2009 r., jednak rozmieszczenie i liczebność populacji wymaga pogłębienia rozpoznania, a oceny mogą wymagać aktualizacji. W ramach PZO przewidziano prace „próbkujące”, lecz nie pełną inwentaryzację stanowisk gatunku.
Z13	1074	Barczatka kataks	<i>Eriogaster catax</i>		P			C	C	C	C	Informacja wiarygodna, choć obecność gatunku nie potwierdzona współczesną inwentaryzacją, wymagająca sprawdzenia. W ramach PZO podjęto prace poszukiwawcze.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiedl.	Po p. Lę go wa	Po pul acj a Mi gr.	Ocena Pop. / Stopie ń Repre zen.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Oce na Ogól na	Opinia dot. wpisu
Z14	1078	Krasopani hera	<i>Callimorpha quadripunctaria</i>		P			A	C	B	A	Informacja wiarygodna. Obecność gatunku potwierdzana powtarzającymi się, choć nieczęstymi i niepublikowanymi obserwacjami. W ramach PZO podjęto prace poszukiwawcze.
Z15	1083	Jelonek rogacz	<i>Lucanus cervus</i>		P			C	C	C	C	Informacja mało wiarygodna. Historycznie stwierdzany, ale obecność gatunku nie potwierdzona żadnymi współczesnymi badaniami, mimo dość dużej intensywności penetracji terenu przez koleopterologów. Najprawdopodobniej wpis w SDF jest oparty tylko na historycznych danych. W ramach PZO podjęto prace poszukiwawcze.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadł.	Po p. Lę go wa	Popul acja Mi gr.	Ocena Pop. / Stopie ń Repre zen.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Oce na Ogól na	Opinia dot. wpisu
Z16	1088	Kozioróg dębosz	<i>Cerambyx cerdo</i>		P			C	C	C	C	Informacja mało wiarygodna. Historycznie stwierdzany, ale obecność gatunku nie potwierdzona żadnymi współczesnymi badaniami, mimo dość dużej intensywności penetracji terenu przez koleopterologów. Najprawdopodobniej wpis w SDF jest oparty tylko na historycznych danych. W ramach PZO podjęto prace poszukiwawcze.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiedl.	Po p. Lęgo wa	Po pul acj a Mi gr.	Ocena Pop. / Stopie ń Repre zen.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Oce na Ogól na	Opinia dot. wpisu
Z17	4014	Biegacz urozmaicony	<i>Carabus variolosus</i>		P			C	C	C	C	Informacja wiarygodna. Obecność gatunku potwierdzona: Raport Fundacji Dziedzictwo Przyrodnicze dotyczący stwierdzonych lokalizacji: zgniotka cynobrowego <i>Cucujus cinnaberinus</i> , zagłębka bruzdkowanego <i>Rhysodes sulcatus</i> , ponurka Schneidera <i>Boros schneideri</i> , biegacza urozmaiconego <i>Carabus variolosus</i> , biegacza Zawadzkiego <i>Carabus zawadzkei</i> , bezlistu okrywowego <i>Buxbaumia viridis</i> . Raport adresowany do RDOŚ w Rzeszowie 31.01.2012, ponadto dane Państwowego Monitoringu Przyrodniczego z 2011 r. opisujące stanowisko Las Węgierka w pn. części obszaru. W ramach PZO podjęto dalsze prace o charakterze „próbkowania”.
Z18	4030	Szlaczkoń szafraniec	<i>Colias myrmidone</i>		R			C	C	B	C	Informacja mało wiarygodna, obecność gatunku nie potwierdzona żadnymi współczesnymi badaniami, mimo poszukiwań prowadzonych przez specjalistów entomologów. Najprawdopodobniej błędny wpis oparty tylko na historycznych danych. W ramach PZO podjęto prace poszukiwawcze.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadł.	Pop. Lęgowa	Populacja Migr.	Ocena Pop. / Stopień Reprezen.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Ocena Ogólna	Opinia dot. wpisu
pZ1 9	1086	Zgniotek cynobrony ¹	<i>Cucujus cinnaberinus</i>		P			D				Ocena D jest błędna – obszar jest na pewno znaczący dla gatunku, który należy uznać za przedmiot ochrony. Liczna obecność gatunku potwierdzona wynikami obserwacji Państwowego Monitoringu Przyrodniczego oraz przez Raport Fundacji Dziedzictwo Przyrodnicze dotyczący stwierdzonych lokalizacji: zgniotka cynobrowego <i>Cucujus cinnaberinus</i> , żagłóbka bruzdkowanego <i>Rhysodes sulcatus</i> , ponurka Schneidera <i>Boros schneideri</i> , biegacza urozmaiconego <i>Carabus variolosus</i> , biegacza Zawadzkiego <i>Carabus zawadzkei</i> , bezlistu okrywowego <i>Buxbaumia viridis</i> . Raport adresowany do RDOŚ w Rzeszowie 31.01.2012. Już dotychczasowe dane dowodzą, że jest to jedna z najważniejszych ostoi dla gatunku w Polsce. W ramach PZO prowadzono dalsze prace poszukiwawcze.

¹ W trakcie prac nad niniejszym planem, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska zmienił i przekazał Komisji Europejskiej SDF obszar, nadając zgniotkowi cynobrowemu oceny ABCB

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osia d. ł.	Po p. Lę go wa	Po pul acj a Mi gr.	Ocena Pop. / Stopie ń Repre zen.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Oce na Ogól na	Opinia dot. wpisu
pZ20	1920	Ponurka Schneidera	Boros schneideri		P			D				Ocena D jest błędna – obszar jest na pewno znaczący dla gatunku, który musi być uznany za przedmiot ochrony. Obecność gatunku potwierdzona publikacją: Buchholz L., Olbrycht T., Melke A. 2012. Występowanie <i>Boros schneideri</i> (Panzer, 1796) (Coleoptera: Boridae) w południowo-wschodniej Polsce. Wiadomości Entomol. 31(3) oraz Raport Fundacji Dziedzictwo Przyrodnicze dotyczący stwierdzonych lokalizacji: żgniotka cynobrowego <i>Cucujus cinnaberinus</i>, żagłóbka bruzdkowanego <i>Rhysodes sulcatus</i>, ponurka <i>Schneidera Boros schneideri</i>, biegacz urozmaiconego <i>Carabus variolosus</i>, biegacz Zawadzkiego <i>Carabus zawadzkei</i>, bezlistu okrywanego <i>Buxbaumia viridis</i>. Raport adresowany do RDOŚ w Rzeszowie 31.01.2012. Już dotychczasowe dane dowodzą, że jest to jedna z najważniejszych ostoi dla gatunku w Polsce. W ramach PZO podjęto dalsze prace poszukiwawcze.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiađ.	Po p. Lęgo wa	Po pul acj a Mi gr.	Ocena Pop. / Stopie ń Repre zen.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Oce na Ogól na	Opinia dot. wpisu
pZ2 1	4026	Zagłębek bruzdkowany ²	<i>Rhysodes sulcatus</i>		P			D				Ocena D jest błędna – obszar jest na pewno znaczący dla gatunku, który musi być uznany za przedmiot ochrony. Obecność gatunku potwierdzona: Buchholz L., Komosiński K., Melke A., Michalski R., Szymczuk R., Koba Ł., Sienkiewicz P. 2011. Nowe dane o występowaniu <i>Rhysodes sulcatus</i> (Fabricius, 1787) (Coleoptera: Rhysodidae) na terenie Nadleśnictwa Bircza w północno-wschodniej Polsce. Wiad. Entomol. 30(3): 179.181. oraz Raport Fundacji Dziedzictwo Przyrodnicze dotyczący stwierdzonych lokalizacji: żgniotka cynobrowego <i>Cucujus cinnaberinus</i>, zagłębka bruzdkowanego <i>Rhysodes sulcatus</i>, ponurka Schneidera <i>Boros schneideri</i>, biegacza urozmaiconego <i>Carabus variolosus</i>, biegacza Zawadzkiego <i>Carabus zawadzkei</i>, bezlistu okrywowego <i>Buxbaumia viridis</i>. Raport adresowany do RDOŚ w Rzeszowie 31.01.2012. Już dotychczasowe dane dowodzą, że jest to jedna z najważniejszych ostoi dla gatunku w Polsce. W ramach PZO podjęto dalsze prace poszukiwawcze.

² W trakcie prac nad niniejszym planem, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska zmienił i przekazał Komisji Europejskiej SDF obszar, nadając zagłębki bruzdkowanemu oceny ABCB

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadł.	Po p. Lę go wa	Po pul acj a Mi gr.	Ocena Pop. / Stopie ń Repre zen.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Oce na Ogól na	Opinia dot. wpisu
pZ2 2	1061	Modraszek nausitous	Maculinea nausithous		P			D				Obecność gatunku potwierdzona podczas prac WZS w 2009 r., jednak rozmieszczenie i liczebność populacji wymaga pogłębienia rozpoznania, a oceny mogą wymagać aktualizacji. Wiarygodne dane WZS z 2008 r. sugerują występowanie znaczące, choć ograniczonej przestrzennie populacji. W ramach PZO przeprowadzono prace w kierunku wyjaśnienia statusu tego stanowiska oraz dalsze prace poszukiwawcze.
pZ2 3	1059	Modraszek telejus	Glaucopsyche teleius		n/d			n/d	n/d	n/d	n/d	Nie ujmowany dotychczas w SDF, ale obecność gatunku potwierdzona podczas prac WZS w 2009 r., jednak rozmieszczenie i liczebność populacji wymaga zbadania, a oceny mogą wymagać aktualizacji. Wiarygodne dane WZS z 2008 r. sugerują występowanie znaczące, choć ograniczonej przestrzennie populacji. W ramach PZO przeprowadzono prace w kierunku wyjaśnienia statusu tego stanowiska oraz dalsze prace poszukiwawcze.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osia d. l.	Po p. Lę go wa	Po pul acj a Mi gr.	Ocena Pop. / Stopie ń Repre zen.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Oce na Ogól na	Opinia dot. wpisu
pZ2 4	9001	Biegacz Zawadzkiego	<i>Carabus zawadzkei</i>		n/d			n/d	n/d	n/d	n/d	Nie ujmowany dotychczas w SDF, ale obecność na terenie Ostoi potwierdzona, co wobec nieczęstego występowania gatunku w Polsce sprawia, że należy uznać go za przedmiot ochrony. Źródło potwierdzenia: Raport Fundacji Dziedzictwo Przyrodnicze dotyczący stwierdzonych lokalizacji: żgniotka cynobrowego <i>Cucujus cinnaberinus</i> , żagłębka bruzdkowanego <i>Rhysodes sulcatus</i> , ponurka Schneidera <i>Boros schneideri</i> , biegacza urozmaiconego <i>Carabus variolosus</i> , biegacza Zawadzkiego <i>Carabus zawadzkei</i> , bezlistu okrywowego <i>Buxbaumia viridis</i> . Raport adresowany do RDOŚ w Rzeszowie 31.01.2012. Ponadto, „z przekazów ustnych wiadomo o odnotowaniu tego gatunku we wsi Węgierka” i na tej podstawie w ramach Państwowego Monitoringu Przyrodniczego podjęto próbę potwierdzenia gatunku k. Węgierki, która okazała się nieudana, lecz występowanie gatunku nie zostało wykluczone. W ramach PZO przeprowadzono prace „próbujące” w stosunku do biegaczy.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadł.	Po p. Lę go wa	Po pul acj a Mi gr.	Ocena Pop. / Stopie ń Repre zen.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Oce na Ogól na	Opinia dot. wpisu
pZ2 5	1308	Mopek	<i>Barbastella barbastellus</i>		n/d			n/d	n/d	n/d	n/d	Obecność gatunku potwierdzona podczas prac WZS w 2008 r. Znane są zimowiska mopek w fortach Twierdzy Przemysł: Prątkowce i Grochowce. Zimowisko mopek w Forcie Grochowce było deklarowanym powodem dokonanego w 2011 r. powiększenia obszaru, lecz z nieznanych przyczyn gatunku nie dodano wówczas do SDF. W ramach prac nad PZO sprawdzono aktualny stan zimowisk i liczebności nietoperzy zimujących 2012/2013 r.
pZ2 6	1324	Nocek duży	<i>Myotis myotis</i>		n/d			n/d	n/d	n/d	n/d	Obecność gatunku potwierdzona podczas prac WZS. Znana jest kolonia rozrodcza w kościele w Krasicy. W ramach prac nad PZO podjęto działania na rzecz sprawdzenia aktualnego stanu i liczebności kolonii.
pZ2 7	1354	Niedźwiedź brumatny	<i>Ursus arctos</i>		n/d			n/d	n/d	n/d	n/d	Gatunek stwierdzany w obszarze, zwłaszcza w części pd. graniczącej z Górami Słonnymi. – istnieją obserwacje w terenie i informacje od pracowników Lasów Państwowych, a także doniesienia o szkodach w ulach. Do zbadania i rozważenia pozostaje, czy obszar jest dla niedźwiedzia na tyle ważny, by uznać go za przedmiot ochrony.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadł.	Po p. Lę go wa	Po pul acj a Mi gr.	Ocena Pop. / Stopie ń Repre zen.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Wzglę dna powier zchnia	Oce na Ogól na	Opinia dot. wpisu
	1130	Boleń	<i>Aspius aspius</i>		C			D				Obecność gatunku nie potwierdzona współczesną inwentaryzacją i wydaje się, że w obszarze nie ma odpowiednich siedlisk. W ramach PZO podjęto prace o charakterze próbkowania populacji ryb i minogów.
	1134	Różanka	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>		P			D				Informacja wiarygodna, choć obecność gatunku nie potwierdzona współczesną inwentaryzacją. W ramach PZO podjęto prace o charakterze próbkowania populacji ryb i minogów.
	1146	Koza złotawa	<i>Sabanejewia aurata</i>		V			D				Informacja wiarygodna, choć obecność gatunku nie potwierdzona współczesną inwentaryzacją. Wymaga weryfikacji pod kątem znaczenia obszaru dla gatunku. W ramach PZO podjęto prace o charakterze próbkowania populacji ryb i minogów.
	1032	Skójką gruboskoru powa	<i>Unio crassus</i>		P			D				Informacja wiarygodna, obecność gatunku potwierdzona współczesną inwentaryzacją. Wymaga weryfikacji pod kątem znaczenia obszaru dla gatunku. W ramach PZO podczas prac związanych z ciekami i ich otoczeniem, obserwatorzy próbowali odszukać ten gatunek.

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadł.	Pop. Lęgo wa	Populacja Migr.	Ocena Pop. / Stopień Reprezent.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Ocena Ogólna	Opinia dot. wpisu
	1084	Pachnica dębowa	<i>Osmoderma eremita</i>		P			D				Informacja mało wiarygodna. Historycznie stwierdzany, ale obecność gatunku nie potwierdzona żadnymi współczesnymi badaniami, mimo dość dużej intensywności penetracji terenu przez koleopterologów. Najprawdopodobniej wpis w SDF jest oparty tylko na historycznych danych. W ramach PZO podjęto prace poszukiwawcze.

Gdzie symbol: S oznacza siedliska, R – rośliny, Z – zwierzęta (w tym ptaki). Siedliska i/lub gatunki nie wskazane jako przedmioty ochrony w SDF w momencie przystąpienia do sporządzenia PZO, a kwalifikujące się do tego, o czym świadczy dostępna wiedza zaznaczone są indeksem „p” w kolumnie Lp. i wpisane kursywą.

Poza podanymi wyżej typami siedlisk/gatunkami, istniały hipotezy i informacje mogące sugerować występowanie w obszarze następujących potencjalnych przedmiotów ochrony, które jednak nie znalazły potwierdzenia:

Siedlisko 3150 - Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*. Nie było podane w SDF. W materiałach zebranych w ramach powszechnej inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych (materiały ALP i BULiGL) wykazano 1 obszar występowania siedliska (materiały BULiGL) w Krążkach Bachowskich zaznaczony liniowo. W ramach prac nad PZO zweryfikowano tę informację. Kontrola terenowa nie potwierdziła diagnozy. Stwierdzono, że dawne starorzecze jest obecnie praktycznie wyschnięte i porośnięte jest przez zarośla wierzbowe *Salicetum triandro-viminalis*. Przeprowadzona analiza map topograficznych doliny Sanu pod kątem występowania innych starorzeczy na terenie ostoi PLH 180012 wykazała obecność 1 potencjalnego płatu siedliska w Korytnikach. Po weryfikacji widoczny na ortofotomapie zbiornik wodny okazał się jednak okresowym, płytkim stawkiem, który trudno zaliczyć do tego typu siedliska. Nie ma przesłanek, by ten typ siedliska dodawać do SDF.

Siedlisko 6430 - Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne. Siedlisko nie podawane w SDF, ale występowanie w obszarze podane w materiałach inwentaryzacji ALP i BULiGL. W materiałach wykazano: 1 duży płat siedliska o powierzchni 2,96 ha, 1 liniowo zaznaczony płat siedliska o długości

397 m oraz 11 punktowych miejsc występowania siedliska w dolinie Sanu. W ramach prac nad PZO zweryfikowano te informacje. Kontrola terenowa nie potwierdziła obecności siedliska 6430. Stwierdzono mocno zmienione ziołorośla nadrzeczne z przewagą gatunków synantropijnych (słonecznika bulwiastego *Helianthus tuberosus*, niecierpka gruczołowatego *Impatiens glandulifera*, nawłoci późnej *Solidago gigantea*, kolczurki klapowanej *Echinocystis lobata*, astra nowobelgijskiego *Symphytotrichum novi-belgii*, rdestowców: ostrokończystego *Reynoutria japonica* i sachalińskiego *Reynoutria sachalinensis*). Tylko na 1 stanowisku w Chyrcynie odnaleziono 1 fragment ziołorośli zbliżonych do zespołu *Senecionetum fluviatilis* (również z przewagą gatunków synantropijnych). Obecnie nie stwierdzono na terenie Ostoi dobrze wykształconych (tzn. z przewagą gatunków rodzimych) płatów ziołorośli nadrzecznych, które można by zakwalifikować do siedliska 6430 i które uzasadniałyby dodanie tego typu siedliska do SDF.

1.6. Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu.

Udział społeczeństwa w opracowywaniu planu zadań ochronnych zapewniony będzie na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.). Ponadto, podjęte zostaną działania wykonujące art. 28 ust 3 ustawy o ochronie przyrody, umożliwiające osobom i podmiotom prowadzącym działalność w chronionych w obszarze siedliska gatunków i siedliskach przyrodniczych udział w pracach nad planem, przez informowanie o postępie prac na spotkaniach dyskusyjnych i umożliwienie konsultowania wersji roboczych. Głównym kanałem komunikacji w ramach prac nad projektem planu będzie droga elektroniczna, w tym strona internetowa RDOŚ w Rzeszowie <http://rzeszow.rdos.gov.pl/>, na której publikowane będą informacje o spotkaniach organizowanych w ramach prac nad planem, materiały z tych spotkań oraz powstające projekty poszczególnych części planu przedstawiane do konsultacji. Zamieszczano tam także informacje o projekcie POIS.05.03.00-00-186/09 w ramach którego opracowywany jest plan.

Obwieszczenie o rozpoczęciu opracowywania planu zostało podane do publicznej wiadomości przez umieszczenie na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie (http://rzeszow.rdos.gov.pl/images/PZO/obw_10.pdf) w dniu 2 sierpnia 2012 r., ogłoszenie w prasie oraz przesłane do Urzędów Gmin celem obwieszczenia w sposób zwyczajowo przyjęty. Wykonawca planu w porozumieniu z RDOŚ w Rzeszowie zidentyfikował instytucje, organizacje i osoby, które mogą być zainteresowane pracami nad planem. Na liście tej umieścił także instytucje i osoby, które takie zainteresowanie wyraziły po obwieszczeniu o przystąpieniu do sporządzenia planu. Do w/w podmiotów skierowane zostały prośby o wytypowanie przedstawiciela do Zespołu Lokalnej Współpracy. Podmioty te były także informowane o organizowanych spotkaniach. Przewidywane jest zorganizowanie co najmniej 3 takich spotkań, przy czym spotkania dla obszaru specjalnej ochrony ptaków mogą być połączone ze spotkaniami dla częściowo nakładającego się obszaru siedliskowego. Wszyscy zainteresowani obszarem, którzy wyraża taką wolę, utworzą Zespół Lokalnej Współpracy, z którym będą roboczo konsultowane poszczególne części powstającego planu. Skład zespołu będzie wymieniony w pkt 1.8 dokumentacji.

I spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy przeprowadzone w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH180012 Ostoja Przemyska odbyło się w dniu 30.11.2012 r. w Birczy.

II spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy dla obszaru Ostoja Góry Słonne PLH180013 odbyło się 20 lutego 2014 r. w sali edukacyjnej w siedzibie nadleśnictwa Bircza w Starej Birczy

III spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy

1.7. Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności

Instytucja/Osoba	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie	Sprawujący nadzór nad obszarem, odpowiedzialny za jego ochronę i monitoring, opracowujący i ustanawiający PZO. Rozstrzygający o potrzebie oceny oddziaływania przedsięwzięć na obszar Natura 200 i uzgadniający przedsięwzięcia w zakresie tego oddziaływania. Opiniujący plany, w tym plany urządzenia lasu, w procesie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Sprawujący nadzór nad rezerwatami przyrody w obszarze; uznający rezerваты przyrody, ustanawiający plany ochrony lub zadania ochronne dla rezerwatów przyrody.	al. Józefa Piłsudskiego 38, 35-001 Rzeszów	tel.: (17) 785 00 44; fax: (17) 852 11 09 sekretariat.rzeszow@rdos.gov.pl
Wojewoda Podkarpacki	Organ administracji rządowej w województwie.	ul. Grunwaldzka 15, 35-959 Rzeszów	sekretariat tel. (17) 867-19-01 , sekrwoj@rzeszow.uw.gov.pl
Województwo Podkarpackie, w tym Sejmik Województwa, Marszałek Województwa i Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	Planowanie przestrzenne województwa i rozwój województwa. Zarządzanie zasobami geologicznymi. Zarządzanie parkami krajobrazowymi: tworzenie i zmiany parków krajobrazowych, przygotowywanie i ustanawianie	al. Ł. Cieplińskiego 4, 35-010 Rzeszów	sekretariat tel.: 17 850 17 80, 850 17 82; fax: (17) 860 67 02 , urząd@podkarpackie.pl

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Instytucja/Osoba	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
	planu ochrony parku krajobrazowego. Nadzór nad gospodarką rybacką.		
Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie (organ Województwa Podkarpackiego)	Zarządzanie obiektami hydrotechnicznymi i niektórymi wodami w obszarze. Osiągnięcie celów środowiskowych dla zarządzanych wód.	ul. Hetmańska 9, 35-959 Rzeszów	tel. 017 853 74 00 , rzeszow@pzmiuw.pl
Zespół Parków Krajobrazowych w Przemyśle (jednostka Województwa Podkarpackiego)	Ochrona parku krajobrazowego. Edukacja ekologiczna.	ul. Wybrzeże Ojca Świętego Jana Pawła II 24, 37-700 Przemyśl	tel.(16) 670 48 74, zpkprzem@pro.onet.pl
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie	Sporządzanie planów urządzenia lasu nadleśnictw. Koordynacja gospodarki leśnej i działań nadleśnictw, w tym w dziedzinie ochrony przyrody.	ul. Bieszczadzka 2, 38-400 Krosno	tel.(013) 43 644 51, rdlp@krosno.lasy.gov.pl
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie	Zarządzanie wodami w obszarze. Osiągnięcie celów środowiskowych dla wód.	ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 22, 31-109 Kraków	sekretariat: (0-12) 62-84-130, (0-12) 62-84-106, (0-12) 62-84-108 , poczta@krakow.rzgw.gov.pl , fax: (0-12) 430-10-35 (0-12) 423-21-53, (0-12) 62-84-158
Starosta i Starostwo Powiatowe w Przemyśle	Rozwój lokalny. Organ administracji budowlanej. Organ administracji w zakresie pozwoleń wodnoprawnych. Nadzór nad lasami niepaństwowymi, sporządzanie i zatwierdzanie uproszczonych planów urządzenia lasu, sporządzanie inwentaryzacji stanu lasu i wydawanie decyzji na	Plac Dominikański 3, 37 - 700 Przemyśl	tel. (16) 678 50 54, Fax (16) 678 27 60 , starostwo@powiat.przemyśl.pl

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Instytucja/Osoba	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
	podstawie w/w inwentaryzacji		
Starosta i Starostwo Powiatowe w Jarosławiu	Rozwój lokalny. Organ administracji budowlanej. Organ administracji w zakresie pozwoleń wodnoprawnych. Nadzór nad lasami niepaństwowymi, sporządzanie i zatwierdzanie uproszczonych planów urządzenia lasu, sporządzanie inwentaryzacji stanu lasu i wydawanie decyzji na podstawie w/w inwentaryzacji	ul. Jana Pawła II 17, 37-500 Jarosław	tel.16 624 62 00, 16 624 62 49 , sekretariat@powiat.jaroslaw.pl
Starosta i Starostwo Powiatowe w Rzeszowie	Rozwój lokalny. Organ administracji budowlanej. Organ administracji w zakresie pozwoleń wodnoprawnych. Nadzór nad lasami niepaństwowymi, sporządzanie i zatwierdzanie uproszczonych planów urządzenia lasu, sporządzanie inwentaryzacji stanu lasu i wydawanie decyzji na podstawie w/w inwentaryzacji	ul. Grunwaldzka 15, 35-959 Rzeszów	tel. (17) 867 14 63, starostwo@powiat.rzeszow.pl
Wójt i Urząd Gminy Przemyśl	Sporządzanie studiów i planów zagospodarowania przestrzennego. Rozwój lokalny. Organ administracji w zakresie zagospodarowania przestrzennego, ochrony	ul. Borelowskiego 1, 37-700 Przemyśl	tel. 16 6704800, 16 6704790, 16 6704791, gminaprzemysl@home.pl

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Instytucja/Osoba	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
	środowiska i przyrody.		
Wójt i Urząd Gminy Żurawica	Sporządzanie studiów i planów zagospodarowania przestrzennego. Rozwój lokalny. Organ administracji w zakresie zagospodarowania przestrzennego, ochrony środowiska i przyrody.	ul. Ojca Św. Jana Pawła II 1, 37-710 Żurawica	tel. (16) 671-33-78, fax (16) 672-39-40, zuragmina@wp.pl
Wójt i Urząd Gminy Fredropol	Sporządzanie studiów i planów zagospodarowania przestrzennego. Rozwój lokalny. Organ administracji w zakresie zagospodarowania przestrzennego, ochrony środowiska i przyrody.	Fredropol 15, 37-734 Fredropol	tel. 16 671 98 17, sekretariat@fredropol.pl
Wójt i Urząd Gminy Krasieczyn	Sporządzanie studiów i planów zagospodarowania przestrzennego. Rozwój lokalny. Organ administracji w zakresie zagospodarowania przestrzennego, ochrony środowiska i przyrody.	Krasieczyn 177, 37-741 Krasieczyn	tel. (16) 6718370, 6718360 , fax (016) 6718370, ugkrasieczyn1@poczta.onet.pl
Wójt i Urząd Gminy Krzywczyna	Sporządzanie studiów i planów zagospodarowania przestrzennego. Rozwój lokalny. Organ administracji w zakresie zagospodarowania przestrzennego, ochrony środowiska i przyrody.	Krzywczyna 36, 37-755 Krzywczyna	tel. 16 671 14 86, ugkrzywczyna@wp.pl

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Instytucja/Osoba	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
Wójt i Urząd Gminy Bircza	Sporządzanie studiów i planów zagospodarowania przestrzennego. Rozwój lokalny. Organ administracji w zakresie zagospodarowania przestrzennego, ochrony środowiska i przyrody.	Jana Pawła II 2, 37-740 Bircza	tel. 48 166 72 60 91, fax: 48 166 72 53 41, sekretariat@bircza.pl
Wójt i Urząd Gminy Dubiecko	Sporządzanie studiów i planów zagospodarowania przestrzennego. Rozwój lokalny. Organ administracji w zakresie zagospodarowania przestrzennego, ochrony środowiska i przyrody.	ul. Przemyska 10, 37-750 Dubiecko	tel. 16 651 11 56, fax: 16 651 11 56 w. 143, ugdubiecko@wp.pl
Wójt i Urząd Gminy Rokietnica	Sporządzanie studiów i planów zagospodarowania przestrzennego. Rozwój lokalny. Organ administracji w zakresie zagospodarowania przestrzennego, ochrony środowiska i przyrody.	Rokietnica 682, 37-562 Rokietnica	tel. 16 622 13 91, ug_rokietnica@wp.pl
Wójt i Urząd Gminy Rożwienica	Sporządzanie studiów i planów zagospodarowania przestrzennego. Rozwój lokalny. Organ administracji w zakresie zagospodarowania przestrzennego, ochrony środowiska i przyrody.	Rożwienica 1, 37-565 Rożwienica	tel. 16 622 58 22, ug_rozwienica@pro.onet.pl
Burmistrz i Urząd Miejski w Dynowie	Sporządzanie studiów i planów zagospodarowania przestrzennego. Rozwój lokalny.	36-065 Dynów, Rynek 2	tel. 16 652 10 93, miasta@dynow.pl

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Instytucja/Osoba	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
	Organ administracji w zakresie zagospodarowania przestrzennego, ochrony środowiska i przyrody.		
Wójt i Urząd Gminy Dynów	Sporządzanie studiów i planów zagospodarowania przestrzennego. Rozwój lokalny. Organ administracji w zakresie zagospodarowania przestrzennego, ochrony środowiska i przyrody.	ul. ks. J. Ożoga 2, 36-065 Dynów	tel.: +48 (0)16 652 12 57 fax.: +48 (0)16 652 12 57, urząd@dynow.regiony.pl
Burmistrz i Urząd Miejski w Przemyślu	Sporządzanie studiów i planów zagospodarowania przestrzennego. Rozwój lokalny. Organ administracji w zakresie zagospodarowania przestrzennego, ochrony środowiska i przyrody.	Rynek 1, 37-700 Przemyśl	tel. 16/678 68 20, mail@um.przemysl.pl
Nadleśnictwo Bircza	Zarządzanie lasami Skarbu Państwa. Prowadzenie gospodarki leśnej na podstawie planów urządzenia lasu. Ochrona przyrody, w tym ochrona obszaru Natura 2000 na zarządzanym terenie. Opiniowanie uproszczonych planów urządzenia lasu dla lasów niepaństwowych. Nadzór nad lasami niepaństwowymi.	Stara Bircza 99, 37-740 Bircza	tel. (16) 672 50 04, 651 20 20, Fax. (16) 672 50 04 bircza@krosno.lasy.gov.pl

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Instytucja/Osoba	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
Nadleśnictwo Krasieczyn	Gospodarka leśna i ochrona środowiska.	Przemyśl, ul. 29-go Listopada 12, 37-700 Przemyśl	tel. +48 (16) 670 66 54, -55, -56, krasieczyn@krosno.lasy.gov.pl
Nadleśnictwo Kańczuga	Zarządzanie lasami Skarbu Państwa. Prowadzenie gospodarki leśnej na podstawie planów urządzenia lasu. Ochrona przyrody, w tym ochrona obszaru Natura 2000 na zarządzanym terenie. Opiniowanie uproszczonych planów urządzenia lasu dla lasów niepaństwowych. Nadzór nad lasami niepaństwowymi.	Kańczuga, ul. Węgierska 32, 37-220 Kańczuga	tel./fax.: (16) 642 30 04, kanczuga@krosno.lasy.gov.pl
Nadleśnictwo Dynów	Zarządzanie lasami Skarbu Państwa. Prowadzenie gospodarki leśnej na podstawie planów urządzenia lasu. Ochrona przyrody, w tym ochrona obszaru Natura 2000 na zarządzanym terenie. Opiniowanie uproszczonych planów urządzenia lasu dla lasów niepaństwowych. Nadzór nad lasami niepaństwowymi.	ul. Jakłów 2, 36-065 Dynów	tel. (16) 6521229; fax. (16) 6521072, dynow@krosno.lasy.gov.pl
Liga Ochrony Przyrody Zarząd Okręgu Podkarpackiego w Rzeszowie	Stowarzyszenie – działanie na rzecz ochrony przyrody.	Szkoła Podstawowa nr 2 Rzeszów, ul. Kamińskiego 12	tel. 787 709 149
Podkarpacka Regionalna Organizacja Turystyczna	Stowarzyszenie - działania na rzecz promocji regionu i rozwoju	ul. Szopena 51/30, 235-959 Rzeszów	tel. +48 17 852 00 09 tel. +48 17 867 62 30

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Instytucja/Osoba	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
	turystyki.		
SITLiD	Propagowanie wiedzy z zakresu leśnictwa, drzewnictwa i ochrony środowiska.	ul. Bieszczadzka 2, 38-400 Krosno	tel. (13) 43 644 51, fax 134364301
LOT Wrota Karpat Wschodnich	Lokalna Organizacja Turystyczna - Działania na rzecz promocji regionu i rozwoju turystyki.	ul. Rynek 8, 37-740 Bircza	tel. 16 672 61 23, organistowka@gmail.com
Stowarzyszenie Studenckie Koło Przewodników Beskidzkich w Warszawie	Stowarzyszenie - Działania na rzecz promocji regionu i rozwoju turystyki.	ul. Smocza 27, 01-048 Warszawa	zarząd@skpb.waw.pl
Oddział Akademicki PTTK w Krakowie	Stowarzyszenie - Działania na rzecz promocji regionu i rozwoju turystyki.	ul. Radziwiłłowska 21/4 (I piętro), 31-026 Kraków	tel.(12) 422 70 03, oakrakow@oakrakow.pttk.pl
Stowarzyszenie Przewodników Turystycznych "KARPATY"	Stowarzyszenie - Działania na rzecz promocji regionu i rozwoju turystyki.	ul. Rynek 1, 38-500 Sanok	tel.(0-13) 465 28 28, karpaty@karpaty.pro
Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze im. dr Mieczysława Orłowicza w Przemyślu	Stowarzyszenie - Działania na rzecz promocji regionu i rozwoju turystyki.	ul. Waygarta 3, 37-700 Przemyśl	tel./fax. (16)678 53 74, pttkprzemysl@op.pl
Oddział PTTK "Bieszczady" w Lesku	Stowarzyszenie - Działania na rzecz promocji regionu i rozwoju turystyki.	Lesko, Berka Joselewicza, skr. poczt. 6 16, 38-600 Lesko	tel. 13 469-65-95, watra@poczta.onet.pl
Arboretum i Zakład Fizjografii w	Ochrona różnorodności biologicznej ex situ. Badania	37-700 Przemyśl, skr.poczt.471	tel./fax. 16 671 64 25, arboretum@poczta.onet.pl

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Instytucja/Osoba	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
Bolestraszcach	naukowe w zakresie botaniki.		
Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie "Z Tradycją w Nowoczesność"	Działania na rzecz zrównoważonego rozwoju regionu i rozwoju turystyki.	Pawłosiów 88, 37-500 Jarosław	tel. /fax. +48 16 621-90-65, lgd.ztradycjawnowoczesnosc@gmail.com
Lokalna Grupa Działania „Pogórze Przemysko – Dynowskie”	Działania na rzecz zrównoważonego rozwoju regionu i rozwoju turystyki.	37-750 Dubiecko, Winne Podbukowina 37	tel. /fax. 16 / 65 11 687, lgdpogorze@interia.eu
Lokalna Grupa Działania "Ziemia Przemyska"	Działania na rzecz zrównoważonego rozwoju regionu i rozwoju turystyki.	37-700 Przemyśl, Pl. Dominikański 3/17	tel. 691 079 944, tel. /fax. (16) 676 02 57, lgd@ziemiaprzemyska.pl
Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot	Ochrona przyrody.	ul. Jasna 17, 43-360 Bystra	tel. /fax: 33 817 14 68, tel. 33 818 31 53, biuro@pracownia.org.pl
Stowarzyszenie dla Natury "Wilk"	Ochrona przyrody, w szczególności dużych drapieżników.	Twardorzeczka 229, 34-324 Lipowa	tel. 606110046, sabina.nowak@polskiwilk.org.pl
Fundacja Przyroda Karpat	Ochrona przyrody i rozwój lokalny, promocja idei 'wilderness'.	Michniowiec 37, 38-600 Czarna	tel. 694025875, andrzej@przyrodakarpat.pl
OTOP	Ochrona przyrody, w szczególności ptaków.	ul. Odrowąża 24, 05-270 Marki k. Warszawy	tel. +48 22 761 82 05, +48 22 188 50 81, fax: +48 22 761 90 51, biuro@otop.org.pl
Małopolskie Biuro OTOP (Biuro projektu "Ptaki Karpat")	Ochrona przyrody, inwentaryzacja i ochrona ptaków Karpat.	ul. Zybkiewicza 10/1a, 31-029 Kraków	tel. 12 442 95 36, malopolska(at)otop.org.pl
Ptaki Polskie	Ochrona przyrody, w szczególności ptaków.	ul. Dolistowska 21, 19-110 Goniądz	tel. 603746737, j.karczewski@karczewski.com.pl

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Instytucja/Osoba	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra”	Ochrona przyrody.	ul. Stolarska 7/3, 60-788 Poznań	tel./fax.: (48) (61) 6628606, biuro@salamandra.org.pl , tel./fax.: (48) (61) 8432160
Państwowa Rada Ochrony Przyrody	Organ doradczy w zakresie ochrony przyrody działający przy Ministrze Środowiska. Ocena problemów ochrony przyrody w skali kraju i realizacji Krajowej Strategii Ochrony i Zrównoważonego Użytkowania Różnorodności Biologicznej.	ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa	tel. (022) 57 92 603, fax. (22) 57 92 730, anberesz@up.poznan.pl
Uniwersytet Rzeszowski Wydział Biologiczno-Rolniczy.	Badania naukowe społeczno - przyrodnicze.	ul. Ćwiklińskiej 2, 35-601 Rzeszów	tel. +48 17 872 17 90, 872 17 97, dzienabr@univ.rzeszow.pl
Punkt Kontaktowy (National Focal Point) Konwencji Karpackiej	Ochrona przyrody, Konwencja Karpacka.	Ministerstwo Środowiska, Wawelska Str. 52/54, 00-922 Warszawa	tel. 22-5792 423, bozena.haczek@mos.gov.pl
Instytut Europa Karpat	Ochrona przyrody, Konwencja Karpacka.	ul. Narutowicza 9a, 33-300 Nowy Sącz	tel. (18) 443 43 07, fax. (18) 442 39 06, instytut@europakarpat.pl
Stowarzyszenie dla badań i ochrony zwierząt "Fauna"	Ochrona przyrody.	79049, Lwowski Okręg, miasto Lwów, ul. Tryliowskiego 7, m. 54, UKRAINA	atbashta@gmail.com
Przyroda Turystyka Ornitologia Przemysław Kunysz	Ochrona przyrody, rozwój turystyki.	Węgierska 6, 37-700 Przemyśl	tel. 602-797-847, pakunysz@gmail.com
Fundacja Greenpeace Polska	Ochrona przyrody.	ul. Lirowa 13, 02-387 Warszawa	tel. +48 22 659 84 99
Fundacja WWF Polska	Ochrona przyrody.	ul. Wiśniowa 38, 02-520 Warszawa	tel. +48 22 849 84 69

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

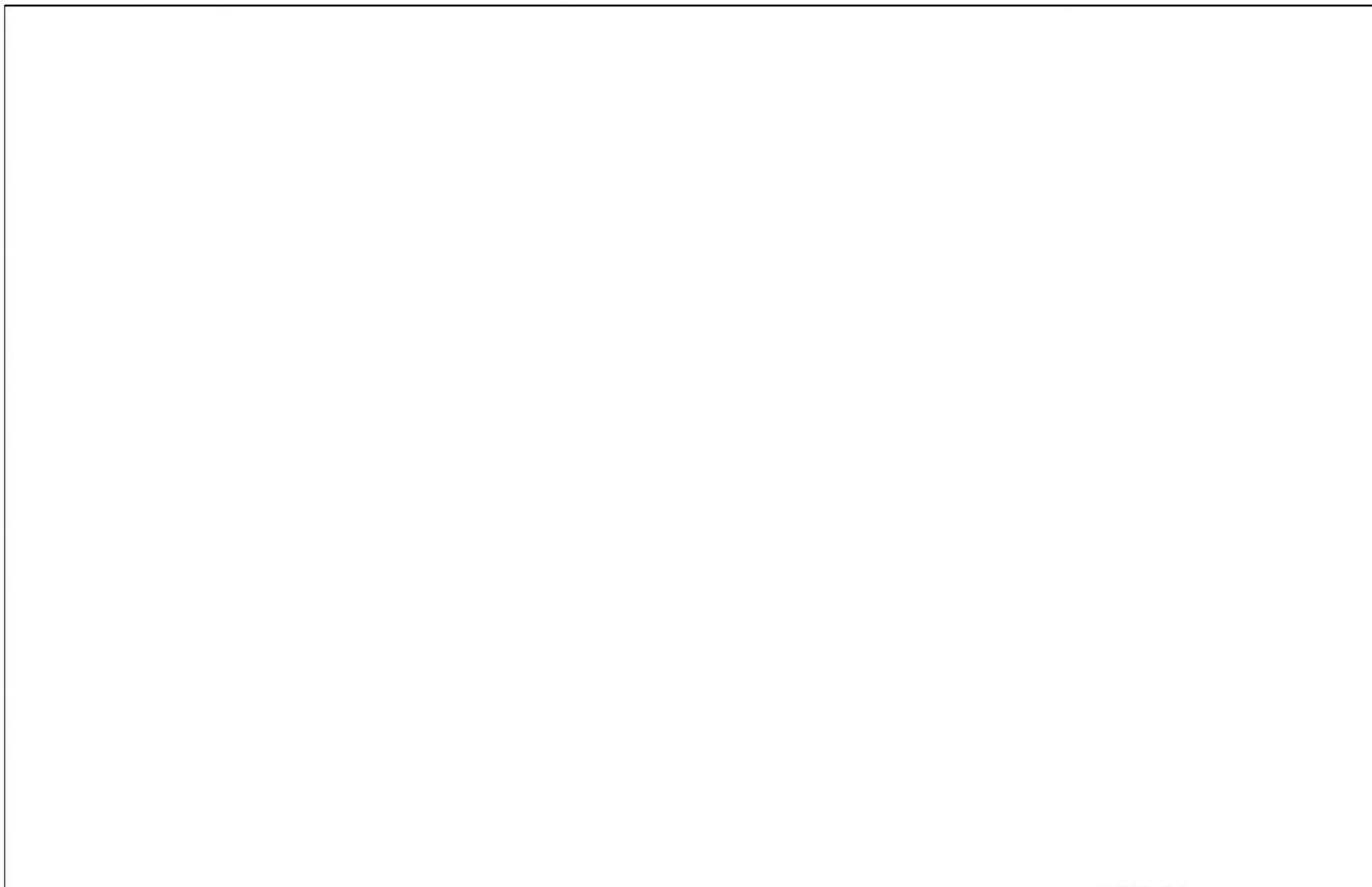
Instytucja/Osoba	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
Komitet Ochrony Orlów - Region Podkarpacki	Ochrona przyrody.	ul. Niepodległości 53/55, 10-044 Olsztyn	tel. 660820449, mstoj@poczta.fm
Ruch Ekologiczny Świętego Franciszka z Asyżu	Ochrona środowiska.	31-539 Kraków, Żółkiewskiego 14	tel. 782088788, REFA@franciszkanie.pl
Sanctuarium Męki Pańskiej i Matki Bożej Kalwaryjskiej Klasztor Franciszkanów	Działalności religijna. Zarządzanie terenem i gruntami klasztoru. Edukacja ekologiczna, działalność w zakresie rolnictwa ekologicznego, rozwoju turystyki.	37-743 Kalwaria Pałacowska 40	tel.16 671 95 44, kalwariap@franciszkanie.pl
Okręg PZW w Przemyślu	Gospodarka zasobami ryb. Użytkownik rybacki obwodów rybackich w obszarze.	Chopina 15a, 37-700 Przemyśl	tel. 16 678 57 69, pzwprzemysl@poczta.onet.pl
Bieszczadzki Oddział Straży Granicznej	Zabezpieczanie granic RP.	ul. Mickiewicza 34, 37-700 Przemyśl	centrala: +48 16 673 20 00, fax: +48 16 673 2700, rzecznik.bieszczadzki@strazgraniczna.pl bieszczadzki@strazgraniczna.pl
Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Rzeszowie	Działalność rolnicza.	ul. Tkaczowa 146, 36-040 Boguchwała	tel. (17) 871-41-01, podk_rzeszow@odr.net.pl
Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Przemyślu	Działalność rolnicza.	37-700 Przemyśl, ul. Mickiewicza 28	tel. (16) 678-84-76, podk_przemysl@odr.net.pl
Podkarpacka Izba Rolnicza	Działalność rolnicza.	ul. Tkaczowa 146, 36-040 Boguchwała	tel./fax (17) 871 40 77, 871 40 78, pir@xo.pl
ARiMR Przemyski	Działalność rolnicza.	Grunwaldzka 58, 37-700 Przemyśl	tel. 16 677 00 63
ARiMR Rzeszowski	Działalność rolnicza.	35-233 Rzeszów, ul. Lubelska 46	tel. 17 860 22 41

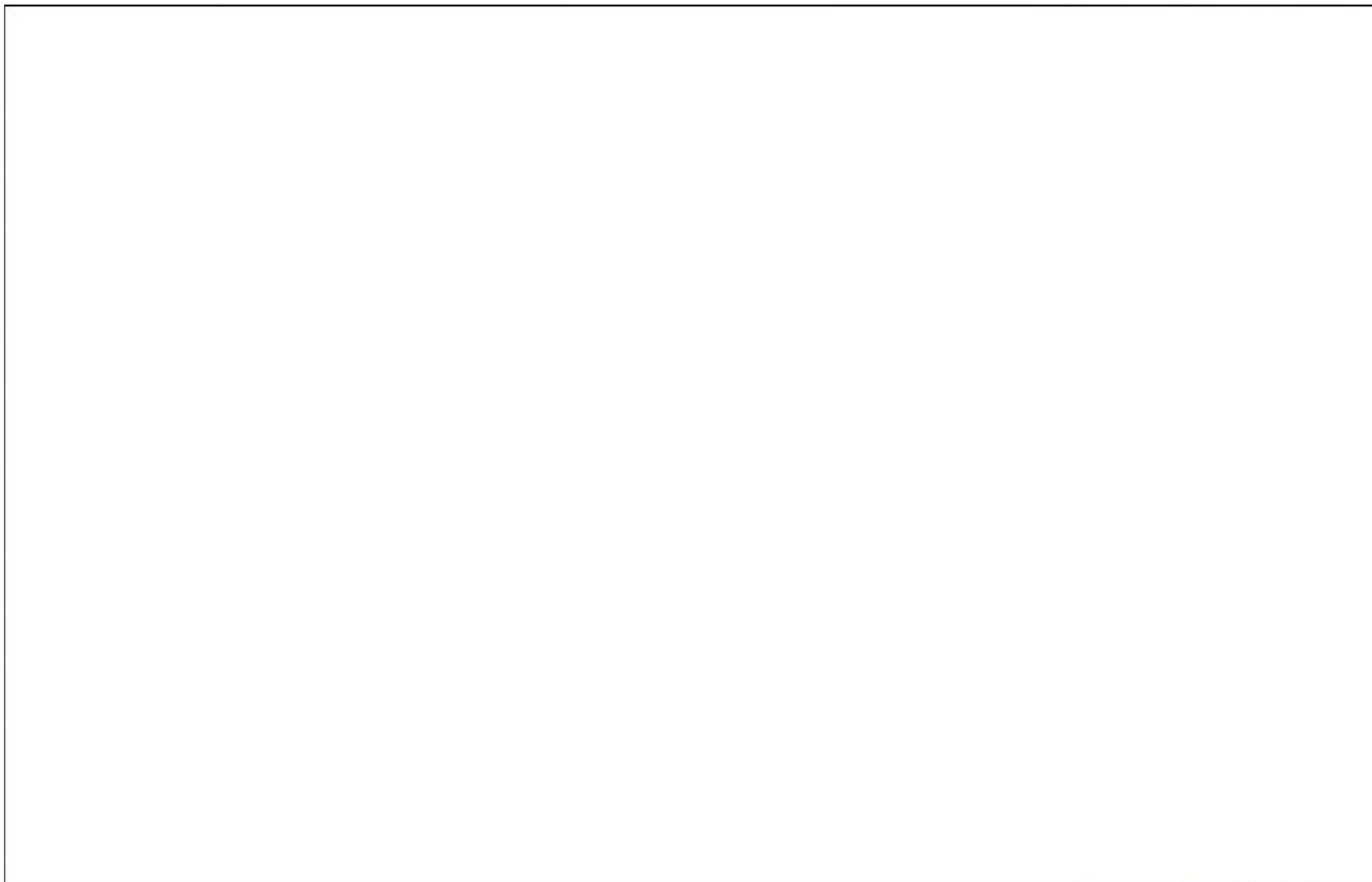
Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

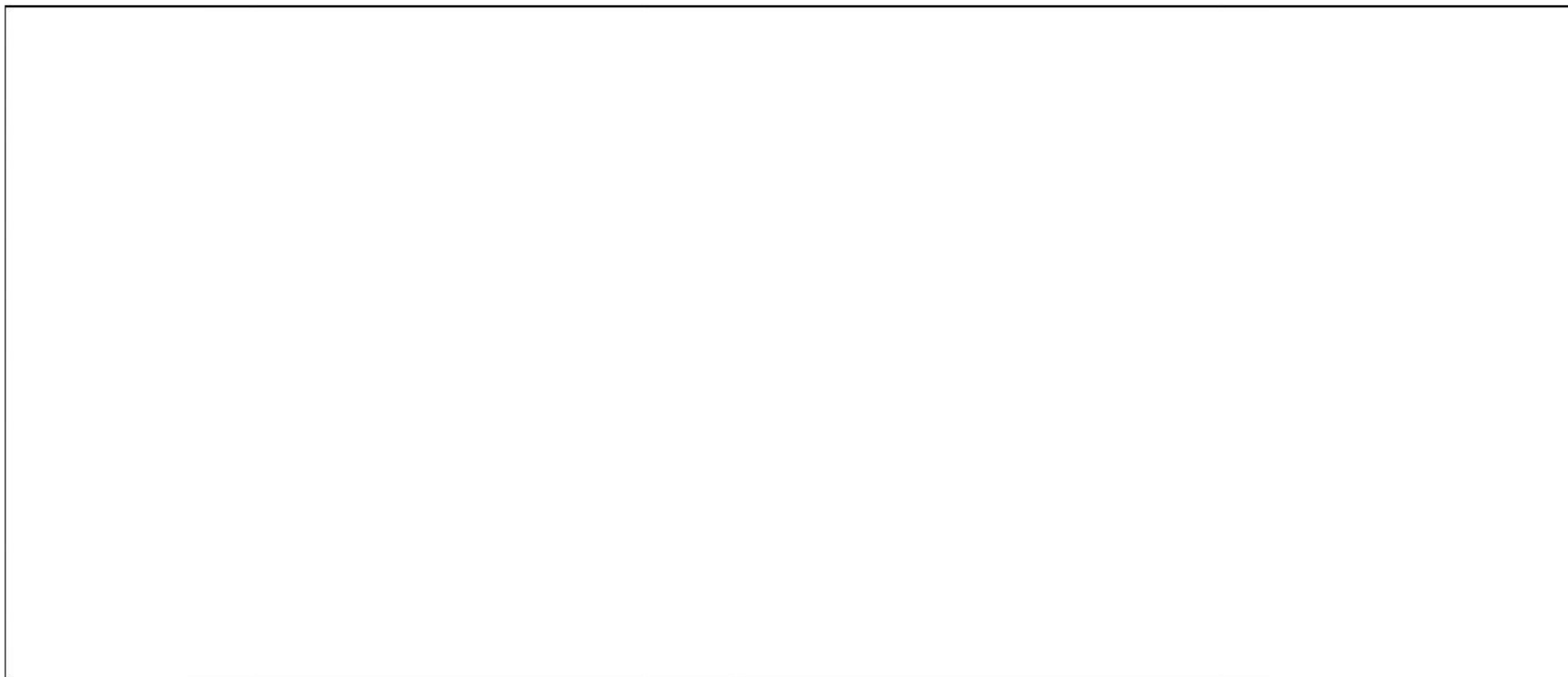
Instytucja/Osoba	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
Związek Gmin Fortecznych Twierdzy Przemysł	Działania na rzecz promocji regionu i rozwoju turystyki.	ul. Kościuszki 7, 37-700 Przemysł	tel. 16 678 83 97
Wydawnictwo „FORT”	Działania na rzecz promocji regionu i rozwoju turystyki.	ul. Żołnierzy I Armii W. P. 18/18, 37-700 Przemysł	tel. 604869322, fort@wydawnictwofort.pl
Parafia pw. św. Marcina w Krasieczynie	Zarządzanie obiektem sakralnym w Krasieczynie, obiekt wykorzystywany przez nietoperze.	37-741 Krasieczyn 181	tel. (16) 6718414,; tarnawce@vp.pl
Biuro Rozwoju Miasta Przemysł	Lokalne zadania planistyczne i zagadnienia inwestycyjne.	ul. Matejki 1, 37-700 Przemysł	tel. 166783716, brmprzemysl@brmprzemysl.pl
Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Przemysłu	Działalność gospodarcza w zakresie urządzania lasu, ekspertyz przyrodniczych i planowania ochrony przyrody; dorobek w postaci wielu prac wykonanych w obszarze.	Wysockiego 46a, 37-700 Przemysł, Polska	Tel. +48 16 6705281 / +48 16 670 53 81 / +48 16 670 54 81, Fax: +48 16 670 55 19 sekretariat@przemysl.buligl.pl
Polskie Stowarzyszenie Taksatorów Leśnych	Organizacja pozarządowa działająca w sferze teorii i praktyki urządzania lasu, członkowie mają dorobek w postaci wielu prac wykonanych w obszarze.	Wysockiego 46a, 37-700 Przemysł, Polska	

1.8. Zespół Lokalnej Współpracy

Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji / grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt

2. Etap II Opracowanie projektu Planu

Moduł A

2.1 Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
Materiały publikowane	Dzwonko Z., 1986: Klasyfikacja numeryczna zbiorowisk leśnych polskich Karpat. Frag. Flor. et Geobot. XXX, 2.: 167.	Informacje o występowaniu siedlisk: 9110, 9130, 9170, 91E0 na terenie osto	Przyczynek do rozmieszczenia siedlisk przyrodniczych w obszarze	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych.
	Kozłowska A., 2000: The forest communities in the Przemyśl Foothills south-east Poland. Frag. Flor. et Geobot. 45, 1-2.: 345-372.	Informacje o występowaniu i zmienności siedlisk: 9110, 9130, 9170, 91E0 na terenie osto	Przyczynek do rozmieszczenia siedlisk przyrodniczych w obszarze	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych.
	Kozłowska A., 2008: Strefy przejścia między układami roślinnymi - analiza wieloskalowa (na przykładzie roślinności górskiej). Prace Geogr. 215.: 152.	Informacje o występowaniu, zróżnicowaniu i przemianach siedlisk: 9110, 9130, 9170, 91E0 na terenie osto	Przyczynek do rozmieszczenia siedlisk przyrodniczych w obszarze	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych.
	Michalik S., 1993: Ogólna charakterystyka szaty roślinnej projektowanego Tumickiego Parku Narodowego. W: Tumicki Park Narodowy w polskich Karpatach Wschodnich. Dokumentacja projektowa. Michalik S. (red). Polska Fundacja Ochrony Przyrody PRO NATURA. Kraków: 41-45.	Ogólne informacje o występowaniu, siedlisk: 9110, 9130, 9170, 91E0 na terenie osto	Przyczynek do rozmieszczenia siedlisk przyrodniczych w obszarze	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
	Witkowska-Wawer L., 1993: Zbiorowiska roślin projektowanego Parku Narodowego na Pogórzu Przemyskim. W: Tumicki Park Narodowy w polskich Karpatach Wschodnich. Dokumentacja projektowa. Michalik S. (red). Polska Fundacja Ochrony Przyrody PRO NATURA. Kraków.: 95-114.	Informacje o występowaniu i zmienności siedlisk: 9110, 9130, 9170, 91E0 na terenie osto	Przyczynek do rozmieszczenia siedlisk przyrodniczych w obszarze	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych.
	Witkowska-Wawer L., 1993/1994: Charakterystyka geobotaniczna rezerwatu Krępak. Rocznik Przemyski, Nauki Przyrodnicze 29-30, 6 (1):. 53-71.	Informacje o występowaniu i przemianach siedliska 9130 na terenie rezerwatu Krępak	Przyczynek do rozmieszczenia siedlisk przyrodniczych w obszarze	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych.
	Witkowska-Wawer L., 1993/1994: Szata roślinna projektowanego parku narodowego na Pogórzu Przemyskim. Rocznik Przemyski, Nauki Przyrodnicze 29-30, 6 (1):. 3-22.	Informacje o występowaniu i zmienności siedlisk: 9110, 9130, 9170, 91E0 na terenie osto	Przyczynek do rozmieszczenia siedlisk przyrodniczych w obszarze	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych.
	Witkowska-Wawer L., 1997: Zarys charakterystyki fitosocjologicznej i siedliskowej lasów województwa przemyskiego. Rocznik Przemyski, Nauki Przyrodnicze 33, 4.: 57-66.	Ogólne informacje o występowaniu, siedlisk: 9110, 9130, 9170, 91E0 na terenie osto	Przyczynek do rozmieszczenia siedlisk przyrodniczych w obszarze	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych.
	Witkowska-Wawer L., 2002: Plan ochrony rezerwatu przyrody Przełom Hołubli (streszczenie). W: Opracowano w Biurze Urządzenia Lasu I Geodezji Leśnej Oddział w Przemyśle. http://zpkprzemysl.pl/files/ph.pdf	Informacje o występowaniu i przemianach siedliska 9170 na terenie rezerwatu Przełom Hołubli	Przyczynek do rozmieszczenia siedlisk przyrodniczych w obszarze	http://zpkprzemysl.pl/files/ph.pdf

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
	Misiak T., 2011: Języcznik zwyczajny <i>Phyllitis scolopendrium</i> (L.) Newman – wyjątkowa paproć w lesie okolicy Krzeczkowej na Pogórzu Przemyskim. Rocznik Przemyski, Nauki Przyrodnicze 47, 3.: 91-94.	Informacje o występowaniu i przemianach siedliska 9180 na terenie ostoi	Przyczynek do rozmieszczenia siedlisk przyrodniczych w obszarze	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych.
	Trella T. 1923. Wykaz chrząszczów okolic Przemysła. Clavicornia. Pol. Pismo Ent., Lwów, 2, str. 110–123.	Informacje historyczne dotyczące obecności i miejsc występowania zgniotka cynobrowego <i>Cucujus cinnaberinus</i> , zagłębka bruzdkowanego <i>Rhyssodes sulcatus</i> i ponuika Schneidera <i>Borus schneideri</i> w okolicach Przemysła i Górach Sanocko-Turczańskich.	Historyczne dane dot. występowania gatunków, ważne jako potwierdzenie, że te gatunki od dawna utrzymują się w obszarze	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych. Dostępna: http://coleoptera.ksib.pl/index.php?id=ma&d=pl
	Trella T. 1925. Wykaz chrząszczów okolic Przemysła. Elateridae – Sprężyki, Eucnemidae – Goleńczyki, Cerambycidae – Kózki. Pol. Pismo Ent., Lwów, 4, str. 92–96.	Informacje historyczne dotyczące obecności i miejsc występowania kozioroga dębosza <i>Cerambyx cerdo</i> w okolicach Przemysła	Informacja wskazuje na historyczną obecność gatunku w okolicach Przemysła, jednak sugeruje że był on stwierdzony poza granicami Ostoi Przemyskiej (Łętownia, na przydrożnych dębach przed I wojną światową)	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych. Dostępna: http://coleoptera.ksib.pl/index.php?id=ma&d=pl
	Trella T. 1926. Wykaz chrząszczów okolic Przemysła. Cicindelidae, Carabidae, Rhyssodidae. Pol. Pismo Ent., Lwów, 5, str. 68–73.	Informacje historyczne dotyczące obecności i miejsc występowania zagłębka bruzdkowanego <i>Rhyssodes sulcatus</i> oraz biegacza urozmaiconego <i>Carabus variolosus</i> w okolicach Przemysła i Górach Sanocko-Turczańskich.	Historyczne dane dot. występowania gatunków, ważne jako potwierdzenie, że gatunek od dawna utrzymuje się w obszarze	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych. Dostępna: http://coleoptera.ksib.pl/index.php?id=ma&d=pl

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
	Trella T. 1937. Wykaz chrząszczów okolic Przemysła. <i>Hydrophilidae, Lucanidae, Scarabaeidae</i> . Pol. Pismo Ent., Lwów, 14–15, str. 262–265.	Informacje historyczne dotyczące obecności i miejsc występowania jelonka <i>Lucanus cervus</i> w obszarze	Historyczne dane dot. występowania gatunku, jednak bez dokładnej lokalizacji – okolice Przemysła	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych. Dostępna: http://coleoptera.ksib.pl/index.php?id=ma&d=pl
	Trella T. 1938. Turnica pod Przemysłem. Ochr. Przyr., Kraków, 17, str. 203–209, rys. 112.	Informacje historyczne dotyczące obecności i miejsc występowania zgniotka cynobrowego <i>Cucujus cinnaberinus</i> , ponurka Szneidera <i>Boros schneideri</i> i zagłębka bruzdkowanego <i>Rhysodes sulcatus</i> w okolicach Przemysła i Górach Sanocko-Turczańskich.	Historyczne dane dot. występowania gatunków, ważne jako potwierdzenie, że gatunek od dawna utrzymuje się w obszarze	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych. Dostępna: http://coleoptera.ksib.pl/index.php?id=ma&d=pl
	Trella T. 1939. Notatki koleopterologiczne z okolic Przemysła. I. Pol. Pismo Ent., Lwów, 16–17, str. 59–86, 3 rys.	Informacje historyczne dotyczące obecności i miejsc występowania zgniotka cynobrowego <i>Cucujus cinnaberinus</i> , zagłębka bruzdkowanego <i>Rhysodes sulcatus</i> , ponurka Szneidera <i>Boros schneideri</i> oraz jelonka <i>Lucanus cervus</i> w okolicach Przemysła i Górach Sanocko-Turczańskich.	Historyczne dane dot. występowania tych gatunków, ważne jako potwierdzenie, że od dawna utrzymują się w obszarze	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych. Dostępna: http://coleoptera.ksib.pl/index.php?id=ma&d=pl
	Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000. WYNIKI MONITORINGU GIOŚ. 2012-04-18. Zgniotek cynobrowy <i>Cucujus cinnaberinus</i> (1086). Koordynator ogólnopolski: Lech Buchholz.	Informacje współczesne dotyczące stanu populacji zgniotka cynobrowego <i>Cucujus cinnaberinus</i> w części obszaru	Współ z innymi danymi, kluczowe informacje o gatunku	http://www.gios.gov.pl/siedliska/pdf/wyniki_monitoringu_zwierzat_2009_2011_cucujus_cinnaberinus.pdf

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
	Kalinka M. 2010. Występowanie chrząszczy biegaczowatych (<i>Coleoptera</i> ; <i>Carabidae</i>) w uprawie rzepaku i na terenach nieużytkowanych rolniczo. Praca magisterska (maszynopis), Uniwersytet Rzeszowski, Rzeszów. 58 ss.	Informacja o znalezieniu <i>Carabus variolosus</i> i <i>Carabus xanadzei</i> w okolicy Woli Węgierskiej w 2009 r.	Istotna informacja o w/w gatunkach	Uniwersytet Rzeszowski.
	Buchholz L., Komosiński K., Melke A., Michalski R., Szymczuk R., Koba Ł., Sienkiewicz P. 2011. Nowe dane o występowaniu <i>Rhysodes sulcatus</i> (Fabricius, 1787) (<i>Coleoptera</i> : <i>Rhysodidae</i>) na terenie Nadleśnictwa Bircza w północno-wschodniej Polsce. Wiad. Entomol. 30(3): 179.181.	Informacje współczesne dotyczące obecności i miejsc występowania zagłębka bruzdkowanego <i>Rhysodes sulcatus</i> w obszarze	Publikacja naukowa upowszechniająca i dokumentująca dane o kluczowym znaczeniu dla ochrony obszaru – występowanie silnej populacji zagłębka bruzdkowanego	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
	Sienkiewicz P. 2012. Zagłębek bruzdkowany – <i>Rhyssodes sulcatus</i> (Fabricius, 1787). W: Makomaska-Juchiewicz M., Baran P. (red). Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część II. GIOŚ, Warszawa, s. 400-418.	Informacje współczesne dotyczące obecności i miejsc występowania zagłębka bruzdkowanego <i>Rhyssodes sulcatus</i> w obszarze	Podręcznik Monitoringu, w którym Krajowy Koordynator ds. zagłębka bruzdkowanego zwraca szczególną uwagę na potrzebę ochrony siedlisk gatunku w obszarze Ostoja Przemyska: „Występuje [...] na wielu stanowiskach k. Przemysła. W 2010 r. odkryto liczne stanowiska zagłębka na terenie Nadleśnictwa Bircza (Buchholz i in. 2011), na Pogórzu Przemyskim, w pozostałościach lasów naturalnych, niekiedy już znacznie przetrzebionych (prawdopodobnie z powodu braku wiedzy o miejscach współczesnego występowania zagłębka w tym rejonie)” oraz „Rezerwatową ochronę zagłębka bruzdkowanego należy także zaplanować na terenie Nadleśnictwa Bircza, gdzie znajduje się trzecia co do wielkości populacja tego chrząszcza na licznych stanowiskach, które wciąż podlegają badaniom.”	http://www.gios.gov.pl/
	Szujecki A. 1958. Spostrzeżenia o faunie chrząszczy Świętokrzyskiego Parku Narodowego. Zesz. Nauk. SGGW, Leśn., Warszawa, 1, str. 83–93.	Informacje współczesne dotyczące występowania pomnika Sznajdera <i>Boros schneideri</i> w Ostoje Przemyskiej (sic!)	Historyczne dane dot. występowania gatunku, ważne jako potwierdzenie, że gatunek od dawna utrzymuje się w obszarze	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych.
	Buchholz L., Olbrycht T., Melke A. 2012. Występowanie <i>Boros schneideri</i> (Panzer, 1796) (<i>Coleoptera: Boridae</i>) w południowo-wschodniej Polsce. Wiadomości Entomol. 31(3).	Informacje współczesne dotyczące obecności i miejsc występowania Pomnika Schneidera <i>Boros schneideri</i> w obszarze	Publikacja naukowa upowszechniająca i dokumentująca dane o kluczowym znaczeniu dla ochrony obszaru – występowanie silnej populacji pomnika Schneidera.	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
	Buchholz L., Kuberski Ł., Michalski R., Melke A., Olbrycht T. 2013: Chrząszcze (Coleoptera) z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej na obszarze projektowanego Turnickiego Parku Narodowego i w jego okolicach. Roczniki Bieszczadzkie 21: 297-317.	Podsumowanie wyników szeroko zakrojonych badań z lat 2010-2012, dot. zgniotka cynobrowego, zagłębka brozdkowanego, ponurka Schneidera.	Publikacja naukowa upowszechniająca i dokumentująca wyniki badań, dowodzące nieznanego wcześniej kluczowego znaczenia obszaru dla w/w gatunków chrząszczy, rewolucyjnie zmieniające dotychczasowe poglądy na rozmieszczenie tych gatunków w Polsce.	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych, w Bieszczadzkim parku Narodowym.
	Bielewicz M. 1973. Motyle większe (<i>Macrolepidoptera</i>) Bieszczadów Zachodnich i Pogórza Przemyskiego. Rocznik Muzeum Górnoląskiego w Bytomiu. Przyroda zeszyt nr 7. Bytom.	Informacje historyczne a zarazem jedyne porównawcze stanu lepidopterofauny tego rejonu z lat 60-70	Historyczne dane dot. występowania gatunków motyli, ważne jako potwierdzenie, że gatunki od dawna utrzymują się w obszarze	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych
	Buszko J. 1997. Atlas rozmieszczenia motyli dziennych w Polsce 1986-1995. Tupress. Toruń.	Informacje dotyczące rozmieszczenia naturalnych gatunków motyli w kwadratach siatki UTM	Przyczynek do rozmieszczenia gatunków motyli naturalnych w obszarze	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych.
	Buszko J., Masłowski J. 1993. Atlas motyli Polski. Cz.I. Motyle dzienne (<i>Rhopalocera</i>). Grupa IMAGE. Warszawa.	Informacje dotyczące rozmieszczenia naturalnych gatunków motyli	Przyczynek do rozmieszczenia gatunków motyli naturalnych w obszarze	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych.
	Buszko J. 1997. Atlas motyli Polski. Cz. II. Prządki, zawisaki, niedźwiedziówki. Grupa IMAGE. Warszawa.	Informacje dotyczące rozmieszczenia naturalnych gatunków motyli	Przyczynek do rozmieszczenia gatunków motyli naturalnych w obszarze	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych.
	Buszko J., Nowacki J. 2000. The Lepidoptera of Poland, a distributional checklist. Polskie Towarzystwo Entomologiczne. Poznań - Toruń.	Pozycja jest wykazem wszystkich motyli w Polsce (stan na 2000 rok) z rozmieszczeniem wg województw, w tym gatunków będących przedmiotem ochrony w obszarze Osto	Przyczynek do rozmieszczenia gatunków motyli naturalnych w obszarze	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
	Buszko J., Masłowski J. 2008. Motyle dzienne Polski. wyd. Koliber. Nowy Sącz	Informacje dotyczące rozmieszczenia naturalnych gatunków motyli	Przyczynek do rozmieszczenia gatunków motyli naturalnych w obszarze	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych.
	Buszko J., Masłowski J. Motyle nocne Polski. <i>Macrolepidoptera</i> . Cz. 1. Wyd. Koliber. Nowy Sącz.	Informacje dotyczące rozmieszczenia naturalnych gatunków motyli	Przyczynek do rozmieszczenia gatunków motyli naturalnych w obszarze	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych.
	Warecki A. 2010. Motyle dzienne Polski. Atlas bionomii. Wyd. Koliber. Nowy Sącz.	Informacje dotyczące rozmieszczenia naturalnych gatunków motyli	Przyczynek do rozmieszczenia gatunków motyli naturalnych w obszarze	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych.
	Sielezniew M., Dziekanowska I. 2010. Fauna Polski. Motyle dzienne. MULTICO Oficyna Wydawnicza. Warszawa.	Informacje dotyczące rozmieszczenia naturalnych gatunków motyli	Przyczynek do rozmieszczenia gatunków motyli naturalnych w obszarze	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych.
	Stebel A., Cykowska B., Żarnowiec J. 2011. Current distribution of the European threatened moss <i>Dicranum viride</i> (Bryophyta, Dicranaceae) in the Polish Carpathians. – W: A. Stebel & R. Ochtyra (red.), Chorological Studies on Polish Carpathian Bryophytes, Sorus, Poznań: pp. 99–110	Informacje współczesne dotyczące obecności i miejsc występowania widłozębu zielonego <i>Dicranum viride</i> w obszarze	Podstawowy materiał uzasadniający w szczególności uznanie gatunku za przedmiot ochrony w obszarze	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych.
	Armata, L. 2008: A contribution to the moss flora of the eastern part of the Polish Carpathians. – W: A. Stebel & R. Ochtyra (red.), Bryophytes of the Polish Carpathians. Sorus, Poznań: pp. 169–178.	Informacje współczesne dotyczące obecności i miejsc występowania widłozębu zielonego <i>Dicranum viride</i> w obszarze	Podstawowy materiał uzasadniający w szczególności uznanie gatunku za przedmiot ochrony w obszarze	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
	Zarzecki R. 2012: Nowe stanowiska <i>Buxbaumia viridis</i> (<i>Buxbaumiaceae</i> , <i>Bryophyta</i>) w południowo-wschodniej Polsce.– Fragn. Florist. Geobot. Polon. 19(2): 561-564.	Informacje współczesne dotyczące obecności i miejsc występowania bezlistu okrywowego <i>Buxbaumia viridis</i> w obszarze	Podstawowy materiał uzasadniający w szczególności uznanie gatunku za przedmiot ochrony w obszarze	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych.
	Rogała D., Marcela A. 2011. Obszary Natura 2000 na Podkarpaciu. RDOS w Rzeszowie	Populamonaukowy opis obszarów Natura 2000	Syntetyczny opis obszaru, ale dane wtórne względem innych opracowań. Ważne, choć ogólne, sugestie sposobów ochrony	Publikacja, dostępna np. w bibliotekach naukowych. W posiadaniu RDOŚ w Rzeszowie.
Materiały niepublikowane	Inwentaryzacja siedlisk i gatunków z załącznika I i II DS w Lasach Państwowych (LP 2007)	Informacje o siedliskach i gatunkach obszaru	Podstawowe dane do planowania ochrony	Ministerstwo Środowiska. Kopia danych w posiadaniu RDOŚ w Rzeszowie.
	Inwentaryzacja siedlisk i gatunków z załącznika I i II DS poza gatunkami Lasów Państwowych (BULiGL 2007)	Informacje o siedliskach i gatunkach obszaru	Podstawowe dane do planowania ochrony	Ministerstwo Środowiska. Kopia danych w posiadaniu RDOŚ w Rzeszowie.
	Docelowa sieć rezerwatów przyrody na gruntach Skarbu Państwa będących w zarządzie Lasów Państwowych (IBL 1995)	Propozycje uznania dodatkowych rezerwatów przyrody w obszarze.	Przyczynek do planowania ochrony, w tym do wskazania fragmentów obszaru, które dla zachowania pełni wartości przyrodniczych związanych z leśnymi siedliskami przyrodniczymi powinny być objęte ochroną bierną	Dokument w posiadaniu Lasów Państwowych i RDOŚ w Rzeszowie.
	Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Bircza 2007. BULiGL O/Przemysł. bip.lasy.gov.pl	Informacje o występowaniu siedlisk: 9110, 9130, 9170, 91E0 na terenie osto. Szeroki zakres innych informacji o walorach przyrodniczych i kulturowych	Wobec istnienia odrębnej inwentaryzacji, dane o siedliskach przyr. i gat. naturalnych nie są bezpośrednio przydatne, ale cenne informacje o nienaturalnych elementach przyrody, ważne w planowaniu ochrony dla zrozumienia roli chronionych siedlisk w podtrzymywaniu różnorodności biologicznej. Dane o sposobach ochrony przyrody stosowanych w nadleśnictwie.	RDLP w Krośnie, Nadleśnictwo. Dokument w posiadaniu RDOŚ jako przedmiot opiniowania.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
	Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Kańczuga 2004. BULiGL O/Przemysł. bip.lasy.gov.pl	Informacje o występowaniu siedlisk: 9110, 9130, 9170, 91E0 na terenie ostoi. Szeroki zakres innych informacji o walorach przyrodniczych i kulturowych	Wobec istnienia odrębnej inwentaryzacji, dane o siedliskach przyr. i gat. naturalnych nie są bezpośrednio przydatne, ale cenne informacje o nienaturalnych elementach przyrody, ważne w planowaniu ochrony dla zrozumienia roli chronionych siedlisk w podtrzymywaniu różnorodności biologicznej. Dane o sposobach ochrony przyrody stosowanych w nadleśnictwie.	RDLP w Krośnie, Nadleśnictwo. Dokument w posiadaniu RDOŚ jako przedmiot opiniowania.
	Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Krasiczyn 2007. BULiGL O/Przemysł http://bip.lasy.gov.pl/	Informacje o występowaniu siedlisk: 9110, 9130, 9170, 91E0 na terenie ostoi. Szeroki zakres innych informacji o walorach przyrodniczych i kulturowych	Wobec istnienia odrębnej inwentaryzacji, dane o siedliskach przyr. i gat. naturalnych nie są bezpośrednio przydatne, ale cenne informacje o nienaturalnych elementach przyrody, ważne w planowaniu ochrony dla zrozumienia roli chronionych siedlisk w podtrzymywaniu różnorodności biologicznej. Dane o sposobach ochrony przyrody stosowanych w nadleśnictwie.	RDLP w Krośnie, Nadleśnictwo. Dokument w posiadaniu RDOŚ jako przedmiot opiniowania.
	Projekt planu ochrony rezerwatu „Brzoza Czarna w Reczpolu” na okres 1987-01-01–2006-12-31 (BULiGL O/Przemysł 1987)	Informacje o przyrodzie rezerwatu na terenie obszaru	Przyczynkowy materiał o siedliskach przyrodniczych. Materiał uzupełniający. Istotne jako obraz istniejącego wówczas podejścia do planowania ochrony rezerwatów. Koncepcja ochrony wymaga obecnie weryfikacji, także z punktu widzenia ochrony obszarów Natura 2000.	RDOŚ w Rzeszowie.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
	Dokumentacja wstępna dla rezerwatu „Kalwania Paclawska” (ZZPK w Przemyślu 2000)	Informacje o przyrodzie rezerwatu na terenie obszaru. Opis z szerokim ujęciem szaty roślinnej i drzewostanów, lecz tylko ogólnie ujęta część faunistyczna. Propozycja ochrony częściowej zachowawczej całego rezerwatu	Przyczynkowy, lecz cenny materiał o siedliskach przyrodniczych. Propozycja sposobu ochrony do wykorzystania w planowaniu ochrony obszaru Natura 2000	RDOŚ w Rzeszowie.
	Dokumentacja wstępna dla rezerwatu „Kopystanka” (ZZPK w Przemyślu 2000)	Informacje o przyrodzie rezerwatu na terenie obszaru. Opis z szerokim ujęciem szaty roślinnej i drzewostanów, lecz tylko ogólnie ujęta część faunistyczna. Propozycja ochrony częściowej zachowawczej całego rezerwatu	Przyczynkowy, lecz cenny materiał o siedliskach przyrodniczych. Propozycja sposobu ochrony do wykorzystania w planowaniu ochrony obszaru Natura 2000.	RDOŚ w Rzeszowie.
	Projekt planu ochrony rezerwatu „Krępak” na okres 1998-01-01–2017-12-31 (BULiGL O/Przemyśl 1997)	Informacje o przyrodzie rezerwatu na terenie obszaru. Opis z szerokim ujęciem szaty roślinnej i drzewostanów, lecz tylko ogólnie ujęta część faunistyczna. Propozycja ochrony częściowej zachowawczej całego rezerwatu	Przyczynkowy, lecz cenny materiał o siedliskach przyrodniczych. Propozycja sposobu ochrony do wykorzystania w planowaniu ochrony obszaru Natura 2000.	RDOŚ w Rzeszowie.
	Projekt planu ochrony rezerwatu „Leoncina” na okres 2004-01-01 – 2023-12-31 (Krameko Sp. z o.o. 2003)	Informacje o przyrodzie rezerwatu na terenie obszaru	Przyczynkowy, lecz cenny materiał o siedliskach przyrodniczych. Propozycja sposobu ochrony do wykorzystania w planowaniu ochrony obszaru Natura 2000.	RDOŚ w Rzeszowie.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
	Projekt planu ochrony rezerwatu „Przełom Hołubli” na okres 2003-01-01–2022-12-31 (BULiGL O/Przemyśl 2002)	Informacje o przyrodzie rezerwatu na terenie obszaru	Przyczynkowy, lecz cenny materiał o siedliskach przyrodniczych. Propozycja sposobu ochrony do wykorzystania w planowaniu ochrony obszaru Natura 2000.	RDOŚ w Rzeszowie.
	Projekt planu ochrony rezerwatu „Reberce” na okres 1998-01-01–2017-12-31 (BULiGL O/Przemyśl 1997)	Informacje o przyrodzie rezerwatu na terenie obszaru	Przyczynkowy, lecz cenny materiał o siedliskach przyrodniczych. Propozycja sposobu ochrony do wykorzystania w planowaniu ochrony obszaru Natura 2000.	RDOŚ w Rzeszowie.
	Projekt planu ochrony rezerwatu „Turnica” na okres 1998-01-01–2017-12-31 (BULiGL O/Przemyśl 1997)	Informacje o przyrodzie rezerwatu na terenie obszaru	Przyczynkowy, lecz cenny materiał o siedliskach przyrodniczych. Propozycja sposobu ochrony do wykorzystania w planowaniu ochrony obszaru Natura 2000.	RDOŚ w Rzeszowie.
	RDOŚ w Rzeszowie. Dane o szkodach od gatunków chronionych. Zestawienie 1999-2012	Dane o zgłaszanych szkodach od bobra, wilka, rysia i niedźwiedzia	Potwierdzenie znaczącego występowania bobra, wilka, rysia i niedźwiedzia w obszarze. Obraz problemu wymagającego rozwiązania przy planowaniu.	RDOŚ w Rzeszowie.
	Państwowy Monitoring Przyrodniczy siedlisk i gatunków z dyrektywy siedliskowej. Baza danych wyników monitoringu, stan na styczeń 2013 r.	Karty monitoringu stanowisk: siedliska 6210, 6510, <i>Calimorpha quadripunctata</i> , <i>Cucujus cinnaberinus</i> , <i>lampetra planeri</i> , <i>Barbus meridionalis</i> , <i>Barbastella barbastellus</i> .	Ważny materiał potwierdzający występowanie w obszarze w/w siedlisk i gatunków oraz dostarczający ocen stanu ochrony przynajmniej pojedynczych ich stanowisk.	Główny Inspektor Ochrony Środowiska. Dostęp internetowy dla osób i podmiotów upoważnionych

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
Raporty:	Raport Fundacji Dziedzictwo Przyrodnicze dotyczący stwierdzonych lokalizacji: zgniotka cynobrowego <i>Cucujus cinnaberinus</i> , zagłębka bruzdkowanego <i>Rhysodes sulcatus</i> , ponurka Schneidera <i>Boros schneideri</i> , biegacza urozmaiconego <i>Carabus variolosus</i> , biegacza Zawadzkiego <i>Carabus zawadzkei</i> , bezlistu okrywowego <i>Buxbaumia viridis</i> . Raport adresowany do RDOŚ w Rzeszowie 31.01.2012	Informacje współczesne dotyczące obecności i miejsc występowania zgniotka cynobrowego <i>Cucujus cinnaberinus</i> , zagłębka bruzdkowanego <i>Rhysodes sulcatus</i> , ponurka Schneidera <i>Boros schneideri</i> , biegacza urozmaiconego <i>Carabus variolosus</i> , biegacza Zawadzkiego <i>Carabus zawadzkei</i> , bezlistu okrywowego <i>Buxbaumia viridis</i> w obszarze	Aktualne i bardzo przydatne dane dotyczące lokalizacji wybranych przedmiotów ochrony w obszarze.	RDOŚ w Rzeszowie, Fundacja Dziedzictwo Przyrodnicze.
	Raport z Inwentaryzacji Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego w Rzeszowie (2008)	Dane o rozmieszczeniu motyli (modraszki: nausitous i telejus, czerwonończyk nieparek) oraz nietoperzy (mopek, nocek duży)	Aktualne i przydatne dane dotyczące lokalizacji i stanu ochrony wybranych przedmiotów ochrony w obszarze.	RDOŚ w Rzeszowie.
	Krzysztof Kukuła. 2008. Ocena reprezentatywności: brzanki <i>Barbus meridionalis</i> (kod: 1138), głowacza białopłetwego <i>Cottus gobio</i> (kod: 1163), różanki <i>Rhodeus sericeus</i> (kod: 1134), bolenia <i>Aphius aphius</i> (kod: 1130), kielbia białopłetwego <i>Gobio albipinnatus</i> (kod: 1124), piskorza <i>Misgurnus fossilis</i> (kod: 1145), kozy <i>Cobitis taenia</i> (kod: 1149) i minoga strumieniowego <i>Lampetra planeri</i> (kod: 1096) w województwie podkarpackim. Katedra Biologii Środowiska, Wydział Biologiczno - Rolniczy, Uniwersytet Rzeszowski, ul. Cegielniana 12, 35-959 Rzeszów	Dane o obecności gatunków ryb w Ostoji, w tym wskazano na mapkach występowanie brzanki, głowacza białopłetwego, różanki w Wiarze w granicach obszaru.	Przydatne dane dotyczące lokalizacji i stanu ochrony wybranych przedmiotów ochrony w obszarze, jakkolwiek Kukuła (2014) twierdzi obecnie, że gatunek nie był podawany z Wiaru.	RDOŚ w Rzeszowie.

2.2. Ogólna charakterystyka obszaru

Położenie obszaru

Obszar znajduje się w kontynentalnym regionie biogeograficznym. Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski wg. J. Kondrackiego (Geografia regionalna Polski, 2002), położony jest w mezoregionach Pogórza Przemyskiego i Pogórza Dynowskiego należących do prowincji Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym, a niewielki południowo-wschodni fragment wchodzi w mezoregion Gór Sanocko-Turczańskich w prowincji Karpaty Wschodnie z Podkarpaciem Wschodnim. W regionalizacji przyrodniczo-leśnej obszar należy do Krainy VIII Karpackiej, Dzielnicy Pogórza Środkowobeskidzkiego, Mezoregionu Pogórza Przemyskiego. W regionalizacji geobotanicznej J. M. Matuszkiewicza (2008) należy do Krainy Karpat Wschodnich, Okręgu Pogórza Strzyżowsko-Dynowsko-Przemyskiego, podokręgów: Birczańskiego i Nienadowskiego.

Geologia

Charakterystyczny dla tego rejonu jest rusztowy układ grzbietów górskich oraz rozbudowana sieć wodna. Zachowany tu jest jedyny w łuku karpackim skądś fałdów czołowych Karpat, tworzący tzw. sigmoidę przemyską (m.in. zakończenie płaszczowiny Borysławsko - Pokuckiej). Pogórza - niewysokie góry z rusztowym układem grzbietów oraz kratową siecią dolin rzecznych - sięgają do ponad 600 m. n.p.m. Najwyższe szczyty to: Suchy Obycz (617 m. n.p.m.) i Kopystanka (541 m. n.p.m.). Głębokie przełomy Sanu, zwłaszcza w rejonie Krasiczyna urozmaicają krajobraz. Występują tu odkrywki fliszu karpackiego, np.: w Rybotyczach oraz po kamieniołomach w Krzeczkowej, a także inne unikatowe obiekty geologiczne, w większości chronione jako stanowiska dokumentacyjne – np. olistolit jurajski w Kruheli Wielkim, wodospad w Cisowej i inne.

Wody

Obszar należy w całości do zlewni Sanu w dorzeczu Wisły. Sama rzeka San znajduje się poza Ostoją Przemyską (przecina ją jako pas wyłączony jako odrębny obszar Natura 2000 rzeka San), jednak na obszarze Ostoi znajdują się zlewnie potoków wpadających do Sanu - prawostronne dopływy: Stupnica, Chyrzynka, Kupieńska Rzeka, Kopija, Olszanka, Dopływ w Krasiczynie, Dopływ w Prałkowcach, oraz lewostronne: Dopływ w Korytnikach, Hołubla, Łętowianka. W Ostoi znajduje się też rzeka Wiar (również wpadająca do Sanu) wraz z dopływami m.in. potoku Turnica oraz Pechnów.

W granicach obszaru znajdują się fragmenty następujących jednolitych części wód:

- mała rzeka wyżynna węglanowa: Wiar od Sopotnika do granicy państwa;
- potoki fliszowe: Olszanka, Łętowianka, Wiar do Sopotnika [*tu należy także Spotnik, Turnica, Jamninka, Łomna, Mszaniec, Łodżinka*], Stupnica, Kamionka [*chodzi tu o dopływ Mleczki w pn. części obszaru, nie o dopływ Turnicy*], Kropiwnica do granicy państwa;
- potoki nizinne lessowo-gliniaste: Rada, Łęg Rokietnicki, Mleczka Wschodnia do Węgierki;
- potoki wyżynne węglanowe: Zalesie, Potok Malinowski, Bonie.

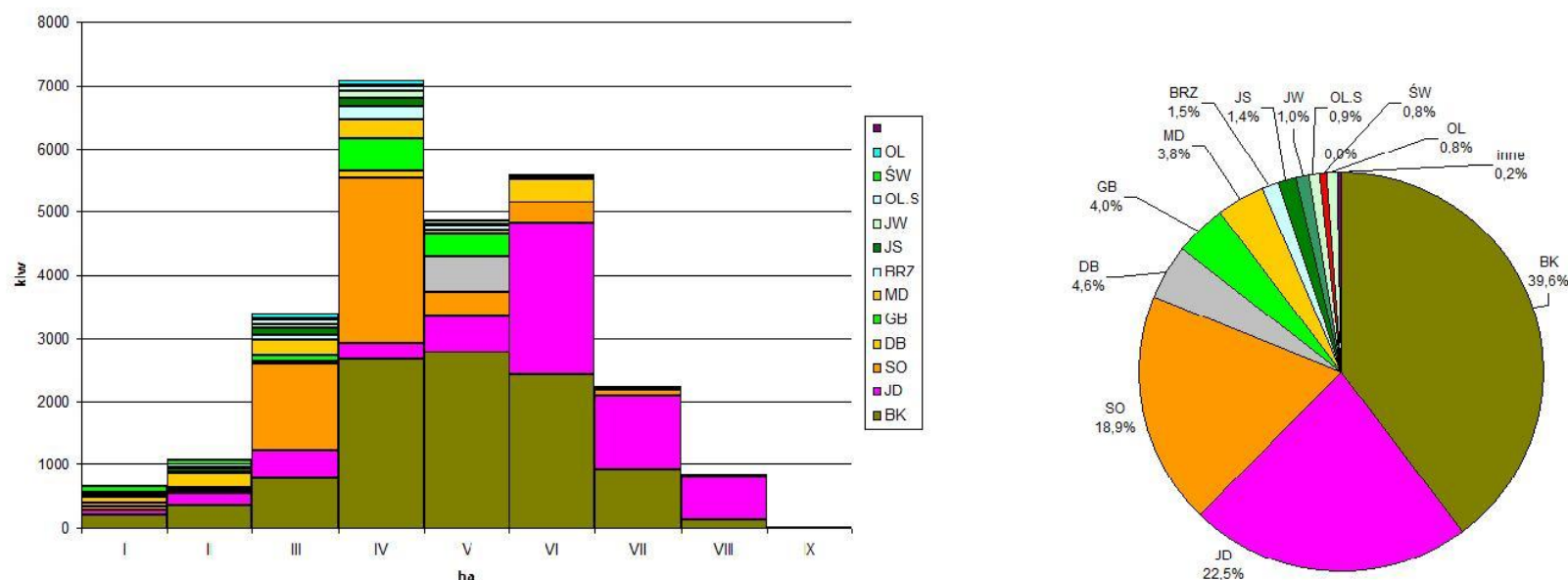
Pośród wymienionych, Kamionka oraz Olszanka zostały w planie gospodarowania wodami dorzecza Wisły na lata 2009-2014 sklasyfikowane jako silnie zmienione części wód, pozostałe mają status naturalnych części wód. Celem środowiskowym jest osiągnięcie do 2015 r. dobrego stanu wód (dla Kamionki i Olszanki tzw. dobrego potencjału, uwzględniającego zachowanie tych przekształceń hydromorfologicznych, które służą ważnym celom),

w tym dobrego stanu ekologicznego, co obejmuje m. in. co najmniej II klasę czystości wód w V klasowej klasyfikacji, oraz utrzymanie lub odtworzenie zbliżonej do warunków naturalnych ichtiofauny, bentosu i ew. roślinności. Do osiągnięcia tego celu może być niezbędna renaturyzacja hydromorfologii.

Wody obszaru wchodzą w skład obwodów rybackich: Wiar nr 1 (użytkuje zarząd Okręgu PZW w Krośnie), San nr 6, 7 i 8, Mleczka nr 1 (użytkuje Zarząd Okręgu PZW w Przemyśle).

Struktura krajobrazu i roślinność

Omawiany obszar obejmuje fragment Pogórza Przemyskiego. W szacie roślinnej dominują lasy, zajmujące ponad 70% ogólnej powierzchni obszaru. Przeważa podgórska forma buczyny karpackiej, ze zróżnicowanymi drzewostanami o różnych proporcjach buka i jodły, w niższych położeniach występują także grądy, a przejścia między grądami a buczynami nie są ostre. Te lasy mają naturalną kompozycję gatunkową i wysokie wartości przyrodnicze. Znaczący jest także udział sztucznych drzewostanów sosnowych (w mniejszym stopniu modrzewiowych) III i IV klasy wieku, pochodzących z zalesień po II wojnie światowej. Stanowią one leśne zbiorowiska zastępcze. Drzewostany leśne są stosunkowo silnie zróżnicowane gatunkowo i strukturalnie, budowane przede wszystkim przez gatunki rodzime, choć zwłaszcza w północnej części obszaru zdarzają się nieliczne drzewostany nawet z panowaniem dębu czerwonego, żywotnika, wejmutki, robinii akacjowej lub sosny czarnej. Struktura klas wieku i struktura gatunków panujących dla lasów obszaru kształtuje się następująco:

Rys. Struktura klas wieku i gatunków panujących Lasów Państwowych w obszarze. Na podstawie danych z opisów taksacyjnych lasów, dostarczonych przez RDOŚ, dla drzewostanów wybranych z mapy numerycznej wybranych granicą obszaru.

Przyrodniczo najcenniejszą częścią lasów są pozostałości reliktovej puszczy karpackiej z dużą ilością gatunków charakterystycznych dla lasów pierwotnych, szczególnie na terenie byłego tzw. „Państwa Arłamowskiego” (zob. niżej). Szczególnie bogaty jest świat owadów związanych z obecnością martwego drewna – inwentaryzowany już przed II wojną światową m.in. przez przemyskiego nauczyciela Tadeusza Trelę, który pod względem bogactwa przyrodniczego porównywał ten teren z Puszczą Białowieską, a dodatkowo wzmocniony przez 20-letni okres bardzo niewielkiego użytkowania w lasach arłamowskich w latach 1970-1990 r., w okresie istnienia ośrodka rządowego (zob. niżej).

Kompleksy leśne poprzerywane są enklawami pól uprawnych oraz łąk i pastwisk. Na skarpach w dolinie Wiaru, w okolicach Rybotycz i Makowej występuje koncentracja roślinności ciepłolubnej, w tym murawy kserotermiczne, odznaczające się wybitnym bogactwem florystycznym. Zaludnienie obszaru jest niewielkie, osady zlokalizowane są w dolinach.

Ok. 1970 r. na Pogórzu Przemyskim (na pograniczu obecnych obszarów Natura 2000 Ostoja Przemyska i Ostoja Góry Słonne) powstał Ośrodek Wypoczynkowy Urzędu Rady Ministrów, służący głównie polowaniom wysoko postawionych osób. Potocznie zwany Arłamowem, obejmował także grunty siedmiu sąsiednich wsi, wysiedlonych w latach 1945-47: Borystawki, Grażowej, Jamnej, Krajnej, Kwaszeniny, Łomnej i Trójcy oraz las Turnica

z pomnikowymi okazami jodeł. Niemal cały teren o powierzchni około 23 000 ha był otoczony 3-metrowym ogrodzeniem z siatki drucianej, które miało co najmniej 80 km długości. Przez okres 1970-1990 r. drewno z lasów na tym terenie pozyskiwano z bardzo małą intensywnością, co wydatnie wzmocniło ich bogactwo przyrodnicze, do dziś teren ten odznacza się wybitną koncentracją występowania gatunków „puszczańskich”. Bardzo silna była natomiast presja jeleniowatych na dolne piętra lasu i odnowienia drzew. Ośrodek w takiej formie przestał funkcjonować w latach 90-tych XX w., obecnie jego budynki zostały sprywatyzowane (a na ich bazie rozbudowywane jest obecnie centrum turystyczno-kongresowe), a teren ośrodka został objęty normalną gospodarką.

Korytarze ekologiczne

Ostoja Przemyska jest fragmentem korytarza ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym. Jest to również ważny korytarz krajowy. Jędrzejewski i in. (2009) wyróżnili siedem korytarzy głównych. Spośród 7 polskich korytarzy, znajduje się tu Korytarz Południowy (KPd), który biegnie od Bieszczadów poprzez Góry Słonne, Pogórze Przemyskie, Pogórze Dynowskie.

Formy ochrony przyrody

Jest to jeden z najcenniejszych przyrodniczo obszarów w Unii Europejskiej. Wyjątkowa koncentracja fragmentów reliktovej puszczy karpackiej wraz z gatunkami charakterystycznymi dla lasów naturalnych, związanych m.in. z obecnością dużych ilości martwego wielkowymiarowego drewna. W szczególności, bogactwo przyrodnicze „lasów arłamowskich” (terenu po ośrodku Rady Ministrów) oraz doliny Wiaru było podstawą projektu Turnickiego Parku Narodowego. O wartościach przyrodniczych decydują: bogactwo szaty roślinnej, w tym kompleksy leśne o wysokim stopniu naturalności, występowanie dużych drapieżników i unikatowych gatunków ptaków, unikatowa i wybitna entomofauna ksylobiontyczna, spłot wartości przyrodniczych i historyczno-kulturowych. Projekt utworzenia parku narodowego, choć negatywnie zaopiniowany przez Lasy Państwowe i samorządy lokalne, jest wciąż żywy i jest elementem Krajowego Programu Ochrony i Zrównoważonego Użytkowania Różnorodności Biologicznej oraz Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030 r., choć nie jest elementem np. Planu zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego. Ostatnio, w październiku 2011 r., Państwowa Rada Ochrony Przyrody wydała opinię podkreślającą niezwykle walory przyrodnicze obszaru i stwierdzającą, że nadal istnieje potrzeba i możliwość utworzenia TuPN, wskazującą jednak też na potrzeby tymczasowego zabezpieczenia walorów przyrodniczych w inny sposób, w tym przez poszerzenie sieci rezerwatów przyrody zajmujących obecnie tylko 2,6% terenu projektowanego parku. Zagadnienie ew. ochrony części Ostoi Przemyskiej w formie parku narodowego pozostaje wciąż otwarte i nie będzie przedmiotem rozstrzygnięć w niniejszym planie.

Na terenie Ostoi Przemyskiej istnieje 8 rezerwatów przyrody: Brzoza Czarna w Reczpolu (2,66 ha; 1970), Kalwaria Paclawska (173,18 ha, 2001), Kopystanka (188,67 ha, 2001), Krępak (138,46 ha; 1991), Leoncina (8,67 ha, 2001), Przełom Hołubli (46,42 ha; 1995), Reberce (190,96 ha, 1995), Turnica (151,50 ha; 1995). Pomimo opracowania dokumentacji do ich planów ochrony, nie mają one ustanowionych planów ochrony. Są obecnie chronione głównie biernie. Istnieją podpisane, niepublikowane zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie „w sprawie ustanowienia zadań ochronnych” dla rezerwatów:

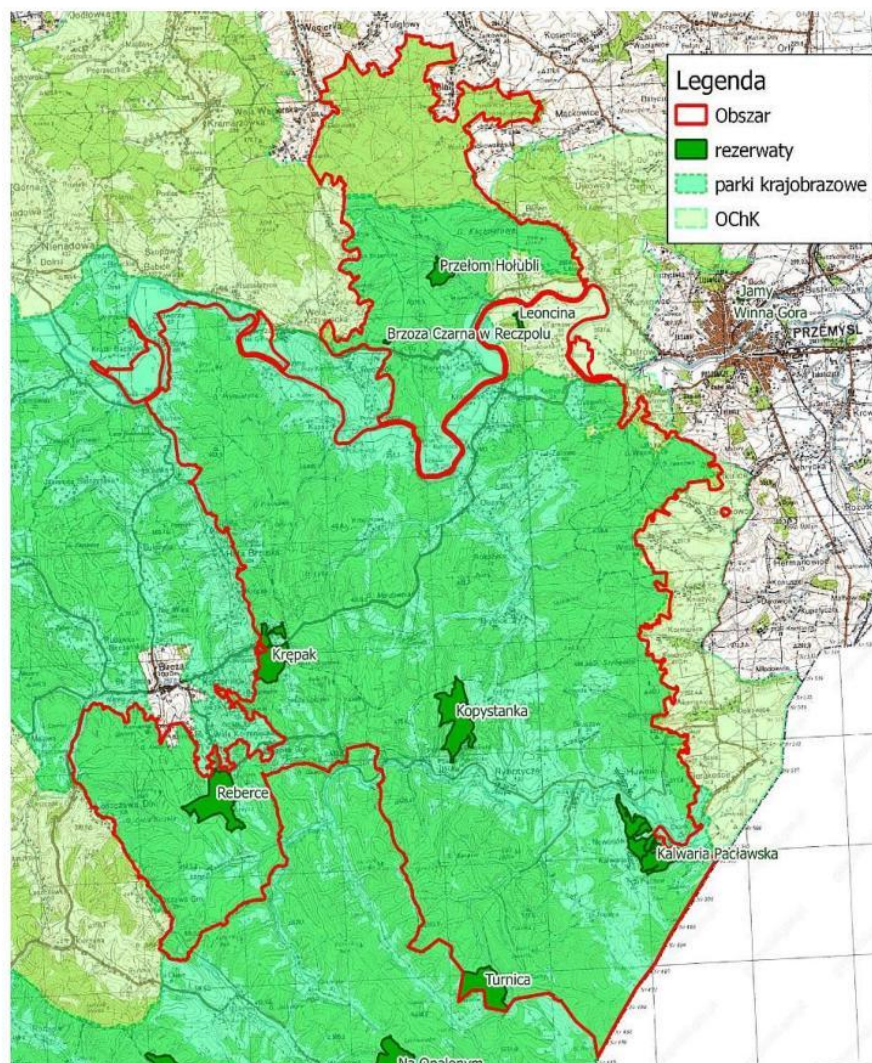
- Turnica (Nr 78/10 z dn. 29.12.2010, na 3 lata, przewid. cięcia pielęgnacyjne o charakterze czyszczeń wczesnych w uprawach bukowych na ok. 4 ha, a na pozostałym terenie obserwację naturalnych procesów);

- Krępak (Nr 60/10 z dn. 13.10.2010, na 4 lata, przewid. ochronę ścisłą);
- Leoncina (Nr 9/12 z dn. 30.03.2012, na 5 lat, przewid. ochronę czynną - usunięcie krzewów zagłuszających kłokoczkę);
- Reberce (Nr 13/11 z dn. 20.04.2011, przewid. ochronę czynną bez zabiegów i obserwację naturalnych procesów).

W rezerwacie Kopystanka prowadzona jest ochrona czynna: były ustanowione zadania ochronne w roku 2006 na okres 1 roku, przewidujące ręczne usunięcie większych krzewów i drzew celem przygotowania powierzchni pod koszenie mechaniczne oraz koszenie mechaniczne z rozdrobnieniem i pozostawieniem biomasy (zarządzenie nr 163 wojewody podkarpackiego z dnia 20 października 2006 Dz. Urz. woj. podkarpackiego nr 130 poz. 1794). Potem rezerwat nie był koszony. Od roku 2011 RDOS, będący właścicielem części terenu rezerwatu, zawarł umowę dzierżawy na 5 lat, zgodnie z którą dzierżawca ma obowiązek przeprowadzenia przynajmniej raz na dwa lata zabiegów ochrony czynnej polegającej na wykoszeniu biomasy z jej usunięciem poza teren rezerwatu przyrody lub rozdrobnieniem i równomiernym rozrzuceniem na koszonej powierzchni. Od tego czasu rezerwat był koszony corocznie. Na dzień dzisiejszy rezerwat nie ma ustanowionych zadań ochronnych.

W latach 90-tych XX w. z rezerwatów leśnych intensywnie pozyskiwano drewno, wykonując w nich cięcia o charakterze trzebieży późnych, a nawet cięcia rębne. Epizod ten był przez środowiska przyrodnicze oceniony jako przykład niewłaściwej ochrony rezerwatowej. Od 2003 r. rezerваты leśne są chronione głównie biernie, co jest dla nich optymalnym rozwiązaniem z punktu widzenia trwałości i jakości ekosystemów leśnych i związanej z nimi różnorodności biologicznej. Istnieją propozycje utworzenia innych rezerwatów przyrody. Część z nich ujęta była w opracowaniu "Docelowa sieć rezerwatów przyrody na gruntach Skarbu Państwa będących w zarządzie Lasów Państwowych" (1995). Potrzeba pilnego utworzenia tych rezerwatów, jako zabezpieczenia najcenniejszych obszarów w związku z brakiem postępu w kierunku utworzenia Turnickiego Parku Narodowego, akcentowana jest w stanowisku Państwowej Rady Ochrony Przyrody (2011). Nie zostały jednak opracowane ich konkretne dokumentacje i projekty, ani nie zostały podjęte prace nad ich uznaniem.

Obszar częściowo nakłada się z wielkoobszarowymi formami ochrony przyrody, którymi są: Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego (61862,0 ha; 1991) oraz fragmenty Przemysko-Dynowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (46976 ha; 1987), a także Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Pogórza Przemyskie PLB180001.

Ryc. Aktualna struktura form ochrony przyrody na terenie obszaru (oprac. własne) i historyczny szkic koncepcyjny projektowanego Turnickiego Parku Narodowego (z Turnicki Park Narodowy w polskich Karpatach Wschodnich. Dokumentacja projektowa. Michalik S. 1993 npbl.)

Uwarunkowania społeczno-gospodarcze

Podstawowe wskaźniki demograficzno-gospodarcze dla gmin obszaru³ zestawia tabela:

Gmina	Powierzchnia (km ²)	% gminy w obszarze	% obszaru w gminie	Ludność/km ²	Saldo migracji (2011 r.)	Lesistość	Bezrobocie	Podmioty gospodarcze/10 tys. ludn.	Budżet gminy (2011) mln zł
Bircza	254,05	24,8%	15,9%	26	-18 fluktuujące	60,9	14,7%	878	21,5
Dubiecko	154,25	0,1%	0,1%	62	-26 stale ujemne	39,1%	11,8%	716	31,3
Fredropol	159,60	73,1%	29,4%	35	+8 fluktuujące	52,5%	13,2%	606	22,4
Krasieczyn	124,36	99,3%	31,1%	40	+57 stale dodatnie	61,9%	12,7%	1301	12,4
Krzywcza	94,95	39,1%	9,4%	52	-7 stale ujemne	47,2%	12,8%	883	14,4
Przemysł	108,42	27,8%	7,6%	92	+17 stale dodatnie	33,4%	10,5%	1250	25,4
Rokietnica	57,08	29,2%	4,2%	77	-13 stale ujemne	29,5%	12,4%	674	12,2
Rożwienica	68,75	2,5%	0,4%	91	-4 fluktuujące	19,6%	13,9%	728	23,0
Żurawica	95,79	5,4%	1,3%	134	+31 stale dodatnie	10,9%	12,0%	935	33,2

Dane te przedstawiają dość typowy obraz terenów rolniczych i leśnych zlokalizowanych w pobliżu silnego ośrodka miejskiego, wykazując także dość typowy obraz migracji z terenów wiejskich w sąsiedztwo miasta i urbanizacji gmin przymiejskich. Infrastruktura w gminach obszaru jest uboższa od średniej wojewódzkiej, ale ma to związek z rolniczo-leśnym charakterem obszaru i niskim zaludnieniem zwłaszcza w jego pd. części. Parametry, jakkolwiek lokują się poniżej średniej wojewódzkiej, nie wskazują na istnienie szczególnie poważnych barier rozwojowych. Bezrobocie w gminach obszaru utrzymuje się na poziomie znacznie niższym, niż np. w mieście Przemysł (gdzie wynosi 18%).

Gęstość zaludnienia jest istotnie mniejsza od średniej dla regionu i kraju. Przeciętne saldo migracji jest ujemne, ale przyrost naturalny dodatni, w wyniku czego zaludnienie powoli rośnie.

Istotną gałęzią gospodarki jest leśnictwo. Dominujące w obszarze lasy państwowe (25,5 tys. ha, czyli 64,3% całej powierzchni obszaru i ok. 86% wszystkich znajdujących się w nim lasów), zarządzane są przez nadleśnictwa Bircza, Krasieczyn i Kańczuga. Teren Nadleśnictwa Bircza

³ Dane GUS – Statystyczne Vademecum Samorządowca, za rok 2011

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

deklarowany jest jako tzw. Leśny Kompleks Promocyjny „Lasy Birczańskie”, utworzony zarządzeniem Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 24 stycznia 2001 r. Podstawowe dane o stanie zasobów leśnych i ich użytkowaniu, wg aktualnych planów urządzenia lasu, są następujące:

	Data planu	Powierzchnia w zarządzie (km ²)	% zasięgu teryt.	% obszaru w	średni wiek drzewostanów	zasobność drzewostanów m ³ /ha	pozyskanie m ³ /ha pow. leśnej *rok (etat)
			% gruntów nadleśnictwa w obszarze	zasięgu teryt. w zarządzie nadleśnictwa			
Bircza	1.01.2007	296,36	33,8%	43,0%	83 lata	329	4,64
			38,9%	30,1%			
Krasieczyn	1.01.2008	160,96	33,9%	51,8%	80 lat	327	5,15
			85,3%	34,6%			
Kańczuga	1.01.2004	119,74	1,9%	5,2%	62 lata	245	4,38
			13,8%	4,2%			

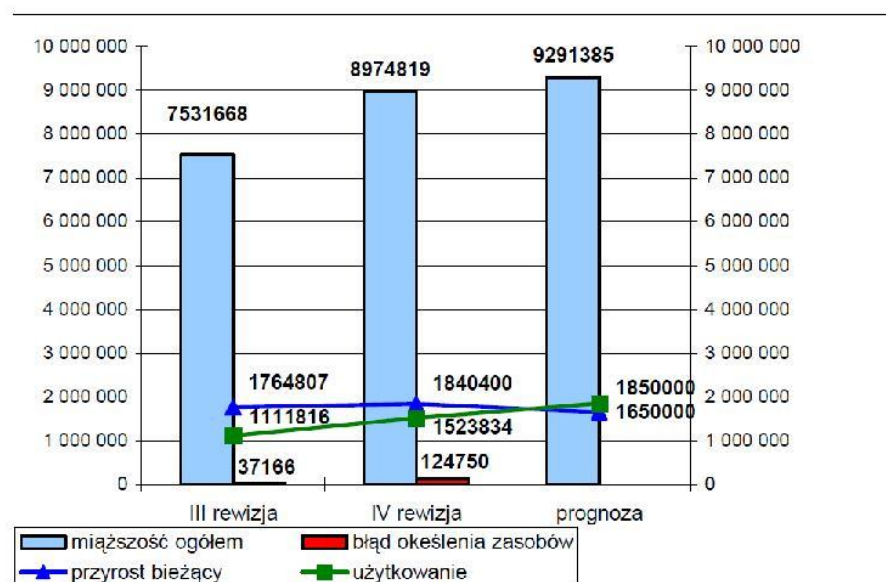
Zarówno średnia zasobność drzewostanów, jak i średnia intensywność pozyskania w w/w nadleśnictwach ⁴ stanowią ok. 120% średniej dla Lasów Państwowych w Polsce. Pozyskanie stanowi ok. 80% przyrostu drzewostanów.

Historycznie, we wszystkich trzech nadleśnictwach w kolejnych rewizjach urządzenia lasu występował wzrost zasobności i średniego wieku oraz wzrost intensywności pozyskania. Rozmiar aktualnego pozyskania, w stosunku do wartości sprzed ok. 20 lat jest obecnie średnio o ok. 80% wyższy. Wzrost ten częściowo – ale nie w pełni – jest uzasadniony wzrostem zasobności, która w tym samym okresie wzrosła średnio o ok. 15%. Następuje także ewolucja form użytkowania i hodowli lasu od rębni częściowej (II) do rębni stopniowej (IV) i wydłużania okresu odnowienia, czego skutkiem jest znaczny wzrost powierzchni w użytkowaniu rębnym – tendencja ta widoczna jest zwłaszcza w nadleśnictwach Bircza i Krasieczyn, których plany są o kilka lat nowsze, niż plan dla nadleśnictwa Kańczuga. W nadleśnictwie Kańczuga trwają prace nad kolejną rewizją planu urządzenia lasu wg stanu na 1.01.2014.

Dla istotnego w obszarze nadl. Bircza⁵, choć nie całkiem typowego dla obszaru ze względu na dużą powierzchnię sosnowych drzewostanów porolnych, trend zmiany zasobów drzewnych i ich użytkowania ilustruje wykres zamieszczony w elaboracie planu urządzenia lasu:

⁴ Średnia ze wskaźników nadleśnictw ważona powierzchnią zasięgu terytorialnego nadleśnictwa w obszarze

⁵ Ryc. z elaboratu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Bircza. Znamienne, że w przyszłości prognozuje się pozyskanie większe nawet od przyrostu.

Lasy niepaństwowe zajmują w Ostoji ok. 4,2 tys. ha, czyli ok. 10,5% całej powierzchni obszaru, a 14% powierzchni lasów w obszarze. Wg danych GUS⁶ intensywność pozyskania drewna z lasów niepaństwowych wynosi, średnio w gminach, w których leży obszar, 1,03 m³/ha rocznie. Uprozczone plany urządzania lasów niepaństwowych stopniowo ewoluują w kierunku większego zróżnicowania składów gatunkowych oraz przejścia z rębni II na IVd. Plany te w 100% zakładają minimalny, dopuszczany rozporządzeniem wiek rębności (dla Jd i Bk – 100 lat).

Cena 1m³ drewna bukowego waha się, zależnie od sortymentu, w granicach 218-670 zł.

Średnia wielkość gospodarstwa rolnego lokuje się w przedziale między 5 a 10 ha; 40% gospodarstw ma poniżej 1 ha. W strukturze użytków rolnych dominują użytki zielone, jednak obsada bydła jest znacznie poniżej średniej krajowej i regionalnej⁷.

Średnia cena 1 ha gruntu rolnego wynosi ok. 15 tys. zł, a 1 ha lasu bukowo-jodłowego 80-100 lat 36-45 tys. zł.

Turystyka jest upatrywana jako szansa rozwojowa obszaru, ale baza turystyczna jest słabo rozwinięta. Nocleg umożliwiają pojedyncze większe obiekty i rozproszona baza agroturystyczna. Tuż za granicą obszaru, po stronie Gór Słonnych, znajduje się dawny rządowy ośrodek wypoczynkowy

⁶ Dane GUS - Baza Danych Lokalnych, dane za 2012 r.

⁷ Dane GUS – wyniki Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 r.

Arlamów, obecnie przebudowany na duży hotel (250 pokoi, 5 restauracji i karczem, SPA, centrum konferencyjne. Hotel zarządza także tzw. Łądowniskiem Arlamów, umożliwiającym lądowanie samolotów i śmigłowców, położonym już w granicach Ostoi, między Krajną, a Wolą Korzeniecką).

2.3. Struktura własności i użytkowania gruntów

Typy użytków gruntowych	Typ własności	Powierzchnia użytków w ha	% udział powierzchni w obszarze
Lasy		29 786,43	75,11%
Grunty orne		5 208,77	13,13%
Łąki		1 924,29	4,85%
Pastwiska		31,77	0,08%
Drobne mozaiki różnych użytków rolnych		2 342,39	5,91%
Wody stojące		53,09	0,13%
Wody płynące		173,13	0,44%
Grunty zabudowane		136,90	0,35%

Dane na podstawie Corine Land Cover 2006. Nie zostały udostępnione kompletne dane ewidencji gruntów, ani dane o własności gruntów.

2.4. Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka

Typy użytków	Typ własności	Powierzchnia objęta dopłatami UE w ha	Rodzaj dopłaty, działania/priorytetu/programu,
Lasy	Lasy Państwowe	-	-
	Lasy komunalne	-	-
	Lasy prywatne	-	-
Sady		-	-
Trwałe użytki zielone		Patrz informacja pod tabelą	Program rolnośrodowiskowy (PROW 2007-2013)

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Wody		-	-
Tereny zadrzewione lub zakrzewione		-	-
Inne		-	-

Według danych ARMiR (2011 r.), pakietami rolnośrodowiskowymi „Ochrona siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000” objęto następujące powierzchnię gruntów w gminach zalegających się z obszarem:

Pakiet 5.7: półnaturalne łąki świeże w obszarach Natura 2000

gmina Bircza -
gmina Fredropol -
gmina Krasieczyn 24,14 ha
gmina Krzywca -
gmina Przemyśl -
gmina Rokietnica -
gmina Rożwienica -
gmina Żurawica -

Pakiet 3.1 ekstensywne użytki zielone:

gmina Bircza - 236,5 ha
gmina Fredropol - 198,1 ha
gmina Krasieczyn - 115,6 ha
gmina Krzywca - 62,05 ha
gmina Przemyśl - 91,79 ha
gmina Rokietnica - 0,44 ha
gmina Rożwienica - -
gmina Żurawica - 40 ha

2.5. Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej (d. Krajowa Strategia...) - Uchwała 270/2007 Rady Ministrów z 26 października 2007 r.	Minister Środowiska	Rozwinięcie i umocnienie krajowego systemu obszarów chronionych... do priorytetowych zadań w tym zakresie należy m.in.: powołanie Turnickiego Parku Narodowego oraz nowych rezerwatów przyrody	Sprzyja przedmiotom ochrony	Nie wymaga
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 - Uchwała Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. (Monitor Polski 2012 poz. 252)	Minister Rozwoju Regionalnego	1. Wskazuje jako korytarz ekologiczny wsch.-zach. (w powiązaniu z Ukrainą) o randze ponadregionalnej; wskazuje powiązania z Karpatami. 2. Wskazuje jako obszar o wybitnych walorach estetycznych krajobrazu, wymagających ochrony 3. Wskazuje jako obszar potencjalnego rozwoju małej energetyki wodnej 4. Wskazuje jako obszar wymagający poprawy dostępu do usług podstawowych, w tym komunikacyjnych; o niskim potencjale dostępu do ośrodków wzrostu, o charakterze przygranicznym 5. Plan utworzenia Turnickiego	Ad. 1, 2, 5 – pozytywny bezpośredni lub pośredni wpływ na wszystkie przedmioty ochrony Ad. 3 – możliwość negatywnego wpływu na pluszcza, zimorodka, pośrednio na inne gatunki Ad. 4 – neutralne dla przedmiotów ochrony Ad. 6 – możliwość znacząco negatywnego wpływu pośredniego na wszystkie przedmioty ochrony ⁸	Wyłączenie obszarów Natura 2000 ze strefy potencjalnego rozwoju rozproszonej energetyki wodnej i wiatrowej

⁸ Rzeczywiste oddziaływanie tej inwestycji (z zaproponowanymi działaniami minimalizującymi) na środowisko jest obecnie przedmiotem postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w ramach którego przeprowadzona jest ocena oddziaływania na środowisko.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

		6. Parku Narodowego. Gazociąg Hermanowice- Strachocina jako element krajowej sieci przesyłowej gazu		
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Uchwała nr XLVIII / 552 / 2002 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 sierpnia 2002 r.	Marszałek województwa podkarpackiego	1. Projekty zbiorników małej retencji 2. Projekty nowych przejść granicznych: Kwaszenina, Leszczyny 3. Projekt nowej drogi wojewódzkiej Przemyśl-Liskowate 4. Lotnisko lokalne Krajna (Arlamów) 5. Obszar zaliczony do „strefy aktywizacji społecznej i gospodarczej”	Ad. 1. – ryzyko negatywnego oddziaływania na motyla Krasopani hera – zbiorniki budowane w miejscu występowania rośliny żywicielskiej - sadzca konopiastego, mchy <i>Buxbaumia viridis</i> , <i>Dicranum viride</i> , chrząszcze – biegacz urozmaicony, biegacz Zawadzkiego Ad. 2, 3 – negatywne oddziaływanie bezpośrednie lub pośrednie na antropofobne gatunki leśne, wzdłuż drogi istnieje istotne dla obszaru miejsce występowania śmy Krasopani hera, w pobliżu znajdują się lokalizacje reliktów lasów pierwotnych – owadów zagłębek bruzdkowany, zgniotek cynobrowy, ponurek Schneidera; mchów widłoząb zielony, bezlist okrywowy – przebudowa drogi, wzrost ruchu samochodowego wiąże się ze znaczącym negatywnym oddziaływaniem na przedmiot ochrony	Wskazanie na konieczność ochrony walorów przyrodniczych jako istotnych dla województwa. Wskazanie na konieczność budowy systemu obszarów chronionych i określenia zasad ich ochrony. Ogólne zasady ochrony środowiska.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			Ad. 4 – negatywny wpływ generowanego ruchu oraz ogrodzenia na liczne przedmioty ochrony, w szczególności duże drapieżniki. Ad. 5 – prawdopodobnie neutralne dla przedmiotów ochrony.	
Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania przestrzennego gm. Fredropol - uchwała nr III/17/2002 Rady Gminy we Fredropolu z dnia 21 grudnia 2002 r., z późn. zm. (2/2010)	Gmina Fredropol	1. Regulacja Potoku Turnickiego 2. Droga od Książyc przez Fredropol, Huwniki, Makową do Arłamowa - rozbudowa i status drogi wojewódzkiej 3. Gazociąg Hermanowice-Strachocina 4. Wskazane tereny do zalesień 5. Wskazane tereny rozwoju zabudowy 6. Park Kulturowy Doliny Wiaru i ochrona zabytków	Ad. 1 – negatywny wpływ na ryby będące przedmiotem ochrony, występującego tu motyla krasopani hera, chrząszcza biegacza urozmaiconego Ad. 2 - negatywne oddziaływanie bezpośrednie lub pośrednie na antropofobne gatunki leśne, wzdłuż drogi istnieje istotne dla obszaru miejsce występowania śmy Krasopani hera, w pobliżu znajdują się lokalizacje reliktywne lasów pierwotnych – owadów zagłębek bruzdkowany, zgniotek cynobrowy, ponurek Schneidera; mchów widłoząb zielony, bezlist okrywowy – przebudowa drogi, wzrost ruchu samochodowego wiążą się ze znaczącym negatywnym	Pozostawienie rzeki Wiar w stanie naturalnym, bez kaskad i regulacji, 50m pas ekologiczny wzdłuż koryta, bez zabudowy. Od pozostał. potoków pas ekologiczny po 15m

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			oddziaływaniem na przedmioty ochrony ⁹ Ad. 3 – ryzyko bezpośredniego i pośredniego negatywnego wpływu na motyle: modraszek nausitous, modraszek telejus, ćmę barczatkę kataks, których kluczowe stanowiska znajdują się na projektowanym przebiegu nitki gazociągu, ryzyko zniszczenia siedliska ryb i małża będących przedmiotem ochrony poprzez wypompowywanie do rzek i potoków wody technicznej, z systemu odwodnienia oraz prób ciśnieniowych gazociągu Ad 4, 5 – ryzyko negatywnego wpływu na gatunki przestrzeni otwartych – modraszek nausitous, modraszek telejus, barczatka kataks Ad. 6 – prawdopodobnie neutralne dla przedmiotów ochrony	
Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania	Gmina Roźwienica	Brak zapisów, które mogłyby dotyczyć obszaru (w skład obszaru wchodzi z tej gminy tylko niewielka powierzchnia	Nie zidentyfikowano zapisów potencjalnie negatywnie wpływających	Nie dotyczy

⁹ Rzeczywiste oddziaływanie tej inwestycji (z zaproponowanymi działaniami minimalizującymi) na środowisko jest obecnie przedmiotem postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w ramach którego przeprowadzona jest ocena oddziaływania na środowisko.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

przestrzennego gm. Rożwienica - Uchwała Nr 202XXIV2001 rady Gminy Rożwienica z dnia 26 kwietnia 2001 r.		leśna)	na obszar	
Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania przestrzennego gm. Rokietnica	Gmina Rokietnica	Wskazany obszar dolesień w pd. części gminy	Nie zidentyfikowano zapisów potencjalnie negatywnie wpływających na obszar	Nie ma
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Przemysłu - Uchwała 26/2006 Rady Miejskiej w Przemyslu z 23.02.2006	Miasto Przemysł	Nie znaleziono zapisów grożących oddziaływaniem na obszar	Nie zidentyfikowano zapisów potencjalnie negatywnie wpływających na obszar	Nie dotyczy
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Przemysłu – Uchwała Rady Gminy Przemysł nr III/20/2002 z 27.12.2002 zm. Uchwałą X/56/2011 z 20.07.2011	Gmina Przemysł	1. Tereny inwestycyjne w Wapowcach 2. Złoże surowców budowlanych nad Sanem	Potencjalny konflikt z siedliskami łąkowymi, jednak dotyczy tylko względnie niewielkiego obszaru	Wskazano tereny zagrożone powodzią nad Sanem, chroniąc je przed zabudową
Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego "Ostrów rekreacja TR" – Uchwała Rady Gminy Przemysł XXIV/244/2002 z 10.10.2002	Gmina Przemysł	Obudowa wyrobisk po żwirowni zabudową rekreacyjną, tuż przy granicy obszaru	Nie zidentyfikowano zapisów potencjalnie negatywnie wpływających na obszar	Nie ma
Miejscowy Plan	Gmina Przemysł	Wyznaczenie terenów pod usługi	Nie zidentyfikowano	Nie dotyczy

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Zagospodarowania Przestrzennego "Wapowce UTR" – Uchwała Rady Gminy Przemysł XIII/106/2007 z 28.12.2007		turystyczne	zapisów potencjalnie negatywnie wpływających na obszar	
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dubiecko.	Gmina Dubiecko	1. Wrysowany zbiornik wodny Krasiczyn na Sanie 2. Wskazana możliwość wydobywania piasku i żwiru nad Sanem 3. Wskazana możliwość uzyskania terenów zabudowy w dolinie Sanu przez ich obwałowanie przeciwpowodziowe	Potencjalny konflikt z siedliskiem łągów	Nie ma
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bircza				
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żurawica – uchwała XXXIII/358/02 rady Gminy w Żurawicy z 27 czerwca 2002 zm. uchwałą XXV/142/12 Rady Gminy w Żurawicy z 4 października 2012 r.	Gmina Żurawica	Tuż przy skraju obszaru zlokalizowana infrastruktura wydobywania gazu. Obszar przecinany potencjalnymi gazociągami	Potencjalnie wpływ na leśne siedliska przyrodnicze i związane z lasem gatunki zwierząt	Nie ma
Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego odwiertów gazowych "Maćkowice 2-3", terenu	Gmina Żurawica	Tuż przy skraju obszaru zlokalizowana infrastruktura wydobywania gazu. Obszar przecinany potencjalnymi gazociągami	Potencjalnie wpływ na leśne siedliska przyrodnicze i związane z lasem gatunki zwierząt	Nie ma

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

położonego w Gminie Żurawica – Uchwała Rady Gminy Żurawica XXV/143/12 z 4 października 2012				
Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Bircza na lata 2007-2016 – zatw. decyzją Ministra Środowiska z dnia 27.06.2007 r.	Nadleśnictwo Bircza	Etat 10 letni – 46,0 m³ grubizny netto/ha pow. leśnej, w tym rębne 29,4m³. Stosowane rębnie złożone i gniazdowe: IVd, IIIb, IIa, z okresem odnowienia 30-50 (wyjątkowo do 60) lat. Wiek rębności Bk 140 lat, Jd 120 lat. W obszarze Natura 2000 plan przewiduje użytkowanie rębne 3300 ha, cięcia pielęgnacyjne 3634 ha, odnowienia 372 ha, pozostawienie bez zabiegu – 3447 ha. Udział drzewostanów ponad 100-letnich zmniejszy się z ok. 16% do 14%, tj. o 225 ha, na rzecz KO. Średni wiek drzewostanów wzrośnie z 83 do 90 lat, a przeciętna zasobność spadnie z 348 do 341 m³/ha	Konflikt zabiegów gosp.-leśnych z przedmiotami ochrony – relikdami lasów pierwotnych: owadami: ponurek Schneidera, zagłębek bruzdkowany, zgniotek cynobrowy, mchami: widłoząb zielony, bezlist okrywowy, siedliskami łęgu, grądu, jaworzyny, buczyny żyźnej, buczyny kwaśnej, jaworzyny. W ‘prognozie oddziaływania na środowisko’ wykonanej dla planu w toku, wyrażona jednak opinia, że nie powinien negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony	Pozostawianie fragmentów starodrzewi o pow. co najmniej 5% użytkowanego wydzielania, pozostawianie fragmentów lasów nie objętych gospodarowaniem, nie zalesianie śródleśnych polan. Pozostawianie odpowiedniej liczby starych drzew w drzewostanach, pozostawianie gatunków o miękkim drewnie (osika), pozostawianie drzew dziuplastych, kształtowanie strefy ekotonowej polno-leśnej oraz strefy ochronnej wzdłuż cieków wodnych. Pozostawienie pewnej ilości drzewostanów bez jakichkolwiek zabiegów. Ukierunkowanie ruchu turystycznego. Nie planowanie użytkowania rębnego na siedliskach łęgowych i bagiennych
Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Kańczuga na lata 2004-2013 – zatw. decyzją Ministra Środowiska z 7 czerwca 2004	Nadleśnictwo Kańczuga	Równoważnik 10 letni etatu pozost. do wykonania 2010-2013 – 49,2 m³ grubizny netto/ha pow. leśnej, w tym rębne 16m³/ha. W wyniku realizacji planu, w obszarze udział drzewostanów ponad 100-	Konflikt zabiegów gosp.-leśnych z przedmiotami ochrony – reliktem lasów pierwotnych: chrząszczem zgniotkiem cynobrowym, siedliskami buczyny żyźnej,	W POP ogólne zapisy dot. zachowania terenów nieleśnych i ograniczenia użytkowania na siedliskach łęgowych do rębni złożonych i stopniowych

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

		tenich spadnie z 77 do 75 ha	łegu i grądu. W 'prognozie oddziaływania na środowisko' wykonanej dla planu w toku, wyrażona jednak opinia że nie powinien negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony	
Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Krasieczyn na lata 2008-2017 – zatw. decyzją Ministra Środowiska z 30.07.2008	Nadleśnictwo Krasieczyn	Etat 10 letni – 52,7, m ³ grubizny netto/ha pow. leśnej, w tym rębne 37,1 m ³ /ha. Wieki rębności Bk, Jd 120 lat. Rębnie II, III i IV, z okresem odnowienia 20-40 (wyjątkowo 50) lat. W wyniku realizacji planu nastąpi zmniejszenie udziału drzewostanów ponad 100-letnich w obszarze z 11,82% do 9,62% na rzecz drzewostanów w K.O. Równocześnie prognozuje się zwiększenie udziału starych drzew w strukturze wg gatunków rzeczywistych z 26,5% do ok. 31% powierzchni drzewostanów	Konflikt zabiegów gosp.-leśnych z przedmiotami ochrony – reliktem lasów pierwotnych: owadem zgniotkiem cynobrowym, siedliskami łegu, buczyny żyźnej, grądu. W 'prognozie oddziaływania na środowisko' wykonanej dla planu w toku, wyrażona jednak opinia, że nie powinien negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony	Zaniechanie użytkowania rębne, lasów na siedliskach: lasu łęgowego, lasu łęgowego wyżynnego, olsu jesionowego oraz olsu jesionowego wyżynnego; zachowanie śródleśnych gruntów leśnych nie zalesionych – polan, łąk, pastwisk, ziołorośli, zabagnień itp. Pozostawianie w drzewostanach dojrzałych do wyrębu oraz w miarę możliwości i w młodszych, części starych drzew do ich fizjologicznej starości, a nawet biologicznej śmierci oraz wszystkich drzew martwych, zamierających dziuplastych i wykrotów
Uproszczony plan urządzenia lasu dla mienia gm. Fredropol na okres 1.01.2009-31.12.2019	Starosta Przemyski	Wieki rębności dla Bk i Jd 110 lat, Db 120 lat, docelowe skl. gat. czysto Bj-Jd, Jd-Bk, Bk, Jd, Bk-Db, Db. Spośród objętych planem 602 ha lasu na 275 ha zaplanowano użytkowanie rębne.	Z punktu widzenia ochrony zgniotka cynobrowego, plan stwarza ryzyko niszczenia stanowisk gatunku. Użytkowanie rębne zagraża unikatowym fragmentom ciepłolubnych dąbrów	Nie ma

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Uproszczony plan urządzenia lasu dla mienia gminy Bircza na lata 1.01.2005-31.12.2014	Starosta Przemyski	Wiek rębności dla Bk i Jd 100 lat, docelowe składy Jd-Bk i Bk-Jd. Spośród 366 ha, aż 284 ha zaplanowano do użytkowania rębnego	Z punktu widzenia ochrony zgniotka cynobrowego, plan stwarza ryzyko niszczenia stanowisk gatunku.	Nie ma
Uproszczony plan urządzenia lasu dla mienia gminy Dubiecko na lata 1.01.2003-31.12.2012 ¹⁰	Starosta Przemyski	Wiek rębności dla So 80 lat, Gb 60 lat, docelowe składy Bk-Jd, Jd-Bk, Db-Bk	Nie zidentyfikowano zapisów potencjalnie negatywnie wpływających na obszar, ze względu na marginalne znaczenie terenu objętego planem	Nie ma
Uproszczony plan urządzenia lasu dla mienia gminy Krasieczyn na lata 1.01.2004-31.12.2013	Starosta Przemyski	Wiek rębności dla Jd 100 lat, docelowe składy Bk-Jd, Jd-Bk, Db-Bk	Plan wyekspirował, nie będzie wpływał na obszar	Nie ma
Uproszczony plan urządzenia lasu dla mienia gminy Krasieczyn na okres 1.01.2013-31.12.2023, zatw. zarząd. 58/2013 Starosty Przemyskiego z 22.10.2013	Starosta Przemyski	Obejmuje 405,66 ha lasów Wiek rębności dla Jd, Bk 100 lat, Db 120 lat. Zróżnicowane składy gatunkowe na typach siedliskowych, od Jd i Bk po Jd-Bk i Bk-Jd oraz Gb-Db-Bk, Gb-Jw-Db. Przyjęty etat z potrzeb hodowlanych na poziomie poniżej 50% etatu z klas wieku. Użytkowanie planowane głównie rębnią IVd. Przeprowadzono strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko	Plan wpływa na siedliska przyrodnicze 9130 i 9170, jednak przyjęte zasady powinny zachowywać właściwy dla siedlisk skład i strukturę drzewostanów. Lasy objęte planem nie będą zasobne w stare drzewa.	Wskazano na położenie lasów objętych planem w obszarach Natura 2000 Ostoja Przemyska i Pogórze Przemyskie, wskazując że „należy mieć na uwadze i zachować przedmioty ochrony tych obszarów”, jednak bez wskazań szczegółowych. W prognozie oddziaływania na środowisko działania minimalizujące: stosowanie właściwych dla siedlisk przyr. GTD = stosowanie na szerszą skalę gatunków domieszkowych i

¹⁰ Wg informacji Starostwa Przemyskiego z 28.02.2014 r., dla mienia gminy Dubiecko sporządzono i zatwierdzono nowy plan, jednak do chwili sporządzania niniejszego zestawienia, nie udało się zapoznać z tym materiałem.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				biocenotycznych, zrywka konna w cennych fragmentach drzewostanu, pozyskanie zimą po śniegu, pozostawianie „pewnej liczby” drzew obumierających i martwych, otaczanie szczególną opieką stanowisk roślin i zwierząt chronionych, pozostawianie pojed. starych drzew i fragmentów starodrzewi, pozost. drzew dziuplastych, wywieszanie budek lęgowych, pozostawianie pasa drzewostanów wzdłuż głównych cieków bez znaczących zabiegów gospodarczych, pozostawianie pewnej ilości drzewostanów (nie wskazano w opisach taksacyjnych!) bez jakichkolwiek zabiegów jako ostoi zwierząt, nie planowanie użytk. rębego na siedl. lęgowych.
Uproszczony plan urządzenia lasu dla mienia gminy Przemysł na lata 1.01.2005-31.12.2014	Starosta Przemyski	Tylko nieliczne lasy objęte tym planem znajdują się w obszarze. Wiek rębności dla Db 120 lat, Bk 100 lat, So 80 lat, docelowy skład Db-Bk	Nie zidentyfikowano zapisów potencjalnie negatywnie wpływających na obszar, ze względu na marginalne znaczenie terenu objętego planem	Nie ma
Uproszczony plan urządzenia lasu dla mienia gminy Krzywcza na lata 1.01.2004-	Starosta Przemyski	Wiek rębności dla Jd, Bk 100 lat, docelowe składy Bk-Jd, Jd-Bk, Db-Bk	Plan wyekspirował, nie będzie wpływał na obszar	Nie ma

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

31.12.2013				
Uproszczony plan urzędzenia lasów, należących do Gminy Krzywczyna na okres od 01.01.2014 r. do 31.12.2023 r.	Starosta Przemyski	Wiek rębności: 120 lat dla Db, Jś i Wz, 100 lat dla Jd, Bk, 80 lat dla So, Św, Md, Dg i Kl, 60 lat dla Brz, Gb, Brz, Olcz, 40 lat dla Oś, 30 lat dla Tp, Olsz. docelowe składy na Lwyżów i Lwyż: Bk-Jd, Jd-Bk, Gb-Db, Jd-Gb-Db, Bk-Gb-Db, Jd, Db, Bk. rębnia IVa, etat wg potrzeb hodowlanych drzewostanów. Przeprowadzono strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko.	Nie zidentyfikowano zapisów potencjalnie negatywnie wpływających na obszar	W trakcie prowadzenia gospodarki leśnej należy pozostawić nieużytkowane płaty roślinności na stromych, trudno dostępnych stokach i stare obumierające drzewa, co pozwoli na zwiększenie ilości martwego drewna w ekosystemie. Z uwagi na położenie lasów w obszarze specjalnej ochrony ptaków wycinka drzew prowadzona będzie poza okresem lęgowym, a pozostawione martwe dziuplaste drzewa stanowić będą siedlisko głównie dla dzięciołów. W prognozie oddziaływania na środowisko: wyłączenie z użytkowania rębnych siedlisk lęgowych, pozostawianie drzew o nietypowych kształtach i cechach wzrostowych, wspieranie odnowienia naturalnego, wykorzystywanie istniejących szlaków zrywkowych, we fragmentach najcenniejszych stosowanie zrywki konnej, jak najszersze stosowanie pozyskania zimowego, pozostawianie pewnej liczby drzew obumierających i martwych w ilości nie

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				zagrożącej stanowi sanitarnemu lasu, szczególna opieka nad stanowiskami chronionych roślin, pozostawianie pojedynczych starych drzew i fragmentów starodrzewi o pow. co najmniej 5% użytkowanego wydzielenia, pozostawianie drzew o miękkim drewnie, dziupalstych, wywieszanie budek lęgowych, pozostawianie nienaruszonego pasa drzewostanu szer. ok. 25 m wzdłuż głównych cieków wodnych.
Uproszczone plany urządzenia lasu i inwentaryzacje stanu lasu dla własności kościelnej i prywatnej	Starosta Przemyski	Wiek rębności przyjmowany dla Bk i Jd 100 lat, docelowe składy zwykle Bk i Jd, ewentualnie Jd-Bk i Bk-Jd.	Ze względu na małą powierzchnię, wpływ poszczególnych planów jest niewielki, jednak możliwy jest wpływ skumulowany. Docelowe składy gatunkowe są zwykle nieco uproszczone w stosunku do potrzeb przyrodniczych.	Nie ma

2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane

Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
Siedliska przyrodnicze						
3220 Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków	B	51,96 ha	95 płatów	Na potokach: Wiar, Stupnica, Cisowa, Turnica, Krzeczowski Potok, Łodzinka Dolna, Borysławka, Sopotnik	Dobry. Zastosowana metoda, której wstępnym krokiem była analiza fotomapy, powinna wychwycić wszystkie lub zdecydowaną większość płatów siedliska, które dobrze się fotointerpretuje. Jednak, procesy powstawania, rozwoju i ewolucji kamieńców mogą mieć charakter dynamiczny, co musi być uwzględnione przy planowaniu ochrony. Wskutek naturalnej dynamiki potoków mogą powstawać nowe odcinki kamieńcowe, a obecne kamieńce ulegać rozmywaniu bądź sukcesji, czego – dopóki wynika z naturalnej dynamiki cieków – nie należy oceniać jako pogorszenia stanu siedliska.	Zweryfikowano w terenie informacje o występowaniu siedliska pochodzące z inwentaryzacji BULiGL z 2007 r. oraz przejrano w poszukiwaniu siedliska teren obszaru na fotomapie, następnie prawdopodobne płaty siedliska wyszukane na obrazie fotomapy zweryfikowano w terenie. Wykonano szczegółowy opis parametrów i wskaźników wg metodyki Państwowego Monitoringu Środowiska dla 3 przykładowych płatów.
6210 Murawy kserotermiczne	A	59,4 ha	51 płatów	Rejon doliny Wiaru, patrz mapa	Bardzo dobry. Została wykonana szczegółowa inwentaryzacja, kartowanie i katalog płatów muraw. Rozpoznanie powinno być niemal pełne, choć nie można wykluczyć, że znajdują się jeszcze przeoczone dotychczas płaty.	Wykonano szczegółową inwentaryzację płatów z kartowaniem ich obrysu za pomocą GPS i dokumentację fitosocjologiczną. Znalezione i zinventaryzowano 51 płatów muraw, opisując wszystkie płaty w formie karty z opisem i oceną parametrów i wskaźników, wg metody przyjętej w Państwowym Monitoringu Środowiska. W czerwcu i lipcu 2012 roku przeprowadzono

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

						kartowanie i badania florystyczne, oceniające letni aspekt większości płątów muraw. Wykonano katalog muraw i ich mapę, uzyskując obraz rozmieszczenia siedliska. Skoszenie runi w niektórych płątach muraw jednak uniemożliwiło w 2012 roku szczegółowe ich zbadanie florystyczne. W tych płątach uzupełniono opis między majem i lipcem 2013 r., uzupełniając równocześnie inwentaryzację i katalog płątów muraw.
6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowe ekstensywnie	B	Ok. 3062 ha		Rozmieszczone w całym obszarze, dominujące siedlisko łąkowe	Średni. Dostateczny do ogólnych wniosków planistycznych, ale niepełny. W terenie istnieją płąty, które nie zostały skartowane w dotychczasowych inwentaryzacjach. Skartowany obraz rozmieszczenia nie jest wystarczający do procedur ooś i nie uprawdopodobnia braku siedliska w miejscach, gdzie nie jest skartowane.	Ogólny obraz rozmieszczenia tego szeroko rozpowszechnionego w obszarze siedliska dają materiały inwentaryzacji BULiGL z 2007 r. oraz inwentaryzacja siedlisk w Lasach Państwowych z 2007 r. W ramach opracowywania PZO nie zakładano i nie prowadzono inwentaryzacji terenowej siedliska. Na 9 przykładowych stanowiskach opisano i oceniono stan siedliska wg metodyki Państwowego Monitoringu Środowiska.
7220 Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	C	0,64 ha	4 stanowiska: Gruszowa, Niemiecka Dolina	Wg mapy	Średni. Rozpoznanie jest niewystarczające. Siedlisko jest bardzo trudno wyszukiwalne, a miejsca jego występowania bardzo trudno przewidywalne. Udało się znaleźć 4 stanowiska, ale najprawdopodobniej jest to tylko niewielka część rzeczywistych zasobów w obszarze. Uzyskane dane potwierdzające występowanie w obszarze i duże znaczenie obszaru dla polskich zasobów siedliska, ale obraz ten nie	W SDF ani w dostępnych materiałach źródłowych nie znaleziono informacji o występowaniu siedliska na terenie Ostoi. Kierując się informacjami odnośnie występowania siedliska na terenach przyległych przeprowadzono ekstensywne poszukiwania na terenach Ostoi. Odnaleziono 4 płąty siedliska o łącznej powierzchni ok. 0,63 ha, z których 3 większe opisano szczegółowo za pomocą zestawu parametrów i wskaźników. 3 płąty to źródłiska niewielkich cieków w lasach bukowych. 1 płąt to zbiorowisko o charakterze przejściowym do młaki węglanowej z niewielkimi zbiornikami wody z ramienicami

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

					stanowi pełnej inwentaryzacji stanowisk. Możliwe zaproponowanie ogólnych reguł postępowania służących ochronie siedliska, lecz – z wyjątkiem 4 znanych miejsc – niemożliwe wskazanie konkretnych stanowisk, do których ochrona mogłaby być ograniczona. Skartowany obraz rozmieszczenia nie jest wystarczający do procedur ooś i nie uprawdopodabnia braku siedliska w miejscach, gdzie nie jest skartowane.	(<i>Chara sp.</i>) na terasach.
7230 Torfowiska alkaliczne	C	0	0	Siedliska nie udało się odszukać	Słaby. Nie powiodły się próby odnalezienia siedliska. Ponieważ jednak może ono występować w formie małych płątów, rozproszonych wśród użytków zielonych, a nie poddaje się fotointerpretacji, jedynym sposobem rozstrzygnięcia o jego występowaniu mogłaby być szczegółowa (tj. polegająca na bardzo gęstej penetracji terenu) inwentaryzacja terenowa. Ponieważ dotąd takowej nie przeprowadzono, nie ma podstaw do usuwania siedliska z SDF, choć ocenę znaczenia A można na pewno obniżyć, bo znaczących i dużych płątów siedliska w obszarze raczej nie ma.	Siedlisko podane w SDF z oceną znaczenia A, lecz nie pojawiło się w materiałach żadnych późniejszych inwentaryzacji, w tym inwentaryzacji siedlisk w Lasach Państwowych 2007, ani BULiGL (2007). Próbowano poszukiwać go w terenie. Nie powiodły się próby odszukania siedliska w obszarze, ani w ramach prac nad niniejszym PZO, ani w ramach ogólnopolskich prac nad inwentaryzacją torfowisk alkalicznych.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

8220 Ściany skalne i rumowiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacetalia vandellii</i>	C	0,24 ha	3 stanowiska	Kanion w Rybotyczach, Wąwóz Bohynie w Huwnikach	Bardzo dobry. Sprawdzono wszystkie znane wychodnie skalne.	W dostępnych materiałach źródłowych (SDF, materiały inwentaryzacyjne) podawano (w inwentaryzacji BULiGL z 2007 r.) jedno stanowisko. Dokonano przeglądu informacji na temat występowania wychodni skalnych, starych kamieniołomów, stanowisk dokumentacyjnych przyrody nieożywionej (m. in. ze strony Zespołu Parków Krajobrazowych w Przemysłu http://www.zpkprzemysl.pl/files/stan1.pdf). Sprawdzano w terenie wszystkie wychodnie skał. Odnaleziono 3 stanowiska skupione w 2 obiektach, siedliska o łącznej powierzchni ok 0,24 ha, opisano je za pomocą parametrów i wskaźników wg metodyki Państwowego Monitoringu Środowiska. 3 inne miejsca zweryfikowano negatywnie.
9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo Fagenion</i>)	C	Ok. 333 ha		Rozproszone w całym obszarze	Dobry. W ramach prac potwierdzono trafność identyfikacji siedliska w danych inwentaryzacji w Lasach Państwowych w LP. Dane te mogą zawierać co najwyżej nieścisłości i braki na poziomie ok. 10-20% (np. omyłkowe nie wprowadzenie wydzieli do bazy), jak również być obciążone dość silną generalizacją informacji (przybliżanie do pełnych wydzieli). Natomiast niepełna pozostaje inwentaryzacja siedliska w lasach niepaństwowych, nawet mimo	Podstawowych danych o rozmieszczeniu tego typu siedliska dostarczyły istniejące materiały: inwentaryzacja Lasów Państwowych 2007 r. oraz w mniejszym stopniu inwentaryzacja BULiGL 2007 r. W ramach prac nad PZO nie była przeprowadzona systematyczna inwentaryzacja siedliska, jakkolwiek podczas prac można było wyrobić sobie opinię na temat trafności wyników dotychczasowych inwentaryzacji. W ramach prac nad PZO: - Opisano szczegółowo 7 przykładowych stanowisk siedliska za pomocą parametrów i wskaźników, wg metody Państwowego Monitoringu Środowiska¹¹, - Podjęto próbę eksperckiej oceny stanu siedliska w obszarze w układzie

¹¹ Metodyka Państwowego Monitoringu Środowiska dla tego typu siedliska nie została, na chwilę prowadzenia prac, jeszcze opublikowana, ale była już dostępna jako metodyka robocza, stosowana do prac monitoringowych tego typu siedliska realizowanych w 2013 r. w całej Polsce.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

					inwentaryzacji BULiGL. Granica między kwaśnymi (9110) a żyznymi (9130) buczynami może być różnie interpretowana przez różnych ekspertów, ze względu na istnienie płynnych przejść. Istotne jest, że do siedliska, zgodnie z interpretacją z Przewodnika Metodycznego 2004, zalicza się także jedliny w typie zbiorowiska <i>Abies alba-Oxalis acetosella</i> , co nie zawsze konsekwentnie czyniono w dotychczasowych inwentaryzacjach.	parametrów i wskaźników Państwowego Monitoringu Środowiska, na podstawie w/w opisanych szczegółowo stanowisk i znajomości obszaru przez eksperta, - Na podstawie danych opisu taksacyjnego lasu w Lasach Państwowych określono, w skali obszaru, stan w aspekcie: gatunków dominujących (panujących) w drzewostanie, udziału gatunków buczynowych, udziału gatunków ekologicznie obcych, struktury wiekowej drzewostanów, perspektyw ochrony w zakresie przyjmowanych obecnie w siedlisku docelowych składów gatunkowych drzewostanów, - Na siatce kołowych powierzchni próbnych zmierzono zasoby martwego drewna w siedlisku w obszarze, celem mierzalnej i obiektywnej oceny odpowiednich wskaźników.
9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	A	ok. 15227 ha		Cały obszar – dominujące zbiorowisko leśne	Dobry. W ramach prac potwierdzono trafność identyfikacji siedliska w danych inwentaryzacji w Lasach Państwowych w LP. Dane te mogą zawierać co najwyżej nieścisłości i braki na poziomie ok. 10-20% (np. omyłkowe nie wprowadzenie wydzieli do bazy), jak również być obciążone dość silną generalizacją informacji (przybliżanie do pełnych wydzieli). Natomiast niepełna pozostaje inwentaryzacja	Podstawowych danych o rozmieszczeniu tego typu siedliska dostarczyły istniejące materiały: inwentaryzacja Lasów Państwowych 2007 r. oraz w mniejszym stopniu inwentaryzacja BULiGL 2007 r. W ramach prac nad PZO nie była przeprowadzona systematyczna inwentaryzacja siedliska, jakkolwiek podczas prac można było wyrobić sobie opinię na temat trafności wyników dotychczasowych inwentaryzacji. W ramach prac nad PZO: - Opisano szczegółowo 7 przykładowych stanowisk siedliska za pomocą parametrów i wskaźników, wg metody Państwowego Monitoringu Środowiska¹²,

¹² Metodyka Państwowego Monitoringu Środowiska dla tego typu siedliska nie została, na chwilę prowadzenia prac, jeszcze opublikowana, ale była już dostępna jako metodyka

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

					siedliska w lasach niepaństwowych, nawet mimo inwentaryzacji BULiGL. Nieskartowane mogą pozostawiać niewielkie powierzchnie, pasy i smugi buczyn wśród innych lasów (nie stanowiące wydzieli) lub wśród łąk i pól. Granica między kwaśnymi (9110) a żyznymi (9130) buczynami może być różnie interpretowana przez różnych ekspertów, ze względu na istnienie płynnych przejść.	- Podjęto próbę eksperckiej oceny stanu siedliska w obszarze w układzie parametrów i wskaźników Państwowego Monitoringu Środowiska, na podstawie w/w opisanych szczegółowo stanowisk i znajomości obszaru przez eksperta, - Na podstawie danych opisu taksacyjnego lasu w Lasach Państwowych określono, w skali obszaru, stan w aspekcie: gatunków dominujących (panujących) w drzewostanie, udziału gatunków buczynowych, udziału gatunków ekologicznie obcych, struktury wiekowej drzewostanów, perspektyw ochrony w zakresie przyjmowanych obecnie w siedlisku docelowych składów gatunkowych drzewostanów, - Na siatce kołowych powierzchni próbnych zmierzono zasoby martwego drewna w siedlisku w obszarze, celem mierzalnej i obiektywnej oceny odpowiednich wskaźników.
9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Tilio-Carpinetum</i>	A	ok. 6338 ha		Zajmują niższą część pogórza, częstsze są na stokach południowych i pośrednich.	Dobry. W ramach prac potwierdzono trafność identyfikacji siedliska w danych inwentaryzacji w Lasach Państwowych w LP. Dane te mogą zawierać co najwyżej nieścisłości i braki na poziomie ok. 10-20% (np. omyłkowe nie wprowadzenie wydzieli do bazy), jak również być obciążone dość silną generalizacją informacji (przybliżanie do pełnych	Podstawowych danych o rozmieszczeniu tego typu siedliska dostarczyły istniejące materiały: inwentaryzacja Lasów Państwowych 2007 r. oraz w mniejszym stopniu inwentaryzacja BULiGL 2007 r. W ramach prac nad PZO nie była przeprowadzona systematyczna inwentaryzacja siedliska, jakkolwiek podczas prac można było wyrobić sobie opinię na temat trafności wyników dotychczasowych inwentaryzacji. W ramach prac nad PZO: - Opisano szczegółowo 10 przykładowych

robocza, stosowana do prac monitoringowych tego typu siedliska realizowanych w 2013 r. w całej Polsce.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

					wydziału). Natomiast niepełna pozostaje inwentaryzacja siedliska w lasach niepaństwowych, nawet mimo inwentaryzacji BULiG. Nieskartowane mogą pozostawać niewielkie powierzchnie, pasy i smugi buczyn wśród innych lasów (nie stanowiące wydziału) lub wśród łąk i pól. W niższej strefie wysokościowej granica między łąkami (9170) a żyznymi buczynami (9130) może być różnie interpretowana przez różnych ekspertów, ze względu na istnienie płynnych przejść.	stanowisk siedliska za pomocą parametrów i wskaźników, wg metody Państwowego Monitoringu Środowiska¹³, - Podjęto próbę eksperckiej oceny stanu siedliska w obszarze w układzie parametrów i wskaźników Państwowego Monitoringu Środowiska, na podstawie w/w opisanych szczegółowo stanowisk i znajomości obszaru przez eksperta, - Na podstawie danych opisu taksacyjnego lasu w Lasach Państwowych określono, w skali obszaru, stan w aspekcie: gatunków dominujących (panujących) w drzewostanie, udziału gatunków buczynowych, udziału gatunków ekologicznie obcych, struktury wiekowej drzewostanów, perspektyw ochrony w zakresie przyjmowanych obecnie w siedlisku docelowych składów gatunkowych drzewostanów, - Na siatce kołowych powierzchni próbnych zmierzono zasoby martwego drewna w siedlisku w obszarze, celem mierzalnej i obiektywnej oceny odpowiednich wskaźników.
9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach	B	1 ha	3 znane płaty		Sredni. Niewystarczający, choć dostateczny do uznania siedliska za przedmiot ochrony i zaproponowana ogólnych zasad ochrony. Oprócz znanych stanowisk prawdopodobne jest znalezienie jeszcze innych – siedlisko może być wyszukane	Siedlisko nie było podawane w SDF ani w dostępnych materiałach inwentaryzacyjnych, mimo to podjęto jego poszukiwanie. Sprawdzono podawane w obszarze stanowiska jęczmienia, a także szukano wyrywkowo siedliska w miejscach wstępnie typowanych z mapy topograficznej. Nie była to jednak pełna intensywna inwentaryzacja. Znaleziono 3

¹³ Metodyka Państwowego Monitoringu Środowiska dla tego typu siedliska nie została, na chwilę prowadzenia prac, jeszcze opublikowana, ale była już dostępna jako metodyka robocza, stosowana do prac monitoringowych tego typu siedliska realizowanych w 2013 r. w całej Polsce. W metodyce, najprawdopodobniej omyłkowo, nie ujęto standardowego dla leśnych siedlisk przyrodniczych wskaźnika ogólnych zasobów martwego drewna, jednak w pracach nad PZO ten wskaźnik został zmierzony.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

					tylko w wyniku szczegółowej inwentaryzacji. Skartowany obraz rozmieszczenia nie jest wystarczający do procedur ooś i nie uprawdopodobnia braku siedliska w miejscach, gdzie nie jest skartowane.	stanowiska opisano za pomocą parametrów i wskaźników, wg metodyki PMS.
91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>)	B	ok. 631 ha		W całym obszarze przy ciekach	Średni. Dane inwentaryzacji Lasów Państwowych prawidłowo identyfikują większe płyty, stanowiące całe wydzielania, ale ze względu na dużą generalizację, nie identyfikują dobrze pasm łęgów nie wydzielonych w pododdziały, jak również nie identyfikują wszystkich olszynek górskich rozwiniętych na podbagnionych wypłaszczeniach śródstokowych. Poza terenem Lasów Państwowych wiele płatów, a zwłaszcza wąskich pasm łęgów, ciągnących się wzdłuż strumieni, pozostaje nie skartowanych. Dostępne dane wystarczają do wyrobienia poglądu o rozmieszczeniu i stanie siedliska w obszarze i do zaproponowania zasad ochrony, jednak mapa płatów siedliska jest jeszcze daleka od kompletności. Skartowany obraz rozmieszczenia nie jest wystarczający do procedur ooś i nie wyklucza braku siedliska w	Podstawowych danych o rozmieszczeniu tego typu siedliska dostarczyły istniejące materiały: inwentaryzacja Lasów Państwowych 2007 r. oraz w mniejszym stopniu inwentaryzacja BULiGL 2007 r. W ramach prac nad PZO nie była przeprowadzona kompleksowa inwentaryzacja siedliska, jakkolwiek nanoszono identyfikowane w terenie przy okazji innych prac płyty. Podczas prac można też było wyrobić sobie opinię na temat trafności wyników dotychczasowych inwentaryzacji. W ramach prac nad PZO: - Opisano szczegółowo 8 przykładowych stanowisk siedliska za pomocą parametrów i wskaźników, wg metody Państwowego Monitoringu Środowiska, - Podjęto próbę eksperckiej oceny stanu siedliska w obszarze w układzie parametrów i wskaźników Państwowego Monitoringu Środowiska, na podstawie w/w opisanych szczegółowo stanowisk i znajomości obszaru przez eksperta, - Na podstawie danych opisu taksacyjnego lasu w Lasach Państwowych próbowano określić, w skali obszaru, stan w aspekcie: gatunków dominujących (panujących) w drzewostanie, struktury wiekowej drzewostanów, perspektyw ochrony w zakresie przyjmowanych obecnie w

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

					miejscach, gdzie nie jest skartowane.	siedlisku docelowych składów gatunkowych drzewostanów – jest to jednak obciążone dużym błędem, ponieważ pasy łągów niekoniecznie pokrywają się z wydzieleniami leśnymi, których dotyczy opis taksacyjny, - Na siatce kołowych powierzchni próbnych zmierzono zasoby martwego drewna w siedlisku w obszarze, celem mierzalnej i obiektywnej oceny odpowiednich wskaźników.
91I0 Ciepłolubne dąbrowy	(Ocena reprezentatywności D)	32,7 ha	6 płatów	Okolice wsi Paław oraz okolice wsi Kopyśno	Średni, ale wystarczająca do decyzji planistycznej: reprezentatywność znalezionych płatów została uznana za nieznaczającą, w związku z czym siedlisko powinno być dodane do SDF z oceną D, lecz nie będzie przedmiotem ochrony w obszarze. Być może wskutek ochrony czynnej (co jest planowane niezależnie od ochrony obszaru Natura 2000) reprezentatywność niektórych płatów poprawi się i wówczas siedlisko będzie należało rozważyć jako przedmiot ochrony w obszarze Natura 2000.	Zbiorowiska nie było w SDF dla Ostoi Przemyskiej. Pierwszy płat odkryty przypadkowo przez ekspertów współpracujących z Fundacją Dziedzictwo Przyrodnicze w sierpniu 2012. Podjęto poszukiwania siedliska we wsch. części obszaru.
Gatunki roślin						
1381 Widłoząb zielony	A		4 znane stanowiska	Dol. pot. Pechnów, rez. Turnica, lasy gospod.	Średni. Dane potwierdzające występowanie gatunku w obszarze i kluczowe znaczenie obszaru dla polskiej populacji gatunku, nie stanowiące jednak pełnej inwentaryzacji stanowisk	W uzupełnieniu 3 stanowisk znanych z niedawnej literatury, próbowano odnaleźć dodatkowe stanowiska, przy okazji penetracji terenu za bezlistem okrywowym. Poszukiwanie stanowisk wykonano jesienią 2012 i wiosną 2013, szukając gatunku na pniach starych

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				w okol. rez. Reberce	gatunku, która jest w praktyce niemożliwa ze względu na niską wykrywalność, trudną rozpoznawalność gatunku i jego rozproszenie, oraz znaczny areal potencjalnych siedlisk. Możliwe zaproponowanie ogólnych reguł postępowania służących ochronie gatunku, lecz niemożliwe wskazanie konkretnych stanowisk, do których ochrona mogłaby być ograniczona. Skartowany obraz rozmieszczenia nie jest wystarczający do procedur ooś i nie uprawdopodabnia braku gatunku w miejscach, gdzie nie jest skartowany.	buków. Widłoząb zielony jest gatunkiem rzadkim i chronionym, trudnym do wyszukania i oznaczenia - do potwierdzenia jego występowania wymagane jest badanie z użyciem mikroskopu – co wiąże się z naruszeniem darni, na co uzyskano odpowiednie zezwolenie GDOŚ. Udało się znaleźć 1 dodatkowe stanowisko. Ocenę stanu wg metody GIOŚ przeprowadzono na 1 znalezionym stanowisku. Stanowiska literaturowe, jako spełniające kryteria aktualnej informacji naukowej, nie były przedmiotem dodatkowych weryfikacji ani prac terenowych; oceny stanu ochrony dokonano na podstawie opublikowanego opisu. stanowiska.
1386 Bezlist okrywowy	A		17 znanych stanowisk ¹⁴ , łącznie 412 sporofitów.	Rozproszone w obszarze z koncentracją w lasach Turnickich	Średni. Dane potwierdzające występowanie gatunku w obszarze i kluczowe znaczenie obszaru dla polskiej populacji gatunku, nie stanowiące jednak pełnej inwentaryzacji stanowisk gatunku, która jest w praktyce niemożliwa ze względu na trudną wykrywalność (choć łatwiejszą rozpoznawalność) gatunku i jego rozproszenie, oraz znaczny areal potencjalnych siedlisk. Możliwe zaproponowanie ogólnych reguł postępowania służących	Przeprowadzono wyrywkowe poszukiwania gatunku metodą marszrutową, w różnych miejscach obszaru, przeznaczając na to łącznie ok. 30 dni roboczych, koncentrując się na dolinach potoków, w mniejszym stopniu przeszukując siedliska wierzchowinowe. W rejonie Kwaszeniny i Arłamowa gatunek znajdowano praktycznie przy każdym z potoków. Wyrywkowe wyszukiwania w innych częściach obszaru doprowadzały także do znalezienia, choć z mniejszym prawdopodobieństwem, nowych stanowisk gatunku. Na wszystkich stanowiskach oceniono w uproszczony sposób stan ochrony, a w 1 przypadku wykonano pełny opis wg metodyki

¹⁴ Jako „stanowisko” rozumie się obszar zajęty przez kłody z bezlistem stanowiący wyodrębniające się ekologicznie siedlisko, oddzielone od kolejnego minimum 50 m i/lub barierą ekologiczną. Tak wyróżnione stanowiska mogą obejmować po kilka położonych w pobliżu kłód z gatunkiem.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

					ochronie gatunku, lecz niemożliwe wskazanie konkretnych stanowisk, do których ochrona mogłaby być ograniczona. Skartowany obraz rozmieszczenia nie jest wystarczający do procedur ooś i nie uprawdopodabnia braku gatunku w miejscach, gdzie nie jest skartowany.	GIOS.
Gatunki zwierząt						
1337 Bóbr europejski	C		21 udokumentowanych stanowisk	Potoki w Ostoi	Słaby. Stan wiedzy niepełny, jednak wystarczający do wyciągnięcia ogólnych wniosków planistycznych. Dane mają charakter wyrywkowy, ale uzasadniają stwierdzenie, że gatunek jest stosunkowo pospolity w obszarze i rozmieszczony na całej jego powierzchni. Skartowany obraz rozmieszczenia nie jest wystarczający do procedur ooś i nie uprawdopodabnia braku gatunku w miejscach, gdzie nie jest skartowany.	Nie prowadzono specjalnej inwentaryzacji gatunku, ale ślady obecności bobra (zgryzy, nory, żeremia) starano się rejestrować przy okazji wszystkich innych prac prowadzonych w terenie. Dla gatunku w chwili prowadzenia prac nie była dostępna metodyka w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, stan ochrony oceniono za pomocą wskaźników autorskich.
1352 Wilk	B		3 watahy, ok 14 osobników	Cały obszar	Wystarczający do planowania, choć nadal wymagający pogłębiania wiedzy. Oszacowana liczba i arealy watah, znana lokalizacja 1 nory, zidentyfikowane prawdopodobnie kluczowe korytarze ekologiczne. Ze względu na biologię gatunku, dane kartograficzne nie mogą	Dostępne przed podjęciem prac nad PZO informacje potwierdzały stałą obecność wilka w obszarze, ale nie była znana liczebność i struktura watah. W ramach prac nad PZO zebrano i zintegrowano materiały źródłowe (baza ZBS, dane inwentaryzacji leśnej LP z 2007, dane RDOŚ o zgłoszeniach szkód, dane literaturowe). Przeprowadzono w okresie zimowym, w sprzyjających warunkach pogodowych (po ponowie) tropienia

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

					być traktowane jako obraz rozmieszczenia gatunku.	jednoczesne na całym obszarze (wspólnie z sąsiadującym obszarem Ostoja Góry Słonne, łącznie 237km transektów pieszych i 455 km transektów samochodowych) i prowadzono zimą 2012/2013 regularne tropienia po ponowach. Od września 2012 do kwietnia 2013 zbierano na Kartach Obserwacji Tropień wszystkie informacje o tropach napotykanym w terenie przez specjalistów i wolontariuszy realizujących inne zadania w obszarze, którzy zostali przeszkoleni w zakresie zwracania uwagi na tropy i ich rejestrowania. Przeprowadzono wywiady z pracownikami nadleśnictw, lokalnymi myśliwymi i Strażą Graniczną. Na podstawie zebranych danych można oszacować liczbę i areale watah.
1354 Niedźwiedź brunatny	C		1-2 osobniki	Cały obszar	Słaby - potwierdzający obecność gatunku, przynajmniej w okresie badań, ale wciąż niewystarczający, ze względu na rzadkość gatunku. Potwierdzono, że zimą i wiosną 2012/2013 pojawiał się w południowej części obszaru, przyległej do Gór Słonnych, co najmniej 1 niedźwiedź. Obszar, łącznie z Górami Słonnymi, powinien być traktowany jako biotop gatunku. Ze względu na biologię gatunku, dane kartograficzne nie mogą być traktowane jako obraz rozmieszczenia gatunku.	Dostępne przed podjęciem prac nad PZO informacje sugerowały obecność lub przynajmniej pojawianie się niedźwiedzia w obszarze. Pojawiały się informacje o powodowanych przez niedźwiedzie szkodach w ulach. Dotyczy to południowej części obszaru, przyległej do Gór Słonnych. W ramach prac nad PZO zebrano i zintegrowano materiały źródłowe (baza ZBS, dane inwentaryzacji leśnej LP z 2007, dane RDOŚ o zgłoszeniach szkód, dane literaturowe). Poszukiwano tropów niedźwiedzi podczas wszystkich prowadzonych tropień drapieżników. Od września 2012 do kwietnia 2013 tropów poszukiwali uwrażliwieni na to zagadnienie, przeszkoleni w zakresie zwracania uwagi na tropy i ich rejestrowania. Przeprowadzono wywiady z pracownikami nadleśnictw, lokalnymi myśliwymi i Strażą Graniczną.
1355 Wydra	C		Licznie.	Potoki na	Średni. Wystarczający do	Dostępne przed podjęciem prac informacje

			Obecność gatunku potwierdzona na 73% próbkowanych stanowisk.	całym obszarze	planowania i do monitorowania zmian w przyszłości, chociaż nie dostarczający pełnej inwentaryzacji stanowisk ani oceny liczebności populacji. Zastosowana metoda OCV mierzy „pospolicieść” gatunku, ale nie dostarcza szczegółowych informacji o wielkości populacji wydr na badanym terenie. Stosowana jednak długoterminowo w sposób powtarzalny obrazuje trendy liczebności i rozmieszczenia populacji. Skartowany obraz rozmieszczenia nie jest wystarczający do procedur oceny i nie uprawdopodobnia braku gatunku w miejscach, gdzie nie jest skartowany.	potwierdzały obecność wydry, ale bez żadnych oszacowań jej pospoliczości ani liczebności. W ramach prac nad PZO zastosowano metodę OVC (one-visit census), przyjętą do oceny populacji wydry i monitorowania jej zmian (Romanowski J., Orłowska L., Zajac T. 2011): w 44 punktach rozmieszczonych mniej więcej równomiernie na terenie obszaru, a potencjalnie stanowiących dogodne siedliska wydry (potoki) w okresie wczesnozimowym (optymalnym do takich prac) próbowano wyszukać ślady bytowania wydry na 600m odcinku potoku. Dla gatunku w chwili prowadzenia prac nie była dostępna metodyka w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, stan ochrony oceniono za pomocą wskaźników autorskich. Dla scharakteryzowania istotnego elementu stanu siedliska wydry, jakim jest baza pokarmowa, przy okazji badań nad rozmieszczeniem ryb oszacowano łączną biomasę ryb w ciekach, na 6 stanowiskach w obszarze + jednym tuż poza granicą obszaru.
1361 Ryś euroazjatycki	B	Cały obszar	> 4 osobniki terytorialne	Cały obszar	Słaby. Umożliwiający planowanie, ale wciąż niewystarczający, ze względu na skrytość życia i trudną wykrywalność gatunku. Informacje potwierdzają stałą obecność rysia w obszarze (con. 4 osobniki, ma miejsce rozród), choć nie jest znana liczebność i preferencje przestrzenne. Ze względu na biologię gatunku, dane kartograficzne nie mogą być traktowane jako obraz	Dostępne przed podjęciem prac nad PZO informacje na temat obecności rysia w obszarze były rozbieżne. W ramach prac nad PZO zebrano i zintegrowano materiały źródłowe (baza ZBS, dane inwentaryzacji leśnej LP z 2007, dane RDOŚ o zgłoszeniach szkód, dane literaturowe). Przeprowadzono w okresie zimowym, w sprzyjających warunkach pogodowych (po ponowie) tropienia jednoczesne na całym obszarze (wspólnie z sąsiadującą Ostoją Przemyską, łącznie 237 km transektów pieszych i 455 km transektów samochodowych) i prowadzono zimą

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

					rozmieszczenia gatunku.	2012/2013 regularne tropienia po ponowach. Od września 2012 do kwietnia 2013 zbierano na Kartach Obserwacji Tropień wszystkie informacje o tropach napotykanym w terenie przez specjalistów i wolontariuszy realizujących inne zadania w obszarze, którzy zostali przeszkoleni w zakresie zwracania uwagi na tropy i ich rejestrowania. Przeprowadzono wywiady z pracownikami nadleśnictw, lokalnymi myśliwymi i Strażą Graniczną.
1166 Traszka grzebieniasta	C		2 punkty wcześniejszych obserwacji i 1 stanowisko znalezione w ramach prac nad PZO		Słaby. Udało się pozyskać dane potwierdzające występowanie gatunku w obszarze, ale występowanie nie ma na pewno charakteru powszechnego, lecz ew. skupiskowy. Gatunek jest mniej pospolity niż w sąsiednich Górach Słonnych. Zastosowana metoda nie wykrywa dobrze tego gatunku. Skartowany obraz rozmieszczenia nie jest wystarczający do procedur ooś i nie uprawdopodobnia braku gatunku w miejscach, gdzie nie jest skartowany.	Gatunku poszukiwano w ramach „próbkiowania” populacji płazów metodą Państwowego Monitoringu Środowiska: losowanie 10 kwadratów 1kmx1km, wybranie z nich 5 w których występowanie drobnych zbiorników wodnych jest najbardziej prawdopodobne, w ramach wybranych kwadratów wybór powierzchni 0,25x0,25 km i a niej rejestracja wszystkich trwałych i okresowych zbiorników wodnych oraz występujących w nich płazów – jednak z wynikiem zerowym, tj. brak stwierdzeń na powierzchniach próbnym. Prowadzono jednak również kontrole uzupełniające innych zbiorników, i ta metoda doprowadziła do znalezienia larw tego gatunku w stawach zlokalizowanych w zachodniej części obszaru, w pobliżu miejscowości Łomna.
1193 Kumak górski	C		101 punktów wcześniejszych obserwacji, plus znalezione w w ramach	Rozproszony w całym obszarze, lasy, rozmnaża nie powszech	Średni. Niepełny, lecz umożliwiający wyciągnięcie wniosków na temat pospolitości gatunku w obszarze (występuje w 88% zbiorników). Wiele obserwacji gatunku w dawniejszych danych inwentaryzacyjnych i obecność	Istniejące dane potwierdzały pospolitą obecność kumaka w całym obszarze. Miały one charakter licznych, lecz przypadkowych i wrywkowych informacji, m. in. z inwentaryzacji w Lasach Państwowych i BULiGL. W ramach prac nad niniejszym PZO przeprowadzono dodatkowe badanie wg metody monitoringu płazów Państwowego

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			prac nad PZO: 85 obserwacji rozproszonych + 16 obserwacji z powierzchni próbných.	ne, gł. w nietrwałych zbiornikach wodnych.	gatunku w większości kwadratów próbných potwierdzają, że występuje w obszarze pospolicie, rozmnażając się w niemal wszystkich zbiornikach wodnych, także nietrwałych jak np. kałuże na drogach. Skartowany obraz rozmieszczenia nie jest wystarczający do procedur ooś i nie uprawdopodobnia braku gatunku w miejscach, gdzie nie jest skartowany.	Monitoringu Środowiska: losowanie 10 kwadratów 1kmx1km, wybranie z nich 5, w których występowanie drobnych zbiorników wodnych jest najbardziej prawdopodobne, w ramach wybranych kwadratów wybór powierzchni 0,25x0,25 km i a niej rejestracja wszystkich trwałych i okresowych zbiorników wodnych oraz występujących w nich płazów. Na badanych powierzchniach próbných było w sumie 18 zbiorników wodnych, przy czym ich liczba dla poszczególnych kwadratów wahała się od 0 do 6. Metoda taka daje obraz pospolitości gatunku w obszarze i w przyszłości umożliwi zarejestrowanie ew. zmian, choć nie jest inwentaryzacją występowania gatunku i nie daje kartograficznego obrazu jego rozmieszczenia / braku.
2001 Traszka karpacka	C		7 punktów wcześniejszych obserwacji, i znalezione w ramach prac nad PZO: 6 stanowisk z powierzchni badawczych + 1 stanowisko nad potokiem Kamionka z inwentaryzacji i uzupełniające j	Rozproszona w całym obszarze	Średni. Niepełny, lecz umożliwiający wyciągnięcie wniosków na temat pospolitości gatunku w obszarze. Występowała w 17% badanych zbiorniczków wodnych (gł. kałuż i kolein), co oznacza, że jest średnio pospolita. Zastosowana metoda niemal nie uchwyciła ważniejszych dla tego gatunku, ale rzadkich w obszarze, zbiorniczków o trwałym charakterze, oszacowanie występowania nie jest więc pełne. Skartowany obraz rozmieszczenia nie jest wystarczający do procedur ooś i nie uprawdopodobnia braku gatunku w miejscach, gdzie nie	Gatunek nie był objęty „inwentaryzacją w Lasach Państwowych” w 2007 r., dotychczas więc brak było o jego występowaniu w obszarze bliższych informacji poza ogólnym wpisem w SDF. W ramach prac nad PZO przeprowadzono badanie wg metody monitoringu płazów Państwowego Monitoringu Środowiska: losowanie 10 kwadratów 1kmx1km, wybranie z nich 5, w których występowanie drobnych zbiorników wodnych jest najbardziej prawdopodobne, w ramach wybranych kwadratów wybór powierzchni 0,25x0,25 km i a niej rejestracja wszystkich trwałych i okresowych zbiorników wodnych (oraz występujących w nich płazów. Na badanych powierzchniach próbných było w sumie 18 zbiorników wodnych, przy czym ich liczba dla poszczególnych kwadratów wahała się od 0 do 6. Metoda taka daje obraz pospolitości

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

					jest skartowany.	gatunku w obszarze i w przyszłości umożliwi zarejestrowanie ew. zmian, choć nie jest inwentaryzacją występowania gatunku i nie daje kartograficznego obrazu jego rozmieszczenia / braku. Jednak, próby pracochłonnej inwentaryzacji stanowisk gatunku nie przełożyłyby się i tak na lepsze zaplanowanie jego ochrony.
1096 Minóg strumieniowy	C		Stwierdzony w 1 próbie. Dodatkowo, odnotowany w 1 próbie w Wiarze poniżej granic Ostoi.	Rzeka Wiar	Słaby. Zarejestrowany w 1 z 7 wykonanych prób. Potwierdza to obecność w obszarze, ale nie może być traktowane jako inwentaryzacja stanowisk. Skartowany obraz rozmieszczenia nie jest wystarczający do procedur ooś i nie uprawdopodobnia braku gatunku w miejscach, gdzie nie jest skartowany.	Oprócz ogólnego wpisu w SDF, o występowaniu gatunku w obszarze nie było konkretnych danych. Dlatego w ramach prac nad PZO przeprowadzono prace o charakterze „próbkowania” ichtiofauny, w formie elektropołówów na wybranych odcinkach cieków i rejestracji gatunków „naturowych”. W listopadzie 2012 r. przeprowadzono odłowy na 7 stanowiskach i w sierpniu 2013 na dodatkowym 1 stanowisku w Wiarze poza obecnymi granicami obszaru. Odłów prowadzono na całej szerokości koryta, wykorzystując elektryczne urządzenie połowowe. Szerokość strefy połowu wynosiła od 1 do 15 metrów. Zastosowano technikę połowu z brodzeniem w górę rzeki. Odławiano odcinki o długości od 100 do 300m. Odcinki połowowe zostały opisane jako stanowiska, wg metodyki monitoringu ryb Państwowego Monitoringu Środowiska.
1130 Boleń	(Ocena populacji D)		W Ostoi nie stwierdzona w żadnej z prób	-	Słaby. Nie potwierdzono występowania, ale nie można go wykluczyć. Jednak, rzeki Ostoi zgodnie z wiedzą o ekologii ryb, nie stanowią odpowiedniego siedliska dla bolenia. Siedliskiem takim jest San, ale jest od wyodrębniony jako oddzielny	Oprócz ogólnego wpisu w SDF, o występowaniu gatunku w obszarze nie było konkretnych danych. Dlatego w ramach prac nad PZO przeprowadzono prace o charakterze „próbkowania” ichtiofauny, w formie elektropołówów na wybranych odcinkach cieków i rejestracji gatunków „naturowych”. W listopadzie 2012 r. przeprowadzono odłowy na

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

					obszar Natura 2000, w którym boleń jest przedmiotem ochrony. Może wpływać w ujścia dopływów Sanu w Ostoi Przemyskiej, ale Ostoja nie będzie dla niego znacząca. Proponuje się utrzymanie w SDF oceny D.	7 stanowiskach i w sierpniu 2013 na dodatkowym 1 stanowisku w Wiarze poza obecnymi granicami obszaru. Odłów prowadzono na całej szerokości koryta, wykorzystując elektryczne urządzenie połowowe. Szerokość strefy połowu wynosiła od 1 do 15 metrów. Zastosowano technikę połowu z brodzeniem w górę rzeki. Odławiano odcinki o długości od 100 do 300m. Odcinki połowowe zostały opisane jako stanowiska, wg metodyki monitoringu ryb Państwowego Monitoringu Środowiska.
1134 Różanka	(Ocena populacji D)		Odnutowany w 1 próbie w Wiarze poniżej granic Ostoi. W Ostoi nie stwierdzona w żadnej z prób.	Wiar	Słaby. W obecnych granicach obszaru w zbadanej próbie nie stwierdzono występowania tego gatunku. Wynik ten nie może być podstawą do wykluczenia jego występowania. Gatunek znaleziono w Wiarze, tuż poniżej granic Ostoi. Ryby mogą tam spływać sezonowo z Ostoi w poszukiwaniu chłodniejszej wody. Ten odcinek Wiary, cenny ichtiologicznie oraz ze względu na występowanie chronionych siedlisk przyrodniczych, proponuje się włączyć w granice Ostoi. Jednak, obecne dane nie dają – przynajmniej przed realizacją proponowanego powiększenia obszaru – podstawy do zmiany oceny D, zapisanej aktualnie w SDF.	Oprócz ogólnego wpisu w SDF, o występowaniu gatunku w obszarze nie było konkretnych danych. Dlatego w ramach prac nad PZO przeprowadzono prace o charakterze „próbkowania” ichtiofauny, w formie elektropołowów na wybranych odcinkach cieków i rejestracji gatunków „naturowych”. W listopadzie 2012 r. przeprowadzono odłowy na 7 stanowiskach i w sierpniu 2013 na dodatkowym 1 stanowisku w Wiarze poza obecnymi granicami obszaru. Odłów prowadzono na całej szerokości koryta, wykorzystując elektryczne urządzenie połowowe. Szerokość strefy połowu wynosiła od 1 do 15 metrów. Zastosowano technikę połowu z brodzeniem w górę rzeki. Odławiano odcinki o długości od 100 do 300m. Odcinki połowowe zostały opisane jako stanowiska, wg metodyki monitoringu ryb Państwowego Monitoringu Środowiska.
1146 Koza złotawa	(Ocena populacji D)		Odnutowany w 1 próbie w	-	Słaby. W obecnych granicach obszaru w zbadanej próbie nie	Oprócz ogólnego wpisu w SDF, o występowaniu gatunku w obszarze nie było

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			Wiarze poniżej granic Ostoi. W Ostoi nie stwierdzony w żadnej z prób.		stwierdzono występowania tego gatunku. Wynik ten nie może być podstawą do wykluczenia jego występowania. Gatunek znaleziono w Wiarze, tuż poniżej granic Ostoi. Ryby mogą tam spływać sezonowo z Ostoi w poszukiwaniu chłodniejszej wody. Ten odcinek Wiaru, cenny ichtiologicznie oraz ze względu na występowanie chronionych siedlisk przyrodniczych, proponuje się włączyć w granice Ostoi. Jednak, obecne dane nie dają – przynajmniej przed realizacją proponowanego powiększenia obszaru – podstawy do zmiany oceny D, zapisanej aktualnie w SDF.	konkretnych danych. Dlatego w ramach prac nad PZO przeprowadzono prace o charakterze „próbkowania” ichtiofauny, w formie elektropołowów na wybranych odcinkach cieków i rejestracji gatunków „naturowych”. W listopadzie 2012 r. przeprowadzono odłowy na 7 stanowiskach i w sierpniu 2013 na dodatkowym 1 stanowisku w Wiarze poza obecnymi granicami obszaru. Odłów prowadzono na całej szerokości koryta, wykorzystując elektryczne urządzenie połowowe. Szerokość strefy połowu wynosiła od 1 do 15 metrów. Zastosowano technikę połowu z brodzeniem w górę rzeki. Odławiano odcinki o długości od 100 do 300m. Odcinki połowowe zostały opisane jako stanowiska, wg metodyki monitoringu ryb Państwowego Monitoringu Środowiska.
1163 Głowacz białopłetwy	C		Stwierdzony w 1 próbie - w Turnicy		Średni. Zarejestrowany w 1 z 7 wykonanych prób. Potwierdza to obecność w obszarze, ale nie może być traktowane jako inwentaryzacja stanowisk. Skartowany obraz rozmieszczenia nie jest wystarczający do procedur ooś i nie uprawdopodabnia braku gatunku w miejscach, gdzie nie jest skartowany.	Oprócz ogólnego wpisu w SDF, o występowaniu gatunku w obszarze nie było konkretnych danych. Dlatego w ramach prac nad PZO przeprowadzono prace o charakterze „próbkowania” ichtiofauny, w formie elektropołowów na wybranych odcinkach cieków i rejestracji gatunków „naturowych”. W listopadzie 2012 r. przeprowadzono odłowy na 7 stanowiskach i w sierpniu 2013 na dodatkowym 1 stanowisku w Wiarze poza obecnymi granicami obszaru. Odłów prowadzono na całej szerokości koryta, wykorzystując elektryczne urządzenie połowowe. Szerokość strefy połowu wynosiła od 1 do 15 metrów. Zastosowano technikę połowu z brodzeniem w górę rzeki. Odławiano

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

						odcinki o długości od 100 do 300m. Odcinki połowowe zostały opisane jako stanowiska, wg metodyki monitoringu ryb Państwowego Monitoringu Środowiska.
2503 Brzanka	B		Stwierdzona w 2 próbach - Wiarze i w przyujściowy m odcinku Olszanki. Dodatkowo, odnotowana w 1 próbie w Wiarze poniżej granic Ostoi.	Wiar, Olszanka przy ujściu do Sanu	Średni. Zarejestrowany w 2 z 7 wykonanych prób. Potwierdza to obecność w obszarze, ale nie może być traktowane jako inwentaryzacja stanowisk. Skartowany obraz rozmieszczenia nie jest wystarczający do procedur ooś i nie uprawdopodobnia braku gatunku w miejscach, gdzie nie jest skartowany.	Oprócz ogólnego wpisu w SDF, o występowaniu gatunku w obszarze nie było konkretnych danych. Dlatego w ramach prac nad PZO przeprowadzono prace o charakterze „próbkowania” ichtiofauny, w formie elektropołowów na wybranych odcinkach cieków i rejestracji gatunków „naturowych”. W listopadzie 2012 r. przeprowadzono odłowy na 7 stanowiskach i w sierpniu 2013 na dodatkowym 1 stanowisku w Wiarze poza obecnymi granicami obszaru. Odłów prowadzono na całej szerokości koryta, wykorzystując elektryczne urządzenie połowowe. Szerokość strefy połowu wynosiła od 1 do 15 metrów. Zastosowano technikę połowu z brodzeniem w górę rzeki. Odławiano odcinki o długości od 100 do 300m. Odcinki połowowe zostały opisane jako stanowiska, wg metodyki monitoringu ryb Państwowego Monitoringu Środowiska.
2511 Kiełb Kesslera	C		Odnotowany w 1 próbie w Wiarze poniżej granic Ostoi. W Ostoi nie stwierdzony w żadnej z prób.	Wiar	Słaby. W obecnych granicach obszaru w zbadanej próbie nie stwierdzono występowania tego gatunku. Wynik ten nie może być podstawą do wykluczenia jego występowania. Gatunek znaleziono w Wiarze, tuż poniżej granic Ostoi. Ryby mogą tam spływać sezonowo z Ostoi w poszukiwaniu chłodniejszej wody. Ten odcinek Wiaru, cenny	Oprócz ogólnego wpisu w SDF, o występowaniu gatunku w obszarze nie było konkretnych danych. Dlatego w ramach prac nad PZO przeprowadzono prace o charakterze „próbkowania” ichtiofauny, w formie elektropołowów na wybranych odcinkach cieków i rejestracji gatunków „naturowych”. W listopadzie 2012 r. przeprowadzono odłowy na 7 stanowiskach i w sierpniu 2013 na dodatkowym 1 stanowisku w Wiarze poza obecnymi granicami obszaru. Odłów prowadzono na całej szerokości koryta,

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

					ichtiologicznie oraz ze względu na występowanie chronionych siedlisk przyrodniczych, proponuje się włączyć w granice Ostoi.	wykorzystując elektryczne urządzenie połowowe. Szerokość strefy połowu wynosiła od 1 do 15 metrów. Zastosowano technikę połowu z brodzeniem w górę rzeki. Odławiano odcinki o długości od 100 do 300m. Odcinki połowowe zostały opisane jako stanowiska, wg metodyki monitoringu ryb Państwowego Monitoringu Środowiska.
1032 Skójka gruboskorupowa	(Ocena populacji D)		W Ostoi stwierdzona na 1 stanowisku, licznie w Wiarze poniżej Ostoi.		Słaby. Potwierdzono występowanie żywego osobnika na 1 stanowisku. Ponadto znaleziono puste, kilkuletnie skorupy w rzece Wiara na odcinku Rybotycze – Posada Rybotycka. Nie można wykluczyć innych stanowisk występowania gatunku w obszarze, a nawet uznać je trzeba za bardzo prawdopodobne. Nie ma jednak obecnie wystarczającej podstawy do zmiany oceny D, zapisanej aktualnie w SDF.	Oprócz ogólnego wpisu w SDF, o występowaniu gatunku w obszarze nie było konkretnych danych. Gatunku szukano w miejscach wykonywania odłowów ryb, tj. w 7 punktach/stanowiskach, zlokalizowanych w obrębie całego obszaru i 1 poza obecnymi granicami obszaru w miesiącu październiku 2012 r. oraz w sierpniu 2013, a także wypatrywano przy okazji innych prac w terenach przyrzecznych.
1060 Czerwończyk nieparek	C		4 udokumentowane stanowiska gatunku, 101 udokumentowanych stanowisk potencjalnych	Rozproszony i prawdopodobnie pospolity w całym obszarze.	Słaby. W opinii entomologów, gatunek w obszarze jest pospolity i występuje z 80-90% prawdopodobieństwem na wszystkich łąkach ze szczawiem, które w związku z tym należy przyjmować jako stanowiska potencjalne. Jednak, nie ma bezpośrednich danych obserwacyjnych motyli dokumentujących pospolitość gatunku. Ponieważ jednak gatunek nie wymaga specjalnych	Gatunek był stwierdzony w 2008 r. na 3 stanowiskach, stwierdzonych tylko przy okazji badań innych gatunków – modraszków (dane WZS). W bazie INVENT podawano 4 inne stanowiska, z których jednak 3 lokalizują się w miejscach niezgodnych ani z ich opisem, ani z biologią gatunku. W opinii entomologów, gatunek w obszarze jest pospolity i występuje z 80-90% prawdopodobieństwem na wszystkich łąkach ze szczawiem. Wyselekcjonowano z dostępnych zdjęć fitosocjologicznych z łąk w obszarze (P. Wolański mat. npbl.) 101 punktów występowania szczawioń, rozproszonych w

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

					działań ochronnych, te braki w wiedzy nie są krytyczną przeszkodą w sformułowaniu dotyczących go wniosków planistycznych. Skartowany obraz rozmieszczenia zarówno udokumentowanych, jak i potencjalnych stanowisk gatunku nie jest wystarczający do procedur ooś i nie uprawdopodabnia braku gatunku w miejscach, gdzie nie jest skartowany.	całej ostoi (co stanowi tylko niewielką próbkę stanowisk szczawiu). Weryfikacja występowania motyli na tych stanowiskach jest niecelowa, gdyż byłaby nieefektywna – te biotopy i tak musi być chronione jako siedlisko przyrodnicze 6510, a obecność / nieobecność w nich czerwonończyka nie ma konsekwencji planistycznych.
1061 Modraszek nausitous	C		20 udokumento wanych stanowisk + stanowisko poza granicą ostoi, wymagające jej powiększenia .	W centralnej części obszaru, koncentr ujące się wokół doliny Wiaru (Cisowa, Rybotycz e, Kopyśno, Paclaw) oraz w Witoszyń cach.	Dobry, ale wciąż niepełny. Mimo wyszukania wielu nowych stanowisk, wciąż możliwe i prawdopodobne jest znalezienie nowych lokalizacji. Jednak, uzyskana wiedza umożliwia przynajmniej wstępne zaplanowanie potrzebnych działań ochronnych. Skartowany obraz rozmieszczenia nie jest wystarczający do procedur ooś i nie uprawdopodabnia braku gatunku w miejscach, gdzie nie jest skartowany.	3 stanowiska gatunku były znane z prac WZS w 2008 r. W ramach prac nad niniejszym planem wyszukano i stanowiska krwiściagu w npbl. materiałach fitosocjologicznych P. Wolańskiego (co stanowi wciąż tylko próbkę stanowisk krwiściagu w obszarze), a następnie sprawdzano je w terenie pod kątem występowania modraszków. Znaleziono 17 nowych stanowisk. Na 4 stanowiskach wykonano pełny opis wg metodyki Państwowego Monitoringu Środowiska.
1059 Modraszek telejus	C		14 udokumento wanych stanowisk + stanowisko poza granicą	W centralnej części Ostoi, koncentr ujące się	Dobry, ale wciąż niepełny. Mimo wyszukania wielu nowych stanowisk, wciąż możliwe i prawdopodobne jest znalezienie nowych lokalizacji. Jednak, uzyskana wiedza	Metodyka badań obu gatunków modraszków opiera się na metodyce GIOŚ (Opracowaniu tekstów przewodników metodycznych dla gatunków i siedlisk przyrodniczych. Część trzecia. IOP PAN, Kraków 2012 -/w druku/). W sezonie 2012 roku udało się potwierdzić

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			ostoi, wymagające jej powiększenia.	wokół doliny Wiaru (Cisowa, Rybotycz e, Kopyśno, Paclaw).	umożliwia przynajmniej wstępne zaplanowanie potrzebnych działań ochronnych. Skartowany obraz rozmieszczenia nie jest wystarczający do procedur ooś i nie uprawdopodobnia braku gatunku w miejscach, gdzie nie jest skartowany.	występowanie gatunku w okolicach wsi Rybotycze, Makowa i Witoszyńce (obecność larw w kwiatostanach krwiściagu lekarskiego – wrzesień 2012). Pod koniec sezonu 2012 roku, określone zostały jednak kolejne potencjalne siedliska obu gatunków – łąki ze znacznym udziałem krwiściagu lekarskiego (okolice Cisowej, Gruszowej, Kalwarii Paclawskiej, Paclawia, Posady Rybotyckiej, łącznie ponad 40 lokalizacji GPS), które pod kątem obecności larw zostały sprawdzone w 2013 r. Na wybranych stanowiskach wykonano opis za pomocą parametrów i wskaźników Państwowego Monitoringu Środowiska.
1074 Barczatka kataks	C		16 punktów, w których obserwowano oprzędy barczatki.	Koncentrujące się wokół doliny Wiaru (Cisowa, Rybotycz e, Kopyśno, Paclaw).	Średni. Potwierdzono znaczące i stałe występowanie gatunku w rejonie doliny Wiaru, stan tej populacji i siedliska można uznać za dobrze rozpoznany. Jednak wyjaśnienia wymaga nadal, czy gatunek występuje, czy też nie, na tamach w innych częściach Ostoi. Sama tamina jest w Ostoi gatunkiem pospolitym na zarastających łąkach. Skartowany obraz rozmieszczenia nie jest wystarczający do procedur ooś i nie uprawdopodobnia braku gatunku w miejscach, gdzie nie jest skartowany.	Oprócz ogólnego wpisu w SDF na temat występowania gatunku w Ostoi nie było źródeł pisanych. Jednak, od lokalnych ekspertów lepidopterologów - Adam Górnicki, Tomasz Olbrycht – uzyskano informacje ustne o występowaniu barczatki w rejonie doliny Wiaru (Posada Rybotycka, Rybotycze, Makowa, Kalwaria Paclawska). Informacje te potwierdzono, znajdując wiosną 2013 r. stanowiska gatunku (oprzędy na tamach) w kilkunastu punktach w tym rejonie. Wykonano opis i ocenę stanu populacji i siedliska wg metodyki Państwowego Monitoringu Środowiska na 4 transektach po 500m (po dwie obserwacje na transekcie – 30 kwietnia i 7 maja 2013). Na pozostałej części obszaru nie udało się sprawdzić występowania gatunku. Ustalono jedynie, że zarośla taminy, z którą gatunek jest związany, występują w rozproszeniu na terenie całego obszaru, na zarastających łąkach niekoszonych od 10-30 lat lub na miejscach

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

						ekstensywnie wypasanych.
1078 Krasopanihera	A		Stwierdzony w 6 z 10 prób	Cały obszar	Słaby. Niepełny ale wystarczający do wyciągania wniosków planistycznych. Gatunek prawdopodobnie ma wiele stanowisk w obszarze, z których tylko niewielka część jest skartowana. Skartowany obraz rozmieszczenia nie jest wystarczający do procedur ooś i nie uprawdopodobnia braku gatunku w miejscach, gdzie nie jest skartowany	Oprócz ogólnego wpisu w SDF na temat występowania gatunku w Ostoi nie było wcześniej źródeł pisanych. Jednak, wśród lokalnych entomologów, gatunek miał opinię dość często obserwowanego w obszarze. Występowanie próbkowano za pomocą 10 transektów wzdłuż poboczy dróg z występowaniem sadzka konopiastego, o łącznej długości 37 km. Transekty, na których stwierdzono gatunek, zostały opisane zgodnie z metodyką monitoringu GIOŚ.
1083 Jelonek rogacz	(Do wykreślenia z SDF jako błąd naukowy)			Nie stwierdzono	Dobry. Nie potwierdzono występowania, co w powiązaniu z brakiem od dawna obserwacji gatunku na tym terenie, prowadzi do wniosku, że ujęcie gatunku w SDF miało charakter błędu naukowego – przyjęcia danych historycznych jako stanu aktualnego.	Ostatnie dane dotyczące obecności gatunku na terenie Ostoi Przemyskiej pochodzą sprzed 1939 roku, z opracowań Tadeusza Trelli i mają charakter ogólnikowego stwierdzenia „Okolice Przemyśla”. Przy okazji omawiania przez Trellę (1939) innych jelonkowatych wynika, że występował na jednym ze stanowisk wspólnie z <i>Aesalus scarabaeoides</i> (Panz.), a dla tego gatunku – jako lokalizację – podaje Brylińce, Prałkowce i Pikulice. Od tego czasu nie był potwierdzany. Od tego czasu, mimo dokonywania w obszarze obserwacji entomologicznych, nie było informacji o występowaniu tego gatunku. Ponieważ w sierpniu 2012 zostały odkryte ciepłolubne dąbrowy, w okolicach wsi Paclaw oraz Kopyśno, które mogłyby być dogodnym siedliskiem gatunku, w ramach prac nad PZO dodatkowo przeszukano je pod kątem występowania gatunku, co jednak nie przyniosło pozytywnych wyników.
1084 Pachnica dębowa	Ocena populacji D			Nie stwierdzono	Średni. Nie potwierdzono występowania, lecz nie można	Ostatnie dane dotyczące obecności gatunku na terenie Ostoi Przemyskiej pochodzą sprzed

				no	go jeszcze wykluczyć. Całkiem prawdopodobne jest wciąż odnalezienie pachnicy w jej typowych siedliskach, czyli w dziuplach drzew liściastych rosnących przy drogach czy w okolicach starych cmentarzy.	1939 roku, z opracowań Tadeusza Trelli i mają charakter ogólnikowego stwierdzenia „Okolice Przemyśla”. Od tego czasu nie był potwierdzany. Od tego czasu, mimo dokonywania w obszarze obserwacji entomologicznych, nie było informacji o występowaniu tego gatunku. Ponieważ w sierpniu 2012 zostały odkryte ciepłolubne dąbrowy, w okolicach wsi Paclaw oraz Kopyśno, które mogłyby być dogodnym siedliskiem gatunku, w ramach prac nad PZO dodatkowo przeszukano je pod kątem występowania gatunku, co jednak nie przyniosło pozytywnych wyników. Szukano gatunku, lecz również bez powodzenia, także w wypróchniałych wierzbach k. Rybotycz.
1086 Zgniotek cynobrowy	A		256 obserwacji rozproszonych w całym obszarze	Lasy w całym obszarze	Bardzo dobry, wystarczający do planowania. Dane nie mogą być jednak traktowane jako „inventaryzacja” punktowych stanowisk. Ze względu na biologię gatunku, dane mają – i muszą mieć – charakter „próbkiowania” występowania gatunku w odpowiednich mikrobiotopach na terenie lasów obszaru. Należy zauważyć, że badanie mikrobiotopów powoduje przynajmniej częściowe ich niszczenie. Dane potwierdzają powszechne występowanie gatunku w całym obszarze i	Gatunek był ujęty w SDF z oceną „D” na podstawie danych sprzed II wojny światowej, które stwierdzały jego obecność. W latach 2010 – 2012 na terenie Ostoi Przemyskiej przeprowadzono zakrojone na szeroką skalę poszukiwania tegoż gatunku, stwierdzając kilkaset miejsc jego występowania. W roku 2011 prowadzone były badania w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska – stanowisko monitoringowe „Lasy Turnickie”. W ramach prac nad niniejszym planem skupiono się na ocenie stanu populacji i siedliska wg metodyki PMS; prace przyniosły jednak kilkaset nowych obserwacji gatunku. W lasach obszaru wydzielono (pokrywając bez reszty lasy mogące być przydatne dla zgniotka) 12 obszarowych stanowisk monitoringowych ¹⁵ .

¹⁵ Metoda oceny stanu populacji i siedliska zgniotka posługuje się terminem „stanowisko” na oznaczenie obszar leśnego, w którym bada się występowanie zgniotka i cechy jego siedliska, tj. względnie jednolitego obszaru lasu o powierzchni 250-2500 ha. Lasy obszaru podzielono na 12 tak rozumianych „stanowisk obszarowych”. Pojęcia tego nie należy mylić

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

					kluczowe znaczenie obszaru dla polskiej populacji gatunku; nie mogą być jednak traktowane jako pełna lista punktowych stanowisk gatunku, tj. wskazanie konkretnych wydzieli leśnych lub wręcz drzew zasiedlonych; co nie jest i nie będzie nigdy możliwe. Skartowany obraz rozmieszczenia nie jest wystarczający do procedur ooś i nie uprawdopodobnia braku gatunku w miejscach, gdzie nie jest skartowany.	Obszary te łącznie obejmują całość potencjalnych biotopów gatunku w obszarze. W każdym z tych obszarowych stanowisk monitoringowych oceniono zgodnie z metodyką PMS występowanie gatunku (występowanie, w ramach stanowiska, w siatce kwadratów 2x2 km) oraz cechy siedliska (ilość i jakość zasobów martwego drewna z wykorzystaniem systematycznej 1 x 1km siatki powierzchni kołowych po 1 ha. Zastosowane siatki bazowały na siatce UTM. Daje to pełną, najlepszą możliwą bez szkody dla gatunku, ocenę stanu populacji i siedliska gatunku w obszarze.
1088 Kozioróg dębosz	(Do wykreślenia z SDF jako błąd naukowy)			Nie stwierdzono	Dobry. Nie potwierdzono występowania, co w powiązaniu z brakiem od dawna obserwacji gatunku na tym terenie, prowadzi do wniosku, że ujęcie gatunku w SDF miało charakter błędu naukowego – przyjęcia danych historycznych jako stanu aktualnego. Gdyby gatunek występował, wykryte zostałyby przynajmniej charakterystyczne ślady jego żerowania. W XX wieku z krajobrazu regionu zniknęły aleje ze starymi kilkusetletnimi dębami, na których gatunek ten dawniej występował.	Ostatnie dane dotyczące obecności gatunku na terenie Ostoi Przemyskiej pochodzą z publikacji Trelly (1925) i są zlokalizowane: Okolice Przemysła: Łętownia – przydrożne dęby. W tej publikacji autor przytacza informacje z czasów przed I wojną, a więc sprzed ponad 100 lat. Od tego czasu, mimo dokonywania w obszarze obserwacji entomologicznych, nie było informacji o występowaniu tego gatunku. Ponieważ w sierpniu 2012 zostały odkryte ciepłolubne dąbrowy, w okolicach wsi Paclaw oraz Kopyśno, które mogłyby być dogodnym siedliskiem gatunku, w ramach prac nad PZO dodatkowo przeszukano je pod kątem występowania gatunku, co jednak nie przyniosło pozytywnych wyników.
1920 Ponurek Schneidera	A		3 obserwacje	Skupiony w podobsza	Średni. Wykrycie gatunku, nawet przy ukierunkowanych poszukiwaniach, jest w dużej	Gatunek był ujęty w SDF z oceną „D” na podstawie danych sprzed II wojny światowej, które stwierdzały jego obecność. W latach 2010

z potocznym rozumieniem terminu „stanowisko”, oznaczającym punkt, w którym występuje gatunek (=zasiedlone drzewo).

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				rze Lasów Turnickic h	mierze kwestią przypadku. Dane potwierdzają występowanie gatunku w Ostoii Przemyskiej i istotne znaczenie obszaru dla polskiej populacji gatunku, wskazują jednak na nieoptymalny stan populacji i jej niewielkie zagęszczenie. Dane wskazują rejon koncentracji gatunku w obszarze, ale nie mogą być traktowane jako pełna lista punktowych stanowisk gatunku, tj. wskazanie konkretnych wydzieli leśnych lub wręcz kłód zasiedlonych - co ze względu na biologię gatunku nie jest i nie będzie nigdy możliwe. Skartowany obraz rozmieszczenia nie jest wystarczający do procedur ooś i nie uprawdopodobnia braku gatunku w miejscach, gdzie nie jest skartowany.	– 2012 na terenie Ostoi Przemyskiej przeprowadzono zakrojone na szeroką skalę poszukiwania tegoż gatunku, potwierdzając jego występowanie. W ramach prac nad PZO podjęto dalsze wyszukiwanie metodą przepatrywania rozkładających się kłód znajdując ostatecznie 3 stanowiska. Biologia gatunku nie jest dobrze poznana, nie ma dla niego opracowanej metodyki monitoringowej w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zalecane jest jednak zastosowanie metodyki jak dla zgniotka cynobrowego. W związku z tym, stan populacji i siedliska gatunku oceniono metodyką „zgniotkową”.
4026 Zagłębek bruzdkowany	A		60 obserwacji	Skupiony w podobszarze Lasów Turnickic h, w rozproszeniu w innych lasach obszaru.	Średni. Niepełny, wymagający dalszych poszukiwań, ale wystarczający do wyciągnięcia wstępnych wniosków planistycznych. Dane potwierdzają przynajmniej rozproszone występowanie gatunku w całym obszarze i kluczowe znaczenie obszaru dla polskiej populacji gatunku; wskazują też na najważniejsze obszary skupiania się gatunku, ale nie mogą być traktowane	Gatunek był ujęty w SDF z oceną „D” na podstawie danych sprzed II wojny światowej, które stwierdzały jego obecność. W latach 2010 – 2012 na terenie Ostoi Przemyskiej przeprowadzono zakrojone na szeroką skalę poszukiwania tegoż gatunku, stwierdzając kilka miejsc jego występowania. W ramach prac nad PZO podjęto dalsze wyszukiwanie metodą przepatrywania rozkładających się kłód i wypatrywania gatunku, znajdując dalszych kilkadziesiąt stanowisk. Poszukiwania do celów PZO podjęto w sposób systematyczny w całym obszarze. Lasy Turnickie zostały wprowadzicie

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

					jako pełna lista punktowych stanowisk gatunku, tj. wskazanie konkretnych wydzieli leśnych lub wręcz kłód zasiedlonych - co ze względu na biologię gatunku nie jest i nie będzie nigdy możliwe. Skartowany obraz rozmieszczenia nie jest wystarczający do procedur ooś i nie uprawdopodobnia braku gatunku w miejscach, gdzie nie jest skartowany.	wcześniej przeszukane dokładniej, jednak większa koncentracja stanowisk w nich jest rzeczywistością, a nie artefaktem metodycznym. Zgodnie z metodyką Państwowego Monitoringu Środowiska na podstawie danych o obserwacjach gatunku wyznaczono 32 obszarowe stanowiska monitoringowe ¹⁶ , pokrywające wszystkie znane stanowiska gatunku w obszarze, a następnie oceniono stan siedliska w tych obszarach za pomocą metody PMS, polegającej na wizualnej ocenie struktury gatunkowej i wiekowej lasu oraz jego naturalności oraz badaniu stanu i struktury zasobów martwego drewna grubszego niż 40cm na pięciu 100m transektach w ramach każdego obszarowego stanowiska monitoringowego. Lokalizację transektów losowano za pomocą siatki systematycznej. Do oceny populacji w poszczególnych stanowiskach monitoringowych wybrano metodę kontroli mikrosiedlisk a nie odłów w pułapki ekranowe, tj. po odnalezieniu pierwszego osobnika, badania mikrosiedliska były przerywane, by niepotrzebnie nie niszczyć kłody
4014 Biegacz urozmaicony	B		Stwierdzony w 3 z 4 prób	Przy potokach górskich i obszarach źródłowych	Słaby. Niepełny, ale wystarczający do wyciągnięcia wniosków planistycznych. Wyniki mierzą „pospolicieść” gatunku, która okazała się wysoka – gatunek odnotowano w 3 z 4 próbkowanych	Dostępne informacje potwierdzały stałą obecność gatunku w obszarze. W ramach prac nad PZO podjęto badania wg metodyki monitoringowej Państwowego Monitoringu Środowiska, mające charakter próbkowania na 4 stanowiskach w obszarze. W potencjalnie dogodnych siedliskach (doliny potoków)

¹⁶ Metoda oceny stanu populacji i siedliska zagłębka posługuje się terminem „stanowisko” na oznaczenie względnie jednolitego, nie podzielonego fragmentu lasu o powierzchni 50-100 ha, w którym gatunek był stwierdzony. Pojęcia tego nie należy mylić z potocznym rozumieniem terminu „stanowisko”, oznaczającym punkt, w którym zaobserwowano chrząszcza lub larwę.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

					potencjalnych siedlisk. Nie stanowią natomiast inwentaryzacji stanowisk gatunku, których liczba może być szacowana na setki. Skartowany obraz rozmieszczenia nie jest wystarczający do procedur ooś i nie uprawdopodabnia braku gatunku w miejscach, gdzie nie jest skartowany.	eksponowano przez 30 dni serię po 10 pułapek żywołownych na biegaczowate. Dodatkowo, z ostatnich lat pochodzą doniesienia o znalezieniu gatunku w wyniku przypadkowych obserwacji w 16 miejscach na terenie Ostoi Przemyskiej i Gór Słonnych.
9001 Biegacz Zawadzkiego	B		3 udokumentowane stanowiska	Obszary źródłisko we górskich potoków - młaki	Słaby. Dostępne informacje potwierdzają obecność gatunku w Ostoi, ale świadczą, że jest on rzadki i trudno wykrywalny. Wystarcza to do wyciągnięcia ogólnych wniosków planistycznych. Skartowany obraz rozmieszczenia nie jest wystarczający do procedur ooś i nie uprawdopodabnia braku gatunku w miejscach, gdzie nie jest skartowany.	Gatunek we wcześniejszych informacjach był podawany w obszarze z 2 miejsc: doliny pot. Kamionka pod Turnicą oraz okolic Woli Węgierskiej w pn. części obszaru (notowanie z 2009 r., jednak nie udało się go uchwycić w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w 2011 r.). Próbowano znaleźć gatunek penetrując i sprawdzając dogodne środowiska metodą marszrutową, oczekiwano go też w pułapkach żywołownych założonych do celów badania biegacza urozmaiconego. Udało się znaleźć nowe stanowisko w wyższej części Niemieckiej Doliny pod Turnicą.
4030 Szlaczkoń szafraniec	(Do wykreślenia z SDF jako błąd naukowy)			Nie stwierdzono	Średni. Nie potwierdzono występowania, co w powiązaniu z brakiem od dawna obserwacji gatunku na tym terenie i brakiem obecnie odpowiednich siedlisk, prowadzi do wniosku, że ujęcie gatunku w SDF miało prawdopodobnie charakter błędu naukowego – przyjęcia danych historycznych jako stanu aktualnego.	Gatunek podawany z obszaru sprzed kilkudziesięciu lat, od tamtego czasu brak jego obserwacji. Prawdopodobieństwo dalszego występowania w Ostoi niskie. Prawdopodobnie siedliska z rośliną żywicielską (szczodrzeńcem) nie występują obecnie w granicach ostoi, gatunku nie udało się odnaleźć mimo poszukiwań entomologów.
1308 Mopek	C		5 stanowisk		Dobry. Najprawdopodobniej	W dniach 15, 16, 17 lutego 2013 r.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			zimowania		znane są główne zimowiska w fortach Prałkowice i Grochowce. Dane umożliwiają wyciągnięcie wniosków planistycznych co do ochrony tych zimowisk. Nierozpoznane pozostaje zimowanie mopka w rozproszonych, leśnych piwnicach pozostałych po opuszczonych siedliskach, w których może zimować po kilka nietoperzy, ale łączna ich ilość może być znacząca. Nierozpoznane, ale wysoce prawdopodobne pozostaje letnie występowanie mopków w lasach obszaru.	przeprowadzono kontrolę wytypowanych miejsc mogących stanowić zimowe kryjówki nietoperzy. Kontrolą objęto trzy typy zimowych schronień znajdujące się na terenie Ostoi Przemyskiej: forty Twierdzy Przemysł, umocnienia Linii Mołotowa oraz leśne piwnice. Stwierdzono zimowanie mopków w fortach: Prałkowice i Grochowce, 9 mopków zimujących w piwnicy leśnej w okolicach wsi Wola Krzywiecka oraz pojedynczych mopków zimujących w schronach linii Mołotowa. Nie stwierdzono zimowania nietoperzy w fortach Helicha oraz Łętownia.
1324 Nocek duży	C		1 kolonia letnia w kościele w Krasieczynie, 1 osobnik był notowany latem 2003 r. wśród innych gatunków na strychu w Łętowni		Dobry. Najprawdopodobniej dobre rozpoznanie co do miejsc rozmnażania się. Odkrycie nowych kolonii rozrodnych nie jest wykluczone, ale podejmowano już liczne takie próby bez pozytywnych rezultatów. M.in. w latach 2002-2003 strychy obiektów sakralnych i bud. mieszkalnych przeszukiwał pod tym kątem Dorociak (2004), a w 2011 r. w pd. części obszaru poszukiwania prowadziła ProNatura, bez pozytywnych wyników (z wyj. pojedynczego osobnika w Łętowni w 2003 r.). Nierozpoznany pozostaje areal żerowiskowy nietoperzy z	W czerwcu 2013 r. sprawdzono kolonię lęgową na strychu kościoła w Krasieczynie, potwierdzając jej istnienie i liczebność. Prowadzono wywiady i poszukiwania pod kątem występowania ew. innych kolonii rozrodnych nocek, które jednak nie dostarczyły pozytywnych wyników.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

					kolonii w Krasieczynie i struktury ważne dla ich funkcjonowania (zadrzewienia i zakrzewienia będące korytarzami przelotów).	
--	--	--	--	--	---	--

2.6.1. Typy siedlisk przyrodniczych¹⁷

3220 Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków

Projektowany przedmiot ochrony w obszarze – błędnie nie ujęty w dotychczasowym SDF, pomimo dostępnych już wcześniej informacji o jego występowaniu. Siedlisko wykształcające się na rzekach i potokach o charakterze górskim i podgórskim, wskutek osadzania nanoszonego z górnych partii zlewni materiału żwirowego i kamienistego. Tak utworzone odsypy są zasiedlane przez pionierską roślinność. W przypadku rozwoju, w ramach sukcesji, zarośli wrześni pobrażnej lub wierzby sinej – czego jednak w Ostoji Przemyskiej nie stwierdzono – siedlisko byłoby klasyfikowane jako typ 3230 lub 3240, natomiast w toku dalszej sukcesji, w przypadku zmiany koryta cieku i ustabilizowania żwirowiska, może przekształcać się w ziołorośla nadrzeczne (6430) i las łęgowy (91E0). Te naturalne procesy sukcesyjne nie powinny być traktowane jako zagrożenie dla siedliska, a jako przejaw naturalnej jego dynamiki.

Zgodnie z definicją siedliska zamieszczoną w INTERPRETATION MANUAL OF EUROPEAN UNION HABITATS siedlisko to obejmuje „górskie rzeki i roślinność zielną wzdłuż ich brzegów” w związku z tym do konturu siedliska zaliczano cały odcinek potoku, z występującymi kamieńcami. Ma to również uzasadnienie ekologiczne, gdyż to siedlisko należy do najbardziej dynamicznych i zmiennych, z uwagi na częste zmiany koryta górskich potoków. W celu ochrony siedliska konieczna jest więc ochrona strefy, gdzie kamieńce się tworzą. Są to najczęściej odcinki z licznymi meandrami, roztokowe oraz przyujściowe. Do zachowania siedliska konieczna jest kontynuacja procesów kamieńcotwórczych, jak:

- erozja w górnym odcinku cieku, w tym także erozja boczna, rozmywanie brzegów i skarp itp., dostarczająca do cieku materiału żwirowego,
- możliwość transportu rumowiska rzeczno (brak sztucznych przeszkód, np. progów, zapór rumowiskowych, wąskich przepustów pod drogami),
- warunki do akumulacji żwirowisk (naturalny charakter cieku, nie usuwanie akumulujących się żwirowisk i odsypów).

Siedlisko jest spotykane nad wszystkimi rzekami i potokami górnymi na terenie całych Karpat i Sudetów, choć nie na wszystkich rzekach jest częste. Czynnikiem ograniczającym jego występowanie jest regulacja koryta. Siedlisko nie ma szans się rozwinąć także na potokach i rzekach o korytach „erozyjnych”.

Kamieńce i żwirowiska podlegają okresowym zalewom i zmianom poziomu wody, a materiał skalny regularnie się przemieszcza. Tworząca się tu gleba charakteryzowana jest jako inicjalna mada górską. Podstawowe cechy warunków siedliskowych to: niestabilny materiał skalny o różnej średnicy ziarna, zmienne uwilgotnienie, duże nasłonecznienie. W miejscach tych rozwijają się pionierskie zbiorowiska, stanowiące wczesne stadia sukcesyjne prowadzące w kierunku zarośli wrześniowych i wierzbowych (3230, 3240).

W obszarze wykształcające się kamieńce porasta roślinność z dominacją traw, zwykle luźnych - z trzcinnikiem szuwarowym i kostrzewą czerwoną. Na jednym stanowisku, na pot. Turnica, odnotowano także pojedyncze występowanie wrześni (nie jest to jednak siedlisko 3130, obejmujące zwarte zarośla wrześniowo-wierzbowe na kamieńcach).

¹⁷ Przytoczone w tym rozdziale oszacowania zasobów poszczególnych typów siedlisk w regionie kontynentalnym w Polsce podano za raportem przekazany przez Polskę do Komisji Europejskiej w 2013 r. w trybie art. 17 dyrektywy siedliskowej.

W obszarze siedlisko występuje na potokach: Wiar, Stupnica, Cisowa, Turnica, Krzeczkowski Potok, Łodzinka Dolna, Borysławka, Sopotnik: Łącznie 95 płatów z następującym rozkładem pomiędzy ciekami:

Nazwa cieku	Powierzchnia siedliska	Liczba płatów siedliska
Borysławka	0,12	1
Cisowa	3,11	13
Krzeczkowski Potok	0,34	3
Łodzinka Dolna	0,45	2
Sopotnik	0,67	3
Stupnica	1,59	8
Turnica	3,98	9
Wiar	33,78	19

Tab. z raportu Stanisława Kucharzyka, dane nie uwzględniają późniejszych stwierdzeń siedliska i korekt powierzchni płatów nie objętych monitoringiem

Rozległe żwirowiska znajdują się na Wiarze poniżej Nowsiótek Dydyńskich, w miejscu gdzie wypływa on z Pogórza. Są one częściowo eksploatowane na kruszywo. Mimo to, żwirowiskowe koryto Wiaru na tym odcinku, ze żwirowiskami i łęgami, powinno być włączone w granice Ostoi, co poprawiłoby także ujęcie siedliska 3220 w regionie kontynentalnym.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: W regionie kontynentalnym siedlisko bardzo rzadkie, podawane z rzek przepływających z rejonu alpejskiego, ew. wyjątkowo z rzek górskich w Sudetach. W raporcie z 2013 r. powierzchnia siedliska w całym regionie kontynentalnym szacowana na 1,4 ha, czyli wielokrotnie mniej, niż stwierdzono w obszarze (wprawdzie może być to spowodowane inną interpretacją konturu siedliska), więc oszacowanie to nie może być przyjęte za wiarygodne. W tych okolicznościach siedlisko powinno być dodane do SDF z oceną ogólną B. Proponowane oceny składowe: reprezentatywność B (dość dobra, choć nieco mniej typowe od klasycznych kamieńców górskich), względna powierzchnia B (szacunek ekspercki, wobec braku wiarygodnego oszacowania powierzchni w polskim regionie kontynentalnym), stan zachowania B (dość dobry, ale notowano objawy zniekształcenia i lokalnych zniszczeń).

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1 Wskazywane jest, że w regionie kontynentalnym siedlisko z reguły jest marginalne i wykształca się w sposób odbiegający od wzorca, co jest zwykle powodem oceny U1 za niewielką powierzchnię lub nie w pełni wykształconą strukturę; utrzymanie takiej sytuacji jest niekiedy wystarczające jako cel ochrony. Jednak, zwykle mogą i powinny być poprawione perspektywy ochrony.

Stan zachowania w obszarze: U1, ze względu na niewielką wielkość płatów, brak rozwiniętego kompleksu siedlisk, ale i niepewne perspektywy ochrony.

Zagrożenia: zaśmiecanie, wydobywanie żwiru i kamieni, regulowanie koryt rzecznych. Prace hydrotechniczne, w tym regulowanie koryt rzecznych, zabudowa progowa (także utrzymywanie istniejącej zabudowy), przejścia cieków pod drogami realizowane jako przepusty o wąskim świetle (zamiast brodów, mostków albo nowoczesnych przepustów o szerokim świetle), utrzymywanie rzek w formie umacniania brzegów, usuwania odsypów żwirowych. Pozyskiwanie żwirów z koryt rzecznych. Próby stabilizacji koryt.

Fotografia: kamienie. Fot.: Łukasz Koba

6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*)

Przedmiot ochrony w obszarze. Polskie murawy kserotermiczne o charakterze stepowym to zbiorowiska ekstrapolne. Obok flory stepowej o reliktowych zasięgach geograficznych w ich skład wchodzi wiele gatunków łąkowych i łąkowo-leśnych, co sprawia, że mają wiele cech wspólnych ze wschodnioeuropejskimi stepami kwietnymi i trawiastymi. Zwykle, choć występują na niewielkim areale jako wyspy siedliskowe, stanowią kluczowy element lokalnej bioróżnorodności. Największe skupienia roślinności kserotermicznej w Polsce znajdują się w południowej części Wyżyny Małopolskiej i Wyżyny Lubelskiej, na Śląsku i Wołyniu Zachodnim, na skarpach nadrzecznych doliny Wisły, Odry, Noteci, Nidy, Bugu; ten obraz rozmieszczenia uzupełnia skupienie w okolicach Przemyśla, w skład którego wchodzi właśnie murawy w obszarze. Większość muraw kserotermicznych ma pochodzenie wtórne, wykształciły się w wyniku ekstensywnej gospodarki łąkowo-pastwiskowej na pagórkach i trudnych do uprawy zboczach, miedzach, skarpach wąwozów i wzniesieniach przykorytowych wystawionych na silne działanie słońca i glebach zasobnych w węgiel wapnia. Spotykane są także w lasach o przerzedzonym drzewostanie. Zwykle są zależne od ekstensywnego użytkowania rolniczego, głównie wypasu. W wyniku sukcesji wtórnej przekształca się w zbiorowiska zaroślowe, a następnie leśne. Zagrożeniem dla zbiorowisk kserotermicznych jest także bezpośrednie niszczenie ich siedlisk (zajmowanie pod uprawy, budownictwo, penetracja, zaśmiecanie, zalesianie, wypalanie).

Murawy obszaru reprezentują podtyp tzw. muraw kwietnych - zwarte stępy z roślinnością najbardziej mezofilną w stosunku do innych typów roślinności kserotermicznej, zaliczane do związku *Cirsio-Brachypodium pinnati*. Są to bujne, liczne w gatunki, kwiatowe i wielobarwne murawy, łąkowo porastające podłoże. W Polsce występują zarówno na płytkich glebach szkieletowych wytworzonych na skałach wapiennych, jak i na głębokich glebach wytworzonych z glin zwałowych z dobrze wykształconym poziomem próchnicznym. Porastają rędziny, pararendziny, czarnoziemy i gleby brunatne, wytworzone na podłożu drobnoziarnistym lub na rumoszu skalnym, na stanowiskach suchych, nasłonecznionych i ciepłych. W większości zajmują miejsca łagodnie nachylone, wilgotniejsze i bardziej zasobne w składniki pokarmowe. Oprócz preferowanych - z wystawą południową, zachodnią, południowo-zachodnią i południowo-wschodnią, siedlisko zajmuje również zbocza o wystawie wschodniej, a nawet północnej. Występuje na zboczach dolin rzecznych i wąwozów, a także w miejscach sztucznie wytworzonych przez człowieka. Siedlisko budowane jest głównie przez okazałe byliny dwuliścienne i rozłogowe lub kępowe trawy szerokoliste. Zwarcie roślin dwuliściennych jest duże i nierzadko sięga 100%. Wysokość runi waha się od 30 do 100 cm i więcej, a struktura pionowa jest często wielowarstwowa i zmieniająca się w ciągu sezonu wegetacyjnego.

W Ostoji Przemyskiej murawy tworzą skupienie w miejscowościach Posada Rybotycka, Rybotycze, Makowa, Huwniki, Kalwaria Pałacowska, Kopysno (rezerwat Kopystanka) i Dubnik. Najlepiej zachowane płaty muraw kserotermicznych występują na wierzchołkach i w górnych partiach stoków o różnej wystawie i dużym nachyleniu. Niekiedy spotyka się słabiej wykształcone, niewielkie płaty (zdominowane głównie przez *Brachypodium pinnatum*), będące częścią składową większych kompleksów zbiorowisk łąk świeżych na stokach o niewielkim nachyleniu lub u ich podnóża. Usytuowanie większości zbadanych płatów w miejscach wybitnie suchych, ciepłych, nasłonecznionych; położenie płatów na ogół na stokach S, W, SW, SE, ale niekiedy E lub N. Stoki o dużym nachyleniu 30-60°, a niekiedy tak strome, że utrudnia to ich penetrację (S i SE stoki zidentyfikowanych płatów w m. Rybotycze). Zbiorowiska wykształcone na różnych typach gleb: gliniastych rędzinach fliszowych, glebach brunatnych fliszowych wytworzonych z pyłów, brunatnych glebach lessowych. We wszystkich typach gleb zauważalny jest duży udział frakcji szkieletu, niekiedy zalegający bardzo płytko w części darniowej roślinności. Podłoże o odczynie zasadowym lub obojętnym, gleby zasobne w węgiel wapnia. Pod względem właściwości chemicznych gleby zróżnicowane. Jednakże na ogół posiadały niewielką zawartość substancji organicznej i fosforu, wysoką magnezu i

zróżnicowaną (od niskiej do wysokiej) zawartość potasu.

Murawy Ostoi Przemyskiej reprezentują wg wstępnych wyników zbiorowisko z *Brachypodium pinnatum*, nawiązujące do *Adonido-Brachypodietum pinnati Thalictrio-Salvietum pratensis* i *Origano-Brachypodietum pinnati*. Wymagają jeszcze dokładniejszych badań syntaksonomicznych.

Najlepiej wykształcone płaty i na największej powierzchni zidentyfikowano w obrębie dwóch miejscowości: Makowa (27,72 ha) i Rybotycze (20,60 ha). Z kolei w pobliżu miejscowości Kopysno, na terenie rezerwatu Kopystanka (powierzchnia rezerwatu 188,67 ha, rok utworzenia 2001), zidentyfikowano trzy płaty murawy kserotermicznej o łącznej powierzchni 2,12 ha. Pokrywały one wierzchowinę i górne partie stoków, wzniesienia o takiej samej nazwie. Analizując wyniki badań, wykonane przez Kucharzyka w 2007 roku, zwraca uwagę zachodzący proces zmniejszania się powierzchni murawy kserotermicznej, która na przestrzeni ostatnich sześciu lat zmniejszyła się o 50% (dane niepublikowane, dostępne w siedzibie FDP w Leszczawie Dolnej). Najprawdopodobniej dzieje się tak na skutek wzrostu żyzności siedliska, w wyniku mineralizacji odkładającej się na powierzchni gleby martwej masy roślinnej (wojłoku). Dowodem na tę tezę jest fakt, że na południowym stoku Kopystarki, w miejscu, gdzie w 2007 r. Kucharzyk zidentyfikował płaty murawy kserotermicznej, dziś występuje łąka świeża z dużym udziałem nitrofilnego *Arrhenatherum elatius* oraz *Agrostis capillaris*. Prowadząc obserwacje w ciągu trzech kolejnych lat 2011-2013, nie zaobserwowano jakichkolwiek działań ochrony czynnej, wykonywanych na obszarze rezerwatu, a koniecznych dla zachowania roślinności kserotermicznej. Jedyną czynność, jaką zaobserwowano, było wykaszanie drogi biegnącej przez teren rezerwatu na szczyt wzniesienia oraz niewielkiego fragmentu na jego wierzchowinie. Zabieg ten wykonuje się dla usprawnienia przemieszczania się turystów i pielgrzymów (na szczycie wzniesienia postawiono metalowy krzyż, który jest celem pielgrzymek). Skoszona masa roślinna była pozostawiana na powierzchni gruntu. Należy przypuszczać, że brak czynnej ochrony na obszarze rezerwatu spowoduje całkowity zanik roślinności ciepłolubnej. Jednak ze względu na niedostatek informacji wynikający z krótkiego okresu obserwacji, ostateczną, kompleksową ocenę zachodzącego procesu należałoby przedstawić po przynajmniej kilkunastoletnim monitoringu siedliska, który powinien być prowadzony w różnych fazach fenologicznego rozwoju roślinności, z systematycznie wykonywanymi zabiegami ochrony czynnej siedliska. Warto przypomnieć, że idea utworzenia rezerwatu Kopystanka było zachowanie i ochrona muraw kserotermicznych w krajobrazie Pogórza Przemyskiego.

Badane na obszarze PLH180012 Ostoja Przemyska murawy kserotermiczne w podtypie 6210-3, nie odbiegają swoim składem florystycznym od podobnych, występujących w innych regionach Polski. W ich składzie florystycznym, oprócz stosunkowo licznie występujących gatunków ciepłolubnych z klasy *Festuco-Brometea*, obserwuje się obecność taksonów z *Trifolio-Geranietea sanguinei* i *Molinio-Arrhenatheretea*. Specyficznym elementem szaty roślinnej badanych muraw jest natomiast ostrożeń siedmiogrodzki *Cirsium decussatum*, którego obecność odnotowano w dziewięciu badanych płatach. Spośród nich trzy położone były w granicach rezerwatu Kopystanka. Ostrożeń siedmiogrodzki *Cirsium decussatum* w skali całego kraju, występuje jedynie na terenie Ostoi Przemyskiej w dolinie Wiaru (Polska Czerwona Księga Roślin). Jest to roślina wyposażona w liczne, długie kolce, dzięki czemu skutecznie zniechęca pasące się zwierzęta przed jej niszczeniem. Jest to ważne z tego powodu, że jako roślina kwitnąca późno, tj. od lipca do września, potrzebuje odpowiednio długiego czasu, aby wytworzyć dojrzałe, mające zdolność kiełkowania nasiona. Dlatego w przypadku układania zabiegów ochronnych dla tego gatunku, należy zaplanować późne wykaszanie niedojadów, jakie pozostawiają pasące się zwierzęta na murawie kserotermicznej.

Zarówno pod względem udziału w składzie gatunkowym, jak i w pokryciu powierzchni odnotowano znaczący udział charakterystycznych dla typowych zbiorowisk kserotermicznych, gatunków z klasy *Festuco-Brometea*: *Allium oleraceum*, *Anthyllis vulneraria*, *Brachypodium pinnatum*, *Campanula glomerata*, *Carex caryophyllacea*, *Centaurea scabiosa*, *Dianthus carthusianorum*, *Filipendula vulgaris*, *Gentiana cruciata*, *Onobrychis viciifolia*, *Phleum phleoides*, *Plantago*

media, *Salvia pratensis*, *Trifolium montanum*, w tym z rzędu *Festucetalia valesiaceae*: *Hieracium baubini*, *Salvia verticillata*, *Scabiosa ochroleuca*, *Seseli annuum* i *Veronica austriaca*. Uwagę zwracają często i licznie rosnące taksomy z klasy *Trifolio-Geranietae sanguinei* - typowe dla ciepłolubnych, kserotermicznych zbiorowisk okrajkowych: *Agrimonia eupatoria*, *Astragalus glycyphyllos*, *Clinopodium vulgare*, *Coronilla varia*, *Fragaria viridis*, *Galium verum*, *Inula hirta*, *Medicago falcata*, *Origanum vulgare*, *Trifolium medium*, *Trifolium rubens* oraz z rzędu *Arrhenatheretalia*, klasy *Molinio-Arrhenatheretea*. Zauważalna obecność gatunków charakterystycznych dla zarośli z klasy *Rhamno-Prunetea*, zbiorowisk ruderalnych z *Artemisietea vulgaris* oraz muraw bliźniczkowych z *Nardo-Callunetea*. W murawach lub w ich okrajkach występują gatunki chronione: *Gymnadenia conopsea* (L.) R. Br. - występowała w 20 płatach, *Platanthera bifolia* (L.) RICH. - 7, *Epipactis palustris* (L.) Crantz - 2, *Listera ovata* (L.) R. Br. - 2, *Anemone sylvestris* L. - 1, *Centaureum erythraea* Rafn. subsp. *erythraea* - 5, *Colchicum autumnale* L. - 32, *Dianthus carthusianorum* L. - 24, *Equisetum telmateia* Ehrh. - 1, *Gentiana cruciata* L. - 13, *Gentianella ciliata* (L.) Barkeb. - 1. W ponad połowie płatów występowały storczyki – od 1 do 3 gatunków.

W powstaniu specyficznej kompozycji gatunkowej muraw kserotermicznych - tzw. łąki kwietnej z roślinnością mezofilną, obok warunków klimatycznych i edaficznych, dużą rolę odgrywały czynniki antropogeniczne: długotrwałe użytkowanie w formie ekstensywnego wypasu, najczęściej przy pomocy dużych, wędrujących stad bydła ras mięsnych, a także owiec lub kóz, wypasanych w systemie wolnym. Zwierzęta przebywały na pasnikach przez cały okres wegetacyjny. Niekiedy murawy kserotermiczne użytkowano przemiennie, a polegało to na tym, że pierwszy odrost roślinny służył do produkcji siana, a następny był wypasany. Taką genezę posiadają płaty muraw w m. Posada Rybotycka, Rybotycze, Makowa, Huwniki, Kalwaria Paclawska, Dubnik oraz na obszarze rezerwatu Kopystanka (m. Kopysno). Bez systematycznego użytkowania, w wyniku sukcesji wtórnej, murawa kserotermiczna przekształca się w zbiorowisko ciepłolubnych zarośli z klasy *Rhamno-Prunetea*, a następnie, w zbiorowisko świetlistej dąbrowy *Potentillo albae-Quercetum*, mogące dalej ewoluować w kierunku łąk.

W chwili obecnej w wyniku przemian ekonomicznych, na terenie Ostoi Przemyskiej nie ma zapotrzebowania na pasze objętościowe - z rolniczego punktu widzenia - gorsze jakościowo. Takiej paszy dostarczają murawy kserotermiczne (niższa zawartość białka w porównaniu do traw pastewnych, niewielki udział wartościowych, nitrofilnych gatunków roślin). W efekcie, zdecydowana większość, bo około 90% badanych płatów nie jest użytkowana w celu pozyskania paszy dla zwierząt. Koszone są z przeznaczeniem na produkcję siana jedynie te fragmenty muraw (około 10% ogólnej powierzchni), które przylegają bezpośrednio do łąk świeżych, lub stanowią ich fragment, a położone są w terenach o małym nachyleniu stoków, bardziej dostępnych dla urządzeń rolniczych. Zabiegi takie zaobserwowano w szczytowych częściach płatu o symbolu: Rybotycze-04, Rybotycze-05, Rybotycze-09, Rybotycze-12, Makowa-14, Majowa-25.

Na przestrzeni ostatnich kilku lat, murawy w Makowej (ok. 30% powierzchni), na obszarze których właściciele realizują programy rolnośrodowiskowe, w odpowiednim nakazanym prawnie terminie są koszone. Niestety, skoszona masa roślinna pozostaje na powierzchni gleby w całości lub jest rozdrabniana (jest to naruszenie tzw. minimalnych norm i wymogów programu rolnośrodowiskowego). Trzeba wyraźnie podkreślić, że koszenie z pozostawieniem biomasy jest to zabieg ochronny, nieprawidłowy dla murawy kserotermicznej i równa się niemal brakowi jej użytkowania. Skoszona masa roślinna, podobnie jak na murawie nieużytkowanej rolniczo, tworzy bowiem wojłok, który mineralizując się jesienią i wiosną następnego roku, zwiększa zawartość biogenów w siedlisku, a zalegając na powierzchni gleby, utrudnia wzrost dwuliściennych, rozetowych gatunków hemikryptofitów.

Część muraw znajduje się w rezerwacie Kopystanka. Podejmowano tam próby ochrony czynnej: były ustanowione zadania ochronne w roku 2006 na okres 1 roku, przewidujące ręczne usunięcie większych krzewów i drzew celem przygotowania powierzchni pod koszenie mechaniczne oraz

koszenie mechaniczne z rozdrobnieniem i pozostawieniem biomasy (zarządzenie nr 163 wojewody podkarpackiego z dnia 20 października 2006 dz. urz. woj. podkarpackiego nr 130 poz. 1794). Potem rezerwat nie był koszony. Od roku 2011 RDOŚ, będący właścicielem części terenu rezerwatu, zawarł umowę dzierżawy na 5 lat, zgodnie z którą dzierżawca ma obowiązek przeprowadzenia przynajmniej raz na dwa lata zabiegów ochrony czynnej polegającej na wykoszeniu biomasy z jej usunięciem poza teren rezerwatu przyrody lub rozdrobnieniem i równomiernym rozrzuceniem na koszonej powierzchni. Od tego czasu rezerwat był koszony corocznie. Potwierdzają to obserwacje eksperckie podczas wcześniejszych badań naukowych i podczas badań do niniejszego planu: Na dzień dzisiejszy rezerwat nie ma ustanowionych zadań ochronnych. W sezonach wegetacyjnych 2011-2013 obserwowano wykaszanie niewielkich płatów roślinności kserotermicznej w rezerwacie Kopystanka (niewielki fragment na szczycie wzniesienia i droga dojścia na szczyt), z pozostawieniem skoszonej masy na powierzchni łąki. W ocenie eksperckiej koszenie z rozdrobnieniem i rozrzuceniem biomasy nie jest jednak właściwym sposobem ochrony łąk ani muraw.

Murawy i ich otoczenie odznaczają się także wybitną różnorodnością faunistyczną. Z murawami doliny Wiaru związany jest m. in. modraszek rebeli *Maculinea rebeli* –, rzadki gatunek motyla związany z goryczką krzyżową, kraśnik smugowiec *Zygaena brizae* – związany z ostrożeniem siedmiogrodzkiem *Cirsium decussatum*.

Ochrona muraw będzie wymagać znalezienia kompromisu z ochroną motyli: barczatki kataks i modraszków. Z punktu widzenia muraw, rozwój zarośli tarniny – stanowiących biotop barczatki – jest niekorzystnym procesem. Modraszki wolą biotopy koszone (lecz nie co roku i albo wcześniej, albo późno) niż wypasane. Ochrona walorów przyrodniczych doliny Wiaru wymaga utrzymania w tej części obszaru mozaiki różnych środowisk: zarówno muraw otwartych, jak i muraw z pojedynczymi krzewami taniny, jak i wreszcie zwartych zarośli tarniny np. na miedzach i przy drogach oraz ekstensywnie i nie co rocznie koszonych łąk.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych: reprezentatywność B (murawy przemyskie, ze względu na występowanie na krańcu zasięgu w kierunku gór, są nieco uboższe od najlepiej wykształconych muraw w Polsce, ale jednak ich kompozycja florystyczna jest reprezentatywna dla typu. Powierzchnia C (niewielki ułamek zasobów siedliska w Polsce, szacowanych na ok. 3 tys. ha), stan zachowania B (widoczne wyraźne zniekształcenia i negatywne procesy, ale w przypadku podjęcia odpowiedniej ochrony zachowanie muraw nie powinno być trudne). Ocena ogólna – A, co jest oceną adekwatną: Powierzchnia przemyskich muraw jest wprawdzie niewielka wobec krajowych zasobów siedliska, ale wyznaczają one polską granicę zasięgu siedliska i są kluczowe dla zachowania pełni jego zróżnicowania w Polsce.

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1↑

Stan zachowania w obszarze: U2. Siedlisko jest jedną z kluczowych wartości przyrodniczych Ostoi Przemyskiej, ale jest silnie zagrożone. Stwierdzono wyraźny trend zaniku muraw, wskutek ekspansji krzewów i drzew na całym obszarze siedliska lub zamiany na siedlisko 6510. Dotyczy to także rezerwatu przyrody Kopystanka. Pojawiają się gatunki ekspansywne (rodzime): *Arrhenatherum elatius*, *Calamagrostis epigejos*, *Cirsium arvense*. Stan 2 płatów (jedynie 0,89 ha) oceniono jako właściwy. Stan pozostałych - 29 płatów (33,75 ha) oceniono jako niezadowalający (ocena U1). Należy pamiętać, że stan muraw może zostać przekształcony do właściwego dla tego typu siedliska w przeciągu kilku lat, pod warunkiem zastosowania przemysłanych,

prawidłowych, kompleksowych działań ochronnych. Wtedy, zapewne, w niedługim czasie kompleksowa ocena tego siedliska ulegnie znacznej poprawie. Przywrócenie prawidłowego stanu murawom jest możliwe, ale po spełnieniu konkretnych warunków (np. systematyczne wykonywanie działań ochronnych) (ocena U1) - w przypadku 48 płątów (58,29 ha). Nie można zagwarantować przetrwania siedliska w dłuższej perspektywie czasowej - ocena U2 - w przypadku 3 płątów (1,32 ha).

Zagrożenia

- Zaniechanie wypasu oraz koszenia, skutkuje sukcesją w kierunku tworzenia się zarośli - zapustów z udziałem *Crataegus sp.*, *Prunus spinosa*, *Rosa canina* i in. - zwłaszcza w miejscach o zwiększonej trofii. Najbardziej nasilony proces sukcesji roślinności drzewiastej i krzewów (ocena U2 w kategorii „Ekspansja krzewów i podrostu drzew” - powyżej 25% pokrycia powierzchni) zaobserwowano w 14 płątach o łącznym areale 20,45 ha. Spośród nich, aż w 6-ciu (7,74 ha), krzewy i drzewa porastały powyżej 50% powierzchni płątu. te murawy wymagają pilnych i natychmiastowych działań ochronnych, gdyż brak działań ochronnych może doprowadzić do całkowitego zaniku murawy kserotermicznej w bardzo krótkim czasie. W 26 płątach udział nalotu drzew i krzewów wahał się od 10 do 25% zajmowanej powierzchni, co skutkowało przyznaną oceną U1. Płąty te pokrywały powierzchnię 28,84 ha. Dostrzega się również tutaj konieczność rozważnego zaplanowania i wprowadzenia wieloletnich, systematycznych działań ochronnych.
- Eutrofizacja siedlisk na skutek mineralizacji zalegającego na powierzchni gleby wojłoku. Odkładanie się dużych ilości wojłoku na powierzchni gleby (miąższość od 3 do 10 cm) zaobserwowano w 31 płątach; łącznie na powierzchni 32,52 ha. Ilość wojłoku była zawsze mniejsza w szczytowej części wzniesienia oraz na stokach o dużym nachyleniu. Duże ilości wojłoku obserwowano na stokach o mniejszym nachyleniu. Powstaje on także w wyniku koszenia, gdy skoszona biomasa jest pozostawiana na powierzchni. Występowanie martwej masy roślin na powierzchni gleby niesie za sobą szereg zmian w siedlisku. W wyniku procesu mineralizacji martwej masy roślinnej uwalniają się biogeny (związki azotu, potasu), które przyczyniają się do zwiększenia żyzności siedliska, a w konsekwencji do zmiany składu gatunkowego zbiorowisk muraw kserotermicznych. Rozdrobnienie biomasy wprawdzie przyspiesza jej rozkład i nie powstaje wówczas widoczna warstwa wojłoku, ale tak czy inaczej następuje eutrofizacja. Taki proces zauważono w rezerwacie Kopystanka, analizując wyniki badań sprzed 6 lat (w rezerwacie tym prowadzone są próby ochrony czynnej polegające na wykaszaniu runi z rozdrobnieniem i rozrzuceniem biomasy równomiernie po wykoszonej powierzchni). Ekspansja rodzimych, nitrofilnych gatunków roślin zielnych, na skutek zwiększenia się żyzności siedliska została stwierdzona aż w 45 płątach (56,62 ha), z czego w 8 płątach (6,12 ha) stwierdzono obecność powyżej dwóch rodzimych gatunków ekspansywnych, które tworzyły zwarte płąty (ocena U2). W pozostałych płątach (37 płątów, 50,50 ha), były to 1-2 gatunki ekspansywne, które występowały w rozproszeniu (ocena U1). Gatunkiem najczęściej pojawiającym się był nitrofilny *Arrhenatherum elatius* (w 75% płątów), rzadziej *Pbleum pratense*, *Festuca pratensis*, *Geranium pratense* (pojedyncze wystąpienia).
- Niekontrolowane, częste wypalanie traw, prowadzi do drastycznego ograniczenia występowania gatunków zielnych (szczególnie hemikryptofitów). W badanych zbiorowiskach kserotermicznych całkowicie lub częściowo wypalonych było 23 płąty muraw, o łącznej powierzchni 30,89 ha. W przekonaniu niektórych osób, wypalanie suchej masy runi wczesną wiosną ogranicza lub nawet eliminuje występowanie krzewów, sukcesywnie opanowujących murawę przy braku jej użytkowania. Niestety, jest to przekonanie mylne, gdyż temperatura palącego się, wilgotnego wiosną wojłoku jest zbyt niska, a ogień uszkadza jedynie najniższe położone gałęzie. Warto przypomnieć, że wypalanie suchych traw jest w Polsce niezgodne z

prawem. Wypalanie suchej masy runi z pewnością powoduje opanowywanie muraw przez ekspansywne rośliny rozłogowe, m. in. *Calamagrostis epigejos* i *Cirsium arvense* oraz ograniczanie liczebności bezkręgowców. Obecność trzcinnika piaskowego *Calamagrostis epigejos* stwierdzono w 78%, a ostrożenia polnego *Cirsium arvense* w 22% płatów, w których występowały rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych. Trzcinnik piaskowy jest obecnie uważany za jeden z bardziej ekspansywnych, bezwzględnych chwastów ekosystemów trawiastych. Gatunek ten posiada niewielkie wymagania względem siedliska, a jest jednocześnie bardzo konkurencyjny w stosunku do innych roślin. Jego ekspansji sprzyja wypalanie wojłoku, gdyż jest to trawa rozłogowa, posiadające pączki odnawialne ukryte głęboko pod ziemią. Po pożarze, gdy zostają uszkodzone rośliny naziemnopączkowe - hemikryptofity, trzcinnik z powodzeniem opanowuje wolną przestrzeń, a ocieniając glebę gęsto wyrastającymi, wysokimi źdźbłami, nie dopuszcza do powrotu roślin kserotermicznych na dane stanowisko w następnych latach. Walka z trzcinnikiem piaskowym jest trudna, a zabiegi ochronne muszą być zaplanowane na dłuższy czas (nawet kilka lat). Aby wyeliminować trzcinnik z runi muraw, należy systematycznie, co kilkanaście dni wykaszć go, a masę roślinną usuwać poza obręb płatu. Pozytywne rezultaty w walce z trzcinnikiem otrzymuje się, przeprowadzając wypas runi z udziałem tego gatunku przez konie. Podobne cechy, jak trzcinnik piaskowy posiada kłosownica pierzasta *Brachypodium pinnatum*, ale ze względu na fakt, że jest gatunkiem charakterystycznym klasy *Festuco-Brometea*, takson ten został zaklasyfikowany do grupy „Gatunki charakterystyczne”.

- Ewentualna zabudowa w płatach siedlisk
- Ewentualne zalesianie płatów siedliska albo zmiana sposobu uprawy (zaorywanie, zakładanie upraw wieloletnich)

6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowe ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)

Przedmiot ochrony w obszarze. Nizowe i górskie, półnaturalne zbiorowiska użytków zielonych na żyznych (niezbyt wilgotnych i niesuchych) glebach mineralnych bez śladów zabagnienia. W Polsce zespół *Arrhenatheretum elatioris* należy do najlepiej zbadanych w Polsce. Szeroka amplituda ekologiczna tego zespołu sprawia, że jest zróżnicowany na wiele podzespołów i wariantów. Tak znaczne zróżnicowanie florystyczne łąk rajgrasowych jest wynikiem różnorodnych warunków siedliskowych, w jakich mogą one występować, a także intensywności nawożenia mineralnego, użytkowania, zabiegów pielęgnacyjnych. W związku z tym istnieje wiele kierunków sukcesji łąk tego zespołu. Z siedliskami wilgotnymi i dość żyznymi związane są podzespoły z udziałem wyczyńca łąkowego *Alopecurus pratensis*: *Arrhenatheretum elatioris alopecuretosum*, *A. e. alopecuro-polygonetosum* z rdzestem wężownikiem *Polygonum bistorta* czy *A. e. alopecuro-phalaridetosum* z mozgą trzcinową *Phalaris arundinacea*. W miejscach mokrych występuje *A. e. caricetosum gracilis* z turzycą zaostrzoną, a na niezbyt wilgotnych glebach oligotroficznych *A. e. brizetosum mediae* z drzączką średnią. Na siedliskach o znacznych wahaniach poziomu wód gruntowych rozwijają się: podzespół z krwiścigiem lekarskim *A. e. sanguisorbetosum officinalis*, a na glebach murszowych silnie nawożonych azotem, łąka rajgrasowa z dominacją kłosówki wełnistej *Holcus lanatus*. Typowe *Arrhenatheretum elatioris*, *A. e. pastinacoetosum sativae* z pasternakiem zwyczajnym, *A. e. dactyletosum* z kupkówką pospolitą, *A. e. avenastretosum* z owsicą omszoną, czy *A. e. heracleoetosum sibirici* z barszczem syberyjskim porastają gleby żyzne, świeże i umiarkowanie wilgotne. Z siedliskami suchymi związane są natomiast nawiązujące już do muraw kserotermicznych *A. e. salvietosum pratensis* z szalwią łąkową i *A. e. brometosum erecti* ze stokłosą prostą. Nieco mniejsze zróżnicowanie,

warunkowane głównie wilgotnością gleby, wykazuje zbiorowisko *Poa pratensis-Festuca rubra*. Na wilgotnych glebach mineralnych notowano najwartościowszą gospodarczo postać łąki wiechlinowo-kostrzewowej z dużą ilością przywrotników *Alchemilla* sp. Potencjalne siedliska odpowiednie dla niżowych łąk świeżych są rozpowszechnione w całym kraju, aż po wysokość 600 m n.p.m. Jednak obok czynników naturalnych na rozmieszczenie siedliska wpływa również obecność tradycyjnej ekstensywnej gospodarki łąkarskiej, co znacznie zawęża jego występowanie. Typowo wykształcone łąki rajgrasowe spotyka się na terenach, na których zachowały się jeszcze drobnotowarowe gospodarstwa rolne, głównie w środkowej i środkowo-wschodniej Polsce. Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże występują przede wszystkim na obrzeżach i w zmeliorowanych fragmentach dolin rzecznych i wilgotnych kotlin, a także w kompleksach z polami uprawnymi. Zwykle zajmują wypłaszczenia terenu i miejsca o niewielkim nachyleniu terenu. W dolinach rzecznych często tworzą mozaikowe układy z łąkami wilgotnymi, murawami psammofilnymi, rzadziej z torfowiskami niskimi czy śródlądowymi słonymi łąkami. Porastają różne typy gleb: autogeniczne, brunatne, a także hydrogeniczne, zwłaszcza podsuszone gleby bagienne i pobagienne, mułowo-torfowe, murszowo-torfowe, czy mułowo-pyłowe, a także mady rzeczne. Zasadnicze znaczenie dla rozwoju siedliska mają żyzność i uwilgotnienie podłoża. Łąka rajgrasowa rozwija się na glebach zasobnych w związki pokarmowe, o zróżnicowanym stopniu uwilgotnienia, lecz bez śladów zabagnienia, o odczynie od kwaśnego po zasadowy. Łąka wiechlinowo-kostrzewowa wykształca się natomiast na podłożu znacznie suchszym i uboższym, szczególnie w związki potasu, fosforu i magnezu. Zwykle są to zmeliorowane doliny rzeczne o ekstensywnym typie użytkowania.

W obszarze płaty łąk świeżych spotykano na żyznych glebach w dolinie Sanu, gdzie tworzyły mozaikę z polami uprawnymi, a także na całym obszarze, w dolinach mniejszych cieków; w środkowej i południowej części obszaru często sąsiadowały z terenami leśnymi. Wielkość płatów była zróżnicowana. W przypadku małoobszarowej gospodarki rolnej charakterystycznej dla północnej części regionu, wielkość płatów łąk średnio wynosiła 1-2, rzadziej kilka hektarów. W centralnej i południowej części obszaru wielkość stwierdzonych płatów była większa.

Wcześniejsze inwentaryzacje podają obecność 377 płatów ekstensywnie użytkowanych łąk niżowych o łącznej powierzchni 2286 ha. Stwierdzono wyraźnie większą koncentrację występowania płatów siedliska w sąsiedztwie skupisk ludności oraz na terenach byłych Państwowych Gospodarstw Rolnych. Łąki świeże zidentyfikowano w miejscowościach: Aksmanice, Bircza, Borysławka, Brylińce, Brzuska, Chołowice, Chyrzyna, Cisowa, Fredropol, Grąziowa, Gruszowa, Huta Brzuska, Huwniki, Kałwaria Paclawska, Kniażyce, Koniusza, Kopysno, Korzeniec, Krajna, Krasice, Krasieczyn, Krzeczkowa, Kupna, Leszczawa Dolna, Leszczawa Górna, Leszczyny, Łodzinka Dolna, Łodzinka Górna, Łomna, Makowa, Mielnów, Nowe Sady, Nowosiółki Dydyńskie, Olszany, Paportno, Posada Rybotycka, Prałkowce, Reczpol, Rokszyce, Rybotyce, Sopotnik, Śliwnica Krasiczyńska, Tarnawce, Trójca, Tuligłowy, Węgierka, Witoszyńce, Wola Korzeniecka i Zalesie. Do szczegółowej analizy wybrano 9 płatów ekstensywnie użytkowanych niżowych łąk świeżych, dla których sporządzono szczegółowy opis w formie karty obserwacji siedliska przyrodniczego na stanowisku.

Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki mezofilne w obszarze reprezentują łąki rajgrasowe, wyróżniające się wielowarstwową, bujną runią oraz łąki wiechlinowo-kostrzewowe o runi niższej, mniej zwartej i z reguły nie tak bogatej w gatunki jak w przypadku łąk rajgrasowych. Oba główne syntaksony cechuje duża zmienność lokalno-siedliskowa, związana przede wszystkim z wilgotnością i żyznością gleby. Występowanie łąk świeżych jest w dużej mierze zależne od sposobu i intensywności użytkowania. Łąki świeże powstały i utrzymują się dzięki gospodarce rolniczej człowieka, a w wyniku zaprzestania użytkowania, w krótkim czasie przekształcają się w zbiorowiska zaroślowe i leśne.

Na obszarze Natura 2000 PLH180012 Ostoja Przemyska stwierdzono obecność zespołu rajgrasu wyniosłego *Arrhenatheretum elatioris* oraz

zbiorowisko *Poa pratensis-Festuca rubra*. Specyfiką łąk świeżych, stwierdzonych w północnej części obszaru jest zauważalny większy udział wartościowych gatunków traw i roślin motylkowych. Wynika to z większej żyzności gleb w tej części obszaru, jak również z prowadzonych w przeszłości zabiegów renowacji runi łąkowej metodą podsiewu wartościowymi gatunkami traw. Jak wynika z przeprowadzonych wywiadów rolnośrodowiskowych, zabiegi podsiewania runi łąkowej nie są już praktykowane przynajmniej od kilkunastu lat, a sam skład gatunkowy runi przypomina obecnie łąkę półnaturalną. Podobnie, większy udział w runi badanych łąk traw pastewnych stwierdzono na obszarach po byłych Państwowych Gospodarstwach Rolnych.

Łąki świeże w południowej części regionu wyróżniają się większym udziałem gatunków ciepłolubnych z klasy *Trifolio-Geranieae sanguinei* jak również z klasy *Festuco-Brometeae*. Dotyczy to szczególnie tych płatów, które usytuowane są na południowych i zachodnich zboczach wzniesień w okolicach miejscowości Rybotycze, Posada Rybotycka, Makowa, Dubnik, Leszczawa Dolna, Brylińce. Większy udział gatunków zasadolubnych stwierdzono w płatach zidentyfikowanych w dolinie Wiaru. Wynika to ze specyficznych, lokalnych warunków siedliskowych i występowania gleb lessowych o wysokiej zawartości węgla wapnia.

Do gatunków reprezentatywnych dla siedliska 6510 należą przede wszystkim taksony diagnostyczne dla zespołu *Arrhenatheretum elatioris* i związku *Arrhenatherion*, czyli *Arrhenatherum elatius*, *Geranium pratense*, *Campanula patula*, *Crepis biennis*, *Galium mollugo*, *Knautia arvensis*, *Pastinaca sativa*, *Tragopogon orientalis*, *Tragopogon pratensis*. Stałymi komponentami fitocenoz świeżych łąk niżowych są gatunki przywiązane do rzędu *Arrhenatheretalia* i klasy *Molinio-Arrhenathereteae*: *Bromus hordaceus*, *Dactylis glomerata*, *Trisetum flavescens*, *Phleum pratense*, *Poa pratensis*, *Poa trivialis* oraz *Alopecurus pratensis*. Natomiast z roślin dwuliściennych z największą stałością występują: *Cerastium holosteoides*, *Carum carvi*, *Daucus carota*, *Heracleum sphondylium* i *H. sibiricum*, *Achillea millefolium*, *Leucanthemum vulgare*, *Centaurea jacea*, *Leontodon hispidus*, *Taraxacum officinale*, *Lotus corniculatus*, *Lathyrus pratensis*, *Trifolium pratense*, *T. dubium*. W płatach siedliska reprezentowanych przez nieposiadające swoich gatunków charakterystycznych zbiorowisko *Poa pratensis-Festuca rubra*, za diagnostyczne można uznać wiechlinę łąkową *Poa pratensis* i kostrzewę czerwoną *Festuca rubra*, które zazwyczaj dominują w runi.

W niektórych regionach w runi łąk świeżych stwierdzano liczniejszą obecność gatunków ciepłolubnych z klas *Trifolio-Geranieae sanguinei* i *Festuco-Brometeae*. Na obrzeżach płatów, w sąsiedztwie lasów i zarośli identyfikowano siewki drzew i krzewów.

W badanych płatach stwierdzono obecność gatunków chronionych i zagrożonych wyginięciem: *Centaurea erythraea*, *Ononis arvensis*, *Primula veris*, *Polygala vulgaris*.

W powstaniu specyficznej kompozycji gatunkowej ekstensywnie użytkowanych niżowych łąk świeżych, obok warunków klimatycznych i edaficznych, zdecydowaną rolę odgrywały czynniki antropogeniczne: długotrwałe użytkowanie rolnicze polegające na pozyskiwaniu siana, najczęściej dwa razy w ciągu sezonu wegetacyjnego. Niekiedy, po zebraniu drugiego odrostu, we wrześniu i na początku października na łąkach świeżych przeprowadzany był wypas zwierząt (użytkowanie przemienne), co według ekspertów łąkarzy, nie wpływa ujemnie na kondycję runi, ale nawet zwiększa liczebność gatunków.

Obecnie na terenie Ostoi Przemyskiej istnieje mniejsze zapotrzebowanie na pasze objętościowe z uwagi na mniejsze pogłowie przeżuwaczy. Pewnym rozwiązaniem tego problemu są wdrażane przez rolników programy rolnośrodowiskowe, według których istnieje nakaz wykonania koszenia w odpowiednim terminie. Niestety, skoszona masa roślinna pozostaje często na powierzchni gleby w całości lub jest rozdrabniana (jest to naruszenie wymogów programu rolnośrodowiskowego, a nawet wymogów tzw. minimalnych norm, obowiązujących w przypadku korzystania z płatności bezpośrednich; ale jest często praktykowane – dotyczy aż ok. 40% koszonych płatów!). Stwarza to zagrożenie tworzenia się wojłoku, który zalegając na

powierzchni gleby, utrudnia wzrost dwuliściennych, rozetowych gatunków hemikryptofitów.

W sezonie, w którym wykonywano obserwacje siedliska, zdecydowana większość (ok. 85% płatów¹⁸) została wykoszona. Spośród nich, runi zebrano w formie siana lub sianokiszonki z ok. 60% łąk. Pozostałe płaty zostały wykoszone, ale masa roślinna pozostała na powierzchni.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych reprezentatywność A (łąki w pełni reprezentatywne dla typu siedliska), względna powierzchnia C (niewielki ułamek polskich zasobów, szacowanych na 66,5 tys. ha), stan zachowania B (widoczne wyraźne zniekształcenia i negatywne procesy, ale w przypadku utrzymania tradycyjnego zagospodarowania zachowanie łąk nie powinno być trudne). Ocena ogólna – B, co jest oceną adekwatną.

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1↓

Stan zachowania w obszarze: U1, ze względu na dość znaczny udział płatów z użytkowaniem albo zarzuconym, albo użytkowanych w sposób szkodliwy dla siedliska (bez zbioru siana).

Zagrożenia:

- Zaniechanie koszenia, skutkuje sukcesją w kierunku tworzenia się zarośli zwłaszcza w miejscach o zwiększonej trofii. Zagrożenie to obserwuje się zwłaszcza na łąkach świeżych położonych w miejscach trudniej dostępnych – np. na stromych zboczach, gdzie utrudnione jest koszenie mechaniczne (na podstawie przeprowadzonych obserwacji - 20% płatów na terenie obszaru).
- Tworzenie się i zaleganie na powierzchni gleby wojłoku, szczególnie groźne w przypadku całkowitego braku koszenia (na podstawie przeprowadzonych obserwacji - 20% płatów na terenie obszaru). Wojłok o mniejszej miąższości tworzy się na łąkach koszonych, na których masa zielona pozostaje na powierzchni gleby (rozdrobiona lub w całości) - zjawisko obserwowane najczęściej w przypadku realizowania programów rolnośrodowiskowych. W tym przypadku proces mineralizacji mniej zdrewniałych części roślin, przebiega bardziej równomiernie w sezonie wegetacyjnym, a uwalniane składniki pokarmowe są na bieżąco pobierane przez rosnące rośliny. Warto podkreślić, że taki sposób użytkowania runi nie jest dopuszczany w trakcie realizacji programów rolnośrodowiskowych.
- Niekontrolowane, częste wypalanie traw, prowadzi do ograniczenia występowania gatunków ziół (szczególnie hemikryptofitów) na rzecz traw, Wypalaniu podlegają najczęściej łąki nieużytkowane, przeciwdziała to ich szybkiemu zarastaniu przez krzewy i drzewa, ale pogłębia przekształcenia kompozycji florystycznej.

Proponowane działania ochronne to wsparcie tradycyjnego sposobu użytkowania łąk, w tym propagowanie wiedzy o programach rolnośrodowiskowych, jak również propagowanie wiedzy o skutkach wypalania traw.

¹⁸ Podane to szacunki procentowe są oszacowaniem eksperymentalnym na podstawie obserwacji czynionych w całym obszarze na podstawie obserwacji w terenie

7220 Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati*

Projektowany przedmiot ochrony w obszarze, nowo znaleziony w ramach prac nad niniejszym planem. Przyjmując za podstawę opis siedliska zawarty w INTERPRETATION MANUAL OF EUROPEAN UNION HABITATS, definicja polska tego siedliska jest następująca: źródła wypływu zimnych, twardych wód podziemnych z aktywnym procesem wytrącania się węglanu wapnia w formie trawertynów lub innych rodzajów martwicy wapiennej, którym towarzyszy roślinność (zdominowana przez mszaki) ze związku *Cratoneurion commutati*. Zgodnie z tak przyjętą definicją, do tego typu siedliska nie powinny być włączane źródła, w których:

- martwica wapienna jest wyłącznie osadem kopalnym,
- roślinom ze związku *Cratoneurion commutati* nie towarzyszy proces biodepozycji związków wapnia (rośliny te wykorzystują kopalną martwicę jako wtórne podłoże i są wskaźnikiem zwiększonej zawartości węglanu wapnia w wodach podziemnych, który nie ulega jednakże obecnie aktywnemu wytrącaniu na powierzchni ziemi),
- w otoczeniu których brak gatunków roślin ze związku *Cratoneurion commutati*.

Biorąc jednak pod uwagę specyficzne uwarunkowania hydrogeologiczne procesu wytrącania się martwicy wapiennej oraz dotychczasowe rozpoznanie jego zróżnicowania w Polsce, do siedliska tego zaliczamy źródła:

- z czynnym procesem wytrącania się martwicy wapiennej oraz obecności trawertynów lub innych rodzajów martwicy wapiennej i wskaźnikowych gatunków roślin,
- z czynnym procesem wytrącania się martwicy wapiennej oraz obecnością trawertynów lub innych rodzajów martwicy wapiennej,
- z obecnością trawertynów lub innych rodzajów martwicy wapiennej i wskaźnikowych gatunków roślin.”

Siedlisko nie było wcześniej podawane w SDF obszaru. Jednak, w ramach prac nad PZO podjęto jego poszukiwania. W Ostoi Przemyskiej potencjalne miejsca występowania tego siedliska to źródła, młaki śródlądowe, dolinki potoków okresowych z sączącą się wodą, boczne niewielkie dopływy większych cieków i potoki w strefach źródłiskowych (maksymalna szerokość potoku – ok. 2 metry). Źródła wapienne są tu zróżnicowane: występują typowe źródła śródlądowe, ale w okolicy Gruszowej zanotowano unikatową formę przejściową między źródłiskiem wapiennym, a młaką węglanową – wypływy i terasowe zbiorniczki wodne z ramienicami. W przypadku potoków większych (szerszych niż 1,5 -2 metry) i głębszych (głębszych niż 15-20 cm), raczej nie szansa na występowanie tego siedliska. Cechy diagnostyczne to:

- a) ślady wytrącania białego osadu węglanu wapnia na: kamienicach w potoku, gałązkach, patykach, opadłych liściach, żywej roślinności (szczególnie mszakach). Osad ten jeżeli jest uwodniony to ma postać białawej, białoszarej lub biało-żółtej, gliniastej mazi, jeżeli jest suchy szybko twardnieje i robi się kruchy (martwica wapienna);
- b) obecność osadów martwicy wapiennej w podłożu – biaława porowata skała z widocznym w strukturze odciskami roślin;
- c) obecność wskaźnikowych gatunków roślin ze związku *Cratoneurion commutati* i klasy *Montio-Cardaminetea*. Na inwentaryzowanym terenie będą to najczęściej mszaki: żebrowiec paprociowy *Cratoneuron filicinum*, źródłiskowiec zmienny *Cratoneuron commutatum*, wątrobowce: pleszanka kędzierzawa *Pellia endiviaefolia*, wyjątkowo ramienice z rodzaju *Chara*, a z roślin zielnych rzeżucha gorzka *Cardamine amara*. Innych wskaźnikowych gatunków na tym terenie nie spotkałem. Spoza tej listy dość często występuje tu szereg innych gatunków wilgociolubnych jak np.: lepieńnik biały *Petasites albus*,

śledziennica skrętolistna *Chrysosplenium alternifolium*, czosnaczek pospolity *Alliaria petiolata* i inne.

W przypadku czynnego wydzielania się martwicy (czyli osad musi być na mszakach lub w miarę świeżych szczątkach roślin np. gałązkach, opadłych liściach) mamy zawsze do czynienia z siedliskiem 7220, niezależnie od tego czy rośliny wskaźnikowe występują czy też nie. W przypadku kopalnych osadów martwicy wapiennej i braku czynnego osadzania osadu węglanu wapnia, decydująca jest obecność roślin charakterystycznych.

Podczas prac inwentaryzacyjnych odnaleziono w obszarze jak dotąd trzy stanowiska źródeł wapiennych. Jednak, niewykluczone jest znalezienie jeszcze kolejnych stanowisk. Siedlisko jest trudno wykrywalne – nie ma żadnego istniejącego zasobu informacji, który pozwoliłby wstępnie przewidywać jego występowanie. Jedyną metodą jest penetracja terenowa oraz sprawdzanie wszystkich źródeł i źródełek. W warunkach przyrodniczych Gór Słonnych można się spodziewać przede wszystkim źródeł śródleśnych. Rozpoznawanie siedliska jest „wyuczalne” – przeciętny przyrodnik po odpowiednim przeszkoleniu może je rozpoznać.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w alpejskim regionie biogeograficznym: siedlisko nie było ujęte dotychczas w SDF, ale powinno być do niego dopisane z oceną ogólną C (reprezentatywność B - stanowiska są reprezentatywne dla typu siedliska; względna powierzchnia C - w obszarze skrajnie niewielka, choć i w Polsce niemożliwa do oszacowania ze względu na zazwyczaj punktowe występowanie siedliska; jednak wg szacunku eksperckiego liczba stanowisk w obszarze nie powinna przekraczać 2% stanowisk w Polsce; stan zachowania B – dość dobrze zachowane). Mimo niewielkiej powierzchni, występowanie siedliska jest znaczącą osobliwością przyrodniczą, generalnie bowiem w Polsce i w Karpatach jest ono bardzo rzadkie.

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1↓

Stan zachowania w obszarze: FV. Znalezione w obszarze źródła są dobrze zachowane. Co prawda, niektóre z nich nie są „typowo” (wg wzorca ogólnopolskiego) wykształcone (np. brak wątrobowców), ale nie powinno to obniżać oceny ich stanu ochrony.

Zagrożenia: przypadkowe zniszczenie przy pracach leśnych np. przez wycięcie drzewostanu w otoczeniu źródła, wytyczanie dróg zrywkowych na siedlisku i w pobliżu – nie zniszczą wprawdzie samego wypływu, ale mogą wpłynąć na wykształcenie się źródła. Zasada ochrony i wyłączania z cięć miejsc źródłowych minimalizuje to zagrożenie. Potencjalnym zagrożeniem byłaby zmiana stosunków wodnych, jednak strefy alimentacyjne źródeł to obszary leśne powyżej nich, gdzie można się spodziewać zachowania warunków infiltracyjnych w związku z trwałością leśnej szaty roślinnej (chyba, że teren byłby tak dewastowany szlakami zrywkowymi, że dochodziłoby do intensywnego spływu powierzchniowego, zamiast infiltracji wód. W przypadku występowania w przestrzeni rolniczej, potencjalnym zagrożeniem byłoby ujmowanie wód z wypływów, organizowanie wodopoi dla zwierząt, próby odwodnienia itp.

Fotografia: źródliko wapienne. Fot.: Stanisław Kucharzyk

7230 Torfowiska alkaliczne

Wg obecnego SDF, przedmiot ochrony obszaru. Siedlisko obejmuje torfowiska zasilane wodami podziemnymi, zwykle bogatymi w wapń. Zalicza się tu neutralne i zasadowe młaki, niskie torfowiska źródłiskowe i przepływowe, głównie o charakterze torfowisk soligenicznych. Torfowiska alkaliczne powstają w miejscach wycieku wód podziemnych zawierających jony zasadowe (głównie wapnia). Siedlisko jest stale wysycane wodą, poziom wód gruntowych jest zbliżony do poziomu gruntu. Część obiektów ma charakter wyraźnych kopulek narastających w wyniku odkładania się torfu i martwic wapiennych. Roślinność jest silnie zróżnicowana, w większości przypadków bardzo dobrze rozwinięta jest warstwa mchów.

W terenach górskich i podgórskich siedlisko występuje najczęściej jako niewielkie młaki, fizjonomicznie wyróżniające się obecnością wełnianek, podmokłością występującą w położeniach zboczowych, bogatą warstwą mszystą. Roślinność ta nie poddaje się fotointerpretacji. Jedynym sposobem znalezienia siedliska jest trafienie na niego w terenie przez wykwalifikowanego obserwatora. Interpretacja siedliska przez osoby bez doświadczenia jest trudna.

W Ostoji Przemyskiej siedliska nie udało się, mimo prób, odnaleźć. Nie było skartowane w żadnej z dotychczasowych inwentaryzacji. Nie udało się jak dotąd odnaleźć w toku prac nad PZO. Jednak, ze względu na trudną wykrywalność siedliska, nie można na tej podstawie stwierdzić, że nie występuje w obszarze. Raczej pewne jest jednak, że nie tworzy dużych, wybitnych płatów.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: SDF podaje ocenę znaczenia ogólnego A, co jest na pewno zawyżone. Proponuje się obniżenie tej oceny do C. Podana w SDF reprezentatywność i stan zachowania siedliska w obszarze nie może być zweryfikowana, dopóki się go nie znajdzie. Zasoby jakie mogłyby występować w obszarze, to maksymalnie nie więcej niż kilka ha, a więc ułamek procenta polskich zasobów, szacowanych w regionie kontynentalnym na 25 tys. ha. Gdyby nawet siedlisko odnalazło się w obszarze, nieprawdopodobne jest, by były to płaty o wybitnym znaczeniu w skali kraju, zasługujące na ocenę ogólną wyższą niż C. Równocześnie, nie ma na razie podstaw do wykluczenia występowania siedliska w obszarze, ani do uznania jego reprezentatywności za nieznaczącą, których mogłaby dostarczyć dopiero pełna inwentaryzacja poszukiwawcza. Nie można więc wykreślić go z SDF ani przyznać oceny D.

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1↓

Stan zachowania w obszarze: Niemożliwy do oceny (XX)

Zagrożenia: Gdyby występowało w obszarze, byłoby zagrożone przypadkowym zniszczeniem w wyniku gospodarki rolnej, a także przypadkowym zniszczeniem przez próby ujmowania wpływających wód, organizowania wodopojów itp.

8220 Ściany skalne i rumowiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacetalia vandellii*

Projektowany przedmiot ochrony obszaru, sygnalizowany w wynikach wcześniejszych inwentaryzacji, ale w ramach prac nad niniejszym planem zweryfikowany i dodatkowo opisany. Siedlisko obejmuje drobnopowierzchniowe, mszysto-paprociowe zbiorowiska naskalne, zwykle na skałach bezwapiennych. Gatunkami dominującymi roślin naczyniowych są zwykle gatunki charakterystyczne siedliska: zanokcica skalna *Asplenium trichomanes*, paprotnica krucha *Gymnopteris fragilis*, wiechlina gajowa *Poa nemoralis*, paprotka zwyczajna *Polypodium vulgare*. Siedlisko rozwija się zwykle na ocenionych skałach śródleśnych.

W dostępnych materiałach źródłowych siedlisko podano w inwentaryzacji BULiGL (2007) z okolic Węgierki. W ramach prac na użytek niniejszego planu zweryfikowano to stanowisko oraz podjęto próbę wyszukania innych: dokonano przeglądu informacji na temat występowania wychodni skalnych, starych kamieniołomów, stanowisk dokumentacyjnych przyrody nieożywionej (m. in. ze strony Zespołu Przemyskich Parków Krajobrazowych <http://www.zpkprzemysl.pl/files/stan1.pdf>). Następnie wszystkie wychodnie skał weryfikowano w terenie. Odnaleziono 2 stanowiska siedliska o łącznej powierzchni ok 0,24 ha:

- Kanion i Wąwóz Wodospad w Rybotyczach – stwierdzono 3 fragmenty siedliska na urwistych ścianach skalnych o łącznej powierzchni 19 arów (całkowita powierzchnia skał). Siedlisko zajmuje tu ostry próg denudacyjny założony w marglach krzemionkowych z czynnym osuwiskiem i wodospadem;
- Wąwóz Bohynie w Huwnikach - stwierdzono fragment siedliska na wychodni skalnej o łącznej powierzchni 4 ary. Siedlisko występuje w przełomowym wąwozie lokalnego dopływu Wiaru spod Góry Huwnickiej wypreparowany w marglach krzemionkowych.

Następujących lokalizacji nie uznano za stanowiska tego siedliska:

- Stwierdzono, że w przypadku stanowiska dokumentacyjnego „Krzczkowski Mur” - dwa kamieniołomy są praktycznie pozbawione roślinności z tego względu nie mogą być uznane za siedlisko 8220;
- Margle z Węgierki w Gruszowej (stanowisko, które było podawane w inwentaryzacji BULiGL) – niewielkie (5m²) odsłonięcie margli, porośnięte roślinnością nietypową dla siedliska 8220;
- Flisz wapienny w Huwnikach – odsłonięcie fliszu na prawym brzegu rzeki Wiar praktycznie pozbawione roślinności z tego względu nie może być uznane za siedlisko 8220,

Zacznie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: Siedlisko nie było ujęte dotychczas w SDF, ale powinno być do niego dopisane co najmniej z oceną ogólną C (Reprezentatywność C – przeciętna, mieści się w typie, lecz ma raczej kadłubowy charakter; względna powierzchnia – C: stanowiska siedliska w obszarze nie są znaczące w porównaniu z innymi obszarami, w których jest ono znacznie liczniejsze; zasoby w obszarze to na pewno <2% zasobów w regionie kontynentalnym w Polsce, mimo trudności w oszacowaniu powierzchni; stan zachowania B – dość dobrze zachowane). Stanowiska w obszarze, mimo skrajnie niewielkiej powierzchni, są istotne dla zachowania rozmieszczenia siedliska na pogórzach karpackich.

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1↓

Stan zachowania w obszarze: FV

Zagrożenia: Niszczące dla siedliska są próby wspinania się po skałach i związane z tym mechaniczne niszczenie i wydeptywanie. Zagrożeniem mogą być zmiany mikroklimatyczne, np. odsłonięcie skał w wyniku cięć rębnych w ramach gospodarki leśnej.

9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo Fagenion*)

Projektowany przedmiot ochrony obszaru, sygnalizowany w wynikach wcześniejszych inwentaryzacji. W Karpatach zbiorowiska leśne o charakterze buczyn, lasów jodłowo-bukowych lub borów jodłowych. Zgodnie z dotychczasowymi wytycznymi (Poradniki ochrony siedlisk i gatunków... Ministerstwo Środowiska 2004), tu zalicza się tzw. żyzną jedlinę karpacką – zb. *Abies alba-Oxalis acetosella*.

Runo kwaśnej buczyny w typowej, bukowej postaci (zbiorowisko buczyny *Luzulo luzuloidis-Fagetum*) jest przeważnie ubogie. Wyróżnia je negatywnie brak żywca gruczołowatego *Dentaria glandulosa* i żywca cebulkowego *Dentaria bulbifera*, natomiast pojawiają się gatunki acydofilne, takie jak kosmatka gajowa *Luzula luzuloides*, borówka czarna *Vaccinium myrtillus*, konwalijka dwulistna *Maianthemum bifolium*, jastrzębiec leśny *Hieracium murorum*, płonnik strojny *Polytrichum formosum* i inne.

Zaliczane tu żyzne jedliny – zbiorowisko *Abies alba-Oxalis acetosella* z podzwiazku *Galio rotundifolii-Abietenion* zaliczane są razem z buczynami z podzwiazku *Luzulo Fagenion* do uboższego skrzydła związku *Fagion*. Z uwagi na raczej zachodniokarpackie gatunki charakterystyczne (*Galium rotundifolium* i *Melampyrum sylvaticum*), w ścisłym sensie fitosocjologicznym o typowe zbiorowiska o tym charakterze w Ostoje Przemyskiej raczej trudno. Występują tu dość powszechnie jedliny, w których gdzie zaznacza się wyraźnie element acydofilny i borowy, ale liczne są również gatunki typowe dla lasów (klasa *Quercus-Fagetea* i rząd *Fagetalia sylvaticae*) i buczyn (związek *Fagion sylvaticae*). Ich ranga syntaksonomiczna nie jest do tej pory jasno ustalona. Przyjęte dotychczas, w tym także w niniejszym planie, zakwalifikowanie ich do typu siedliska 9110 może budzić kontrowersje. W szczególności, wątpliwości nasuwa ich dynamika: istnieją przesłanki, że po zmianie drzewostanu na bukowy takie płyty lasu stają się zwykle bliższe siedlisku 9130 (a niekiedy 9170) niż 9110.

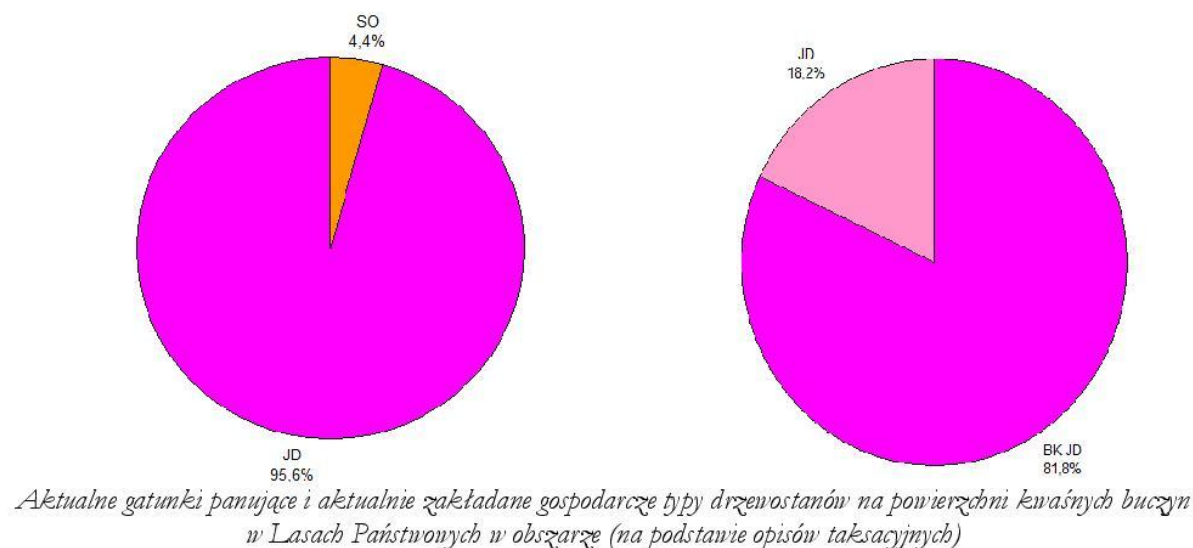
W Ostoje Przemyskiej, w ramach lasów zaliczonych do siedliska 9110 zdecydowanie dominują (ok. 300 ha) jedliny. Największe płyty żyznych jedlin występują na wypłaszczeniach wierzchwinowych w okolicach rezerwatu Reberce (część działu wodnego między Stupnicą i Wiarem) oraz w pobliskim paśmie Góry Sieniawskiej. W rozproszeniu spotykane na całym obszarze ostoja, często w wariantach przejściowych do żyznej buczyny karpackiej *Dentaria glandulosae-Fagetum*. Najczęściej jedliny zajmują wilgotniejsze miejsca na wypłaszczeniach wierzchwinowych, u podnóża łagodnych stoków szczególnie o ekspozycjach północnych i wschodnich. Zbiorowisko to występuje najczęściej na głębokich, wilgotnych glebach brunatnych niekiedy oddolnie oglejonych, wytworzonych z gliniastej zwietrzliny łupków.

„Bukowe” kwaśne buczyny – czyli płyty nawiązujące do zbiorowiska kwaśnej buczyny *Luzulo luzuloidis-Fagetum* – są znacznie mniej pospolite (w obszarze <30 ha); zajmują ostre grzbiety i silnie kamieniste partie stromych stoków. Występują na najczęściej na glebach brunatnych kwaśnych, powstałych z piaskowców o niskiej zawartości węglanu wapnia. W niektórych płatach w drzewostanie dominuje sosna sztucznego pochodzenia, pod którą rozwija się II piętro bukowe.

Oszacowanie powierzchni podtypu „jodłowego” i „bukowego” oparto na wykonanych obserwacjach eksperckich (opisano 8 płatów, w tym 7 płatów jedlin i 1 płat typowo bukowy) oraz na opisie taksacyjnym składu drzewostanu pozostałych 12 płatów z inwentaryzacji Lasów Państwowych 2007, nie objętych terenową oceną w ramach prac nad niniejszym planem.

Buczyny w obszarze silnie kształtuje obecnie gospodarka leśna, zakładająca intensywne i bardzo wysokie pozyskanie drewna, ale gospodarkę rębniami złożonymi z długim okresem odnowienia. W aktualnych drzewostanach zaliczonych do siedliska 9110 w Lasach Państwowych panuje

niepodzielnie jodła i sosna, a „bukowy” podtyp siedliska praktycznie nie ujawnia się w danych taksacyjnych. Także przyjmowane obecnie gospodarcze typy drzewostanów zakładają utrzymanie wyłącznie „jodłowej” postaci kwaśnych buczyn w obszarze.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: siedlisko nie ujęte dotychczas w SDF, jednak powinno być do niego dopisane z oceną C. Nawet przy kontrowersjach co do ujęcia siedliska (i zaliczania tu jedlin), w obszarze udokumentowano występowanie reprezentatywnych płatów podtypu bukowego, o reprezentatywności co najmniej B. Zasoby siedliska są minimalne (C) w stosunku do zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym w Polsce, szacowanych na 127 tys. ha, a stan zachowania siedliska średni (B)

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1↑

Stan zachowania w obszarze: U1, głównie ze względu na niedostateczne zasoby martwego drewna (ze względu na niewielką powierzchnię siedliska w obszarze, nie zostało ono reprezentatywnie pokryte siatką powierzchni pomiaru martwego drewna, można przypuszczać, że ilości martwego drewna są podobne jak w żyznych buczynach (patrz niżej).

Zagrożenia: Siedlisko nie jest silnie zagrożone. Potencjalnym zagrożeniem byłaby gospodarka leśna nie respektująca cech siedliska, np. nakierowana na wprowadzanie sosny. Obecnie jednak nie ma to miejsca. Nadmierne preferowanie jodły może zacierać odrębność podtypu bukowego. Wycinanie, w ramach gospodarki leśnej drzew zanim osiągną starość¹⁹, może ograniczać związaną z siedliskiem różnorodność biologiczną, zarówno bezpośrednio, jak i ograniczając powstawanie grubowymiarowego martwego drewna.

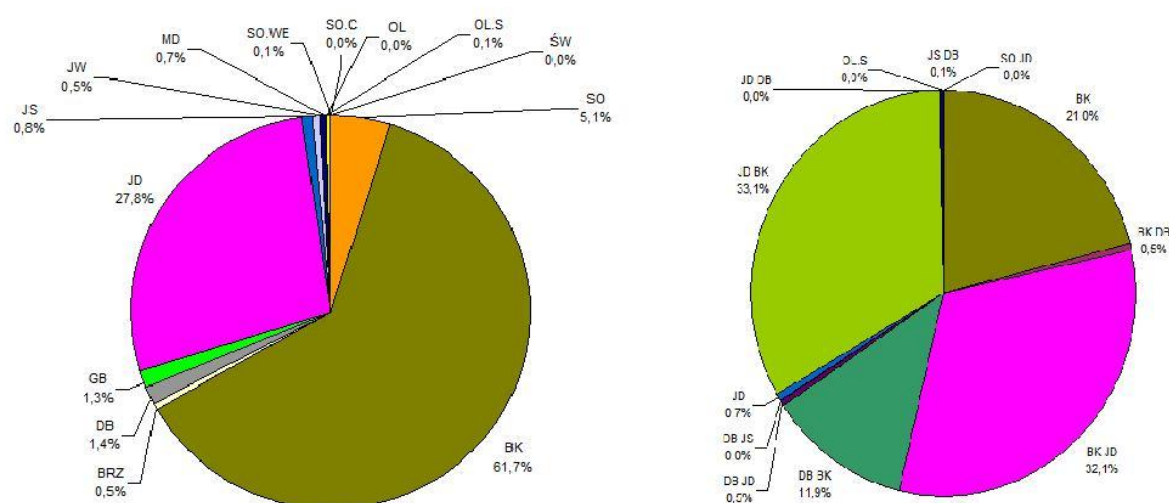
¹⁹ W bukowych lasach pogórzy Europy Środkowej dla zachowania pełni różnorodności biologicznej konieczna jest obecność drzew w wieku 100-170 lat, w mieszanych lasach górskich, do których są najbardziej zbliżone rozważane lasy - 160-220 lat (Moning i Müller 2009)

9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*)

Przedmiot ochrony obszaru. Dominujące zbiorowisko leśne Karpat i Pogórza. Są to lasy z dominacją buka zwyczajnego *Fagus sylvatica* lub jodły pospolitej *Abies alba*. Proporcje jodły i buka w drzewostanie mogą być zmienne; udział tych gatunków w długiej perspektywie czasowej może fluktuować. W drzewostanie często pojawia się klon jawor *Acer pseudoplatanus*, znacznie rzadziej jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*. W niższych położeniach buczyny są wzbogacone w grab pospolity *Carpinus betulus*, lipy *Tilia platyphyllos*, *Tilia cordata*, dąb *Quercus robur*, przybierając tzw. formę podgóorską, przejściową do gradów. Runo zazwyczaj jest bogate w gatunki, często bardzo bujne, budowane przez typowe dla eutroficznych siedlisk gatunki lasowe. Charakteryzuje je stały udział żywca gruczołowatego *Dentaria glandulosa* i żywca cebulkowego *Dentaria bulbifera* oraz wielu innych gatunków eutroficznych, takich jak: turzyca leśna *Carex sylvatica*, szczyr trwały *Mercurialis perennis*, gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*, przytulia wonna *Galium odoratum*, narecznica samcza *Dryopteris filix-mas*, żywokost sercowaty *Symphytum cordatum* i wiele innych. Żyzne buczyny występują w całym obszarze. Zajmują zarówno wyższe jak i niższe położenia wzniesień, wykształcając wiele wariantów siedliskowych. Na stromych rumoszowych zboczach w wyższych położeniach pojawia się dość rzadko podzespół miesięcznicowy z miesięcznicą trwałą *Lunaria rediviva* i jaworem *Acer pseudoplatanus*. Interesujący jest też podzespół z dominacją czosnku niedźwiedziego *Allium ursinum*.

W Ostoji Przemyskiej najbardziej rozpowszechnione zbiorowisko leśne w ostoji, zajmujące ponad 15 tys. ha. Buczyny zajmują wyższą część pogórza. W wyższych położeniach reprezentowane przez postać typową, zróżnicowaną na warianty siedliskowe. W niższych położeniach częstsze są na stokach północnych i pośrednich, przyjmują postać podgóorską. Występują w dużych (kilkusethektarowych) kompleksach razem z gradami subkontynentalnymi i żyznymi jedlinami. Również w niewielkich smugach wzdłuż cieków wśród drzewostanów przedplonowych i obszarów nieleśnych. W drzewostanie najczęściej dominują buk lub jodła. Zdarzają się płaty pośrednie do siedliska 9170.

Buczyny w obszarze silnie kształtuje obecnie gospodarka leśna, zakładająca intensywne i bardzo wysokie pozyskanie drewna, ale gospodarkę rębniami złożonymi z długim okresem odnowienia. W aktualnych drzewostanach siedliska w Lasach Państwowych najczęściej panuje buk, a nieco rzadziej jodła; udział innych gatunków drzew w roli gatunku panującego jest minimalny, choć zdarzają się drzewostany z panowaniem obcej ekologicznie sosny, a nawet obcej geograficznie sosny czarnej lub wejmutki. Przyjmowane obecnie gospodarcze typy drzewostanów zakładają utrzymanie dominacji drzewostanów jodłowo-bukowych w różnych proporcjach zmieszania tych gatunków, tylko na ok. 11% powierzchni siedliska - hodowlę drzewostanów z większym udziałem dębu.

Aktualne gatunki panujące i aktualnie zakładane gospodarcze typy drzewostanów na powierzchni żywych buczyn w Lasach Państwowych w obszarze (na podstawie opisów taksacyjnych)

Nieznaczna część buczyn – 3,7% ich arealu w obszarze (ok. 540ha) – podlega ochronie w rezerwach przyrody – w praktyce w większości z nich obecnie praktykowana jest w bierna ochrona.

Buczyny obszaru odznaczają się w skali polskich Karpat nadzwyczajnymi walorami przyrodniczymi i obecnością wielu gatunków chronionych i zagrożonych – np. zgniotek cynobrowy, zagłębek bruzdkowany, ponurek Schneidera, bezlist okrywowy, widłoząb zielony (zob. dalej), granicznik płucnik (14 stanowisk), wiele innych unikatowych gatunków mchów, grzybów i chrząszczy (*Lacon lepidopterus* – znalezione w 2012 r. drugie stanowisko w Polsce po rezerwacie ścisłym Białowieskiego Parku Narodowego; *Eurythyrea austriaca*, *Sternodea baudii* – jedyne współczesne stanowisko w Polsce; *Carabus zawadzkei* – występujący w Polsce praktycznie jedynie na tym obszarze; *Euplectus frivaldszkyi* znaleziony na Suchym Obycz w Polsce występuje jeszcze tylko w Górach Słonnych i w Beskidzie Niskim; *Zeteotomus brevicornis* – niezwykle rzadko obserwowany drapieżny kusak współcześnie znany z Sudetów i Gór Świętokrzyskich; liczne gatunki chrząszczy saproksylicznych uważanych za wskaźniki lasu pierwotnego: *Tachysida gracilis*, *Ampedus melanurus*, *Ampedus tristis*, *Harminius undulatus*, *Ceruchus chrysomelinus*, *Dendrophagus crenatus*, *Thymalus limbatus*, *Peltis grossa*).

Zacznie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych – ocena ogólna A, co jest oceną adekwatną. Żywe buczyny w obszarze mają typowy charakter (reprezentatywność - A) i dobry stan zachowania (A). Ich względna powierzchnia jest wprawdzie niewielka (C) w stosunku do krajowych zasobów w regionie kontynentalnym, szacowanych na 140 tys. ha, jednak obszar ma kluczowe znaczenie dla różnorodności biologicznej związanej z buczynami polskich Karpat i ich pogórzy, tu charakteryzują się one

najbardziej naturalnym zestawem flory i fauny ekosystemu leśnego, w tym występowaniem gatunków gdzie indziej zanikłych, co uzasadnia wysoką ocenę ogólną.

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1↑

Stan zachowania w obszarze: U1, głównie ze względu na niedostateczne zasoby martwego drewna grubowymiarowego (>3m długości i 50 cm grub.). Średnio w siedlisku w obszarze jest 28,9m³/ha martwego drewna, ale tylko 1,23 kłody grubowymiarowej/ha. W płatach siedliska chronionych w rezerwatach martwego drewna jest 67,6m³/ha, a w strefach przypotokowych 50,9m³/ha²⁰. Rozmieszczenie martwego drewna grubowymiarowego jest wybitnie skupiskowe: zaledwie na 5% powierzchni siedliska jego ilość przekracza 5 kłód grubowymiarowych / ha.

Zagrożenia: Siedlisko nie jest silnie zagrożone. Wycinanie, w ramach gospodarki leśnej drzew zanim osiągną starość²¹ może ograniczać związaną z siedliskiem różnorodność biologiczną, zarówno bezpośrednio, jak i ograniczając powstawanie grubowymiarowego martwego drewna.

Fotografia: buczyna żyźna. Fot.: Stanisław Kucharzyk

²⁰ Ocena ilości martwego drewna na podstawie 80 powierzchni kołowych 0,05 ha w siatce systematycznej. Ocena liczby kłód grubowymiarowych na podstawie zlokalizowanych w siedlisku 156 powierzchni próbnych 1 ha, zakładanych do celów oceny siedliska chłazszczy.

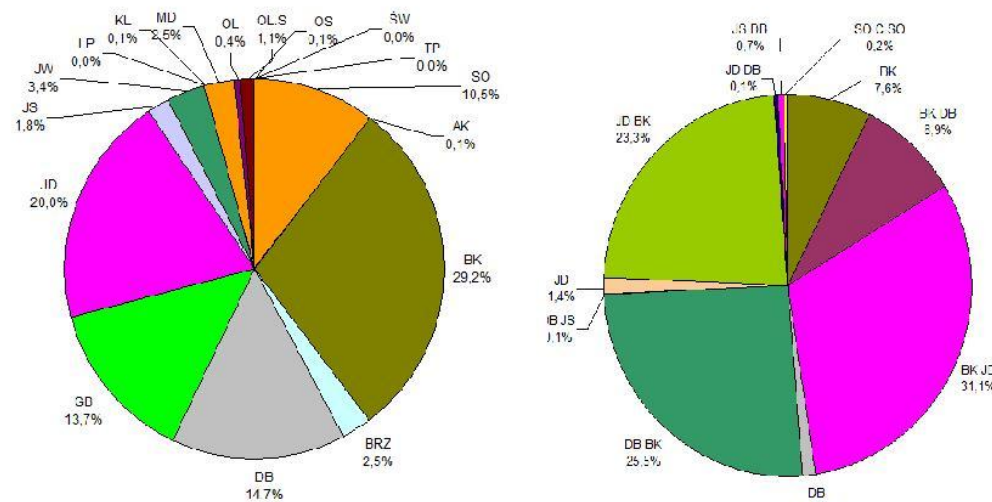
²¹ W bukowych lasach pogórzy Europy Środkowej dla zachowania pełni różnorodności biologicznej konieczna jest obecność drzew w wieku 100-170 lat, w mieszanych lasach górskich, do których są najbardziej zbliżone rozważane lasy 160-220 lat (Moning i Müller 2009)

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)

Przedmiot ochrony obszaru. Lasy dębowo-grabowe nizin środkowoeuropejskich. Grąd subkontynentalny reprezentuje grupę lasów dębowo-grabowych we wschodniej części Europy Środkowej oraz w Europie Wschodniej. Drzewostan z udziałem dębu, lipy, grabu, jaworu, klonu i in., także z domieszką (lecz raczej nie dominacją) buka i jodły. Maksymalna różnorodność biologiczna jest związana ze starymi, zbliżonymi do naturalnych drzewostanami.

W obszarze jest to drugie pod względem rozpowszechnienia, po buczynach, zbiorowisko leśne. Grądy zajmują niższą część pogórza, częstsze są na stokach południowych i pośrednich. Występują w dużych (kilkudziesięciohektarowych) kompleksach razem z buczynami i żyznymi jedlinami. Również w niewielkich smugach wzdłuż cieków wśród drzewostanów przedplonowych i obszarów nieleśnych. W drzewostanie najczęściej dominuje grab lub dąb szypułkowy. Zdarzają się płaty pośrednie do siedliska 9130.

Grądy w obszarze silnie kształtuje obecnie gospodarka leśna. W aktualnych drzewostanach siedliska w Lasach Państwowych pojawia się szeroki zestaw gatunków panujących: buk, jodła, dąb grab i inne. Przyjmowane obecnie gospodarcze typy drzewostanów nie w pełni uwzględniają specyfikę grądów i na znacznych powierzchniach mogą prowadzić do ich ujednolicenia z buczynami.

Aktualne gatunki panujące i aktualnie zakładane gospodarcze typy drzewostanów na powierzchni grądów w Lasach Państwowych w obszarze (na podstawie opisów taksacyjnych)

Część grądów podlega ochronie w rezerwatach przyrody – w praktyce w większości obecnie praktykowana jest w nich bierna ochrona.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych ocena ogólna – A. Grądy w obszarze są reprezentatywne dla typu, z uwzględnieniem specyfiki regionalnej i podgórskiego ich charakteru (A), choć miejscami zniekształcone (przekształcone drzewostany, neofityzacja) i zachowane w średnim stanie (B). Ich zasoby są minimalne (C) w porównaniu z zasobami w regionie kontynentalnym w Polsce, szacowanymi na 325 tys. ha, grądy obszaru są jednak ważne dla zachowania pełnego zróżnicowania grądów Polski jako reprezentacja ich formy podgórskiej.

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1↑

Stan zachowania w obszarze: U1, głównie ze względu na niedostateczne zasoby martwego drewna, lokalnie także apofityzację i neofityzację. Średnio w siedlisku w obszarze jest 21,54m³/ha martwego drewna, ale tylko 0,50 kłody grubowymiarowej/ha²².

Zagrożenia: gospodarka leśna, erozja i uszkodzenie gleby poprzez zrywkę drewna, przekształcanie składu gatunkowego drzewostanu przez preferowanie buka i jodły w gospodarce leśnej. Wycinanie, w ramach gospodarki leśnej drzew zanim osiągną starość, może ograniczać związaną z siedliskiem różnorodność biologiczną, zarówno bezpośrednio, jak i ograniczając powstawanie grubowymiarowego martwego drewna.

²² Ocena ilości martwego drewna na podstawie 47 powierzchni kołowych 0,05 ha w siatce systematycznej. Ocena liczby kłód grubowymiarowych na podstawie 61 powierzchni próbnych 1 ha, zakładanych do celów oceny siedliska chłászczy,

Fotografia: grąd. Fot.: Stanisław Kucharczyk

9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (*Tilio platyphyllis* – *Acerion pseudoplatani*)

Projektowany przedmiot ochrony obszaru. Wielogatunkowe, żyzne lasy jaworowe, jaworowo-bukowe i klonowo-lipowe rozwijające się na stromych stokach i zboczach skalnych, z reguły przy nachyleniu 30–50°, na glebach szkieletowych, często z występującym na powierzchni rumoszem, głazami i blokami skalnymi oraz silnie zaznaczającymi się, aktywnymi procesami erozyjnymi. W drzewostanie dominują jawor, klon zwyczajny lub lipa szerokolistna. W runie często: czerniec gronkowy *Actaea spicata*, odnowienia jaworu *Acer pseudoplatanus*, odnowienia wiązu górskiego *Ulmus glabra*, paprotnik kolczysty *Polystichum aculeatum*, miesięcznica trwała *Lunaria rediviva*, jęczyznik *Phyllitis scolopendrium*, odnowienia lipy szerokolistnej *Tilia platyphyllos*. Jaworzyny występują w niewielkich płatach na stromych, kamienistych zboczach zwykle eksponowanych ku północy lub wschodowi. Niekiedy zajmują skarpy głębokich jarów, z niewielkimi ciekami wodnymi. W występowaniu ograniczone są do obszarów górskich i podgórskich Polski południowej.

Jaworzyna z jęczyznikiem zwyczajnym *Phyllitido-Aceretum*, to wielogatunkowy las liściasty – zwykle z jaworem, wiązem, lipą i bukiem – z dobrym gatunkiem wyróżniającym runa – jęczyznikiem zwyczajnym *Phyllitis scolopendrium*, łatwo rozpoznawalnym. Stanowiska jęczyznika zwykle oznaczają zarazem stanowiska jaworzyny jęczyznikowej. To zbiorowisko zwykle dobrze odróżnia się fizjonomicznie i florystycznie od innych zbiorowisk leśnych, najczęściej występuje wypowo w buczynach, w miejscach z grubym rumoszem skalnym.

Karpacka jaworzyna miesięcznicowa *Lunario-Aceretum* to las jaworowy, ew. jaworowo-bukowy, zwykle na stromych, rzadziej łagodnych stokach o ekspozycji północnej lub zbliżonej, chłodnym i wilgotnym mikroklimacie o małej amplitudzie temperatur. Jest to las z bujnym runem budowanym przez gatunki siedlisk żyznych i wilgotnych, z łanową dominacją miesięcznicy trwałej *Lunaria rediviva*. Charakterystyczny jest udział w runie, oprócz gatunków leśnych, gatunków ziołoroślowych przechodzących z klasy *Betulo-Adenostyletea*. Miesięcznica nie jest gatunkiem wiernym temu zbiorowisku: może występować i dominować także w podzespole miesięcznicowym żyznej buczyny *Dentario glandulosae-Fagetum lunarietosum*. Te dwa zbiorowiska – a zarazem dwa siedliska przyrodnicze 9130 i 9180 – mogą ze sobą sąsiadować i płynnie w siebie przechodzić, co może nastręczać problemy w ich wydzieleniu.

Na Pogórzu Przemyskim jaworzyny 9180 występować mogą w dwu wymienionych wyżej podtypach: 9180-2 jaworzyna z jęczyznikiem zwyczajnym i 9180-3 karpackie jaworzyny miesięcznicowe. Identyfikacja pierwszego typu jaworzyny (*Phyllitido-Aceretum*) nie nastręcza trudności, gdyż cechą wyróżniającą jest występowanie rzadkiej paproci – jęczyznika zwyczajnego *Phyllitis scolopendrium*. W przypadku 9180-3 karpackich jaworzyn miesięcznicowych *Lunario-Aceretum* poważnym problemem jest odróżnienie od wilgotnego podzespołu żyznej buczyny karpackiej z miesięcznicą trwałą *Dentario glandulosae-Fagetum lunarietosum*. Z uwagi na podobny skład gatunkowy drzewostanu (jawor *Acer pseudoplatanus*, buk pospolity *Fagus sylvatica* oraz w domieszce wiąz górski *Ulmus scabra*, lipy *Tilia sp.*, jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*) oraz zbliżoną charakterystykę runa należy określić, które cechy można uznać za regionalnie identyfikujące oba te siedliska w regionie; wprawdzie lasy zboczowe z miesięcznicą są i tak na Pogórzu Przemyskim generalnie rzadkie. Charakterystyczne dla jaworzyny są strome skaliste stoki o nachyleniu przekraczającym 30 stopni (średnio 40°); gleby silnie szkieletowe (rumosze) o charakterze rankerów, często głazowiska i rumowiska; duże nachylenie stoku = duża dynamika siedliska i stały udział gatunków postpionierskich w drzewostanie (jawor, wiąz lipa), drzewostan zwykle z dominacją jaworu, najwyżej sporadycznie wstępujący żywiec gruczołowaty.

Występowanie w obszarze: Mimo, że siedlisko nie było podawane w SDF ani we wcześniejszych publikacjach i inwentaryzacjach, udało się odnaleźć 3 płaty: dwa płaty jaworzyny jęczynkowej (Krzeczkowa, Kanasin) i 1 płat jaworzyny miesięcznicowej (Krzeczkowa).

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: Siedlisko nie było podawane w SDF, ale w świetle aktualnych informacji powinno zostać ujęte z oceną ogólną B. Płaty w obszarze są reprezentatywne dla typu (A) i dość dobrze zachowane (B). Powierzchnia w obszarze (1 ha) jest minimalna (C) w stosunku do zasobów w regionie kontynentalnym w Polsce, szacowanych na 1400 ha, ale występowanie siedliska w obszarze jest ważne dla wyznaczenia i zachowania jego zasięgu geograficznego w regionie kontynentalnym.

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: FV

Stan zachowania w obszarze: FV

Zagrożenia: Nie stwierdzono aktualnych zagrożeń. Potencjalnie, siedlisko może być przypadkowo zniszczone jeżeli, niezauważone, objęte zostanie wraz z sąsiadującym drzewostanem typowymi zabiegami gospodarki leśnej, a stan jaworzyny może się pogorszyć, gdy wskutek wykonania cięć w otaczających ją lasach zmienione zostaną warunki świetlne i mikroklimatyczne.

Fotografie: jaworzyna z jeżycznikiem zwyczajnym. Fot.: Stanisław Kucharzyk

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Amenion glutinoso-incanae*)

Przedmiot ochrony obszaru. Siedlisko w Polsce obejmuje nadrzeczne lasy: olszynki olszy szarej, lasy olszy czarnej, wierzby białej i kruchej oraz topoli białej i czarnej, lasy olszowe na źródłiskach, a także górskie olszynki bagienne. Charakterystyczny jest związek z ruchomymi wodami.

W obszarze siedlisko obejmuje łęgi wierzbowe, lub olszynki olszy szarej – jedno lub drugie zbiorowisko występuje nad większością rzek i potoków, choć niekiedy jako bardzo wąskie pasy. Płaty siedliska występują na terasach zalewanych corocznie i wyższych terasach rzadko zalewanych przy bardzo wysokich stanach wód. Nachylenie terenu zasadniczo nie przekracza 5 stopni, a często są to tereny zupełnie płaskie. Niekiedy w lokalnych, podbagnionych wypłaszczeniach śródstokowych spotykane są zbiorowiska zbliżone do bagiennej olszyny górskiej. W dolinach Sanu i Wiaru potencjalnie największych biotopach łęgowych, większość odpowiednich terenów zajęta jest przez grunty orne i trwałe użytki zielone, a nie przez łęgi. Z tego względu największe zachowane płaty występują w dolinach mniejszych rzek i większych potoków.

Olszynka karpacka to zbiorowisko łęgowe zdominowane przez olszę szarą, czasami z jesionem i jaworem; dla warstwy krzewów znamienne obecność trzmieliny. Występuje nie tylko na terenach leśnych: tworzy także pasy wzdłuż cieków w dolinach, niekiedy przerywane i tworzące mozaikę z ziołoroślami nadpotokowymi, w tym skupieniami lepieźników. W płatach występujących w obszarze drzewostan zwykle jest dość młody. W płatach w pobliżu miejscowości częste jest zaśmiecenie.

Łęgi wierzbowe buduje wierzba biała lub krucha; tworzą one pasma wzdłuż cieków.

W dolinie Turnicy odnotowano płat siedliska o cechach zbliżonych do podgórskiego łęgu jesionowego *Carici remotae-Fraxinetum*, silnie zagrożony przez usuwanie zamierających jesionów.

Do tego siedliska przyrodniczego powinny być klasyfikowane także występujące w obszarach górskich zabagnienia o charakterze olszynki górskiej *Alnus glutinosa* – *Caltha laeta*, także nie związane z ciekami.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w alpejskim regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych – ocena ogólna A. Proponuje się jej skorygowanie na B, ponieważ występowanie siedliska jest przeciętne w skali Polski. Siedlisko w obszarze jest reprezentatywne dla typu (A), jednak nieco zniekształcone (stan zachowania B). Zasoby w obszarze stanowią minimalny (C) ułamek zasobów w regionie kontynentalnym w Polsce, szacowanych na 150 tys ha. .

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U2

Stan zachowania w obszarze: U2, przede wszystkim ze względu na powszechną i silną neofityzację; fragmentację płatów; także ze względu na deficyt starych drzew i zasobów rozkładającego się drewna. Średnio w siedlisku w obszarze jest 8,81 m³/ha martwego drewna, i 1,5 kłody grubowymiarowej/ha.

Zagrożenia: Zaśmiecanie, gospodarka leśna, usuwanie martwych i umierających drzew, uszkodzenie gleby poprzez zrywkę drewna (wilgotność podłoża sprzyja powstawaniu głębokich kolein). Neofityzacja: rudbekia, niecierpek gruczołowaty, nawłóć późna, przymiotna, barszcz kaukaski i in.

Pładownicze wycinanie drzew (dotyczy płatów poza Lasami Państwowymi). Potencjalnie: niszczenie przy pracach utrzymaniowych i regulacyjnych cieków.

91I0 Ciepłolubne dąbrowy

W Polsce są to świetliste, umiarkowanie lub silnie ciepłolubne lasy dębowe, stanowiące kresowe postaci subkontynentalnych kserotermicznych dąbrów lub śródziemnomorskich kserotermicznych lasów dębowych. Są to lasy o luźnym zwarciu drzewostanu i umiarkowanie rozwiniętej warstwie podszytu. Świetliste dąbrowy cechuje duże bogactwo gatunków. Runo tworzą rośliny lasów liściastych, borów, łąk, muraw kserotermicznych i ciepłolubnych ziołorośli.

W Ostoji Przemyskiej znaleziono k. Kalwarii Paclawskiej las dębowy mogący stanowić świetlistą dąbrowę w złym stanie ochrony – ze starym drzewostanem dębowym, podrostem leszczyny, glogów i tarniny, z gatunkami ciepłolubnymi pojawiającymi się w (nielicznych) lukach. W wyniku dalszych poszukiwań, znaleziono 6 płatów tego typu o łącznej powierzchni około 31 ha (okolice wsi Paclaw oraz okolice wsi Kopyśno). Jednak, reprezentatywność tych płatów dla typu siedliska 91I0 musi być oceniona jako nieznaczająca, w związku z czym nie ma aktualnie podstaw, by siedlisko uznać za przedmiot ochrony w obszarze Natura 2000, w związku z czym nie będzie ono przedmiotem dalszych rozważań.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: nie ujęte w SDF, powinny być wprowadzone z oceną D (nieznaczająca reprezentatywność).

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U2

2.6.2. Gatunki roślin i ich siedliska występujące w obszarze²³

1381 Widłoząb zielony *Dicranum viride*

Projektowany przedmiot ochrony obszaru. Widłoząb zielony *Dicranum viride* (Sull. & Lasq.) Lindb. jest gatunkiem ortotropowego mchu o dominującym stadium gametofitu. Tworzy zbite, żółtobrunatne darnie. Łodyżki o długości 1–4 cm. Liście całobrzegie, przylegające do łodygi o długości 4 mm i szerokości 0,5 mm. Żebro grubości ok. 1/4 – 1/3 nasady blaszki liściowej. Szczyty liści są bardzo łamliwe i stanowią diaspory umożliwiające rozprzestrzenianie się. Puszka, bardzo rzadko spotykana w Polsce, jest prosta i gładka; wieczko z dzióbkiem. Występuje w Europie środkowej i rzadziej w jej części północnej, poza tym w rejonie Kaukazu, pospolicie w Ameryce Północnej. W Polsce stwierdzano ten gatunek m.in. w Ojcowie, na Górnym Śląsku i na Pomorzu. W Polsce występuje na pniach drzew liściastych, rzadziej iglastych; albo na kamieniach i skalach, rzadziej na glebie; generalnie bardzo rzadki. Rozpoznanie wymaga praktyki briologicznej i zazwyczaj diagnozy pod mikroskopem. Fizjonomiczne gatunek łatwo pomylić z pospolitszym *Orthodicranum tauricum*. Nie jest możliwe wyszukiwanie i rozpoznawanie gatunku przez osobę bez doświadczenia bryologicznego.

²³ Przytoczone w tym rozdziale oszacowania zasobów poszczególnych gatunków w regionie kontynentalnym w Polsce podano za raportem przekazany przez Polskę do Komisji Europejskiej w 2013 r. w trybie art. 17 dyrektywy siedliskowej.

Fot.: widłoząb zielony. Fot. R. Zarzecki.

Występowanie w obszarze: Do tej pory widłoząb zielony był podawany z terenu Ostoi Przemyskiej na 3 stanowiskach przez Stebla i współautorów (2011), co potwierdza iż winien być uznany za przedmiot ochrony w Ostoi. Stwierdzany był głównie w starodrzewach bukowych w tym w rezerwacie Turnica i w lasach gospodarczych w jego pobliżu. W ramach prac nad niniejszym planem nie zajmowano się weryfikowaniem stanowisk opublikowanych, ponieważ informacja o nich jest świeża. Wiedza o istniejących stanowiskach skłoniła wykonawców PZO do poszukiwania kolejnych stanowisk, co czyniono przy okazji monitoringu innego mszaka – *Buxbaumia viridis*. Znalezione jedno nowe stanowisko w dolinie potoku Pechnów, powiększając w ten sposób liczbę znanych stanowisk w obszarze do 4. Gatunek w obszarze występuje zarówno na pniach żywych, jak i na pniakach martwych drzew. Ze względu na trudność wyszukania gatunku, można jednak wciąż przypuszczać, że znane stanowiska najprawdopodobniej stanowią tylko niewielką część rzeczywistej populacji.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: nie ujęty dotąd w SDF, ale musi być do niego dodany z oceną ogólną A. Cztery stanowiska znane w obszarze to ok. 6% populacji znanej w Polsce i blisko 1/4 populacji z regionu kontynentalnego, w którym znane jest aktualnie 19 stanowisk (względna liczebność w regionie kontynentalnym A). Stan zachowania oszacowano jako średni (B), stanowiska nie są izolowane (C) ponieważ gatunek w rozproszeniu występuje w Karpatach, w tym w innych pobliskich obszarach Natura

2000, np. w Gorach Słonnych i w Ostoi Czarnorzeckiej. Jednak, skupienie aż czterech znanych stanowisk w jednym obszarze Natura 2000 to fenomen na skalę krajową.

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1↑ (Perspektywy ochrony na większości stanowisk ocenione jako niewłaściwe. Pod uwagę brano tu nie tylko aktualny stan populacji, ale także prowadzoną w okolicy działalność, a także reżim ochronny terenu).

Stan zachowania w obszarze: U2, przede wszystkim ze względu na niekorzystne perspektywy ochrony - wysokie zagrożenie przypadkowym zniszczeniem stanowisk w ramach gospodarki leśnej.

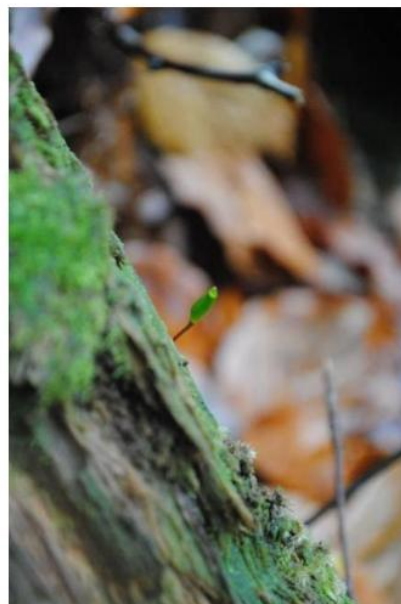
Zagrożenia: Największym zagrożeniem dla stanowisk *Dicranum viride* w obszarze jest gospodarka leśna – skutkująca możliwą wycinką forofitu (zasiedlonego drzewa) wraz z okazami widłozębu.

1386 Bezlist okrywowy *Buxbaumia viridis*

Projektowany przedmiot ochrony obszaru. Bezlist okrywowy *Buxbaumia viridis* (Lam. & DC.) Moug. & Nestl. jest gatunkiem ortotropowego, dwupiennego mchu o dominującym stadium sporofitu w postaci zielonkawej, asymetrycznej puszki o dług. do 6 mm na czerwonej lub brunatnej, grubej secie. Gametofity są bardzo małe i trudne do zauważenia w naturalnym środowisku. Niewielkie osobniki męskie są widoczne tylko pod mikroskopem, bez łodyg, złożone z plemni (stojących wprost na spletku) otoczonych jednym liściem. Osobniki żeńskie o nierozgałęzionej łodydze wys. do 1 mm. Sporofity pojawiają się jesienią i wczesną wiosną. Zarodniki dojrzewają późną wiosną, ich liczba jest duża (3,1–5,5 mln na puszkę). W Polsce bezlist występuje głównie w lasach bukowych i bukowo-jodłowych, zaś w innych obszarach zasięgu (np. w Skandynawii) także w lasach świerkowych. Unika miejsc pozostających pod wpływem człowieka. Preferuje miejsca ocienione, kwaśne i wilgotne. Z racji na wymagania siedliskowe zwykle związany jest z dolinami rzek i potoków, zwłaszcza na północnych i zacienionych zboczach wyniesień. Gatunek ten rośnie na próchniejącym drewnie, głównie na zbutwiałych pniach i murszejących kłodach, rzadziej na kamieniach i silnie humusowej glebie. Jest słabym konkurentem - zazwyczaj występuje w miejscach, gdzie nie ma zwartej pokrywy mszaków. W przypadku występowania na drewnie preferuje kłody silnie rozłożone i o dużej wilgotności. Zwarty zasięg w Europie rozciąga się od południowej Skandynawii, poprzez północną Bałtykę i Karpaty ku Alpom. Stanowiska bezlistu okrywowego w Polsce do niedawna były znane głównie z XIX i pierwszej połowy XX w. Na początku XXI w. jedynym potwierdzonym stanowiskiem był Tatrzański Park Narodowy. Dopiero ostatnie dziesięciolecie zaowocowało odkryciem kilkunastu nowych lokalizacji. Związane było to z wzrostem zainteresowania gatunkiem i wprowadzeniem jego monitoringu. Potwierdzono lub odkryto nowe stanowiska w Karpatach od Tatr i Pienin, poprzez pasma Beskidów po Bieszczady, w okolicach Kłodzka, na Rostoczu i Pomorzu Gdańskim.

Problematykę ochrony bezlistu okrywowego należy rozważać z uwzględnieniem dwóch czynników jakimi są możliwość znalezienia odpowiedniego miejsca do skolonizowania oraz ewolucji biocenotycznej zasiedlonego już siedliska – zarówno w kwestii przemian sukcesyjnych w obrębie powierzchni zasiedlonej przez osobnika, jak i procesów przemian siedliskowych (rozpad zasiedlonej kłody). Na ten drugi – jako czynnik naturalny – w aspekcie ochrony nie mamy wpływu. Przetrwanie populacji zależy więc od zapewnienia miejsca do skolonizowania – w tym przypadku martwego drewna jodłowego w różnych stadiach rozkładu na odpowiednim siedlisku – tj. w ciemnych i wilgotnych lasach jodłowo-bukowych i/lub świerkowych. Dlatego też dla ochrony bezlistu zaleca się wyłączenie siedlisk z użytkowania rębego. W Poradniku ochrony dla tego gatunku postuluje się „zachowanie rozległych płątów starodrzewu, wyłączonych z działalności gospodarczej i użytkowania turystyczno-rekreacyjnego” (STEBEL 2004).

Gatunek nie jest łatwy do zauważenia dla osoby bez doświadczenia, ale jego zauważanie i rozpoznawanie jest wyuczalne. Ze względu na niewielkie rozmiary mchu, pełne wyszukanie jego stanowisk wymagałoby jednak bardzo gęstej penetracji jego biotopu.

Fot. Sporofit bezlistu okrywowego. Fot. R. Zarzecki

Bezlist okrywowy z racji na znaczny ubytek siedlisk jest uznawany za narażony na wyginięcie („vulnerable”) w Europie, podlega ochronie na mocy Konwencji Berneńskiej i Dyrektywy Siedliskowej, a obszary jego występowania wymagają powołania specjalnych obszarów ochrony. W większości krajów Europy jest zagrożony wyginięciem, m.in.: Ex: Belgia; EN: Austria, Czechy, Finlandia, Niemcy, Słowacja, Wielka Brytania, VU: Bułgaria, Szwajcaria, Węgry. Spadek liczebności gatunku związany jest głównie z ubytkiem siedlisk tj. wilgotnych, ciemnych lasów bukowo-jodłowych z dużą ilością martwego drewna. Związane jest to z intensyfikacją gospodarki leśnej, zmniejszeniem ilości martwego drewna w lasach oraz regulacją potoków górskich.

Występowanie w obszarze: Znalaziono dotąd 17 stanowisk liczących łącznie 412 sporofitów, lecz jest to z pewnością tylko niewielka część lokalnej populacji. Największe zagęszczenie populacji stwierdzono na obszarze dawnego ośrodka URM „Arlamów”. Pojedyncze, wyspowe stanowiska stwierdzono także poza lasami „arłamowskimi”. Duży potencjał siedliskowy na obszarze N2000 daje nadzieję na odnalezienie znacznej ilości kolejnych lokalizacji gatunku. Najczęstsze siedliska gatunku w obszarze to kłody rozkładającego się drewna w porośniętych starym drzewostanem dolinach potoków, szczególnie na północnych i zachodnich stokach masywów górskich.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w regionie biogeograficznym: nie ujęty dotąd w SDF, ale powinien zostać do niego dodany z oceną A. Wyniki prowadzonych w 2012 i 2013 roku obserwacji pokazują, że obszar Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012 jest jedną z najważniejszych w Polsce ostoi dla bezlistu okrywowego *Buxbaumia viridis*. Stwierdzone 412 sporofity stanowią ok. 10% krajowej populacji i ok 60% populacji w polskiej części regionu kontynentalnego, szacowanej – jeszcze bez uwzględnienia odkryć w rozważanym obszarze – na 153 sporofity. Stan siedlisk gatunku jest dość dobry (B). Stanowiska gatunku nie są izolowane (C). Znaczenie obszaru dla populacji krajowej skutkuje nieuchronną oceną ogólną A.

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: FV - Trend określono jako nieznany, gdyż brak danych co do ew. zmian i tendencji obserwowanych stanowisk. Gatunek wykazuje na stanowiskach duże fluktuacje liczebności, jest też trudny do odszukania, możliwe są więc nieścisłości w oszacowaniu liczebności.

Stan zachowania w obszarze: U2 ze względu na niekorzystne perspektywy ochrony – większość znanych stanowisk znajduje się w lasach gospodarczych, w wydzieleniach z zaplanowanym pozyskaniem drewna, co stwarza wysokie ryzyko pogorszenia stanu siedlisk gatunku. W nadleśnictwie Bircza, gdzie jest największe skupienie stanowisk, strefy przypotokowe – odmiennie niż w niektórych innych nadleśnictwach karpackich – nie są wyłączone z użytkowania lasu.

Zagrożenia: Największym zagrożeniem dla stanowisk *Buxbaumia viridis* na obszarze Ostoi Przemyskiej jest rębna gospodarka leśna w dolinach potoków oraz ich bezpośrednim sąsiedztwie. Wycinka drzewostanu zwiększa dostęp światła do strefy runa, co powoduje zmniejszenie wilgotności, a co za tym idzie pogorszenie warunków siedliskowych gatunku. Wycięcie drzewostanu ogranicza także możliwość ‘dostawy’ nowych martwych starych jodeł – w ten sposób uniemożliwi także rozwój kolejnego pokolenia – potrzebującego nowych kłód do zasiedlenia. Z tej racji postuluje się objęcie ochroną strefową stwierdzonych stanowisk bezlistu okrywowego oraz ograniczenie gospodarki rębnej w dolinach potoków ze starym drzewostanem bukowo-jodłowym. Duże zagrożenie stanowi także wykorzystywanie potoków jako dróg dojazdowych i szlaków zrywkowych. Odnotowano to np. w potoku Sopotnik oraz dopływach Paporotańskiego potoku. Podczas inwentaryzacji natknięto się także wielokrotnie na zanieczyszczenia, zarówno większe – takie jak opony, siatki ogrodzeniowe, jak i mniejsze, ale toksyczne – butelki po olejach silnikowych.

2.6.3. Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru²⁴

1337 Bóbr europejski *Castor fiber*

Przedmiot ochrony obszaru. Bóbr jest największym europejskim i północnoamerykańskim gryzoniem. Wielkość: długość ciała dorosłego bobra przekracza metr i sięga 140cm, w tym 20–34 cm przypada na ogon. Masa: dorosłego osobnika 15–29 kg, średnio 20 kg (dane dla suwalskiej populacji bobrów). jest zwierzęciem ziemnowodnym, przystosowanym do bytowania w wodzie. Aktywnie przekształca środowisko, budując na ciekach tamy piętrzące wodę; niekiedy także np. zatykając przepusty. Rozmnaża się w norach lub specjalnie budowanych żeremiach. jest ścisłym roślinożercą, przegryza i obala drzewa do 70 cm grubości, żywiąc się ich liśćmi, gałęziami i korą, a także roślinami zielnymi.; może żerować także w ogrodach, na warzywach itp.

W obszarze podawany z wielu lokalizacji, min. z rzeki Wiar. Licznie raportowane są „szkody od bobrów”. Nie prowadzono wprawdzie specjalnej jego inwentaryzacji, ale przy okazji innych prac rejestrowano zgryzy bobrowe i tamy bobrowe oraz powstające w wyniku zatamowań rozlewiska na niektórych potokach, a także bezpośrednie obserwacje bobrów. Jest ‘gatunkiem zwornikowym’ – powstające w wyniku jego działalności rozlewiska są istotnymi biotopami płazów, mogą być w szczególności ważne dla traszek – grzebieniastej i karpackiej, są to bowiem jedyne naturalne trwalsze zbiorniki wody w krajobrazie górskim.

Ochrona gatunku w obszarze nie będzie wymagać szczególnych działań, ale będzie wymagać tolerancji dla spontanicznego rozwoju populacji bobrów w obszarze i dla powodowanych przez nie przekształceń środowiska. Wymaga to akceptacji dla pewnego poziomu strat. Stosowanie odstępstw od ochrony gatunkowej bobrów – dokonywane na podstawie przepisów odrębnych - powinno być w obszarze ograniczone do ew. likwidowania tam i rozlewisk wyłącznie w indywidualnych przypadkach, uzasadnionych zagrożeniem infrastruktury, zabudowań lub mienia znacznej wartości, z uprzednim rozważeniem rozwiązań alternatywnych w postaci środków technicznych rozwiązujących problem bez niszczenia tamy (np. rury przelewowe), z uwzględnieniem znaczenia rozlewisk bobrowych dla lokalnej różnorodności biologicznej, np. płazów.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych – C, co wydaje się trafne. Nie jest znana liczebność populacji w obszarze, nie można więc jej odnieść do populacji regionu kontynentalnego w Polsce, z pewnością stanowi jednak <2% tej populacji. Gatunek znajduje jednak w obszarze dogodne siedliska i jest stale, pospolicie obecny, względna liczebność musi więc być oceniona jako C. Siedliska gatunku są zachowane w dość dobrym stanie, choć są suboptymalne (B). Populacja nie jest izolowana (C).

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: FV

Stan zachowania w obszarze: Oceniono jako FV, biorąc pod uwagę że gatunek jest pospolity, stan populacji dobry i brak jest widocznych zagrożeń.

²⁴ Przytoczone w tym rozdziale oszacowania zasobów poszczególnych gatunków w regionie kontynentalnym w Polsce podano za raportem przekazany przez Polskę do Komisji Europejskiej w 2013 r. w trybie art. 17 dyrektywy siedliskowej.

Zagrożenia: nie stwierdzono aktualnych zagrożeń. Zagrożeniem potencjalnym może być wandalizm – nielegalne niszczenie tam i schronień bobrowych, z intencją „pozbycia się” bobrów powodujących szkody gospodarcze.

1352 Wilk *Canis lupus*

Przedmiot ochrony obszaru. Wilk *Canis lupus* na pierwszy rzut oka przypomina owczarka niemieckiego. Ma jednak równy (nie pochyły) grzbiet, węższą, klinowatą klatkę piersiową i dłuższe, blisko siebie ustawione, wyglądające jak wciśnięte w klatkę piersiową, kończyny. Łokcie kończyn, umiejscowione niżej niż u psa, skierowane są do wewnątrz, a stopy na zewnątrz. Głowa wilka jest duża, z szerokim czołem, skośnie ustawionymi oczami i raczej krótkimi uszami. Osadzona jest na grubej, mocnej szyi zlewającej się z tułowiem. Pysk jest długi, masywny, tępo zakończony, z ciemnymi wargami, po bokach porośnięty krótką, jasną sierścią. Ogon jest długi, puszysty, zwykle zwieszony w dół lub uniesiony poziomo. Występuje w grupach osobniczych zwanych watahami, gdzie średnia liczba osobników waha się pomiędzy 4 a 5.

Liczebność i rozmieszczenie w Polsce: Obecnie wilki zasiedlają głównie północno-wschodnią, wschodnią i południową – Karpaty, część Polski. Ich liczebność szacowana jest na około 600–700 osobników (stan na 2007 r.). Największą, zwartą ostoją wilka w Polsce są Karpaty (od Bieszczadów po Beskid Śląski) oraz Pogórze Karpackie – występuje tam łącznie około 250 osobników. Także około 250 wilków zasiedla rozległe, choć mniej zwarte kompleksy leśne północno-wschodniej Polski, a szczególnie region Puszczy Białowieskiej i Knyszyńskiej (80 osobników), Puszcze Augustowską i Kotlinę Biebrzańską (70 osobników), Lasy Napiwodzko-Ramuckie i Puszcze Piską (70 osobników), rejon Puszczy Rominckiej i Boreckiej (20 osobników). Kolejną ostoją wilka jest Roztocze, wraz z Lasami Janowskimi i Puszcza Solską, które zasiedla około 130 wilków. Pomimo dobrych warunków siedliskowych, bardzo mała i niestabilna jest populacja wilków w lasach Polski Centralnej i Zachodniej. Stwierdzono tam zaledwie 20–30 osobników, a ich rozmieszczenie zmienia się z roku na rok. W ostatnim czasie stwierdzono obecność osiadłych watah wilków w Borach Tucholskich, Puszczy Bydgoskiej, Lasach Wałeckich, Puszczy Rzepińskiej, Borach Dolnośląskich oraz Górach Świętokrzyskich (Jędrzejewski i in. 2010).

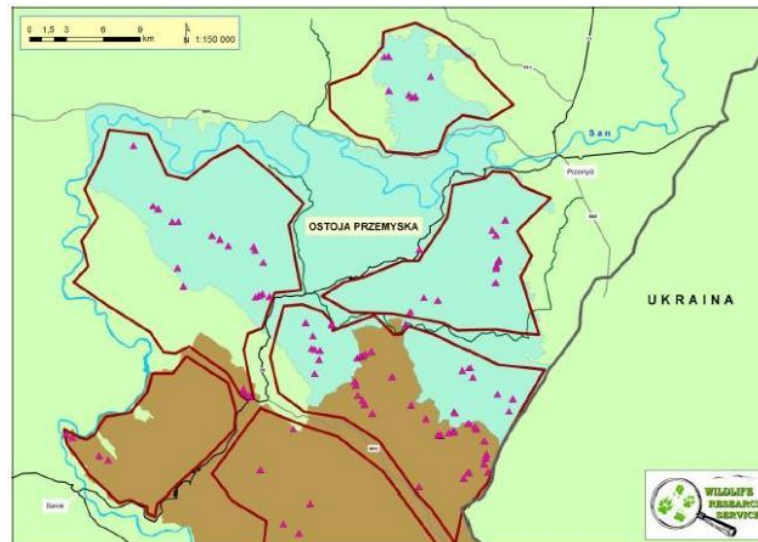
Rozmieszczenie wilka w Polsce, każdy z punktów odpowiada oczku siatki o wymiarach 10X10km (<http://www.iop.krakow.pl/raporty/KE>).

Status gatunku: Prawo międzynarodowe: Konwencja Berneńska – Załącznik II lecz w Polsce derogacja, Konwencja Waszyngtońska (CITES) – Załącznik II, Rozp. Rady (WE) 338/97 – Załącznik A, Dyrektywa Siedliskowa – Załącznik II (w Polsce derogacja od załącznika IV).

Prawo krajowe: Ochrona gatunkowa w Polsce – ochrona ścisła i ochrona strefowa – strefę ochrony okresowej (1.04–15.07) wyznacza się do 500 m od nory. Za szkody w pogłowie zwierząt gospodarczych przysługuje odszkodowanie od Skarbu Państwa.

Kategorie IUCN: Czerwona lista IUCN (1996) – LR/lc (wg Wolf Specialist Group), Europa – gatunek wysokiego ryzyka, narażony na wyginięcie (Włochy) lub gatunek niższego ryzyka, bliski zagrożenia i zależny od ochrony (Hiszpania, Portugalia i Polska); Polska czerwona lista – NT; Polska czerwona księga – NT; Lista dla Karpat – VU (w PL – VU).

Występowanie w obszarze: Obszar Ostoi Przemyskiej obejmuje najistotniejsze siedliska wilków w najdalej na północ wysuniętej części pogórza. Kompleksy leśne położone na zachód od linii Sanu charakteryzują się małą powierzchnią i wysokim stopniem fragmentacji. Podobnie tereny na północ od Bukowego Garbu (najdalej na północ wysunięte pasmo pogórza w obrębie badanego obszaru Natura 2000) wykazują znacznie mniejszą lesistość (32%) i większą fragmentację niż obszar Ostoi (lesistość 64,2%). Badania terenowe na tym obszarze pozwoliły na wyróżnienie 3 sąsiadujących ze sobą watah wilczych o łącznej liczebności około 14 osobników. Terytorium czwartej watahy jest wspólne dla obu sąsiadujących obszarów Natura 2000 i w odniesieniu do ogólnej liczby osobników zostało wliczone do Gór Słonnych.

Potencjalne obszary występowania poszczególnych watah wilczych (oznaczone linią czerwoną ciągłą) oraz stwierdzenia śladów obecności wilków (fioletowe trójkąty).

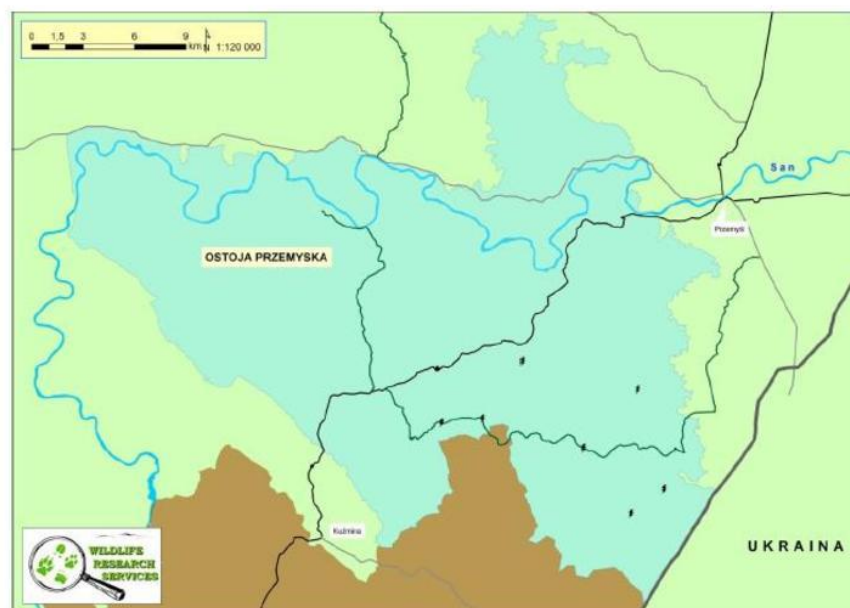
Wataha północna (o liczebności 4-5 osobników) obejmuje swoim terytorium obszar pomiędzy miejscowościami Węgierka, Krzywczka i Łętownia (pasmo Bukowego Garbu) z obszarem najintensywniej wykorzystywanym w północnej części arealu. Wataha ta wykorzystuje obszar otoczony terenami o dużej fragmentacji kompleksów leśnych i w dużym stopniu zurbanizowanymi. Gęstość zaludnienia na tym obszarze to około 50 osób/km². Powoduje to, że wataha ta może być szczególnie wrażliwa na antropopresję i ewentualną fragmentację arealu, który wykorzystuje. Zagrożenie takie mogą stanowić ulepszane drogi leśne i postępująca zabudowa wzdłuż dróg Przemyśl - Dynów (884) i Przemyśl – Próchnik (881). Są to drogi o dużym natężeniu ruchu rzędu 2700 pojazdów na dobę (stan na 2010). Dodatkowo tereny te są atrakcyjne dla mieszkańców Przemyśla, o czym świadczą wysokie ceny gruntów i szybko pojawiająca się nowa zabudowa. Wstępne oszacowanie powierzchni arealu dało wynik 92,4 km², co jest wielkością mniejszą w stosunku do typowej wielkości arealu watahy wilczej.

Druga wataha (o liczebności 5 osobników) zajmuje terytorium w zachodniej części obszaru. Jest to m.in. teren osiedlenia się wilka Andro po jego 230 kilometrowej wędrówce przez Bieszczady, Beskid Niski i Pogórze. Osobnik ten był śladowany telemetrycznie do momentu założenia watahy z najintensywniej wykorzystywaną częścią arealu w rejonie Piątkowej. Wataha ta jest obecna w tej części obszaru Natura 2000 przynajmniej od 2004 roku.

We wschodniej części obszaru, na podstawie tropień, wyznaczony został areal watahy składającej się z 5 osobników. Granica wschodnia arealu została poprowadzona po krawędzi kompleksów leśnych, co jest dużym uproszczeniem, jednak było jedynym sposobem wyznaczenia schematycznego terytorium. Bez pomocy wielosezonowych tropień czy telemetrii nie jest możliwe wyznaczenie dokładnych arealów wilczych watah. Jest możliwe, że wataha ta swoim zasięgiem obejmuje część terenu otwartego w stronę granicy z Ukrainą.

Część południową obszaru Ostoja Przemyskiej zajmuje wataha wspólna dla obszaru Gór Słonnych składająca się z 7 osobników. Po stronie obszaru Ostoja Góry Słonne na terenie użytkowanym przez tą watahę odnaleziono norę.

Obserwacje terenowe uzupełniają zgłoszenia szkód wyrządzonych przez wilki w gospodarstwach rolno-hodowlanych w latach 2002 – 2012. W tym okresie zanotowano 53 szkody, za które wypłacono odszkodowania. Daje to średnią roczną 4,8 przypadku. Dla porównania w latach 1998 – 2004 w Bieszczadach było to 71,6 przypadków na rok (Gula, 2008). Liczba szkód była więc bardzo niska, przy czym zupełnie nie było szkód w areale watahy północnej i zachodniej.

Lokalizacja szkód wyrządzonych w gospodarstwach hodowlanych przez wilki

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych – ocena ogólna B, co powinno być utrzymane. Wykorzystująca obszar populacja to ok. 1,5-2% populacji krajowej (szacowanej na 676-950 osobników) i 2-3% populacji kontynentalnego regionu biogeograficznego (szacowanej na 476-650 osobników (ocena C)). Wilki w południowej części obszaru to skrajny północny element ciągłej populacji karpackiej; populacja w obszarze nie jest więc izolowana (C). Siedliska gatunku w obszarze są dość dobrze zachowane (B). Dotychczasowe badania genetyczne wykazywały, że populacja wilków z nizinnej części woj. podkarpackiego stanowi część subpopulacji zasiedlającej kompleksy leśne Kotliny Sandomierskiej i Roztocza (Pilot i in., 2006; Jędrzejewski i in., 2008b), obszar leży na styku tych subpopulacji.

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1 ↑ (Obecnie jakość siedliska oceniono na „średnią” z uwagi na postępującą, często drastyczną fragmentację kompleksów leśnych, oraz inne problemy związane z gospodarką ludzką i planowaniem przestrzennym, czy często brakiem takiego planowania, np. rozproszona zabudowa i jej niekontrolowany rozwój, tzw. „urban sprawl” [„rozlewanie się zabudowy”], istniejąca i rozbudowywana infrastruktura turystyczna i drogowa, czy coraz intensywniejsza penetracja siedlisk, m.in. przez pojazdy mechaniczne jak quady czy motory crossowe.)

Stan zachowania w obszarze: U1. Wielkość watah w centralnej części obszaru i rozmiar arealów są bardzo podobne do wartości uznanych w Polsce za właściwe dla wilków (liczba wilków w grupie rodzinnej to od 2 do 10, najczęściej 4–5 osobników, a typowa wielkość arealu wynosi od ok. 100 do ok. 300 km²). Wataha północna ma mniejszy areal. Wskaźniki liczby watah i szacowane zagęszczenie populacji lokują się wg metodyki GIOŚ w przedziale U1: suma arealów watah nie wypełnia obszaru. Jeśli weźmiemy pod uwagę rozległość terenu, średnią lesistość (30-60%, jednak w całym obszarze ponad 40%), niską gęstość sieci drogowej oraz gęstość zaludnienia średnio rzędu 20-50 osób/km² (rośnie w kierunku północnym), to wydaje się, że obszar stanowi wciąż dobre siedlisko dla dużych drapieżników, o czym świadczą liczne rejestracje śladów ich obecności, a także rozrodu. Sprzyjające są także zagęszczenia jelenia i dzika (1-1,5 jelenia/km² i 0,5-1 dzika/km²) oraz sarny (około 2 sarny/km²) (średnia dla nadleśnictw na obu obszarach Natura 2000). Tylko zagęszczenie dróg (0,54 km/km²) znacznie przekracza optimum dla gatunku, lokując się w przedziale U2. Ta cecha siedliska wilka w obszarze wymaga szczególnej uwagi: jakiegokolwiek ewentualne nowe inwestycje drogowe w obszarze (także modernizacje i rozbudowy istniejących dróg mogące prowadzić do zwiększenia ruchu na nich bądź średniej prędkości pojazdów) są obciążone dużym ryzykiem pogorszenia stanu ochrony gatunku. Dokładniejsze rozstrzygnięcie, czy liczebność populacji poszczególnych drapieżników jest optymalna dla tego obszaru i czy wysycenie pojemności środowiska, wymaga dalszych badań terenowych. Pełne rozpoznanie stanu i zasięgu arealów poszczególnych watah wilczych czy osobników rysia i niedźwiedzia na terenie obu sąsiadujących obszarów Natura 2000 wymaga szerszej zakrojonych badań terenowych, oraz regularnego monitoringu populacji drapieżników we wszystkich zasiedlanych kompleksach leśnych (zgodnie z metodyką zawartą w Poradniku monitoringu populacji gatunków chronionych w ramach sieci Natura 2000). Ponadto należałoby prowadzić zbiór prób do badań genetycznych z odchodów drapieżników, dla oceny pokrewieństwa z innymi populacjami tego gatunku, łączności pomiędzy nimi oraz stopnia zróżnicowania genetycznego. Badania takie pozwolą ocenić „jakość” genetyczną populacji, a tym samym perspektywy jej przetrwania w większej skali czasowej, zbadać drożność korytarzy migracyjnych oraz wspomogą procesy decyzyjne w dziedzinie działań ochronnych.

Zagrożenia: Kłusownictwo – skala zjawiska niemożliwa do oszacowania w ramach PZO. W ustaleniu, jak lokalne kłusownictwo wpływa na wielkość i przetrwanie populacji wilków pomogłyby badania telemetryczne, jednak nawet w tej chwili powinno zostać podjęte skuteczne przeciwdziałanie kłusownictwu, które prawdopodobnie obecnie ogranicza rozwój populacji.

Legalne i nielegalne zabijanie po stronie ukraińskiej: przynajmniej jedna z watah związanych z obszarem ma transgraniczny areal, a polowania na wilki odbywają się na Ukrainie regularnie i istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że mają one wpływ na redukcję osobników w watachach bytujących w bezpośredniej bliskości granicy państwa.

Wypadki komunikacyjne na istniejących drogach są istotnym zagrożeniem dla populacji. W obszarze odnotowano przypadek śmierci wilka w wypadku na drodze krajowej 28.

Istotnym zagrożeniem będzie planowana rozbudowa drogi Makowa – Jureczkowa, w przypadku realizacji planów jej poszerzenia, co musiałoby doprowadzić do wzrostu natężenia ruchu. Jeśli zostanie poszerzona, to stanie się drogą pierwszego wyboru łączącą Przemyśl z przejściem granicznym w Krościenku i Bieszczadami. Można spodziewać się wzrostu liczby pojazdów do powyżej tysiąca dziennie, podobnie jak stało to się na drodze Krościenko – Ustrzyki Dolne. Obecnie jest to wartość około 100 – 200 pojazdów na dobę. Droga ta przebiega z kierunku północnego na południe przez środek obszaru gdzie bytują wszystkie gatunki dużych drapieżników. W tym rejonie zlokalizowany jest również obszar rozrodu wilków. Rejon ten jest w większości pokryty zwartymi kompleksami leśnymi, które umożliwiają zwierzętom bezpieczne migracje wzdłuż granicy państwa. Jest to areal

jednej z watah wilków i w wypadku jego przecięcia ruchliwą drogą zostanie on prawdopodobnie ograniczony. Trzeba pamiętać, że jeśli część tego terytorium zostanie odebrane wilkom, to zostaną one zmuszone do ekspansji w kierunku, którego w warunkach optymalnych by unikały. Jeśli pozostaną w części przygranicznej to jest prawdopodobne, że będą penetrować ukraińską stronę granicy głębiej niż dotąd, co spowoduje redukcję liczebności watahy w wyniku polowań. W wypadku pozostania po zachodniej stronie drogi, będą penetrować tereny otwarte i zurbanizowane, co spowoduje najprawdopodobniej konflikt z rolnikami i hodowcami.

1354 Niedźwiedź brunatny *Ursus arctos*

Projektowany przedmiot ochrony obszaru. Jest to największy drapieżnik lądowy, o krępej budowie, a masa ciała dorosłych karpaccich osobników niekiedy przekracza 300 kg. Niedźwiedź prowadzi samotniczy tryb życia. Wyjątkiem są młode prowadzone przez matki przez 1,5 lub 2,5 roku oraz okresowe wspólne przebywanie samców i samic w okresie rui. Znane są także zgrupowania niedźwiedzi na szczególnie atrakcyjnych żerowiskach. Okresem krytycznym dla niedźwiedzia są miesiące lipiec – wrzesień, kiedy zwierzę gromadzi niezbędne dla zimowania zapasy tłuszczu. W polskiej części Karpat za okres zimowania należy uznać grudzień, styczeń i luty. Okres gawrowania niedźwiedzi w polskiej części Karpat wynosi ok. 3,5 miesiąca. W Polsce liczebność jest szacowana na 95 osobników. Niegdyś obecny w puszczach całej Polski, dzisiaj występuje już tylko w Karpatach.

Rys.: Rozmieszczenie niedźwiedzia w Polsce, każdy z punktów odpowiada oczku siatki o wymiarach 10X10km (<http://www.iop.krakow.pl/raporty/KE>)

Rozmieszczenie geograficzne: Od czasu ponownego zasiedlenia przez niedźwiedzia w polskiej części Karpat istnieje pięć jego stałych ostoj: Beskid Żywiecki, Tatry, Beskid Sądecki, Beskid Niski i Bieszczady, choć wędrujące zwierzęta można spotkać także w innych rejonach Karpat, a nawet daleko na niżu. Warto podkreślić, że ostoje te, z wyjątkiem Bieszczad, stanowią jedynie obrzeża dużych obszarów zasiedlonych przez niedźwiedzia, a położonych na terenie Słowacji. Istotne jest, że największa ostoja, bieszczadzka jest przedłużeniem licznej wschodniokarpackiej populacji

niedźwiedzia, Beskid Niski stanowi obszar przejściowy. Ostoje w Tatrach, Beskidzie Sądeckim i Żywieckim zaliczyć należy do zachodniokarpackiej populacji, której centrum arealu znajduje się na Słowacji.

Status gatunku: Prawo międzynarodowe: Konwencja Berneńska – Załącznik II i Rekomendacja nr 74; Konwencja Waszyngtońska – Załącznik II; Rozp. Rady (WE) 338/97 – Załącznik A; Dyrektywa Siedliskowa – Załącznik II i IV

Prawo krajowe: ochrona gatunkowa w Polsce – ochrona ścisła i ochrona strefowa – strefę ochrony okresowej wyznacza się do 500 m od gawry (1.11–31.03). Za szkody w pasiekach, pogłowie zwierząt gospodarskich oraz w uprawach rolnych przysługuje rekompensata od Skarbu Państwa

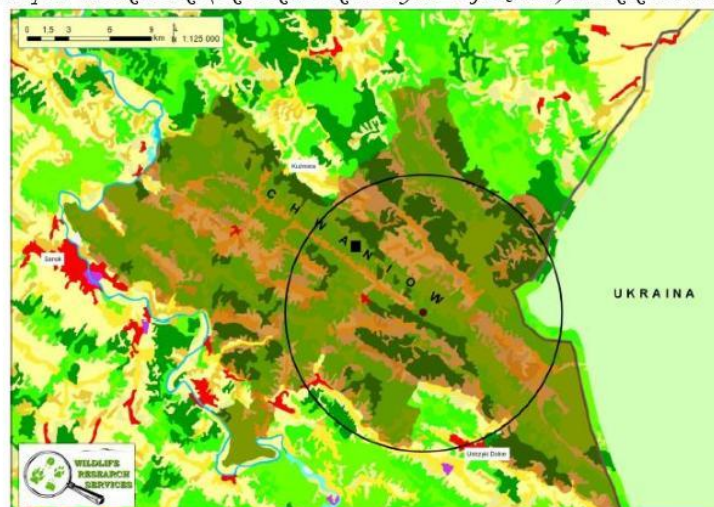
Kategorie IUCN: Polska czerwona lista – EN, Polska czerwona księga – EN, Lista dla Karpat – EN (w PL – EN)

Występowanie w obszarze: W trakcie prac terenowych na Pogórzu czterokrotnie odnotowano ślady bytowania niedźwiedzi (Fig 11). Najwcześniejszy zaobserwowany trop pochodzi z sierpnia 2012 roku. Było to przejście młodego niedźwiedzia zanotowane przez żołnierza Straży Granicznej na Karcie Tropień/Obserwacji. Trop zanotowany był pomiędzy miejscowościami Leszczyny i Sopotnik, a prowadził w stronę granicy państwa z Ukrainą. W listopadzie odnotowano trop niedźwiedzia w rezerwacie Reberce. Był to również osobnik młody.

Dwa pozostałe stwierdzenia pochodzą z marca i kwietnia, a więc z okresu, kiedy niedźwiedzie przebywają ciągle w pobliżu gawr. W marcu trop niedźwiedzia został zanotowany koło Leszczawy Dolnej (zgodnie z wywiadem przeprowadzonym z 3 mieszkańcami niedźwiedzie są tam często obserwowane), a w kwietniu między Posadą Rybotycką a Rybotyczami. Ponieważ osobniki te powinny teoretycznie (Przewodnik Metodyczny) znajdować się w promieniu do 10 km od swoich gawr, to bufor o takim promieniu zostały naniesione na mapę cyfrową (Fig 12). Z analizy przestrzennej wynika, że był to prawdopodobnie ten sam osobnik (pomiar tropów nie były dokładne ze względu na sypki śnieg), gawrujący w paśmie Chwaniowa lub Jamnej. Nie można wykluczyć, że jest to ten sam osobnik, który został zanotowany w G. Słonnych i który gawrował właśnie w paśmie Chwaniowa jednak dalej w kierunku południowo - wschodnim. Dokładne określenie miejsca gawrowania oraz liczby osobników gawrujących wymaga dalszych prac terenowych.

Lokalizacja tropów niedźwiedzi (oznaczone czerwonymi trójkątami) wraz z datami odnotowania.

Potencjalny obszar gawrowania (czarny okrąg) oraz prawdopodobne miejsce gawrowania niedźwiedzia (czarny kwadrat).

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów: wg standardowego formularza danych – gatunek nie występował w obszarze. Na podstawie zebranych informacji, powinien być dodany do SDF. Zebrane dane wskazują, że należy uznać obecność niedźwiedzia w obszarze (w części graniczącej z Górami Słonnymi) za nieprzypadkową i powtarzającą się, a obszar Ostoi Przemyskiej, stanowiąc część arealu osobniczego, jest istotny dla gatunku. W przypadku niedźwiedzia, wykorzystywanie obszaru nawet przez pojedynczego osobnika jest znaczące, ponieważ cała krajowa populacja szacowana jest na 60-95 niedźwiedzi. W konsekwencji należy nadać gatunkowi ocenę C, uznając tym samym za przedmiot ochrony w obszarze. Obszar będzie miejscem, gdzie gatunek wkracza w kontynentalny region biogeograficzny – dotychczas nie był w tym regionie podawany, więc występowanie w obszarze jest równoważne z występowaniem w regionie kontynentalnym (A). Populacja nie jest izolowana (C), siedliska gatunku są dość dobre lecz nie optymalne (B).

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: nie oceniano.

Stan zachowania w obszarze: Ze względu na wciąż zbyt skąpe dane o niedźwiedziach w obszarze, przyjęto w niniejszym planie ocenę XX. Jednak, stan ochrony według metodyki GIOŚ – nawet przy niedoskonałości obecnej wiedzy - musiałby być oceniony na U2 ze względu na liczebność populacji, chociaż nie wyraża to prawidłowo stanu ochrony gatunku. Na ocenę FV wymagane byłoby występowanie ponad 20 niedźwiedzi w obszarze, co w ogóle nie wydaje się możliwe do osiągnięcia na jego powierzchni. Stan siedliska w części obszaru wykorzystywanej przez niedźwiedzia jest natomiast właściwy (FV).

Zagrożenia: Wypadki komunikacyjne. Wysoka i wzrastająca antropopresja na terenach leśnych (intensywna i rozproszona gospodarka leśna), brak terenów ‘bezdrożnych’ i dużych terenów spokojnych – nie obejmowanych pracami leśnymi. Potencjalnie: ograniczenia łączności ekologicznej z innymi częściami populacji.

1355 Wydra *Lutra lutra*

Przedmiot ochrony obszaru. Wydra *Lutra lutra* jest ssakiem drapieżnym z rodziny łasicowatych (*Mustelidae*), ściśle związanym ze środowiskiem wodnym, przystosowanym do ziemnowodnego trybu życia. Jej tułów i ogon są wydłużone, o niewielkim grzbietowobrzusznym spłaszczeniu, głowa natomiast jest wyraźnie spłaszczona. Krótki odcinek szyjny tego zwierzęcia cechuje się bardzo mocnym umięśnieniem oraz silnym połączeniem kręgów z częścią tułowiową i czaszką. Całe ciało wydry jest gibkie, co stwarza możliwości sprawnego pływania i wykonywania skomplikowanych ruchów w wodzie oraz swobodnego poruszania się na lądzie. Występuje w Europie, Azji i północnej Afryce. W Polsce obecna na terenie całego kraju. W granicach swego rozległego zasięgu zasiedla różnorodne środowiska nadwodne: brzegi rzek, jezior i strumieni, a także wybrzeże morskie. W Europie, w drugiej połowie XX w., wydry były poważnie zagrożone z powodu zanieczyszczenia wód i degradacji środowiska naturalnego. Niezależnie od tego, że sytuacja wydry obecnie znacznie się poprawiła, w wielu krajach (m.in. w Danii, Holandii, Belgii, Szwajcarii) gatunek ten wciąż występuje bardzo nielicznie i jest zagrożony wyginięciem. Polska należy do krajów, w których populacja wydry jest niezagrożona (Romanowski 2006).

Obecność gatunku jest widoczna po pozostawianych śladach: tropach, odchodach pozostawianych na eksponowanych kamieniach, śladach żerowania (charakterystyczne pozostałości ryb lub małży).

Wydra.

W Unii Europejskiej wydry są otoczone szczególną ochroną (Dyrektywa Siedliskowa Rady 92/43/EWG, załączniki II i IV). Gatunek ujęty również w: Konwencja Berneńska – Załącznik II, Konwencja Waszyngtońska – Załącznik I, Rozp. Rady (WE) 338/97 – Załącznik A. W Polsce objęty ochroną gatunkową – ochrona częściowa.

Występowanie w obszarze: Do oceny stanu populacji wydry na obszarze N2000 Ostoja Przemyska zastosowano metodę OVC (one-visit census) - jednorazowa kontrola. Jest ona uznana i zalecana do oceny stanu populacji wydry (Romanowski J., Orłowska L., Zajac T 2011). Metoda ta nie

dostarcza szczegółowych informacji o wielkości populacji wydr na badanym terenie, stosowana jednak długoterminowo w sposób powtarzalny obrazuje trendy liczebności i rozmieszczenia populacji, a więc parametry najistotniejsze z punktu widzenia stanu zachowania gatunku. Metoda polega na wstępnym wytypowaniu sieci pokrywających obszar potencjalnych punktów monitoringowych na potokach, a następnie na sprawdzeniu śladów obecności wydr w tych miejscach: na początku grudnia kontroluje się jeden brzeg ciek (lub brzeg zbiornika) do odległości 300 m w górę i 300 m w dół od punktu, przerywając z chwilą znalezienia śladów obecności wydry. Na wąskich ciekach przeciwny brzeg jest dokładnie obserwowany, natomiast na szerszych rzekach obserwacja drugiego brzegu jest pobieżna i prowadzona przez lornetkę, głównie w poszukiwaniu tropów. Dla każdego punktu stwierdzana jest obecność (1) lub brak (0) śladów (tropów lub innych śladów) wydry.

Zastosowanie tej metody w obszarze przyniosło potwierdzenie obecności wydry w 32 z 44 punktów (73% „wysycenia” potencjalnych siedlisk), co znaczy, że gatunek jest pospolity w obszarze. Rzeczywisty procent nasycenia potencjalnych biotopów jest zapewne jeszcze większy (metoda nie zawsze wykrywa obecność wydry, dodatkowo badania przeprowadzono w niesprzyjających warunkach atmosferycznych). Oznacza to, że gatunek występuje w obszarze pospolicie. Podobne wyniki uzyskiwano w Bieszczadach, gdzie potwierdzono występowanie wydry na praktycznie wszystkich większych ciekach (Pagacz i Witczuk 2010).

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych ocena ogólna – B, co jest jednak przesadzone i powinno być zredukowane do C. Mimo dobrego stanu populacji wydry, jest to tylko jeden z wielu obszarów z tym gatunkiem. Zastosowana metoda nie daje bezwzględnej oceny liczebności wydry w obszarze, nie można więc porównać jej z populacją w kraju ani w regionie biogeograficznym, lecz biorąc pod uwagę rozmieszczenie gatunku, w obszarze znajduje się na pewno <2% tej populacji (C). Siedliska są w dość dobrym stanie (B), a populacja nie jest izolowana (C).

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: FV

Stan ochrony w obszarze: FV. Mimo braku metodyki oceny stanu ochrony, stan populacji i wysycenie potencjalnych biotopów świadczy o sprzyjających warunkach bytowania gatunku.

Ponieważ w ramach prac nad występowaniem ryb i tak wykonywano elektropłowy ryb, które są z założenia nieselektywne, wykorzystano tę okazję, by scharakteryzować potencjalny element siedliska wydry jakim jest baza żerowa – rybność cieków (biomasa ryb). Uzyskano następujące wyniki (dane z jednego elektropłowy):

- Turnica: N 49° 38,725' ; E 022° 40,575': 1117g = 7,45g/mb rzeki,
- Jamninka: N 49° 38,128' ; E 022° 33,922': 887g = 3,55g/mb rzeki,
- Wiar: N 49° 38,561' ; E 022° 43,325': 3592g = 17,96g/mb rzeki,
- Cisowa/górna Olszanka pow. progów: N 49° 42,560' ; E 022° 38,517': 552g = 2,76g/mb rzeki,
- Olszanka 100m poniżej jazu: N 49° 43,448' ; E 022° 39,509': 1229g = 12,29g/mb rzeki,
- Olszanka dolny bieg: N 49° 45,128' ; E 022° 37,810': 382g = 2,55g/mb rzeki,
- Wiar przed granicą Ukrainą (poza Ostoja) N 49° 39,389' , E 022° 46,668': 6151=40g/mb rzeki.

Wyniki te mogą być cenne do porównania w przyszłości, obecnie skąpa jest potencjalna baza porównawcza, zwłaszcza z cieków podgórskich. Jednak, zakres wartości – z wyjątkiem Olszanki - nie odbiega od przedziałów interpretowanych w nielicznych na razie badaniach tego typu, co prawda prowadzonych w zupełnie innych warunkach ekologicznych (np. Bożęcka, Buras i Gasiński 2002), jako dobry poziom biomasy. Wyniki z Olszanki wskazują, jak rybność cieku jest regulowana przez jego odcięcie od innych wód zabudową progową.

Zagrożenia: Zagrożeniem dla wydry występującej na obszarze Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012 jest gęsta sieć komunikacyjna biegnąca wzdłuż dolin rzek i potoków, przecinając w ten sposób miejsca i siedliska zajmowane przez wydrę. Stwarza to zagrożenie wypadkami komunikacyjnymi. Potwierdzać to może przeprowadzona rozmowa z naocznym świadkiem potrącenia przez samochód wydry w sierpniu 2012 roku na wysokości brodu na rzece Wiar w miejscowości Posada Rybotycka. Wpływ na populację może mieć też zaśmiecanie potoków (np. potok w miejscowości Zalesie) oraz wszelkie czynniki ograniczające rybność cieków (bazę żerową wydry), np. ich regulacje i konserwacje.

1361 Ryś *Lynx lynx*

Przedmiot ochrony obszaru. Ryś euroazjatycki jest największym z europejskich kotowatych. Ciało: długość dorosłego osobnika może dochodzić do 150 cm, w tym ok. 20 cm przypada na krótki ogon. Masa ciała: u dorosłego osobnika od 12 do 35 kg, Średnio ok. 20 kg; 260–360 g w chwili narodzenia. Ryś jest zwierzęciem zamieszkującym duże kompleksy leśne i prowadzi bardzo skryty tryb życia. Zwierzę o aktywności nocnej, w ciągu dnia odpoczywa i śpi. W Polsce występuje około 200 rysi z czego około połowa w Karpatach.

Rozmieszczenie rysia w Polsce, każdy z punktów odpowiada oczekowi siatki o wymiarach 10X10km (<http://www.iop.krakow.pl/raporty/KE>)

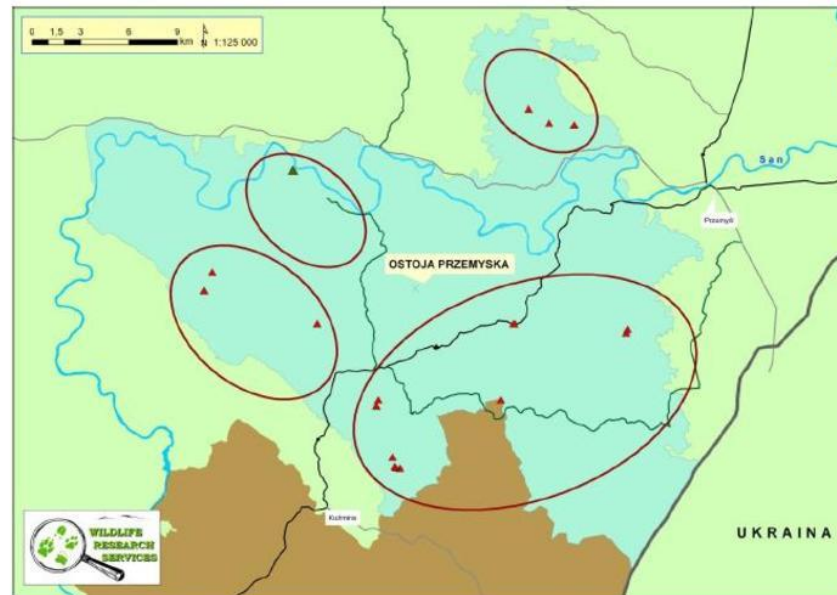
Liczebność i rozmieszczenie: Zasięg rozciąga się od Europy Środkowej i Skandynawii, przez Turcję, Irak, Iran, Rosję i Mongolię, aż do Mandżurii. Po całkowitym wytępieniu został ponownie reintrodukowany do Szwajcarii, Francji, Czech, Włoch, Niemiec i Słowenii. W Polsce ryś występuje w dwóch izolowanych regionach: w północno-wschodniej (populacja nizinna) i południowo-wschodniej (populacja karpacka) części kraju. Populacja nizinna występuje w Puszczy Białowieskiej, Knyszyńskiej, Augustowskiej, Piskiej, Rominckiej, Boreckiej i lasach Napiwodzko-Ramuckich. Od 1993 r. niewielka reintrodukowana populacja występuje w Puszczy Kampinoskiej i lasach Gostynińsko-Włocławskich. Populacja karpacka zajmuje Pogórze Przemyskie, Bieszczady, Beskid Niski, Beskid Sądecki, Gorce, Tatry, Pieniny i Beskid Żywiecki. Na terytorium Polski bytuje około 200 rysi, przy czym

największa zwarta populacja licząca około 100 osobników występuje w Karpatach. Rejon północno-wschodniej Polski zasiedla około 65 rysi, a grupa tych kotów reintrodukowana w Puszczy Kampinoskiej liczy około 25 sztuk. Całkowitą liczebność rysi bytujących w Polsce uzupełnia nieliczna grupa (kilka osobników) z terenu Roztocza.

Status gatunku: Prawo międzynarodowe: Konwencja Berneńska – Załącznik III, Konwencja Waszyngtońska – Załącznik II, Rozp. Rady (WE) 338/97 – Załącznik A. Dyrektywa Siedliskowa – Załącznik II i IV. Prawo krajowe: ochrona gatunkowa w Polsce – ochrona ścisła.

Kategorie IUCN: Czerwona lista IUCN (2002) – NT, Polska czerwona lista – NT, Polska czerwona księga – NT, Lista dla Karpat – EN (w PL – EN). Ocena IUCN: świat – nieumieszczony na liście; Polska – gatunek niższego ryzyka, ale bliski zagrożenia (near threatened).

Występowanie w obszarze: W trakcie tropień jednoczesnych zostały zanotowane tropy rysi, które dzięki analizie przestrzennej zostały zidentyfikowane, jako ślady 4 różnych osobników. Tropy zanotowane w rejonie Dubiecka należały do samicy z 2 młodymi. Rysica poruszała się wzdłuż drogi utwardzonej Iskań - Wybrzeże, co pozwoliło na podążanie za śladem na odcinku ponad 500 metrów. Wydaje się, że osobniki te patrolowały również zalewową Sanu z wysokości skarpy, na której położona jest droga gminna. Jak wynika z wywiadu z jednym z mieszkańców, rysie są tam widywane często, również z młodymi.

Lokalizacje rysia ustalone w wyniku tropień (czerwone trójkąty). Pętle łączą miejsca obserwacji tropów pozostawionych prawdopodobnie przez te same osobniki.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych – ocena ogólna C, co powinno być podwyższone do B, ponieważ wykorzystująca obszar populacja to ok. 2% populacji krajowej (szacowanej na 190-200 osobników) i ok. 4% populacji kontynentalnego regionu biogeograficznego w Polsce (szacowanej na 90-100 osobników). Siedliska gatunku są dość dobre i dobrze zachowane (B), populacja nie jest izolowana (C).

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U2↓ (Ocena ogólna: Stan zły ze względu na złe perspektywy zachowania, populacja rysia zasiedlająca obszar Polski charakteryzuje się niewielką liczebnością i ograniczonym zasięgiem występowania. Dodatkowo rozwój infrastruktury drogowej i intensyfikacja transportu, prowadzi do dalszej fragmentacji siedliska gatunku i blokowania korytarzy migracji tych zwierząt, a co za tym idzie izolację poszczególnych populacji. Sytuację pogarsza niska dostępność sarny – podstawowego pokarmu rysia – w obrębie dużych kompleksów).

Stan zachowania w obszarze: XX. Siedlisko rysia, poza zbyt gęstą siecią dróg, wydaje się być w stanie właściwym FV. Jednak, po jednorocznych badaniach trudno jest podać górną granicę oszacowania populacji. Gdyby populacja była rzeczywiście ograniczona do 4 stwierdzonych osobników (a tylko 1 się rozmnażał), zagęszczenia rysia musiałyby być uznane za niskie i populacja oceniona jako U2.

Zagrożenia: Potencjalnie wypadki komunikacyjne. Istotnym zagrożeniem będzie planowana rozbudowa drogi Makowa – Jureczkowa, w przypadku realizacji planów jej poszerzenia, co musiałoby doprowadzić do wzrostu natężenia ruchu. Jeśli zostanie poszerzona, to stanie się drogą pierwszego wyboru łączącą Przemysł z przejściem granicznym w Krościenku i dalej w Bieszczady. Można spodziewać się wzrostu liczby pojazdów do powyżej tysiąca dziennie, podobnie jak stało to się na drodze Krościenko – Ustrzyki Dolne. Obecnie jest to wartość około 100 – 200 pojazdów na dobę. Droga ta przebiega z kierunku północnego na południe przez środek obszaru gdzie bytują wszystkie gatunki dużych drapieżników.

1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*

Przedmiot ochrony obszaru. Traszka grzebieniasta jest największą krajową traszką, osiągającą 15 cm długości. Powierzchnia ciała pokryta jest licznymi brodawkami nadającymi jej chropowaty wygląd, a charakterystyczną cechą godujących samców jest wykształcenie wyraźnego, nieregularnie wcinanego fałdu grzbietowego, biegnącego od głowy do końca ogona, z wyraźną przerwą u jego nasady. W porównaniu do innych traszek preferuje jako miejsca rozrodu zbiorniki zdecydowanie większe i głębsze niż pozostałe gatunki traszek, preferuje również zbiorniki o dobrze rozwiniętej roślinności wodnej. Dorosłe osobniki często pozostają w zbiornikach na długo po zakończeniu lęgów. Występuje na obszarze całego kraju wspólnie z innymi gatunkami traszek, na pogórzu głównie traszką górską i karpacką, jest jednak od niej zazwyczaj mniej liczna.

Traszka grzebieniasta jest gatunkiem nizinnym, występującym zasadniczo do wysokości 700 m n.p.m., przy czym na większych wysokościach jest bardzo nieliczna. Dodatkowo ważnym czynnikiem ograniczającym zasięg gatunku są preferencje w stosunku do zbiorników, w których przebiega rozród. Takie stosunkowo duże, głębokie i wieloletnie zbiorniki są bardzo nieliczne na obszarach górskich, w tym również na obszarze Pogórza Przemyskiego. Jednak, z tego obszaru była wcześniej podawana, m.in. z okolic Kałwarii Pałacowskiej (Świerad 1988 w: Głowaciński i Rafiński 2003) a także z terenu miasta Przemyśl (Piórkowska 1977 w: Juszczak 1987). Była również notowana w sąsiedztwie: na terenie całych Bieszczadów (Głowaciński i Rafiński, 2003), a Połczyńska-Konior w 2008 r. w ramach prac WZS stwierdziła jej dość liczne (zaskakująco: liczniejsze niż traszki karpackiej) występowanie w Górach Słonnych.

W ramach prac terenowych nie stwierdzono traszki grzebieniastej w żadnym z badanych kwadratów próbnych, wykryto natomiast larwy tego gatunku podczas kontroli uzupełniających w stawach zlokalizowanych w zachodniej części zbiornika, w pobliżu miejscowości Łomna. Należy jednak podkreślić, że stosowana metodyka jest optymalna w przypadku monitoringu gatunków typowo górskich, np. traszki karpackiej i kumaka górskiego, natomiast znacznie gorzej sprawdza się w przypadku traszki grzebieniastej. Można tym samym przyjąć, że traszka grzebieniasta występuje na obszarze Ostoi Przemyskiej, jednak jej rozmieszczenie jest nierównomierne, a określenie dokładnego jej zasięgu wymagałoby przeprowadzenia dodatkowych badań skupionych głównie na większych, trwałych zbiornikach.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych – C. Nie ma przesłanek do zmiany tej oceny. Populacja nie jest możliwa do oceny, jednak z pewnością stanowi <2% populacji regionu kontynentalnego w Polsce (C). Siedliska gatunku nie są optymalne, ale te które są, zachowały się w dobrym stanie (B). Populacja nie jest izolowana (C). Obszar jest ważny dla zachowania granicy zasięgu występowania gatunku w regionie kontynentalnym, dlatego mimo niewielkiej liczebności słusznie traszka jest przedmiotem ochrony w obszarze.

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1 (trend nieznany, stan niezadowolający z uwagi na stan siedliska i perspektywy zachowania, niezmiernie ważne jest zapobieganie melioracjom i regulacjom rzek, które przyspieszają zanikanie już istniejących zbiorników i uniemożliwiają tworzenie się nowych np. starorzeczy).

Stan zachowania w obszarze: XX

Zagrożenia: Potencjalnie niszczenie stanowisk rozrodczych (odwadnianie terenu, zasypywanie lub zanieczyszczanie niewielkich zbiorników wodnych); zarybianie stawków lub przekształcanie ich dna i brzegów tak, że stają się nieoptymalne dla traszek.

1193 Kumak górski *Bombina variegata*

Przedmiot ochrony obszaru. Kumak górski jest niewielkim płazem bezogonowym o długości ciała do 6 cm, z wyglądu przypominający nieco ropuchy, jednak znacznie od nich mniejszy. Cechą charakterystyczną kumaków jest również silnie kontrastowe ubarwienie brzusznej strony ciała, które zwierze w momencie zaniepokojenia pokazuje poprzez uniesienie kończyn do góry i wygięcie grzbietu. Pora godowa tego gatunku jest silnie uzależniona od warunków pogodowych, a czynnikiem wyzwalającym składanie jaj jest każdorazowy silniejszy opad deszczu, a okres godów sięga od kwietnia do sierpnia. Rozwój kijanek do metamorfozy trwa zazwyczaj 2-2,5 miesiąca a głównym okresem przeobrażania się kijanek na pogórzu jest sierpień, jednak w sprzyjających warunkach kijanki mogą zimować i przeobrażać się w kolejnym roku. Kumaki górskie wybierają na miejsca rozrodu wszelkie dostępne zbiorniki wody, począwszy od oczek wodnych i rozlewisk górskich strumieni, a kończąc na najmniejszych nawet kałużach i koleinach na drogach gruntowych. Żywi się bezkręgowcami, w tym w dużej mierze lądowymi, gdyż niewielkie, nietrwałe zbiorniki na obszarach górskich mają zazwyczaj słabo rozwiniętą faunę wodną. Zbiorniki, w których spędza okres rozrodu, opuszcza we wrześniu lub na początku października i zimuje na lądzie, we wszelkich dogodnych kryjówkach.

Gatunek jest w Polsce związany prawie wyłącznie z Karpatami i ich pogórzem. W wielu rejonach występuje masowo, w Beskidzie Niskim i Bieszczadach osiąga największą liczebność i jest dominującym gatunkiem wśród płazów. Północna granica zasięgu tego gatunku przebiega w pobliżu Przemyśla, gdzie stwierdzono wstępowanie hybrydyzacji kumaków górskich z kumakami nizinnymi. Również w trakcie prac terenowych, w zbiorniku 01_OP01 znaleziono jednego osobnika o cechach diagnostycznych zarówno kumaka nizinnego jak i górskiego, być może będącego hybrydem. Osobników o cechach wyłącznie kumaka nizinnego nie stwierdzono.

Na badanym obszarze kumak górski był najczęściej stwierdzanym gatunkiem płaza, obecność dorosłych osobników zanotowano w 88% wykrytych zbiorników, a rozród (obecność skrzeku lub larw) w 73% spośród nich (61% ogólnej liczby zbiorników). Rozród kumaków stwierdzano w każdym kwadracie w którym wykryto obecność odpowiednich zbiorników. Obecność i rozród kumaka górskiego stwierdzono też w większości spośród zbiorników skontrolowanych poza powierzchniami badawczymi. Jednocześnie informacje ustne uzyskane od innych osób prowadzących w tym terenie badania przyrodnicze wskazują, że gatunek ten jest na całym jego obszarze powszechny i regularnie stwierdzany. Spośród badanych zbiorników kumaki górskie najczęściej zasiedlały wypełnione wodą koleiny na nieutwardzonych drogach, najczęściej powstałe w wyniku prac ciężkiego sprzętu leśnego. Zazwyczaj koleiny te powstały jeszcze przed okresem lęgów, jednak stwierdzono również powstawanie nowych kolein pomiędzy kontrolami, w szczególności na użytkowanych drogach i placach manewrowych.

Jednocześnie niemożliwe jest określenie nawet przybliżonej liczebności gatunku na badanym obszarze, gdyż poza bardzo nielicznymi występującymi stałymi zbiornikami, przystępuje on do rozrodu w praktycznie każdym, nawet najmniejszym zbiorniku stojącej wody. Ponadto poszczególne osobniki przystępują do rozrodu kilkakrotnie, często w różnych zbiornikach, co dodatkowo utrudnia szacunki.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych – ocena ogólna B. Ocena ta wydaje się przesadna i powinna być zredukowana do C. Populacja nie jest możliwa do oceny, jednak najprawdopodobniej stanowi <2% populacji regionu kontynentalnego w Polsce (C). Siedliska gatunku zachowały się w dobrym stanie (B). Populacja nie jest izolowana (C).

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: nieznany (Gatunek związany prawie wyłącznie z Karpatami i ich Pogórzem - część Pogórza Karpackiego i tereny przyległe, regionie przebiega granica zasięgu tego gatunku, który zazwyczaj nie występuje poniżej 300 m n.p.m.)

Stan zachowania w obszarze: XX, ponieważ metoda monitoringu płazów przyjęta w Państwowym Monitoringu Środowiska oparta jest na trendach wskaźników i ocena jest możliwa dopiero po drugiej obserwacji. Jednak biorąc pod uwagę pospolitość gatunku w obszarze i brak aktualnych zagrożeń, stan ochrony gatunku w obszarze wydaje się właściwy.

Zagrożenia: Potencjalnie: regulacja rzek i potoków, ujmująca ich koryta w kamienne kanały; utwardzanie, asfaltowanie lokalnych dróg. Gatunek zależny od nietrwałych drobnych zbiorników, w tym kałuż i kolein na drogach, zagrożeniem byłyby suche warunki pogodowe oraz każde zaburzenie procesów dynamicznego powstawania takich zbiorniczków. Niekiedy uważa się, że jednym z zagrożeń dla gatunku jest gospodarka leśna, w szczególności wykorzystanie ciężkiego sprzętu w pracach leśnych. Ruch kołowy może prowadzić do zabijania dorosłych osobników gromadzących się w kałużach i koleinach. Jednocześnie zdecydowana większość skontrolowanych zbiorników w których stwierdzono rozród powstała właśnie w wyniku prac przy pozyskaniu drewna, zatem gospodarka leśna, przyczyniając się do powstawania nowych miejsc rozrodu może być dla kumaków i traszek gatunków korzystnym czynnikiem.

2001 Traszka karpacka *Triturus montandoni*

Przedmiot ochrony obszaru. Traszka karpacka ogólnym pokrojem ciała i wielkością przypomina traszkę zwyczajną, jednak odróżnia się od niej szeregiem cech, wśród których charakterystyczna jest powierzchnia grzbietowa, która jest silnie spłaszczona z biegnącymi wzdłuż krawędzi fałdami gruczołowymi nadającymi ciału w przekroju kształt „tarczy herbowej”, oraz występująca u samców w okresie godowym spłaszczona bocznie nić. Traszka ta przystępuje do lęgów w różnego rodzaju wodach stojących lub wolno płynących, a na pogórzu również w okresowo wysychających stawkach, rozlewiskach wody deszczowej na łąkach, rowach przydrożnych a nawet płytkich kałużach. Pierwsze godujące osobniki pojawiają się na pogórzu już w drugiej połowie marca, a czynnikiem wyzwalającym składanie jaj jest rosnąca temperatura wody. Czasami składanie jaj rozpoczyna się już w kwietniu, jednak głównym okresem jest maj i czerwiec. Rozwój jaja od chwili zapłodnienia do opuszczenia osłonek jajowych trwa ok. 30 dni, a całkowity rozwój larw trwa ok. 3 miesięcy. Przeobrażenie następuje od połowy lipca do końca września, przy czym w wyżej położonych rejonach larwy mogą zimować. Po zakończeniu godów, na pogórzu z końcem czerwca a w górach z końcem lipca, dorosłe traszki opuszczają zbiorniki i przechodzą do lądowej fazy życia. Są aktywne głównie nocą, w podczas opadów- deszczu również w ciągu dnia, a ich pokarmem są głównie dżdżownice, gąsienice, małe ślimaki i stawonogi. Preferują lasy wilgotne, o dobrze wykształconej ściółce i często przebywają w pobliżu źródeł i zbiorników wód powierzchniowych. W niższych położeniach tworzy mieszańce z traszką zwyczajną.

Samica traszki karpackiej w nietrwałym zbiorniku – koleinie na drodze gruntowej. Fot. Michał Śmielak

Traszka karpacka jest subendemitem karpackim, którego zasięg ogranicza się prawie wyłącznie do zachodnich i wschodnich Karpat. Występuje od wysokości 200-300 aż do wysokości 1500-1600 m n.p.m. W Polsce występuje na obszarze Karpat i jest gatunkiem stosunkowo liczny, szczególnie we wschodniej ich części, jednak w odróżnieniu od kumaka górskiego rzadko występującym masowo. Na południe od badanego obszaru,

tj. w Górach Słonnych i Bieszczadach jest znana z wielu stanowisk i w całym regionie jest płazem pospolitym. Północna granica zasięgu przebiega, podobnie jak u kumaka górskiego, w pobliżu linii Sanu pod Przemysłem. Z tego względu obszar Pogórza Przemyskiego jest prawdopodobnie w dużej części suboptymalnym siedliskiem dla tego gatunku. Obecność lub rozród traszki karpackiej stwierdzono jedynie w 17% skontrolowanych zbiorników, co jest wskaźnikiem ponad dwukrotnie niższym niż średni udział zbiorników w których stwierdzono traszki wśród obiektów badanych w trakcie monitoringu gatunku w ramach Państwowego Monitoringu Przyrody, jak również wielokrotnie niższym niż wyniki dla Ostoi Gorczańskiej (89%) czy Bieszczadów (75%), natomiast zbliżony dla wyników z Ostoi Magurskiej (14%). Takie wyniki mogą również wynikać z faktu, że traszki karpackie wybierają jako miejsca lęgowe zbiorniki nieco głębsze i większe niż kumaki, w tym zbiorniki trwałe. Tymczasem ten typ zbiorników był niewystarczająco reprezentowany w badaniach terenowych na obszarze Pogórza Przemyskiego, stanowiąc mniej niż 10% skontrolowanych zbiorników, podczas gdy w ogólnopolskich badaniach monitoringowych gatunku jako trwałe oznaczono 123 na 309 skontrolowanych zbiorników, czyli ponad 1/3.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych – B. Ocena ta wydaje się przesadzona i powinna być zredukowana do C: Populacja nie jest możliwa do oceny, jednak najprawdopodobniej stanowi <2% populacji regionu kontynentalnego w Polsce (C). Siedliska gatunku nie są optymalne, ale te które są, zachowały się w dobrym stanie (B). Populacja nie jest izolowana (C). Ze względu na deficyt trwalszych zbiorników wodnych obszar jest dla tego gatunku tylko suboptymalny, mimo to występowanie gatunku ma charakter stały i nieprzypadkowy, nie odbiegający in minus od występowania w pasmach Karpat i innych regionach Pogórza, nie może więc być ocenione jako D.

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: nieznany (W regionie przebiega granica za sięga tego gatunku, który zazwyczaj nie występuje poniżej 350 m n.p.m.).

Stan zachowania w obszarze: XX, ponieważ metoda monitoringu płazów przyjęta w Państwowym Monitoringu Środowiska oparta jest na trendach wskaźników i ocena jest możliwa dopiero po drugiej obserwacji. Jednak biorąc pod uwagę deficyt trwałych zbiorników, obszar wydaje się suboptymalny dla gatunku.

Zagrożenia: Potencjalnie: regulacja rzek i potoków, ujmująca ich koryta w kamienne kanały; odwadnianie młak, utwardzanie, asfaltowanie lokalnych dróg. Potencjalnie niszczenie stanowisk rozrodczych (odwadnianie terenu, zasypywanie lub zanieczyszczanie niewielkich zbiorników wodnych); zarybianie stawków lub przekształcanie ich dna i brzegów tak, że stają się nieoptymalne dla traszek. Gatunek częściowo zależny od nietrwałych drobnych zbiorników, w tym kałuż i kolein na drogach, zagrożeniem byłyby suche warunki pogodowe oraz każde zaburzenie procesów dynamicznego powstawania takich zbiorniczek. Niekiedy uważa się, że jednym z zagrożeń dla gatunku jest gospodarka leśna, w szczególności wykorzystanie ciężkiego sprzętu w pracach leśnych. Ruch kołowy może prowadzić do zabijania dorosłych osobników gromadzących się w kałużach i koleinach. Jednocześnie zdecydowana większość skontrolowanych zbiorników w których stwierdzono rozród powstała właśnie w wyniku prac przy pozyskaniu drewna, zatem gospodarka leśna, przyczyniając się do powstawania nowych miejsc rozrodu może być dla kumaków i traszek gatunków korzystnym czynnikiem.

1096 Minóg strumieniowy *Lampetra planeri*

Przedmiot ochrony obszaru. Minóg strumieniowy *Lampetra planeri* zarówno dorosły, jak i jego forma larwalna, ma wydłużony, robakowaty kształt ciała. Otwór gębowy dorosłych minogów zaopatrzony jest w przyssawki. Larwy natomiast mają przyssawkę niewykształconą, a oczy ukryte pod skórą. Długość przeobrażonych osobników wynosi od 12 do 18 cm. Larwy żyją zagrzebane w podłożu, w odcinkach cieków o piaszczystym dnie z dużą ilością osadów organicznych. Po 3–6 latach przechodzą metamorfozę, która kończy się przed tarłem. Tarło trwa od końca kwietnia do połowy maja w żwirowych odcinkach z szybko płynącą wodą. Osobniki dorosłe nie pobierają pokarmu i w ciągu 2 – 3 tygodni po tarle wszystkie osobniki giną. Larwy żywią się detrytusem, szczątkami roślin oraz glonami. Typowym miejscem występowania minoga strumieniowego jest górny bieg wyżynnych i podgórskich potoków (do wysokości 300 m n.p.m.). Spotykany jest także w nizinnych strumieniach z silnym prądem i żwirowato-piaszczystym dnem. Wymaga wody dobrze natlenionej i czystej. Minóg strumieniowy jest gatunkiem podejmującym wędrówki w bardzo ograniczonym zakresie i to tylko w związku z tarłem. W Polsce minóg strumieniowy jest jeszcze względnie często spotykany. W dorzeczu Wisły mało liczny. W karpackich dopływach spotykany jest sporadycznie. W dorzeczu Sanu występuje m.in. w potokach: Stupnica oraz w Wiarze.

W obszarze nie było wcześniejszych danych o konkretnych stanowiskach gatunku, a tylko ogólna informacja o jego występowaniu w ciekach. Również od użytkownika rybackiego – PZW – nie uzyskano informacji o stanowiskach gatunku. Dla rozeznania występowania, wykonano w obszarze 7 prób polegających na elektropołowach na wybranych odcinkach cieków, a także 1 połów w Wiarze poza obecnymi granicami obszaru. Tą metodą udokumentowano występowanie gatunku w Wiarze (na 1 z 8 zbadanych stanowisk), choć może występować także w innych potokach.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych – C, co wydaje się adekwatne. Zastosowana metoda nie dostarcza danych o liczebności w obszarze, nie ma więc możliwości porównania jej z populacją krajową, ani w regionie biogeograficznym. Biorąc jednak pod uwagę rozmieszczenie gatunku w Polsce, populacja w obszarze to na pewno <2% populacji krajowej i bioregionalnej (C). Siedliska gatunku są zachowane w przeciętnym stanie (B). Populacja nie jest izolowana (C)

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1

Stan zachowania w obszarze: U1

Zagrożenia: Potencjalnie zanieczyszczenie wody, niszczenie siedlisk poprzez wydobycie kruszywa z koryta rzeki, zabudowa progowa, regulacje i „utrzymywanie” rzek.

1130 Boleń *Aspius aspius*

Gatunek podawany z obszaru ale nie będący przedmiotem ochrony i nie proponowany jako przedmiot ochrony. Jest jedynym krajowym przedstawicielem tej grupy wśród ryb karpowatych. Jego ciało jest wydłużone i bocznie spłaszczone. Otwór gębowy bolenia jest duży. Ubarwienie grzbietu stalowoszare, boki nieco jaśniejsze, a brzuch srebrzystobiały. Płetwy piersiowe i brzuszne szare, z czerwonym odcieniem. Dorosłe bolenie zjadają głównie mniejsze gatunki ryb. W ich pokarmie spotyka się także żaby, małe ssaki, a także owady i inne bezkręgowce. Boleń należy do najszybciej rosnących ryb karpowatych. Zwykle osiąga długość 60 - 80 cm i masę do 8 kg. Wiosną obserwowane są wędrówki tarłowe bolenia. Jaja składane są w kamienistych i żwirowych miejscach o silnym prądzie wody. Jesienią bolenie odbywają masowe wędrówki do miejsc zimowania. Boleń w Polsce stwierdzany jest we wszystkich dużych rzekach w dorzeczu Odry i Wisły.

W obszarze prawdopodobnie był dawniej obserwowany w rzece Wiar, lecz nie wiadomo, czy z granic obszaru. Nie było wcześniejszych danych o konkretnych stanowiskach gatunku, a tylko ogólna informacja o jego występowaniu w ciekach. Kukuła (inf. npbl. z 2014 r. wątpi w występowanie gatunku w obszarze, uważając że informacja o nim jest pomyłką polegającą na uwzględnieniu występowania w Sanie, w rzeczywistości wydzielonym z obszaru. Również od użytkownika rybackiego – PZW – nie uzyskano informacji o stanowiskach gatunku. Dla rozeznania występowania, wykonano w obszarze 7 prób polegających na elektropołowach na wybranych odcinkach cieków, a także 1 połów w Wiarze poza obecnymi granicami obszaru. Tą metodą nie udało się odłowić gatunku, co nie wyklucza występowania, świadczy jednak, że jeśli jest obecny, to nielicznie. W Ostoji Przemyskiej nie ma jednak dla niego dogodnych siedlisk; dobrym siedliskiem jest San, który jednak jest wydzielony w odrębną ostoję. Dlatego nie ma podstaw, by występowanie w obszarze – nawet jeśli w ogóle ma miejsce - uznać za znaczące i zmienić w SDF ocenę z D na wyższą. Gatunek nie jest więc przedmiotem ochrony w obszarze i nie będzie przedmiotem dalszych rozważań.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych: – D (nieznacząca populacja). Nie ma przesłanek do zmiany tej oceny.

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: FV

1134 Różanka *Rhodeus sericeus amarus*

Gatunek podawany z obszaru ale nie będący przedmiotem ochrony i nie proponowany jako przedmiot ochrony. Niewielka ryba; dorosłe osobniki osiągają najwyżej 9 cm długości. Ciało różanki jest silnie bocznie spłaszczone. Linia boczna jest niepełna - kanał linii bocznej przechodzi tylko przez 5 do 6 łusek. Na bokach ciała widoczna jest zielononiebieska smuga z metalicznym połyskiem. W czasie tarła płetwa grzbietowa i odbytowa są czerwone z czarną obwódką. U samic pojawia się pokładełko. Występowanie różanki związane jest z obecnością dużych małży – szczeżui i skójek. Wyjątkowa rola małży w biologii różanki wynika z tego, że jest ona gatunkiem ostrakofilnym, wykorzystującym małże jako miejsce rozwoju jaj i larw. Tarło różanki odbywa się od kwietnia do lipca. U samic brodawka moczopłciowa wydłuża się w pokładełko, przez które jaja zostają wprowadzone do jamy skrzelowej małża. Zapłodnienie i rozwój jaj odbywa się w jamie skrzelowej małży. Różanki odżywiają się glonami i drobnymi bezkręgowcami. Różanka uznawana jest za jeden z najbardziej wyspecjalizowanych gatunków o wąskim zakresie tolerancji na zmiany siedliska. Najbardziej zagrożone są populacje w ciekach mniejszych.

W obszarze nie było wcześniejszych danych o konkretnych stanowiskach gatunku, a tylko ogólna informacja o jego występowaniu w ciekach. Kukula (2008) w ocenie reprezentatywności ujęcia ryb w sieci Natura 2000 w woj. podkarpackim wskazał stanowisko różanki w Wiarze, wypadające poniżej obszaru. Również od użytkownika rybackiego – PZW – nie uzyskano informacji o stanowiskach gatunku. Dla rozeznania występowania, wykonano w obszarze 7 prób polegających na elektropołowach na wybranych odcinkach cieków, a także 1 połów w Wiarze poza obecnymi granicami obszaru. Tą metodą nie udało się odłowić różanki w obszarze, choć stwierdzono ją na zbadanym dodatkowo w Wiarze poniżej obszaru. Nie ma jednak aktualnie podstaw, by występowanie w obszarze uznać za znaczące i zmienić w SDF ocenę z D na wyższą. Gatunek nie jest więc przedmiotem ochrony w obszarze i nie będzie przedmiotem dalszych rozważań.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych – D (nieznacząca populacja). Nie ma przesłanek do zmiany tej oceny.

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: FV

1146 Koza złotawa *Sabanejewia aurata*

Gatunek podawany z obszaru ale nie będący przedmiotem ochrony i nie proponowany jako przedmiot ochrony. Koza złotawa jest małą rybą związaną z dnem cieków wodnych. Maksymalna długość ciała tego gatunku dochodzi do ok. 10 cm. Ciało kozy jest wydłużone i bocznie spłaszczone. Otwór gębowy jest mały, otoczony 3 parami wąsików. Dwie pierwsze pary wyrastają z wargi górnej, trzecia, najdłuższa, z kącików ust. Pod okiem znajduje się silny kołec z dwoma ostrymi wierzchołkami. Za płetwą grzbietową po obu stronach występuje kil skórny, szczególnie wyraźny w części grzbietowej. Ubarwienie ciała kozy złotawej jest jasnożółte, z licznymi dużymi brązowymi plamami na grzbiecie i bokach. Charakterystyczne dla tego gatunku są dwie czarne plamki przy nasadzie płetwy ogonowej. U bardzo podobnej kozy *Cobitis taenia* zwykle w tym miejscu znajduje się jedna plamka. Zaniepokojona koza złotawa ukrywa się pod kamieniami lub w piasku. Odżywia się glonami, detrytusem, larwami ochotek, wioślarkami i widłonogami. Tarło rozpoczyna się w połowie czerwca, a ikra składana jest na twarde dno w miejscach słabo pokrytych roślinnością. Koza złotawa preferuje czyste wody o dość szybkim przepływie wody, ale spotykana jest także w miejscach z wolno płynącą. Preferuje górne i środkowe biegi rzek, raczej płytkich, występuje na dnie żwirowym, piaszczystym lub piaszczysto – mulistym. Rozsiedlenie kozy złotawej w Polsce jest mało poznane. Znane są stanowiska z Wisły, dopływów Bugu i Odry. Na Podkarpaciu stanowiska występowania kozy złotawej znajdują się m.in. w środkowym Sanie.

W obszarze nie było wcześniejszych danych o konkretnych stanowiskach gatunku, a tylko ogólna informacja o jego występowaniu w ciekach. Również od użytkownika rybackiego – PZW – nie uzyskano informacji o stanowiskach gatunku. Dla rozeznania występowania, wykonano w obszarze 7 prób polegających na elektropołowach na wybranych odcinkach cieków, a także 1 połów w Wiarze poza obecnymi granicami obszaru. Tą metodą nie udało się odłowić kozy złotawej w obszarze choć stwierdzono ją w Wiarze poniżej obszaru. Nie ma jednak aktualnie podstaw, by występowanie w obszarze uznać za znaczące i zmienić w SDF ocenę z D na wyższą. Gatunek nie jest więc przedmiotem ochrony w obszarze i nie będzie przedmiotem dalszych rozważań.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych – D (nieznająca populacja). Nie ma przesłanek do zmiany tej oceny.

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: nieznany

1163 Głowacz białopłetwy *Cottus gobio*

Przedmiot ochrony obszaru. Głowacz białopłetwy jest małą rybą prowadzącą przydenny tryb życia. Ciało głowacza jest krępe, silnie zwężające się ku tyłowi, spłaszczone grzbietobrzusznie. Głowę ma dużą i szeroką. Charakterystyczne są bardzo duże płetwy piersiowe. Ubarwienie ciała jest zwykle szarobrazowe z nieregularnymi poprzecznymi plamami. Płetwy grzbietowe, ogonowa i piersiowe mają poprzeczne paski na promieniach. W odróżnieniu od bardzo podobnego, a pospolitszego głowacza przegopłetwego *C. poecilopus*, płetwy brzuszne i odbytowa są u głowacza białopłetwego bez prążków. Maksymalna osiągana przez ten gatunek długość to 17 cm, ale w karpackich dopływach Wisły zwykle nie przekracza 12 cm. Tarło odbywa się w marcu i kwietniu. Jaja składane są pod kamieniami w prostym gnieździe budowanym na żwirowo-kamienistym dnie. Samiec opiekuje się ikrą oraz wylęgiem. Pokarmem są głównie larwy muchówek, chrzączek i jętek. Głowacz białopłetwy żyje w środkowym biegu podgórskich rzek. Występuje także w nizinnych potokach z dobrze natlenioną wodą. Wybiera kamienisto-żwirowe fragmenty dna o małej głębokości. Wrażliwy na brak ciągłości ekologicznej; nawet progi o wysokości ok. 20 cm mogą być dla niego przeszkodą, powodując izolację populacji. W dorzeczu górnej Wisły głowacz białopłetwy występuje m.in. w górnym Sanie, w Wiarze, dolnej Oslawie, w środkowym Wiśloku, w Stobnicy, w górnej i środkowej Wiśloce.

Prowadzi przydenny, skryty i mało aktywny tryb życia, większość czasu spędzając ukryty między kamieniami. Najwyższą aktywność wykazuje o zmierzchu i brzasku. Strategią odżywiania się jest oszukiwanie i polowanie na aktywnie poruszające się lub dryfujące bezkręgowce makrozoobentosowe, zwłaszcza larw owadów wodnych i kielże. W okresie tarła zwiększa swoją aktywność poszukując miejsc na założenie gniazd; nie odbywa jednak typowych wędrówek tarłowych, rozmnażając się w pobliżu swoich żerowisk i refugium spoczynkowych.

W obszarze nie było wcześniejszych bliższych danych o konkretnych stanowiskach gatunku, a tylko ogólna informacja o jego występowaniu w ciekach. Kukuła (2008) w analizie reprezentatywności ujęcia gatunków ryb w sieci Natura 2000 w woj. podkarpackim zaznaczył stanowisko gatunku w Wiarze w granicach obszaru, mimo że obecnie (Kukuła 2014 npbl.) twierdzi, że gatunek nie był z Wiaru w granicach obszaru podawany. Również od użytkownika rybackiego – PZW – nie uzyskano informacji o stanowiskach gatunku. Dla rozeznania występowania, wykonano w obszarze 7 prób polegających na elektropołowach na wybranych odcinkach cieków, a także 1 połów w Wiarze poza obecnymi granicami obszaru. Tą metodą stwierdzono go w 1 z 7 prób – w Turnicy, gdzie występował wspólnie ze znacznie liczniejszym głowaczem przegopłetwym *Cottus poecilopus*; prawdopodobnie występuje też w innych potokach.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza

danych – C, co wydaje się adekwatne. Zastosowana metoda nie dostarcza danych o liczebności w obszarze, nie ma więc możliwości porównania jej z populacją krajową, ani w regionie biogeograficznym. Biorąc jednak pod uwagę rozmieszczenie gatunku w Polsce, populacja w obszarze to na pewno <2% populacji krajowej i bioregionalnej (C). Siedliska gatunku są zachowane w przeciętnym stanie (B). Populacja nie jest izolowana (C).

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: FV

Stan zachowania w obszarze: U2, na badanych stanowiskach niskie zagęszczenia, co może oznaczać, że siedlisko nie jest optymalne ze względu na przekształcenia hydromorfologiczne. Ocenę w skali obszaru dodatkowo obniża niskie „wysycenie” potoków obszaru występowaniem gatunku, pomimo że teoretycznie powinien znajdować w nich dobre siedliska.

Zagrożenia: zanieczyszczenie wody, niszczenie siedlisk poprzez wydobycie kruszywa z koryta rzeki, zabudowa progowa, regulacje i „utrzymywanie” rzek.

2503 Brzanka *Barbus meridionalis*

Przedmiot ochrony obszaru. Brzanka jest rybą średnich rozmiarów, a największe okazy rzadko osiągają 30 cm długości. Ciało brzanki jest wydłużone, wrzecionowate. Grzbiet jest brunatny a boki złotawe. Powyżej linii bocznej, na głowie oraz płetwach grzbietowej i ogonowej występują brunatne plamki. Płetwy brzuszne, odbytowa i dolny płat ogonowej są żółtopomarańczowe. Brzanka posiada dwie pary wąsików. Krótsze znajdują się na wardze górnej przy końcu pyska, druga para znajduje się w kącikach ust. Najwyraźniejszą cechą umożliwiającą odróżnienie brzanki od bardzo podobnej do niej brzany jest pierwszy twardy promień płetwy grzbietowej, który u brzanki jest pozbawiony ząbków. Tarło brzanki odbywa się w okresie od maja do czerwca w płytkiej wodzie na podłożu kamienisto - żwirowym. Pokarm brzanki stanowi fauna denną, głównie larwy muchówek, chrzączek i jętek. Brzanka zasiedla górne biegi rzek o dużym spadku. Jest typową rybą rzeczna, optymalny biotop to rzeka o zróżnicowanej morfologii, z fragmentami o wolniejszym i szybszym prądzie. Występuje głównie w podgórskich rzekach i potokach średniej wielkości, czasem dochodząc do górskiej strefy potoków. Jeszcze dość licznie występuje w karpackich dopływach górnej Wisły. Wybiera miejsca płytsze z kamienistym dnem i szybko płynącą wodą. Gatunek ten można spotkać: w Sanie od Tarnawy w górnym biegu po Przemyśl oraz w większych dopływach Sanu (Wołosaty, Solinka, Wetlina, Hoczewka, Oślawa, Sanoczek, Olszanka, Stupnica, Wiar), w Wisłoku, w górnej i środkowej Wisłoce oraz w Jasiołce. Liczny jest także w Strwiążu. W niektórych rzekach jest liczna m.in. w dopływach górnego Sanu. Sporadycznie brzanka występowała także w Sanie poniżej Przemyśla do ujścia Wisłoka i w dolnym Wisłoku.

W obszarze nie było wcześniejszych danych o konkretnych stanowiskach gatunku, a tylko ogólna informacja o jego występowaniu w ciekach. Również od użytkownika rybackiego – PZW – nie uzyskano informacji o stanowiskach gatunku. Dla rozeznania występowania, wykonano w obszarze 7 prób polegających na elektropołowach na wybranych odcinkach cieków, a także 1 połów w Wiarze poza obecnymi granicami obszaru. Tą metodą stwierdzono ją w 2 z 7 prób: w Wiarze i w przyujściowym odcinku Olszanki.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych – B. Nie ma przesłanek do zmiany tej oceny. Zastosowana metoda nie dostarcza danych o liczebności w obszarze, nie ma więc możliwości porównania jej z populacją krajową, ani w regionie biogeograficznym. Biorąc jednak pod uwagę rozmieszczenie gatunku w Polsce, populacja w obszarze to na pewno <2% populacji krajowej i bioregionalnej (C). Siedliska gatunku są zachowane w przeciętnym stanie (B). Populacja nie jest izolowana (C)

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U2 (trend nieznan)

Stan zachowania w obszarze: U1

Zagrożenia: Zanieczyszczenie wody, niszczenie siedlisk poprzez wydobycie kruszywa z koryta rzeki, zabudowa progowa, regulacje i „utrzymywanie” rzek.

2511 Kiełb Kesslera *Gobio kessleri*

Przedmiot ochrony obszaru. Pokrój ciała kiełbia Kesslera jest zbliżony do kiełbia białopłetwego. Ma ciało wydłużone i walcowate. Głowa jest stosunkowo masywna, a ciało niskie, prawie nie wygrzbiecone. Długie wąsiki sięgają do tylnej krawędzi oka. Łuski w części grzbietowej pomiędzy głową a płetwą grzbietową mają charakterystyczne żeberka. Grzbiet kiełbia Kesslera jest barwy stalowoszarej, a boki są jaśniejsze, srebrzystobiałe. Po bokach ciała występują, zwykle rozmyte, ciemne plamy. Płetwa grzbietowa i ogonowa ma delikatne jasne plamki. W płetwie grzbietowej znajduje się od 8 do 9 promieni miękkich, rzadko jest ich 7. W polskich wodach ryba ta osiąga maksymalnie 12 cm długości. Kiełb Kesslera żywi się głównie zwierzętami bezkręgowymi zasiedlającymi dno. Gatunek ten preferuje odcinki z szybszym prądem wody.

Główna część populacji kiełbia Kesslera występująca w Polsce znajduje się w Sanie i w Wiśloku. Stanowiska te znajdują się na północnej granicy zasięgu gatunku.

W obszarze nie było wcześniejszych danych o konkretnych stanowiskach gatunku, a tylko ogólna informacja o jego występowaniu w ciekach. Również od użytkownika rybackiego – PZW – nie uzyskano informacji o stanowiskach gatunku. Dla rozeznania występowania, wykonano w obszarze 7 prób polegających na elektropołowach na wybranych odcinkach cieków, a także 1 połów w Wiarze poza obecnymi granicami obszaru. Kiełb nie odłowiono w żadnej z 7 prób, co jednak nie oznacza, że nie występuje. Występowanie stwierdzono w Wiarze poniżej obszaru, na odcinku postulowanym do przyłączenia do obszaru.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych – B, co wydaje się oceną zawyżoną. Sugerowana korekta na C i powiększenie obszaru o odcinek Wiaru do granicy ukraińskiej, w której gatunek ten udało się udokumentować. Zastosowana metoda nie dostarcza danych o liczebności w obszarze, nie ma więc możliwości porównania jej z populacją krajową, ani w regionie biogeograficznym. Biorąc jednak pod uwagę rozmieszczenie gatunku w Polsce i fakt, że jego główna populacja znajduje się w Sanie, populacja w obszarze to na pewno <2% populacji krajowej i bioregionalnej (C). Siedliska gatunku są zachowane w przeciętnym stanie (B). Populacja nie jest izolowana (C).

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: FV

Stan zachowania w obszarze: XX

Zagrożenia: potencjalne regulacje rzek i potoków, budowanie zapór, zanieczyszczenie wody

1032 Skójką gruboskorupowa *Unio crassus*

Gatunek podawany z obszaru ale nie będący przedmiotem ochrony i nie proponowany jako przedmiot ochrony. Małż słodkowodny. Zasięg geograficzny skójką gruboskorupowej w Polsce obejmuje niemal cały kraj, z wyjątkiem wyższych położeń górskich. Skójką gruboskorupowa występuje na dnie dużych potoków, strumieni i rzek charakteryzujących się czystą wodą. Jest gatunkiem wrażliwym na zanieczyszczenia. Preferuje koryto naturalnie ukształtowane przez rzekę, bez oznak regulacji oraz dno o drobniejszej granulacji, piaszczyste lub piaszczysto-żwirowe. Znaleźć ją można tam, gdzie nurt zwalnia, przeważnie blisko brzegu. Istotne dla skójką jest występowanie gatunków ryb, na których przechodzi przeobrażenie jej larwa, czyli klenia, wzdregi, okonia, strzebli potokowej czy głowacza białopłetwego. Na obszarze polskich Karpat populacje skójką są zazwyczaj niezbyt liczne i często izolowane, co zwiększa prawdopodobieństwo ich wymarcia. Jest to niepokojące, gdyż karpacka populacja tego gatunku charakteryzuje się pewną odmiennością genetyczną w porównaniu do populacji zamieszkujących rzeki nizinne.

W toku prac znaleziono puste, kilkuletnie skorupy w rzece Wiar na odcinku Rybotycze – Posada Rybotycka, co wskazuje na możliwość występowania gatunku. Następnie znaleziono też 1 żywego małża. Nie ma jednak na razie podstaw, by występowanie w obszarze uznać za znaczące i zmienić w SDF ocenę z D na wyższą. Gatunek nie jest więc przedmiotem ochrony w obszarze i nie będzie przedmiotem dalszych rozważań.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych – D (nieznacząca populacja). Nie ma podstaw do zmiany tej oceny.

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1↑

1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*

Przedmiot ochrony obszaru. Motyl łąkowy. Rozpiętość skrzydeł 32–40 mm. Wyraźny dymorfizm płciowy. U obu płci wierzch skrzydeł złocistoczerwony z czarnym obrzeżeniem, a spód tylnego skrzydła z silnym błękitnym nalotem. U samca w połowie długości przedniego skrzydła znajduje się niewielka czarna kropka lub krótka poprzeczna kreska. Ekologicznie związany ze szczawiem na który składa jajeczka. Gąsienica żyje głównie na szczawiu lancetowatym (*Rumex hydrolapathum* Huds.), ostatnio coraz częściej obserwowana jest także na innych gatunkach szczawiu, takich jak szczaw tępolistny (*Rumex obtusifolius* L.), szczaw kędzierzawy (*Rumex crispus* L.) i szczaw zwyczajny (*Rumex acetosa* L.). Gatunek ma jedno, a w sprzyjające sezony dwa pokolenia w roku. Motyle drugiego pokolenia są znacznie mniejsze niż pierwszego. Pojaw motyla przy jednym pokoleniu w roku trwa od końca czerwca do końca lipca. Przy dwóch pokoleniach pierwsze pojawia się od początku czerwca do początku lipca, a drugie od końca lipca do końca sierpnia. Możliwość pomyłki dla niespecjalisty z podobnym gatunkiem występującym na podobnych siedliskach – z czerwończykiem dukacikiem *Lycaena virgaureae* (L.)

W 2008 r. w ramach prac WZS udokumentowano 3 obszary występowania, tylko przy okazji badań nad innymi gatunkami motyli:

1. obszar między Rybotyczami a Posadą Rybotycką liczący ok. 10 ha, o wystawie wschodnio-południowej: kilkadziesiąt osobników czerwończyka nieparka.
2. Makowa za Huwnikami – rozległy obszar (jak dla tych motyli), bo liczący kilkanaście hektarów obejmuje zbocza o wystawie południowo-zachodniej z tzw. podsiakami: kilkanaście osobników czerwończyka nieparka. Zagrożeniem jest tutaj sukcesja krzewów i zadrzewień.
3. Witoszyńce – obszar o wystawie wschodnio-południowej liczący ok. 5 ha z dużym zagęszczeniem motyli różnych gatunków w tym czerwończyka nieparka (do kilkunastu sztuk imago).

Jednak, według opinii ekspertów lepidopterologów, gatunek powszechny w całym obszarze, na wszelkich łąkach, na których występuje szczaw (informacje ustne od: Adam Warecki, Adam Górnicki, 2012). Potencjalne siedliska – łąki ze szczawiem – występują rozproszone równomiernie w całym obszarze.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych – C, co wydaje się adekwatne: Ostoja Przemyska to jeden z kilkuset w Polsce obszarów z tym gatunkiem. Nie ma możliwości oszacowania liczebności w obszarze, nie ma więc możliwości porównania jej z populacją krajową, ani w regionie biogeograficznym. Biorąc jednak pod uwagę rozmieszczenie gatunku w Polsce, populacja w obszarze to na pewno <2% populacji krajowej i bioregionalnej (C). Siedliska gatunku są zachowane w przeciętnym stanie (B). Populacja nie jest izolowana (C).

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: FV

Stan zachowania w obszarze: FV, jakkolwiek podstawy do oceny są słabe. Ocena opiera się na opiniach lokalnych ekspertów entomologów (*best expert judgement*) o pospolitości gatunku w obszarze, oraz na wiedzy o pospolitości rośliny żywicielskiej (szczawie – częste występowanie na łąkach jest udokumentowane zdjęciami fitosocjologicznymi z tym gatunkiem), stabilności siedliska (łąki) i braku wyraźnych aktualnych zagrożeń.

Zagrożenia: potencjalnie melioracje, osuszanie terenów podmokłych, „odkwaszanie” łąk, zarzucanie użytkowania łąk i ich zarastanie w wyniku sukcesji.

1074 Barczatka kataks *Eriogaster catax*

Przedmiot ochrony obszaru. Postaci dorosłe barczatki kataks *Eriogaster catax* to średnich rozmiarów ćmy (motyle nocne) o krępych ciele i silnym owłosieniu tułowia i odwłoka. Ekologicznie związana z obecnością krzewów tarniny i głogu, na których wczesną wiosną pojawiają się oprzędy z gąsienicami. Gatunek występuje w środowiskach kserotermicznych na zaawansowanych etapach sukcesji [6210]. Zwykle są to zbocza o południowej wystawie, porośnięte tarniną i głogiem. Również tarniny i głogi rosnące na miedzach i w obrębie zadrzewień śródpolnych są preferowane przez ten gatunek.

Gatunek nie wabi się nocą do światła. Metodą stwierdzenia i monitorowania jest wiosenne wyszukiwanie oprzędów. Ważne jest terminowe wykonanie monitoringu oprzędów: w przybliżeniu, wylęg z jaj przypada na okres poprzedzający kwitnienie tarniny, kiedy krzewy mają już dobrze wykształcone pąki kwiatowe (tuż przed kwitnieniem). Po wylęgu gąsienice budują wspólny oprzęd, na powierzchni którego przebywają gromadnie i stąd wyruszają na żer. Termin pojawienia się oprzędów jest zależny od temperatury i w warunkach Ostoi Przemyskiej może to być około 10 kwietnia (informacja ustna, z doświadczeń lokalnego eksperta lepideptorologa - Adama Górnickiego). Rok 2013 był dość nietypowy, zima się znacznie przedłużyła, czego efektem był prawdopodobnie późniejszy pojaw oprzędów – 30 kwietnia 2013 i można je było obserwować do około 12 maja 2013. W roku 2013, ze względu na opóźnioną wiosnę, oprzędy pojawiły się ok. 30 kwietnia.

Fot.: oprzęd barczatki kataks na tarninie. Fot. R. Michalski.

W obszarze: udało się znaleźć oprzędy barczatki na krzewach tarniny w 12 miejscach w rejonie doliny Wiaru: Kalwaria Paclawska – Rybotycze – Posada Rybotycka. gatunek może występować także w innych częściach obszaru (tarnina jest w całym obszarze pospolita na zarastających łąkach), co pozostaje nierozstrzygnięte.

Ochrona gatunku wymaga znalezienia kompromisu z ochroną muraw kserotermicznych. Z punktu widzenia muraw, rozwój zarośli tarniny jest niekorzystnym procesem. Ochrona walorów przyrodniczych doliny Wiaru wymaga utrzymania w tej części obszaru mozaiki różnych środowisk: zarówno muraw otwartych, jak i muraw z pojedynczymi krzewami taniny, jak i wreszcie zwartych zarośli tarniny np. na miedzach i przy drogach oraz ekstensywnie i nie co roku koszonych łąk (dla modraszków).

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych – C, co wydaje się adekwatne. Nie ma możliwości oszacowania liczebności w obszarze, nie ma więc możliwości porównania jej z populacją krajową, ani w regionie biogeograficznym. Biorąc jednak pod uwagę rozmieszczenie gatunku w Polsce, populacja w obszarze to na pewno <2% populacji krajowej i bioregionalnej (C). Siedliska gatunku są zachowane w przeciętnym stanie (B). Populacja nie jest izolowana (C).

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1 (trend nieznan)

Stan zachowania w obszarze: U1 ze względu na niskie zagęszczenia populacji. Mogła to być jednak konsekwencja anomalii pogodowych wiosny 2013 r.

Zagrożenia: wypalanie łąk, a wraz z nimi krzewów tarniny, niszczenie krzewów tarniny (wycinanie, koszenie), zarastanie łąk i sukcesja w kierunku lasu powodująca zanik zarośli tarninowych.

1078 Krasopani hera *Callimorpha quadripunctaria*

Przedmiot ochrony obszaru. Motyl, rozpiętość skrzydeł 52–58 mm. Przednie skrzydło czarne, z ukośnymi białymi paskami. Tylne skrzydło pomarańczowoczerwone, z trzema owalnymi czarnymi plamami. Odwłok podobnej barwy jak tylne skrzydło, z rzędem drobnych czarnych kropek na stronie grzbietowej. Ćma z dziennym trybem życia. Ekologicznie związana z obecnością sadzka konopiastego *Eupatorium cannabinum* L. Dla niespecjalisty możliwość pomyłki z podobnym gatunkiem występującym w podobnych siedliskach na obszarze Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012 – z krasopani poziomkówką *Callimorpha dominula* (zamiast pasków na skrzydle ma kropki). Gatunek cechuje się znacznymi fluktuacjami w liczebności pomiędzy kolejnymi latami.

Fotografia: Krasopani hera, fot.: Kateryna Borysenko.

W obszarze próbowano znaleźć gatunek na poboczach 10 odcinków dróg, stanowiących typowy w obszarze biotop rośliny żywicielskiej – sadzka konopiastego. Poszukiwania zakończyły się powodzeniem w 6 przypadkach. Skupienia sadzka są wykorzystywane przez gatunek głównie wtedy, gdy są w sąsiedztwie lasów liściastych, a nie sztucznych drzewostanów sosnowych. Wydaje się, że lepiej zasiedlone są „stare” skupienia sadzka, istniejące od lat w tym samym miejscu.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych – A. Nie ma wystarczających podstaw do proponowania zmiany oceny, choć wydaje się nieco zawyżona. Nie ma możliwości oszacowania liczebności w obszarze, nie ma więc możliwości porównania jej z populacją krajową, ani w regionie biogeograficznym. Biorąc jednak pod uwagę liczne

ostatnio odkrywane stanowiska na Pogórzu Karpackim, mało wiarygodne jest, by – mimo dość liczego występowania w Ostoi Przemyskiej – skupiało się tu >15% populacji regionu kontynentalnego. Raport z art. 17 DS. podaje wprawdzie istnienie w regionie kontynentalnym tylko 24 stanowisk, ale jest to mało wiarygodne. Jednak do czasu lepszego rozpoznania rozpowszechnienia gatunku na Pogórzu Karpackim, wstrzymujemy się od proponowania zmian oceny. Siedliska gatunku są zachowane w przeciętnym stanie (B). Populacja nie jest izolowana (C).

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: nieznany

Stan zachowania w obszarze: U1.

Zagrożenia: niszczenie rośliny żywicielskiej – sadzca konopiastego. Do najważniejszych należą: niszczenie siedlisk z rośliną żywicielską – sadzcem konopiastym – poprzez poszerzanie dróg leśnych, inwestycje (w tym hydrotechniczne np. związane z projektem małej retencji górskiej), prowadzenie szlaków zrywkowych przez stanowiska gatunku. Ponadto literatura podaje jeszcze: osuszanie, dewastacja, odlesianie, przeznaczanie pod inwestycje. Obserwuje się w obszarze niepokojące zjawisko realizacji inwestycji drogowych (przede wszystkim dotyczących dróg leśnych) oraz w obiekty małej retencji górskiej bez wcześniejszego rozpoznania i monitoringu siedliska gatunku: przykład – planowana inwestycja w ramach projektu małej retencji górskiej przy potoku Pechnów (planowana budowa zbiornika retencyjnego w miejscu koncentracji sadzca konopiastego), planowana przebudowa drogi powiatowej Makowa – Arłamów wzdłuż potoku Turnica (liczne stanowiska gatunku – znacząca koncentracja rośliny żywicielskiej ciągnąca się wzdłuż drogi, droga leśna 6I i 6II Gąziowa-Reberc (około 7km, pogłębione rowy, uzupełnione pospółką) – Nadleśnictwo Bircza.

Pomimo dość powszechnego występowania sadzca konopiastego, gatunek – zaskakująco – zasiedla tylko niektóre skupienia sadzca (obserwacje terenowe w ramach prac nad PZO). Wydaje się, że jest on związany ze starymi, trwałymi, istniejącymi od dawna skupieniami sadzca, zwykle w krajobrazie starych lasów bukowych i bukowo-jodłowych. Słabo zasiedla natomiast nowo powstające skupienia tej rośliny, np. regenerujące się po zniszczeniu na poboczach dróg. Ważna jest więc ochrona miejsc, w których gatunek występuje; nie można liczyć na jego możliwość przemieszczania się i możliwość szybkiego zasiedlania nowo powstających – nawet teoretycznie dogodnych – biotopów.

1061 Modraszek nausitous *Maculinea nausithous*

Projektowany przedmiot ochrony obszaru, choć fakt jego znaczącego występowania w obszarze znany był już wcześniej. Niewielki motyl o rozpiętości skrzydeł 34-37mm i długości przedniego skrzydła 17-18mm. Wierzch skrzydła ciemnoniebieski z szeroką czarną obwódką i rzędem plamek. Dymorfizm płciowy. Skrzydła samicy jednolicie ciemnobrunatne, bez rysunku. Spód skrzydeł u obu płci brunatny, znajduje się na nim pojedynczy rząd czarnych kropek w jasnych obwódkach. Ekologicznie związany z łąkami na których rośnie w większych ilościach krwisiąg lekarski (przepoczwarczenie larw następuje w kwiatostanach krwisiągu), oraz z mrówkami z rodzaju wścieklic (larwy rozwijają się w ich mrowiskach. Rzadkość występowania gatunku wynika m.in. z tego, że muszą zaistnieć wszystkie 3 czynniki w jednym czasie i miejscu: obecność motyla, konkretnego gatunku rośliny i konkretnych gatunków mrówek. Bardzo często modraszek nausitous spotykany jest razem z modraszkiem telejusem *Maculinea teleius*. Łatwą do spostrzeżenia cechą odróżniającą są rzędy kropek na spodzie skrzydeł u modraszka telejusa. Ścisła ochrona gatunkowa. Dyrektywa Siedliskowa: załącznik II i IV. Istnieje możliwość pomylenia modraszka nausitous z modraszkiem alkonem *Maculinea alcon*.

W obszarze informacje o występowaniu gatunku znalazły się w wynikach WZS w 2008 r.: „I tak obszar między Rybotyczami a Posadą Rybotycką liczący ok.10 ha, o wystawie wschodnio-południowej obfituje w dużą ilość krwisiągu lekarskiego, rośliny żywicielskiej dla pierwszych pokoleń gąsienic modraszka telejusa i nausitousa. Są to łąki zmienno-wilgotne. W trakcie pojawu imago obserwuje się do kilkudziesięciu sztuk zarówno jednego jak i drugiego gatunku motyla. Praktycznie na każdym krwisiągu !! składne są jajeczka. -Podobna sytuacja dotyczy innego chronionego motyla jakim jest czerwończyk nieparek. Makowa za Huwnikami – rozległy obszar (jak dla tych motyli) , bo liczący kilkanaście hektarów obejmuje zbocza o wystawie południowo-zachodniej z tzw. podsiakami , porośniętymi krwisiągiem lekarskim [...]. Tutaj również spotyka się do kilkudziesięciu sztuk motyli oddzielnie dla każdego gatunku. [...]Zagrożeniem jest tutaj sukcesja krzewów i zadrzewień. Witoszyńce- obszar o wystawie wschodnio-południowej liczący ok.5 ha z dużym zagęszczeniem motyli różnych gatunków w tym i modraszka nausitousa (kilkanaście sztuk imago) [...]” (A. Warecki).

W wyniku badań przeprowadzonych na rzecz niniejszego planu, polegających na wyszukiwaniu gatunku w miejscach występowania krwisiągu, do 3 znanych stanowisk doszło 17 nowych.

Stanowisko obu gatunków modraszków w dobrym stanie (roślinność z dużym udziałem krwisiągu na nieużytkowanej od kilku lat działce) znaleziono także na pd. od Witoszyńc, przylegającej od zewnątrz do obecnej granicy Ostoi. Stanowi ono uzupełnienie i przedłużenie znanego stanowiska w Witoszyńcach. Proponuje się włączenie tej działki w granice obszaru, w ramach i tak potrzebnych korekt granicy.

Gatunek preferuje łąki, jednak sam jest wrażliwy na koszenie. Dlatego optymalne dla niego są łąki koszone nie co rocznie, ew. koszone w terminach nietypowych – bardzo wcześnie lub bardzo późno. Sprzyja mu pozostawianie corocznie pewnych niewykoszonych fragmentów łąk.

Ochrona gatunku w obszarze wymaga utrzymania jego łąkowych siedlisk, ale zarazem typowe użytkowanie łąk nie jest optymalne dla gatunku, który najlepsze warunki znajduje na łąkach doraźnie, co 2-3 lata koszonych lub w pierwszych fazach sukcesji na porzuconych łąkach. Ochrona modraszków będzie wymagała kompromisu między potrzebami gatunku, a użytkowaniem kośnym jako jedynym sposobem zagwarantowania długofokresowej trwałości biotopu. Ochrona gatunku będzie elementem ochrony walorów przyrodniczych doliny Wiaru, wymagającej utrzymania w tej części obszaru mozaiki różnych środowisk: zarówno łąk corocznie koszonych, jak i fragmentów nie co rocznie koszonych łąk w miejscach wilgotniejszych.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych – D, ale zapewne będzie musiał być podwyższony, lecz w świetle uzyskanych danych musi być podniesiony co najmniej do C. Populacja w obszarze jest na pewno liczna i znacząca. Nie ma możliwości oszacowania liczebności w obszarze, nie ma więc możliwości porównania jej z populacją krajową, ani w regionie biogeograficznym. Biorąc jednak pod uwagę rozmieszczenie gatunku w Polsce, populacja w obszarze to raczej <2% populacji krajowej i bioregionalnej (C). Siedliska gatunku są zachowane w przeciętnym stanie (B). Populacja nie jest izolowana (C).

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1↓

Stan zachowania w obszarze: U1. Populacja i siedlisko wprawdzie obecnie w dobrym (FV) stanie, ale perspektywy ochrony niepewne, w związku z obserwowaną w obszarze tendencją albo do intensyfikacji koszenia łąk, albo do ich zupełnego porzucenia. W szczególności, sposoby koszenia łąk wspierane przez płatności bezpośrednie i programy rolnośrodowiskowe, nie są optymalne dla gatunku.

Zagrożenia: Zamiana łąk na pola orne, koszenie łąk lub zbyt intensywny wypas w sierpniu i wrześniu (gdy larwy przebywają w kwiatostanach krwiściąg). Zarastanie łąk przez krzewy i drzewa. Wypalanie.

Fotografia: Modraszek nausitous. Fot.: Radostan Michalski

1059 Modraszek telejus *Maculinea teleius*

Projektowany przedmiot ochrony obszaru, choć fakt jego znaczącego występowania w obszarze znany był już wcześniej. Niewielki motyl o rozpiętości skrzydeł 32-36mm i długości przedniego skrzydła 17-19mm. skrzydeł samca błękitny, z szeroką ciemną obwódką. Na skrzydłach występuje rząd stosunkowo niewielkich czarnych kropek. W połowie długości przedniego skrzydła dodatkowa kropka lub krótka poprzeczna kreska. Wierzch skrzydeł samicy silnie przyciemniony, błękitne tło widoczne w nasadowej części skrzydła. Spod skrzydeł obu płci szarobrunatny, z dwoma rzędami czarnych kropek w jasnych obwódkach. Gąsienice żyją początkowo w kwiatach krwiosciaga lekarskiego (*Sanguisorba officinalis* L.), potem schodzą na ziemię, gdzie są znajdowane i adoptowane przez mrówki z rodzaju wścieklic. Związany ekologicznie z krwiosciagiem lekarskim oraz z mrówkami wścieklicami zwyczajnymi.

Bardzo często modraszek telejus spotykany jest razem z modraszką nausitous *Maculinea nausitous*. Łatwą do spostrzeżenia cechą odróżniającą jest brak rzędu kropek na spodzie skrzydeł u modraszki nausitous. Ścisła ochrona gatunkowa. Dyrektywa Siedliskowa: załącznik II i IV. Istnieje możliwość pomylenia modraszki telejus z modraszką alcon *Maculinea alcon*.

W obszarze informacje o występowaniu gatunku znalazły się w wynikach WZS w 2008 r.: „I tak obszar między Rybotyczami a Posadą Rybotycką liczący ok.10 ha, o wystawie wschodnio-południowej obfituje w dużą ilość krwiosciaga lekarskiego, rośliny żywicielskiej dla pierwszych pokoleń gąsienic modraszki telejusa i nausitousa. Są to łąki zmiennie-wilgotne. W trakcie pojawu imago obserwuje się do kilkudziesięciu sztuk zarówno jednego jak i drugiego gatunku motyla. Praktycznie na każdym krwiosciagu !! składne są jajeczka. -Podobna sytuacja dotyczy innego chronionego motyla jakim jest czerwonczyk nieparek. Makowa za Huwnikami – rozległy obszar (jak dla tych motyli) , bo liczący kilkanaście hektarów obejmuje zbocza o wystawie południowo-zachodniej z tzw. podsiakami , porośniętymi krwiosciagiem lekarskim [...]. Tutaj również spotyka się do kilkudziesięciu sztuk motyli oddzielnie dla każdego gatunku. [...] Zagrożeniem jest tutaj sukcesja krzewów i zadrzewień” (A. Warecki).

W wyniku badań przeprowadzonych na rzecz niniejszego planu, polegających na wyszukiwaniu gatunku w miejscach występowania krwiosciaga, do 3 znanych stanowisk doszło 12 nowych.

Stanowisko obu gatunków modraszków w dobrym stanie (roślinność z dużym udziałem krwiosciaga na nieużytkowanej od kilku lat działce) znaleziono także na pd. od Witoszyńc, przylegającej od zewnątrz do obecnej granicy Ostoi. Stanowi ono uzupełnienie i przedłużenie znanego stanowiska w Witoszyńcach. Proponuje się włączenie tej działki w granice obszaru, w ramach i tak potrzebnych korekt granicy.

Ochrona gatunku w obszarze wymaga utrzymania jego łąkowych siedlisk, ale zarazem typowe użytkowanie łąk nie jest optymalne dla gatunku., który najlepsze warunki znajduje na łąkach doraźnie, co 2-3 lata koszonych lub w pierwszych fazach sukcesji na porzuconych łąkach. Ochrona modraszków będzie wymagała kompromisu między potrzebami gatunku, a użytkowaniem kośnym jako jedynym sposobem zagwarantowania długofokusowej trwałości biotopu. Ochrona gatunku będzie elementem ochrony walorów przyrodniczych doliny Wiary, wymagającej utrzymania w tej części obszaru mozaiki różnych środowisk: zarówno łąk corocznie koszonych, jak i fragmentów nie co rocznie koszonych łąk w miejscach wilgotniejszych.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych – nie był ujęty w SDF, będzie musiał być dodany z oceną C. Populacja w obszarze jest na pewno liczna i znacząca. Nie ma możliwości oszacowania

liczebności w obszarze, nie ma więc możliwości porównania jej z populacją krajową, ani w regionie biogeograficznym. Biorąc jednak pod uwagę rozmieszczenie gatunku w Polsce, populacja w obszarze to raczej <2% populacji krajowej i bioregionalnej (C). Siedliska gatunku są zachowane w przeciętnym stanie (B). Populacja nie jest izolowana (C).

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1↓

Stan zachowania w obszarze: U1. Populacja i siedlisko wprawdzie obecnie w dobrym (FV) stanie, ale perspektywy ochrony niepewne, w związku z obserwowaną w obszarze tendencją albo do intensyfikacji koszenia łąk, albo do ich zupełnego porzucania. W szczególności, sposoby koszenia łąk wspierane przez płatności bezpośrednie i programy rolnośrodowiskowe, nie są optymalne dla gatunku.

Zagrożenia: Zamiana łąk na pola orne, koszenie łąk lub zbyt intensywny wypas w sierpniu i wrześniu (gdy larwy przebywają w kwiatostanach krwiściagu). Zarastanie łąk przez krzewy i drzewa. Wypalanie.

4030 Szlaczkoń szafraniec *Colias myrmidone*

Wg SDF przedmiot ochrony obszaru, ale uznany za przedmiot ochrony najprawdopodobniej w wyniku błędu naukowego. Proponowany do wykreślenia z SDF. Motyl dzienny. Rozpiętość skrzydeł 40–46mm. Tło skrzydeł pomarańczowe do pomarańczowoczerwonego. Tylne skrzydło w części nasadowej czasami z szarym lub zielonkawym odcieniem. Na zewnętrznym brzegu skrzydeł znajduje się czarna obwódka, która u samicy jestznaczona żółtymi plamami. Na przednim skrzydle na żyłce poprzecznej występuje duża czarna plamka. Ekologicznie związany z rośliną szczodrzeńcem.

Występowanie w obszarze: Podawane stwierdzenie z Ostoji sprzed kilkudziesięciu lat. Nie potwierdzone żadnymi późniejszymi badaniami. Współcześnie także nie udało się go odszukać. W ramach prac nad PZO poszukiwano skupień szczodrzeńców – rośliny żywicielskiej, ze skutkiem negatywnym.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych – C, co wobec braku od dawna stwierdzeń gatunku w obszarze okazuje się nieprawdziwe – wpis w SDF powinien być uznany za błąd naukowy i poprawiony (wykreślony).

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U2↓

Stan zachowania w obszarze: nie dotyczy

Zagrożenia: w obszarze nie dotyczy.

1083 Jelonek rogacz *Lucanus cervus*

Wg SDF przedmiot ochrony obszaru, ale uznany za przedmiot ochrony najprawdopodobniej w wyniku błędu naukowego. Proponowany do wykreślenia z SDF. Chrząszcz, przedstawiciel nielicznie reprezentowanej w Polsce w gatunki (zaledwie 7) rodziny jelonkowatych. Sam rodzaj jelonek obejmuje około 50 gatunków zamieszkujących Obszar Orientalny oraz wschodnią Północną. Saproksylobiontyczny, spotykany coraz rzadziej w naszym kraju, objęty ochroną gatunkową. Wielkość ciała osobników dorosłych od 25 do 80mm – jest to jeden z największych polskich chrząszczy. Samce, w przeciwieństwie do samic, mają bardzo mocno rozwinięte części narządu gębowego tzw. żuwaczki przypominające poroże – stąd nazwa owada. Larwa pędrakowata, żeruje w niezbyt rozłożonym drewnie u podstawy pni zamierających i martwych drzew lub pniaków, także na nabiegach korzeniowych oraz grubych i płytko pod powierzchnią gleby położonych korzeniach. Czasem także na leżących na ziemi pniach czy też bardzo grubych konarach, ale tylko w miejscach ich kontaktu z ziemią. Dorosłe chrząszcze przejawiają aktywność wieczorną – żerują zlizując sok wyciekający ze zranionych drzew, a także m.in. alkohole z rozkładających się owoców drzew owocowych. Wtedy też odbywają się słynne przepychanki samców.

Jelonek rogacz zasiedla ciepłe i świetliste dąbrowy oraz skraje i wnętrza łąk o charakterze naturalnym w niższych położeniach górskich, na pogórzach i nizinach. Występuje także w przestrzeniach kształtowanych przez człowieka, takich jak: obrzeża lasów gospodarczych, stare parki miejskie i podworskie, stare cmentarze, sady. Owad ten powiązany jest biologicznie przede wszystkim z dębem, ale też z innymi drzewami liściastymi, np. z bukiem, grabem, wiązem, czy drzewami owocowymi; w innych krajach wymieniane są jako zasiedlane również drzewa iglaste: sosna oraz świerk pospolity. Jest chroniony zapisami Konwencji Berneńskiej (załączniki II i IV). Figuruje na wielu krajowych i lokalnych czerwonych listach i w czerwonych księgach, także w Polsce, gdzie podlega ochronie gatunkowej.

W obszarze: istniejące dane dotyczące obecności gatunku na terenie Ostoi Przemyskiej pochodzą sprzed 1939 roku, z opracowań Tadeusza Trelle i mają charakter ogólnikowego stwierdzenia „Okolice Przemyśla”. Przy okazji omawiania przez Trelle (1939) innych jelonkowatych wynika, że występował na jednym ze stanowisk wspólnie z *Aesalus scarabaeoides* (Panz.), a dla tego gatunku – jako lokalizację – podaje Brylińce, Prątkowce i Pikulice. Od tego czasu nie był potwierdzany. Również poszukiwania w 2012 r., nakierowane m. in. na ten gatunek, nie doprowadziły do odnalezienia stanowisk. W sierpniu 2012 zostały wprowadzone odkryte ciepłolubne dąbrowy, w okolicach wsi Paclaw oraz Kopyśno, które mogłyby być potencjalnie dogodnym siedliskiem gatunku. Jednak, mimo poszukiwań, także w tym biotopie nie udało się go odnaleźć.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych – C, co wobec braku od dawna stwierdzeń gatunku w obszarze okazuje się nieprawdziwe – wpis w SDF powinien być uznany za błąd naukowy i poprawiony (wykreślony).

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1 (trend nieznany)

Stan zachowania w obszarze: nie dotyczy

Zagrożenia: w obszarze nie dotyczy.

1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*

Gatunek podawany dawniej z obszaru, ale nie będący przedmiotem ochrony. Duży chrząszcz z rodziny żukowatych (poświętnikowatych), długość ciała 30– 40mm, przy masie ciała około 2 g. Ubarwienie brunatne ze spiżowym, oliwkowo-metalicznym połyskiem. Cechą charakterystyczną jest stosunkowo mała głowa i przedplecze w porównaniu z ogromnymi, szeroko zaokrąglonymi pokrywami. Larwa pachnicy dębowej to pędrak o białawym ciele, zagiętym w kształcie litery C, żyjący w próchnowiskach wewnątrz pni drzew. Gatunek w stadium owada dorosłego jest dość łatwo rozpoznawalny, m.in. po zapachu, choć niekiedy bywa mylony z zacnikiem kropkowanym lub węgą marmurkową. Znacznie trudniejsze jest pewne rozpoznanie larw, odchodów albo kokolitów.

Wszystkie stadia rozwojowe pachnicy związane są z próchnowiskami w obrębie dziupli drzew liściastych różnych gatunków – lip, dębów, olsz, wierzb i innych. Pachnica związana jest z brunatną zgnilizną drewna, zasiedla więc próchnowiska tworzone przez gatunki grzybów powodujące ten rodzaj zgnilizny (np. żółciak siarkowy, pniarek obrzeżony). Śladem obecności pachnicy jest najczęściej nagromadzenie odchodów larw i pozostałości kokolitów poczwerek widoczne niekiedy u nasady pnia. Próchnowiska wewnątrz pni żyjących drzew to zwykle mikrosiedliska dość trwałe, mogące być zasiedlane przez pachnicę przez kilkadziesiąt, a nawet ponad 100 lat.

Ostatnio jednak podane zostały nowe interesujące fakty poszerzające wiedzę o biologii gatunku – stwierdzono zasiedlanie przez larwy strefy podkorowej, nie zaś dziupli. Ponadto zasiedlone drzewa były martwe, co również nie jest często spotykane. Wszystkie zasiedlone w ten sposób drzewa znajdowały się w bardzo dobrze zachowanym, ciemnym, zwartym i wilgotnym lesie o charakterze naturalnym.

Gatunek uchodzi za wyjątkowo słabo przemieszczający się. W Szwecji zbadano, że zazwyczaj nie lata dalej niż około 200m i raczej przez kilkadziesiąt lat zasiedla to samo drzewo. Polskie badania wskazują na nieco większe zdolności lotu i możliwości dyspersji do 500m.

Pachnica zasiedla różne siedliska, jak: lasy o charakterze naturalnym, np. Puszcę Białowieską; dogodnie mikrosiedliska znajduje w starych drzewach z tworzącymi się próchnowiskami, dąbrowy ze starymi próchniejącymi drzewami, najczęściej widne i niekiedy ciepłe, zwłaszcza w Polsce zachodniej, przestoje starodrzewów lub pojedyncze drzewa w lasach gospodarczych, aleje przydrożne tworzone od początku XVIII wieku, zwłaszcza na terenach objętych panowaniem pruskim (Polska północna i zachodnia), skupiska głowiastych wierzb: czy to wzdłuż dróg, cieków wodnych, czy też na terenach otwartych w dolinach rzecznych (w całej niemal dolinie Wisły, od Małopolski po Pomorze),

W Polsce pachnica jest objęta ochroną gatunkową. W Unii Europejskiej ujęta jest w załącznikach II i IV Dyrektywy Siedliskowej, stanowiąc gatunek wymagający wyznaczania obszarów Natura 2000, a zarazem wymagający zapewnienia ścisłej ochrony gatunkowej. Na całym terytorium UE w większości państw jej stan ochrony nie jest właściwy, a usuwanie drzew z próchnowiskami, w tym w ramach gospodarki leśnej, jest wskazywane jako główne zagrożenie. Ujęta na Czerwonej Liście Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce.

W obszarze: Istniejące dane dotyczące obecności gatunku na terenie Ostoi Przemyskiej pochodzą sprzed 1939 roku, z opracowań Tadeusza Trelli i mają charakter ogólnikowego stwierdzenia „Okolice Przemyśla”. Od tego czasu nie był potwierdzany. Również poszukiwania w 2012 r., nakierowane m. in. na ten gatunek, nie doprowadziły do odnalezienia stanowisk. W sierpniu 2012 zostały wprowadzić odkryte ciepłolubne dąbrowy, w okolicach wsi Paclaw oraz Kopyšno, które mogłyby być potencjalnie dogodnym siedliskiem gatunku. Jednak, mimo poszukiwań, także w tym biotopie nie udało się go odnaleźć. Gatunku szukano też, bez rezultatu, w alei wierzb k. Rybotycz. Mimo to, prawdopodobieństwo jego występowania na terenie Ostoi Przemyskiej nie jest zerowe. Występują odpowiednie siedliska gatunku, choć możliwe że obszar ten znajduje się na skraju zasięgu na

terenie Polski.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: podstawowe, wg standardowego formularza danych – D, nie ma przesłanek do jej zmiany.

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1↓

Stan zachowania w obszarze: nie dotyczy.

Zagrożenia: w obszarze nie dotyczy.

1086 Zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus*

W chwili rozpoczynania prac - projektowany przedmiot ochrony obszaru. W październiku 2013 r., przed zakończeniem prac nad niniejszym planem, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska wprowadził do SDF informację o gatunku, w wyniku czego stał się on aktualnym przedmiotem ochrony obszaru. Gatunek chrząszcza z rodziny zgniотkowatych, do niedawna znany tylko z Puszczy Białowieskiej, ale ostatnio odkryto także inne stanowiska – m. in. właśnie na Pogórzu Przemyskim i w Górach Słonnych, a także w Beskidzie Niskim, w lasach łęgowych w dolinie Odry po Słubice i w lasach świętokrzyskich oraz lubelskich. Jest to gatunek saproksylobiontyczny, wymagający do rozwoju drzew martwych lub częściowo obumarłych, w których tylko jest w mniej lub bardziej zaawansowanym stadium rozkładu, zaś drewno jest w początkowym stadium tego procesu. Cały rozwój larwalny odbywa się w środowisku podkorowym stojących lub leżących drzew i zajmuje minimum dwa lata. Makrosiedliskiem zgniотka cynobrowego są lasy i zarośla drzewiasto-krzewiaste, które zachowały, choćby częściowo, charakter naturalny, przynajmniej w zakresie zasobności w obumierające i martwe drzewa. Niedawno przeprowadzone badania w Czechach wykazały zasiedlanie przez ten gatunek także biotopów silnie zniekształconych przez człowieka – prześwietlonych plantacji topolowych i zadrzewień przydrożnych. Z badań przeprowadzonych w Puszczy Białowieskiej i z szeregu innych obserwacji z Polski i krajów skandynawskich wynika jednak, że gatunek ten preferuje stanowiska zacienione i wilgotne, o charakterze naturalnym. O preferencjach warunków o dużej wilgotności świadczyć też może fakt, iż 80% spośród stwierdzonych larw zgniотka cynobrowego w Puszczy Białowieskiej znaleziono na drzewach leżących.

W Puszczy Białowieskiej owad ten zasiedla niemal wyłącznie mikrośrodowiska podkorowe różnych gatunków drzew liściastych, z dość wyraźną preferencją jesion wyniosłego *Fraxinus excelsior*, wynikającą najprawdopodobniej z dostępności obumierających i martwych drzew tego gatunku. Na Pogórzu Przemyskim i w Górach Słonnych preferuje martwe jodły. Oprócz tego znajdowany był na: klonie zwyczajnym, olszy czarnej, dębie szypułkowym, osice, wierzbach, wiązach, lipie drobnolistnej, brzozie brodawkowatej, grabie, a także sośnie i świerku. Przy zasiedleniach preferowane są drzewa o dużych rozmiarach, choć stwierdzono zasiedlanie także stosunkowo cienkich drzew (średnica pnia ok. 30 cm). Zaznaczyć należy że średnica 30cm jest wartością minimalną dla optymalnego środowiska dla tego gatunku. Najlepsze warunki zapewniają kłody o większej średnicy. Pod względem rodzajowym, jako mikrosiedliska tego gatunku dominują pnie, w następnej kolejności grube konary.

Zgniотek cynobrowy wymieniony jest w Konwencji Berneńskiej (załącznik II), Dyrektywie Siedliskowej (załączniki II i IV), objęty ochroną gatunkową w Polsce, ujęty na Czerwonej Liście Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce. Ujęcie w załączniku IV Dyrektywy Siedliskowej oznacza m. in., że prawo europejskie wymaga uniknięcia nawet nieumyślnego niszczenia siedlisk rozmnażania się tego gatunku.

Zgniótek cynobrowy. Fot. R. Michalski

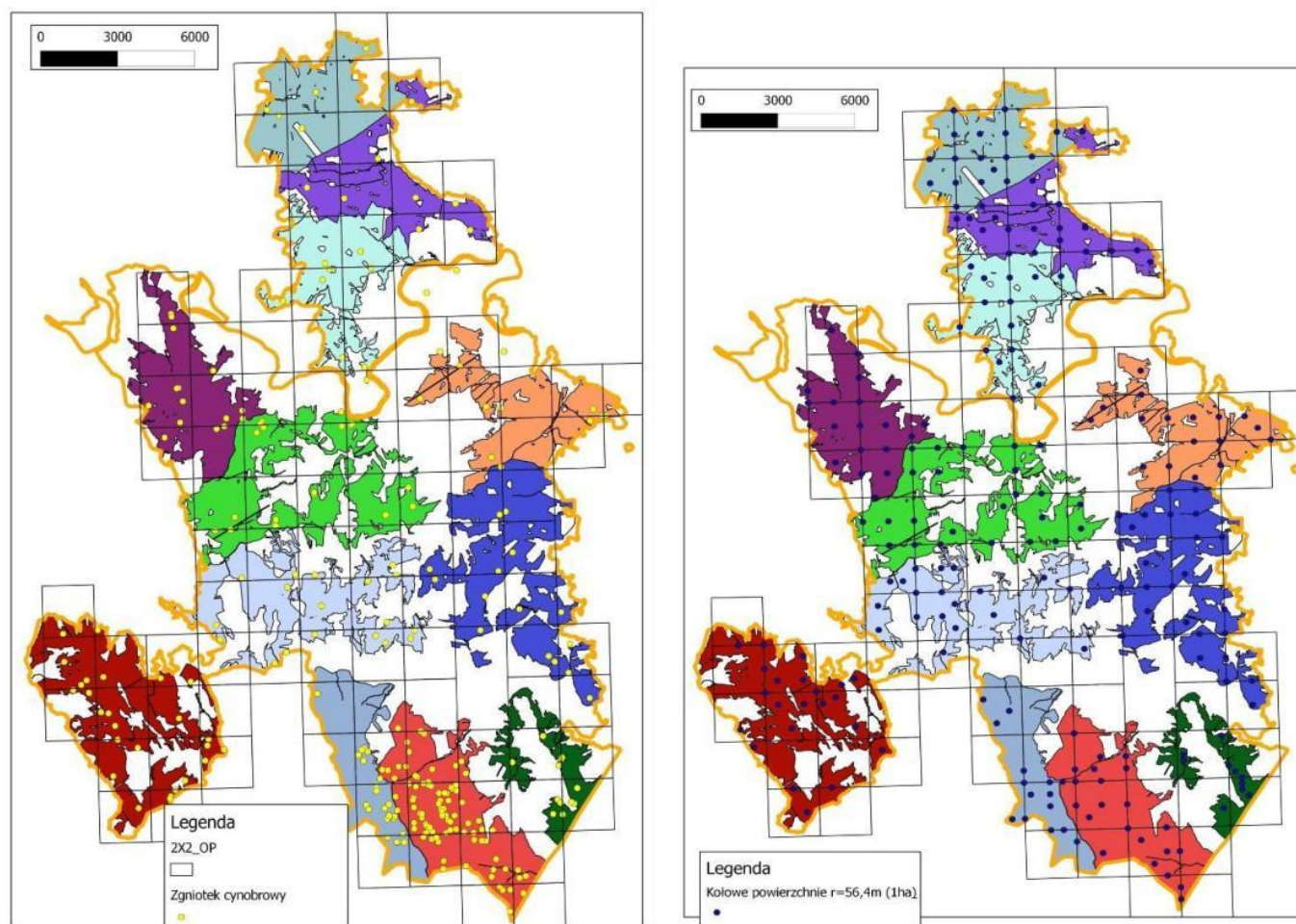
W obszarze historyczne informacje dotyczące obecności gatunku pochodziły sprzed II wojny światowej: „okolice Przemyśla”: Brylińce, Turnica (Trella 1923); Turnica (Trella 1938); „las bryliniecki” (Trella 1939). Potem, aż do 2010 r., nie było nowych informacji o gatunku, choć np. w 2007 r. we wnioskach do planu urządzenia lasu nadleśnictwa Bircza postulowano (Klub Przyrodników) rozpoznanie zagadnienia jego ew. występowania w ramach prac nad Programem Ochrony Przyrody, co nie zostało jednak uwzględnione. W latach 2010 – 2012 na terenie obszaru przeprowadzono (Fundacja Dziedzictwo Przyrodnicze) zakrojone na szeroką skalę poszukiwania tegoż gatunku. Stwierdzono kilkaset miejsc jego występowania. Szczegółowe informacje przytaczają Buchholz i inni (2013). W roku 2011 prowadzone były badania w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska – stanowisko monitoringowe „Lasy Turnickie”.

W ramach prac nad niniejszym planem przeprowadzono uszczegółowione badania populacji i siedliska zgniotka na terenie obszaru, pokrywające całość lasów obszaru, zgodnie z metodyką Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyznaczono 12 obszarowych stanowisk monitoringowych²⁵ o powierzchni od 736,2ha do 2482,0ha. Sumaryczna powierzchnia obszarowych stanowisk monitoringowych wyniosła 22.229,1 ha. Na obszar lasu, składający się na każde ze stanowisk, nałożono siatkę kwadratów 2 x 2 km, dzieląc w ten sposób obszar leśny na części leżące w poszczególnych kwadratach. W lasach w każdym z kwadratów szukano następnie gatunku do pierwszego znalezienia lub do przeszukania z wynikiem negatywnym 20 potencjalnych mikrosiedlisk gatunku (wielkowymiarowe martwe drewno w I i II stadium rozkładu – drewno pokryte co najmniej w 50% dość ściśle przylegającą korą). Obecność gatunku stwierdzono niemal we wszystkich kwadratach! Następnie, na kołowych powierzchniach

²⁵ Metoda oceny stanu populacji i siedliska zgniotka posługuje się terminem „stanowisko” na oznaczenie obszar leśnego, w którym bada się występowanie zgniotka i cechy jego siedliska, tj. względnie jednolitego obszaru lasu o powierzchni 250-2500 ha. Lasy obszaru podzielono na 12 tak rozumianych „stanowisk obszarowych”. Pojęcia tego nie należy mylić z potocznym rozumieniem terminu „stanowisko”, oznaczającym punkt, w którym występuje gatunek (=zasiedlone drzewo).

próbnych po 1 ha, oceniono stan siedliska, w szczególności ilość i jakość zasobów martwego drewna.

nazwa stanowiska	kod stanowiska	powierzchnia (ha)	liczba kwadratów badawczych	liczba kwadratów 2x2 km ze stwierdzoną obecnością gatunku	liczba kołowych powierzchni próbnych (1ha) siatki 1x1 km do oceny stanu siedliska
Wola Węgierska	KA1	1637,4	6	5	17
Wola Maćkowska	KA2	1563,9	8	8	18
Wola Krzywiecka	KA3	1640,5	8	8	16
Bachów	OP_01	1817,8	7	7	18
Krzczkowa	OP_02	2445,7	10	10	24
Cisowa	OP_03	2100,4	12	12	20
Krasieczyn	OP_04	1727,3	10	9	17
Koniusza	OP_05	2482,0	11	11	25
Kalwaria Pałacowska	OP_06	736,2	6	4	10
Łomna	OP_07	2357,9	13	12	22
Leszczyny	OP_08	2279,8	9	11	23
Turnica	OP_09	1440,2	6	4	14
SUMA:		22.229,1	106	101	224

Ryc.: Z lewej: występowanie gatunku (żółte punkty) na tle wyróżnionych obszarowych stanowisk monitoringowych do oceny stanu populacji i siedliska oraz zastosowanej siatki 2x2 km do oceny populacji. Z prawej: rozmieszczenie (czarne punkty) kołowych powierzchni próbnych po 1 ha, użytych do oceny siedliska gatunku.

Wyniki badań potwierdziły powszechne występowanie gatunku w lasach obszaru – co czyni ten obszar jedną z najważniejszych ostoi gatunku w Polsce.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych – D, zmieniona w 2013 r. przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska na B, lecz powinna być jeszcze podwyższona do A. Zastosowana metoda nie daje podstaw do szacowania bezwzględnej liczebności gatunku, nie można jej więc porównać z liczebnością w kraju lub regionie biogeograficznym (również zresztą nieznaną i niemożliwą do poznania). Jednak, liczba stanowisk stwierdzonych w obszarze przewyższa liczbę stanowisk, jaka wcześniej była znana w całej Polsce, co jest przesłanką do oceny względnej liczebności na A. Siedliska zachowane dość dobrze, choć nie idealnie (B). Populacja nie jest izolowana (C) – znajduje przedłużenie w Górach Słonnych, choć generalnie występowanie gatunku w Karpatach i na ich pogórzu ma charakter wyspowy i pofragmentowany.

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1↑

Stan zachowania w obszarze: U1. Pomimo bardzo silnej populacji gatunku, badanie cech siedliska wykazało niedostateczną aktualnie ilość martwego drewna grubowymiarowego (>30cm), a w szczególności brak ciągłości zasobów martwego drewna. Bardzo słabo była reprezentowana I klasa rozkładu, która jako jedyna może być wykorzystywana przez zgniotka do rozwoju larw (dla jednego z obszarowych stanowisk monitoringowych odsetek posuszu stojącego o średnicy >30cm w I klasie rozkładu, a więc aktualnie mogącego być wykorzystanym przez zgniotka cynobrowego, wyniósł zaledwie 0,06 martwego drzewa na hektar - czyli średnio jedno martwe stojące drzewo na 16,7ha lasu! – co może być rezultatem prowadzonej aktualnie bardzo intensywniej gospodarki leśnej i bieżącego usuwania niemal wszystkich wydzielających się martwych drzew i wywrotów. Obecny dobry stan populacji gatunku może być reliktem mniej intensywnego pozyskania drewna (w tym mniej intensywnego usuwania zamierających i martwych drzew) w przeszłości – tym samym nie musi gwarantować dobrych perspektyw na przyszłość, gdyż może być przykładem tzw. „długu wymierania” (extinction debt) – znanej w teorii ochrony przyrody sytuacji, gdy gatunek jest pozornie liczny i nie zagrożony, ale istnieją już – nie zawsze oczywiste i widoczne – czynniki znacznie osłabiające jego długoterminowe możliwości przetrwania, np. zmiany jakości siedlisk, takie jak zmniejszenie się ilości dopływającego do środowiska wielkowymiarowego martwego drewna w pożądanych klasach rozkładu. Problemem dla „dostawy” martwego drewna o odpowiednich parametrach może być wycinanie drzew zanim zdążą osiągnąć zaawansowany wiek i rozmiary i zanim w starszym wieku i przy okazałych rozmiarach będą miały szansę zamrzeć, dostarczając optymalnych biotopów dla zgniotka.

Warto tu zauważyć, że szczególne znaczenie dla ochrony gatunku może mieć strefa lasów przy potokach. Z uwagi na ukształtowanie terenu, martwe drewno gromadzi się w tej strefie szybciej i w większych ilościach. Dodatkowo jest to miejsce gdzie prowadzenie gospodarki leśnej jest znacznie utrudnione. W tej strefie martwe drzewa są zwykle (ale nie zawsze!) pozostawiane, co odzwierciedla się w ich nagromadzeniu. Maksymalne wartości dla ilości kłód o średnicy >30cm /ha, wykazywane były właśnie z punktów, które wypadały w buforze 30m od potoku (do 44 takich drzew/ha).

Zagrożenia: usuwanie martwych i zamierających drzew, przede wszystkim jodeł >30 cm grubości, powodujące deficyt drzew zamierających i martwych w początkowych klasach rozkładu, mimo generalnie znacznych zasobów martwego drewna w lasach obszaru. Usuwanie drzew martwych, które mogą być zasiedlone przez gatunek, skutkujące nieświadomym jego niszczeniem.

1088 Kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*

Wg SDF przedmiot ochrony obszaru, ale uznany za przedmiot ochrony najprawdopodobniej w wyniku błędu naukowego. Proponowany do wykreślenia z SDF. Okazały chrząszcz z rodziny kózkowatych. Jeden z największych polskich owadów – długość 24-53mm, ciało czarne, pokrywy w części końcowej czerwono-brunatne, czułki długie lub bardzo długie, koniec każdej pokrywy przy szwie wyciągnięty w kolec. Rozwój larw związany ze starymi dębami. Kozioróg dębosz występuje przede wszystkim w parkach, zadrzewieniach wzdłuż dróg oraz na samotnie stojących lub rosnących w niewielkich skupiskach dębach, głównie w zachodniej i południowo-zachodniej części kraju. Brak pewnych stanowisk na północ od linii Warta-Noteć-Wisła-Bug. Ponadto jest spotykany w starych, silnie prześwietlonych dąbrowach oraz na nagle odsłoniętych obrzeżach drzewostanów. Rozwija się w różnych gatunkach dębów (w południowej części zasięgu również w innych drzewach, takich jak: buk, grab, grochodrzew, orzech włoski, wiąz. W naszym kraju został stwierdzony wyłącznie na dębach: szypułkowym i bezszypułkowym. Z reguły opada drzewa stare (powyżej 100 lat) i grube (o pierśnicy powyżej 40cm), ale zawsze żywe, choć osłabione oddziaływaniem innych czynników środowiskowych. Może opanowywać drzewa na prawie całej długości pnia lub też pojedyncze grube konary, także z wierzchołkowej części nasłonecznionych koron. Najczęściej występuje jednak w dolnej, silnie nasłonecznionej części pnia. Pozostawia widoczne i bardzo charakterystyczne ślady żerowania. Odizolowane populacje, w jakich z reguły występuje u nas ten gatunek, odznaczają się dość dużą liczebnością. Na pojedynczych stanowiskach liczebność może wahać się od kilkudziesięciu do kilkuset osobników. Uwzględniając powyższe dane, jak też licząc się z istnieniem stanowisk jeszcze nie odkrytych, całkowitą liczebność kozioroga dębosza w Polsce szacuje się na 1000 - 10 000 osobników. W ostatnich kilkudziesięciu latach obserwuje się w kraju stały, stopniowy regres tego gatunku. Jeżeli proces ten nie ulegnie zahamowaniu, wówczas w ciągu najbliższych dziesięcioleci może dojść do znacznej redukcji jego populacji.

Kozioróg dębosz jest bardzo rzadkim i wyspowo występującym gatunkiem, na niektórych stanowiskach zagrożonym w swej egzystencji. Wymieniony na Światowej Czerwonej Liście IUCN, a także w załączniku II Konwencji Berneńskiej i w załącznikach II i IV Dyrektywy Siedliskowej. W Polsce i krajach sąsiednich objęty ochroną gatunkową. Ujęty na Czerwonej Liście Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce.

W obszarze: Istniejące dane dotyczące obecności gatunku na terenie Ostoi Przemyskiej pochodzą sprzed 1939 roku, z opracowań Tadeusza Trelli. W 1925 r. autor ten podał gatunek: „Okolice Przemyśla: Łętownia – przydrożne dęby”. W tej publikacji autor przytacza informacje z czasów przed I wojną, a więc sprzed ponad 100 lat. Od tego czasu nie był potwierdzany. Również poszukiwania w 2012 r., nakierowane m. in. na ten gatunek, nie doprowadziły do odnalezienia stanowisk. W sierpniu 2012 zostały wprowadzone odkryte ciepłolubne dąbrowy, w okolicach wsi Paclaw oraz Kopyśno, które mogłyby być potencjalnie dogodnym siedliskiem gatunku. Jednak, mimo poszukiwań, także w tym biotopie nie udało się odnaleźć ani gatunku, ani drzew z charakterystycznymi jego żerami. Stachowiak (2012) uważa, że gatunek ten zaniknął na wszystkich dawniej znanych stanowiskach w Polsce pd.-wsch.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: Wg standardowego formularza danych – C, co wobec braku od dawna stwierdzeń gatunku w obszarze okazuje się nieprawdziwe – wpis w SDF powinien być uznany za błąd naukowy i poprawiony (wykreślony).

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1↓

Stan zachowania w obszarze: nie dotyczy

Zagrożenia: w obszarze nie dotyczy.

1920 Ponurek Schneidera *Boros schneideri*

Projektowany przedmiot ochrony obszaru. Chrząszcz, ciało długości 10–14 mm, brązowe lub ciemnobrązowe, błyszczące, nieowłosione, w zarysie smukłe i wydłużone, wypukłe. Skrajnie rzadko spotykany chrząszcz z obejmującej w faunie światowej zaledwie 4 gatunki rodziny ponurkowatych. Relikt lasów pierwotnych. Z Ostoi podawany sprzed 1939 roku. Współcześnie potwierdzony badaniami entomologicznymi w sezonie 2011 i 2012, choć generalnie bardzo rzadki (znane 3 stanowiska). Odnajdywany w starodrzewach Puszczy Karpackiej lub w drzewostanach przylegających, w sąsiednich Górach Słonnych niekiedy zaskakująco także w porolnych drzewostanach sosnowych lub modrzewiowych. Najczęściej pod korą zwykle na zamierających, zwykle stojących jodłach, w początkowym stadium rozkładu; wymagania ekologiczne podobne do zgniotka cynobrowego.

Starodrzewy w obszarze to jedno z najważniejszych miejsc występowania gatunku w środkowej Europie.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych – D jednak będzie musiało być podwyższone do B. Zastosowana metoda nie daje podstaw do szacowania bezwzględnej liczebności gatunku, nie można jej więc porównać z liczebnością w kraju lub regionie biogeograficznym (również zresztą nieznaną i niemożliwą do poznania). Jednak, liczba stanowisk stwierdzonych w obszarze to >2% liczby stanowisk w całej Polsce, co jest przesłanką do oceny względnej liczebności na B. Siedliska zachowane dość dobrze, choć nie idealnie (B). Populacja jest częściowo izolowana (B) – znajduje przedłużenie w Górach Słonnych, ale generalnie występowanie gatunku w Karpatach i na ich pogórzu ma charakter wyspowy i pofragmentowany.

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1↑

Stan zachowania w obszarze: U2 ze względu na słabość populacji. Stan ochrony oceniono metodą jak dla zgniotka cynobrowego, ponieważ w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska dotąd nie zaproponowano metody monitoringu i oceny stanu ochrony ponurka, sugerując tylko możliwość zastosowania metody „zgniotkowej” także do tego gatunku.

Zagrożenia: gospodarka leśna w miejscu występowania, usuwanie drzew martwych i zamierających oraz wycinanie drzew żywych o grubości ponad 30cm (ograniczanie dopływu materiału żywicielskiego - deficyt drzew zamierających i martwych w początkowych klasach rozkładu, mimo generalnie znacznych zasobów martwego drewna w lasach obszaru). Usuwanie drzew martwych, które mogą być zasiedlone przez gatunek, skutkujące nieświadomym jego niszczeniem.

4026 Zagłębek bruzdkowany *Rhysodes sulcatus*

W chwili rozpoczynania prac - projektowany przedmiot ochrony obszaru. W październiku 2013 r., przed zakończeniem prac nad niniejszym planem, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska wprowadził do SDF informację o gatunku, w wyniku czego stał się on aktualnym przedmiotem ochrony obszaru. Chrzaszcz, ciało długości 6,5–8 mm, brunatne lub ciemnobrunatne, silnie błyszczące, nieowłosione, w zarysie smukłe i wydłużone, wypukłe.

Jest jednym z rzadziej spotykanych w Polsce gatunków, zaliczany do reliktyw lasów pierwotnych. Każde współczesne odkrycie stanowisk tego chrzaszcza jest istotne dla jego ochrony, a także ochrony przedstawicieli szeregu innych grup organizmów związanych z pozostałościami lasów naturalnych. Wpisany do Polskiej Czerwonej Księgi Bezkręgowców z kategorią EN (zagrożony wyginięciem). Szczególnie wrażliwy na jakiegokolwiek zmiany w środowisku spowodowane gospodarką leśną. Środowiskiem życia są martwe leżące pnie, głównie buków lub jodeł, o średnicy co najmniej 40cm i zaawansowanym stopniu rozkładu. W takich pniach rozwijają się larwy (prawdopodobnie przez 2 lata), odżywiające się gnijącymi szczątkami drewna. Ważne dla ich rozwoju jest odpowiednie uwilgotnienie kłody i zaawansowane stadium rozkładu tkanki drzewnej. Chrzaszcz wychodzi z poczwarek w lipcu a roją się na przełomie maja i czerwca następnego roku. W okresie godowym często wybierają miejsca oświetlone, siadając np. w plamce słońca na zmurszałym pniu lub na kartce papieru. Żyją i zimują w ukryciu, w martwym drewnie lub pod odstającą korą.

W większości lasów w Polsce wyginął. Nie występuje w lasach w przeszłości przekształconych, nawet jeśli obecnie są tam środowiska rozwoju w postaci martwego drewna. Uchodzi za gatunek o słabej dyspersji i praktycznie zerowej zdolności do rekolonizacji utraconych terenów, istniejące populacje są więc rzeczywistymi „reliktami” lasów naturalnych. Współcześnie znany jedynie z Puszczy Białowieskiej, lasów świętokrzyskich, Lasów Strzeleckich na lubelszczyźnie oraz Ostoi Przemyskiej i Góry Słonnych. W Polsce *Rhysodes sulcatus* jest objęty ochroną gatunkową (załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r., poz. 1419, w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt), umieszczony na polskiej Czerwonej Liście Zwierząt Ginących i Zagrożonych oraz w II wydaniu Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt ze statusem EN (zagrożony). Jest wymieniony w załączniku II do dyrektywy siedliskowej UE.

Fot. Zagłębek bruzdkowany. Fot. Łukasz Koba.

Z obszaru podawany przed II wojną światową: Okolice Przemyśla: Brylińce, Cisowa, Kopyśno, Turnica (Trella 1926, 1938) „las turnicki” (Trella 1939). Potem, aż do 2010 r., nie było nowych informacji o gatunku, choć np. w 2007 r. we wnioskach do planu urządzenia lasu nadleśnictwa Bircza postulowano (Klub Przyrodników) rozpoznanie zagadnienia jego ew. występowania w ramach prac nad Programem Ochrony Przyrody, co nie zostało jednak uwzględnione. W latach 2010 – 2012 na terenie obszaru przeprowadzono (Fundacja Dziedzictwo Przyrodnicze) zakrojone na szeroką skalę poszukiwania tegoż gatunku. Obserwowano go na kilkudziesięciu stanowiskach na terenie całego obszaru Ostoi Przemyskiej (Buchholz i inni 2011, 2013).

W ramach prac nad niniejszym PZO podjęto dalsze wyszukiwanie metodą przepatrywania rozkładających się kłód i wypatrywania gatunku, znajdując dalszych kilkadziesiąt stanowisk. Zgodnie z metodyką Państwowego Monitoringu Środowiska na podstawie danych o obserwacjach gatunku wyznaczono 32 obszarowe stanowiska monitoringowe²⁶, pokrywające wszystkie znane stanowiska gatunku w obszarze, a następnie oceniono stan siedliska w tych obszarach za pomocą metody Państwowego Monitoringu Środowiska, polegającej na wizualnej ocenie struktury gatunkowej i wiekowej lasu oraz jego naturalności oraz badaniu stanu i struktury zasobów martwego drewna grubszego niż 40cm przez liczenie takich fragmentów drewna na 5 losowo rozrzuconych²⁷ w ramach obszarowego stanowiska monitoringowego transektach po 100x10 m.

Starodrzewy w obszarze są jednym z najważniejszych miejsc występowania gatunku w środkowej Europie.

²⁶ Metoda oceny stanu populacji i siedliska zagłębka posługuje się terminem „stanowisko” na oznaczenie względnie jednolitego, nie podzielonego fragmentu lasu o powierzchni 50-100 ha, w którym gatunek był stwierdzony. Pojęcia tego nie należy mylić z potocznym rozumieniem terminu „stanowisko”, oznaczającym punkt, w którym zaobserwowano chrząszcza lub larwę.

²⁷ Do losowego zlokalizowania transektów w ramach obszarowego stanowiska monitoringowego zastosowano systematyczną siatkę punktów bazującą na siatce UTM.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: wg pierwotnego standardowego formularza danych – ocena D, zmieniona w 2013 r. przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska na B, lecz powinna być jeszcze podwyższona do A. Zastosowana metoda nie daje podstaw do szacowania bezwzględnej liczebności gatunku, nie można jej więc porównać z liczebnością w kraju lub regionie biogeograficznym (również zresztą nieznaną i niemożliwą do poznania). Jednak, liczba stanowisk stwierdzonych w obszarze przewyższa liczbę stanowisk, jaka wcześniej była znana w całej Polsce, co jest przesłanką do oceny względnej liczebności na A. Siedliska zachowane dość dobrze, choć nie idealnie (B). Populacja nie jest izolowana (C) – znajduje przedłużenie w Górach Słonnych, choć generalnie występowanie gatunku w Karpatach i na ich pogórzu ma charakter wyspowy i pofragmentowany.

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1 (trend nieznan)

Stan zachowania w obszarze: U2 ze względu na niedostateczne – z punktu widzenia wymagań gatunku – zasoby rozkładającego się drewna odpowiedniej grubości. W 5 z 32 stanowisk monitoringowych U1 były 3-4 kłody o średnicy >40cm na 100x10-metrowy transekt (stan U1). W 26 z 32 stanowisk – mniej niż 3 takie kłody/transekt, w 3 stanowiskach takich kłód nie było wcale. Najwięcej, czyli 10,87 martwych drzew >30cm średnicy /ha było odnotowane na jednym obszarowym stanowisku monitoringowym nr OP08 (Leszczyny).

Zagrożenia: Gospodarka leśna w miejscu występowania. Gatunek ma bardzo wysokie wymagania pod względem zasobów martwego drewna (jako stan FV ocenianych jest 5 lub więcej kłód >40cm grubości na 100x10m transekcje), które mogą być zaspokojone praktycznie tylko w warunkach ochrony biernej – gdy wszystkie drzewa mają naturalne szansę dożywać do starości, grubych rozmiarów i naturalnej śmierci i gdy drzewa grubsze od 40 cm nie są zabierane, a wcześniej czy później wszystkie przekształcają się w martwe drewno o odpowiednich rozmiarach.

4014 Biegacz urozmaicony *Carabus variolosus*

Przedmiot ochrony obszaru. Duży chrząszcz z rodziny biegaczowatych, z charakterystycznymi wgłębieniami w pokrywach. Spotykane w terenie chrząszcze zwykle pokryte warstwą błota, gromadzącego się szczególnie w zagłębieniach pokryw. Jest to specyficzny dla gatunku kamuflaż. Charakterystyczna rzeźba pokryw i kamuflaż błotny są cechami na tyle charakterystycznymi, że gatunek trudno pomylić z innymi biegaczowatymi.

Biegacz urozmaicony jest związany ze środowiskami wilgotnymi, poluje na obrzeżach wód na drobne bezkręgowce. Aktywny głównie nocą. Potrafi polować także pod wodą, np. w potokach, przebywając pod wodą nawet pół godziny z krótkimi przerwami na zaczerpnięcie do przetchlinek tułowiowych zapasu powietrza. Szczyt liczebności i rójka w maju-czerwcu, larwy przepoczwarzają się w martwych, silnie rozłożonych pniakach w pobliżu wód, a w ich braku w glebie; zimują zwykle w kolebkach poczwarkowych. Związany ekologicznie z okolicą niewielkich strumyków i potoków. Także imagines jako dziennych i zimowych kryjówek używają murszejących kłód znajdujących się поблизу potoków.

W obszarze stwierdzany wielokrotnie. Z okolic Przemysła po raz pierwszy wykazany przez Trelę (1926), który nie podał jednak dokładnej lokalizacji stanowiska ani liczby osobników. W 2009 r. 7 osobników zaobserwowano nad brzegiem potoku w Woli Węgierskiej (północno-zachodni kraniec obszaru „Ostoja Przemyska”) (Kalinka 2010). W latach 2011-2012 gatunek (16 osobników) odkryty został na 16 nowych stanowiskach zlokalizowanych na terenie „Ostoi Przemyskiej” i „Gór Słonnych” oraz w ich najbliższym sąsiedztwie (Buchholz i in. 2013).

W ramach prac nad niniejszym planem próbkowano obecnosc za pomocą serii żywołownych pułapek w 4 miejscach – potwierdzając gatunek w 3 z nich, co znaczy, że nad potokami obszaru jest pospolity i dość powszechny

Fot.: Cztery osobniki biegacza urozmaiconego w pułapce żywołownej, w trakcie badan nad niniejszym planem.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych – C, co wydaje się zaniżone i powinno być zmienione na B. Liczebność populacji ani w obszarze, ani w kontynentalnym regionie biogeograficznym nie jest znana i nie może być porównana, jednak dane o rozmieszczeniu sugerują, że w Ostoji Przemyskiej może znajdować się > 15% populacji regionu kontynentalnego i między 2% a 15% populacji krajowej – jeśli za miarę liczebności populacji przyjąć liczbę znanych stanowisk. Siedliska w obszarze są dość dobrze zachowane, choć nie zawsze optymalne (B). Populacja nie jest izolowana (C). ,

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1 (trend nieznany)

Stan zachowania w obszarze: U1, ze względu na przyjęte w metodyce PMS wymagania dot. cech siedliska w stanie FV, w obszarze z przyczyn naturalnych nie spełnione. Jednak, zarówno populacja, jak i np. zasobność stref przypotokowych w martwe drewno, a także naturalność stref przypotokowych, są właściwe.

Zagrożenia: Potencjalnie regulacje rzek i potoków, zanieczyszczenie wody, gospodarka leśna prowadzona w rejonie potoków i zubażająca tę strefę w martwe drewno.

9001 Biegacz Zawadzkiego *Carabus zawadzkii*

Projektowany przedmiot ochrony obszaru. Duży chrząszcz z rodziny biegaczowatych. Znany z Karpat Wschodnich. Bardzo podobny do *Carabus scheidleri*, trudny do odróżnienia przez nie specjalistę. Rzadko spotykany i niemal nie zbadany. Biologia i ekologia mało poznana, nie wiadomo z jakimi dokładnie biotopami jest związany, czym się odżywia, jaka jest jego fenologia, jak wygląda jego larwa itp. Prawdopodobnie związany z obszarami źródłkowymi potoków, młakami, strefami nadpotokowymi.

W obszarze znajduwany prawdopodobnie przed 1939 rokiem. Obserwowany został w 2009 roku w Woli Węgierskiej (Kalinka 2010). 6 osobników zaobserwowanych zostało w lesie oraz nad brzegiem potoku płynącego na jego skraju. Kolejne stanowisko znaleziono w 2011 roku na ternie leśnictwa „Turnica” (Buchholz i in. 2013).

Znaleziony w 2011 roku w Niemieckiej Dolinie. W ramach prac nad PZO znaleziono drugie stanowisko w innej części Niemieckiej Doliny, gdzie biegacz Zawadzkiego dwukrotnie łapał się w pułapki żywiołowe zastawione na biegacza urozmaiconego. Jego liczebność jest jednak o dwa rzędy niższa, niż biegacza urozmaiconego.

*Fot.: Biegacz Zawadzkiego, fot. Radosław Michalski, Zbiory IMUZ w Krakowie
Okaz sprzed 1939 roku z Pogórza Przemyskiego / Gór Sanocko-Turczańskich*

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w kontynentalnym regionie biogeograficznym: nie ujęty w standardowym formularzu danych obszaru, ale będzie musiał być dodany co najmniej z oceną C. Liczebność populacji ani w obszarze, ani w kontynentalnym regionie

biogeograficznym nie jest znana i nie może być porównana, jednak dane o rozmieszczeniu sugerują, że w Ostoji Przemyskiej może znajdować się >15% populacji regionu kontynentalnego i między 2 a 15% populacji krajowej – jeśli za miarę liczebności populacji przyjąć liczbę znanych stanowisk. Siedliska w obszarze są dość dobrze zachowane, choć nie zawsze optymalne (B). Populacja nie jest izolowana, znajduje przedłużenie w Górach Słonnych i Bieszczadach (C). ,

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: nieznany

Stan zachowania w obszarze: XX

Zagrożenia: Nieznane

1308 Mopek *Barbastella barbastellus*

Projektowany przedmiot ochrony obszaru, mimo że dane o jego występowaniu znane były już wcześniej, a nawet dla gatunku zrealizowano powiększenie obszaru. Mopek *Barbastella barbastellus* to średniej wielkości gatunek nietoperza, którego długość przedramienia wynosi 36-44mm. Futro na grzbiecie czarne, z końcami włosów żółtymi lub białymi, a na brzuchu ciemnoszare, słabo kontrastujące ze stroną grzbietową. Mopek jest jedynym nietoperzem występującym w Polsce, którego ubarwienie jest tak ciemne, niemal czarne, dzięki czemu w spoczynku stosunkowo łatwo go odróżnić od innych gatunków. Dodatkowo, krótki pysk, specyficzny układ fałdów skórnych wokół nozdrzy oraz szerokie, krótkie uszy trójkątnego kształtu, łączące się nasadami na środku głowy, nadają mu charakterystyczny wygląd.

Występuje w Europie z wyjątkiem północnych jej krańców, na południu kontynentu jest jednak rzadko spotykany. Jest to gatunek dość eurytopowy, spotykany jednak głównie w okolicach lesistych i górzystych. Jest to gatunek leśny, żerujący na chwytanych w locie nocnych motylach i muchowkach. Jego letnie kryjówki to przede wszystkim dziuple i szczeliny za odstającą korą. Niewielkie kolonie lęgowe rozproszone w rozmaitych ukryciach i szczelinach, niekiedy za drewnianymi okiennicami, są niemal niemożliwe do wyszukania. Letnie życie mopków jest generalnie słabo poznane.

Zimę spędza natomiast najczęściej w jaskiniach, piwnicach lub fortyfikacjach. Na miejsca hibernacji wybiera on schronienia chłodne o temperaturze nieznacznie przekraczającej 0°C, często w słabo izolowanych korytarzach lub w pobliżu otworów, niekiedy w piwnicach. Toleruje przewiew i stosunkowo niską wilgotność powietrza, a nawet rozproszone światło.

Fot. Zimujące mopki w szczelinie Fortu Prątkowce. Fot. M. Zegarek.

Występowanie w obszarze: Znany z obszaru jest fakt zimowania w fortach Twierdzy Przemysł, schronach Linii Mołotowa i w piwnicach.

W Fortcie VII Prątkowce pierwsze zimowe kontrole przeprowadzono w 1988 roku (Godawa 1994) i nie stwierdzono zimowania nietoperzy. Pierwsze pewne stwierdzenie hibernujących nietoperzy pochodzi z sezonu 2001/2002 (dane Dekady Spisu Nietoperzy). Dorociak (2004) podaje, że w

sezonie 2001/2002 obserwował tu w grudniu 40 zimujących mopków, a w lutym – 10; w sezonie 2002/2003 – w lutym 47 mopków, w sezonie 2003/2004 – w grudniu 25 i w lutym 81 mopków. W kolejnych latach prowadzone były nieregularne zimowe liczenia. Wyraźnie zaznacza się tendencja wzrostowa liczby zimujących osobników – maksymalnie 177 osobników (Mleczek 2009). Najwięcej osobników stwierdzane było zwykle podczas późnozimowych liczeń w lutym. W lutym 2013 stwierdzono 135 zimujących mopków. Fort pochodzi z przełomu XIX i XX wieku. Zachowały się murowano-betonowe koszary oraz trzy betonowe tunele (poterny). Tunele są częściowo zawalone, a stropie znajdują się szczeliny będące miejscem hibernacji nietoperzy. Konstrukcje betonowe wykonane z niebrojonego betonu. Obiekt jest w dużym stopniu zniszczony. W 1915 fort został wysadzony przez wycofujące się wojska austriackie. Z tego okresu pochodzą spękania w stropach tuneli – miejsca hibernacji mopka. Przez cały XX wiek postępuje dewastacja obiektu. Obszar fortu porośnięty jest drzewami (robinia akacjowa, jesion, klon) oraz podrostem drzew i krzewów. Całość leży w środku dużego kompleksu leśnego. Obiekt jest dostępny i niezabezpieczony przez cały sezon. W okresie zimowym jest odwiedzany przez turystów oraz poszukiwaczy militariów. Na chwilę obecną poza tablicą zakazującą wstępu na teren obiektu brak innych zabezpieczeń ograniczających penetrację obiektu oraz niepokojenie przebywających tam nietoperzy.

W Forcie V Grochowce nie stwierdzono zimowania nietoperzy w 1988 roku (Godawa 1994), a znaleziono mopki w sezonie 2001/2002 (dane DSN). Dorociak (2004) podaje, że w sezonie 2001/2002 obserwował tu w grudniu 29 zimujących mopków, a w lutym – 32; w sezonie 2002/2003 – w lutym 27 mopków, w sezonie 2003/2004 – w grudniu 28 i w lutym 32 mopki. W kolejnych latach prowadzone są nieregularne zimowe liczenia. Liczba zimujących nietoperzy utrzymuje się na względnie stałym poziomie 30-50 osobników. Najwięcej osobników stwierdzane było podczas późnozimowych liczeń w lutym. W lutym 2013 r. stwierdzono 54 mopki. Wg niepublikowanych opinii chiropterologów, jest to również ważne miejsce jesienno-rojnego nietoperzy, dotyczy to głównie mopka. Fort pochodzi z przełomu XIX i XX wieku. Składa się z murowano-betonowych koszar oraz z trzech betonowych tuneli (poterny). Tunele są częściowo zawalone, a stropie znajdują się szczeliny będące miejscem hibernacji nietoperzy. Konstrukcje betonowe wykonane z niebrojonego betonu. Obiekt jest w dużym stopniu zniszczony. W 1915 fort został wysadzony przez wycofujące się wojska austriackie. Z tego okresu pochodzą spękania w stropach tuneli – miejsca hibernacji mopka. Przez cały XX wiek postępuje dewastacja obiektu. Obszar fortu porośnięty jest drzewami i krzewami. Całość leży na wzniesieniu pośród pól uprawnych. Nie sąsiaduje bezpośrednio z zwanym kompleksem leśnym. Obiekt porośnięty drzewami i krzewami, położony wśród pól uprawnych, najbliższy kompleks leśny odległy o ok. 1 km. Obiekt jest dostępny i niezabezpieczony przez cały sezon. W okresie zimowym jest odwiedzany przez turystów oraz poszukiwaczy militariów. Na chwilę obecną brak zabezpieczeń ograniczających penetrację obiektu oraz niepokojenie zimujących nietoperzy.

W fortach mopki wybierają na miejsce swojej kryjówki spękania stropów fortecznych korytarzy. Spękania te mają postać biegnących centralnie lub lekko odchylonych od pionu szczelin, przekraczających niejednokrotnie kilkadziesiąt centymetrów głębokości. Szerokość szczelin jest bardzo zróżnicowana i wynosi od kilku milimetrów, do kilku centymetrów.

W 2013 r. kontrolą objęto 19 obiektów składających się na tzw. Linie Mołotowa. Wielkość i stopień zachowania poszczególnych obiektów był bardzo zróżnicowany. Przeważnie są to niewielkie 1-2 komorowe betonowe schrony, mocno uszkodzone przez ładunkami wybuchowe (wysadzone). Nie stanowią one dogodnego miejsca hibernacji nietoperzy. Nie ma miejsc, które nie przemarzają w zimie. Na uwagę zasługują dwa obiekty. Są to duże dwupoziomowe bunkry, w których stwierdzono pojedyncze mopki:

- Bunkier o oznaczeniu 08-KR-12: jeden mopka
- Bunkier o oznaczeniu 08-KR-10: jeden mopka

Na terenie Ostoji Przemyskiej znajdują się przypuszczalnie wiele leśnych piwnic, które są pozostałościami po opuszczonych siedliskach. Chodzi o obiekty położone w obrębie lasów lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Są to bardzo dogodne miejsca hibernacji nietoperzy, zwłaszcza mopka. O potencjale tego typu obiektów może świadczyć, że w skontrolowanej tylko jednej piwnicy w okolicach wsi Wola Krzywiecka stwierdzono zimowanie 9 mopek. Rozmieszczenie i liczba takich drobnych obiektów, jak również ich wykorzystanie przez nietoperze, pozostaje nie rozpoznane. Należałoby w okresie letnim zinwentaryzować tego typu obiekty i potwierdzić ich zajęcie przez nietoperze w okresie zimowym. W przypadku niewielkich leśnych piwnic stosunkowo łatwo byłoby prowadzić działania aktywnej ochrony zimujących tam nietoperzy np. poprzez instalacje zamykanych na stałe drzwi.

Znalezienie nowych dużych zimowisk mopka w obszarze jest mało prawdopodobne, gdyż dogodne obiekty były już pod tym kątem wielokrotnie przeszukiwane. Istnieje natomiast potencjał występowania drobnych, rozproszonych zimowisk w drobnych obiektach typu piwnic leśnych.

Nie wiadomo, czy lasy obszaru mają znaczenie jako biotop mopka w okresie letnim. Dorociak (2004) nie stwierdził mopek w skrzynkach dla nietoperzy, dziuplach ani odłowach w sieci we Fredropolu, Trójcy, Rybotyczach ani Makowej. Mopki bardzo licznie łapały się natomiast w sieci w Siedliskach, położonych poza granicami obszaru, przy granicy ukraińskiej.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych – nie był ujęty, wymaga dodania (dotyczy miejsc zimowania) z oceną C. Zimująca populacja stanowi <2% populacji gatunku w regionie kontynentalnym, szacowanej na >6500 osobników (C). Zimowisko w obszarze jest ważnym co najmniej regionalnie obiektem, istotnym dla zachowania zasięgu gatunku. Siedlisko zimowania zachowane w dobrym stanie (B). Populacja nie jest izolowana (C).

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1 (trend nieznan)

Stan zachowania w obszarze: Metodyka GIOŚ wymusza ocenę niezadowalającą, ze względu na brak zabezpieczeń przed niepokojeniem nietoperzy. Jednak, taka ocena wydaje się nietrafna, biorąc pod uwagę, że liczba zimujących mopek wykazuje wręcz trend wzrostowy.

Zagrożenia: destrukcja obiektów zimowiskowych, w tym przez drzewa rosnące na ich stropach i mogące je rozsadzać. Niepokojenie zimą w miejscu hibernacji. Ew. przypadki wandalizmu.

1324 Nocek duży *Myotis myotis*

Projektowany przedmiot ochrony obszaru, mimo że dane o jego występowaniu znane były już wcześniej, Nocek duży *Myotis myotis* to największy przedstawiciel rodzaju *Myotis* i jednocześnie największy nietoperz regularnie występujący w Polsce (długość przedramienia 54.68 mm). Futerko ma z wierzchu jasnobrązowe, od spodu niemal białe. Duży, szeroki pyszczek jest cielisty, a szerokie i stosunkowo długie uszy zwykle nieco od pyszczka ciemniejsze. W spoczynku skrzydła najczęściej ułożone wzdłuż ciała. Żeruje głównie naziemnie, na chrząszczach biegaczowatych w lasach. Wykazuje silne przywiązanie do miejsc kolonii lęgowych, lokalizowanych najczęściej na przestronnych, spokojnych strychach budynków, często sakralnych.

Fot. Nocki duże na strychu kościoła w Krasieczynie. Fot. M. Zegarek.

Występowanie w obszarze: Znana od początku XXI w. jest kolonia rozrodcza na strychu kościoła w Krasieczynie. Dorociak (2004) obserwował tu 45-50 nocków. Liczebność kolonii pozostaje stabilna: w 2013 r. policzono 64 osobniki. Kolonia zajmuje strych zabytkowego murowanego kościoła, pod dachem pokrytym blachą na pełnym deskowaniu. Strych duży, podłoga deskowana. Wejście na strych z chóru. Kościół jest zamknięty w ciągu dnia, a dostęp do strychu tylko za zgodą proboszcza. Wlot najprawdopodobniej w wieży oraz w ścianie nad głównym wejściem do kościoła. Przy zachowaniu obecnego stanu użytkowania obiektu oraz jego najbliższego otoczenia przewiduje się utrzymanie obecnego stanu populacji. Problemem może być nagromadzenie odchodów pod kolonią. Łatwo temu zaradzić przeprowadzając np. co 2 lata czyszczenie strychu oraz rozłożenie folii w miejscach gromadzenia odchodów.

Nie jest wykluczone występowanie w obszarze innych kolonii, ale ich znalezienie nie jest zbyt prawdopodobne. Dorociak (2004) poszukiwał nietoperzy na strychach obiektów sakralnych w miejscowościach Krasieczyn, Bolestraszyce, Huwniki, Wapowce, Łętownia, Rybotycze, Sopotnik, Krasice, Mielnów, Roksyce, Bircza, Rudawka, Jureczkowa, Kuźmina, Fredropol, Posada Rybotycka i, oprócz Krasieczyna, znalazł tylko pojedynczego nocka dużego na strychu w Łętowni (poza obszarem). W 2011 r. poszukiwania nietopry na strychach kościołów na północ od Bieszczadów - mniej

więcej do wysokości Kakwarii Paclawskiej, prowadziła organizacja ProNatura, znajdując nocki duże tylko w Tarnawie Górnej i Lisznej, a więc nie w Ostoji Przemyskiej. Mało prawdopodobne są kolonie tego gatunku w drobnych obiektach, które mogły pozostać nie sprawdzone – ten gatunek preferuje przestronne strychy.

Nie rozpoznany pozostaje sposób wykorzystania przestrzeni przez nocki z kolonii w Krasieczynie i miejsca ich żerowania. Można przypuszczać, że zadrzewienia i zarośla w bezpośrednim otoczeniu kościoła wyznaczają strukturę tras przelotów nietoperzy.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych: nie był ujęty; konieczny do dodania z oceną C. Rozradzająca się tu populacja stanowi niewielką część populacji gatunku w regionie kontynentalnym, szacowanej na 50-100 tys. osobników (C), jednak zimowisko w obszarze jest ważnym co najmniej regionalnie obiektem, istotnym dla zachowania zasięgu gatunku. Siedlisko zimowania zachowane w dobrym stanie (B). Populacja nie jest izolowana (C).

Stan zasobów w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: FV

Stan zachowania w obszarze: FV. Kolonia jest stabilna, jej siedlisko odpowiada oglądom na optymalne siedlisko nocka, nie widać istniejących zagrożeń, choć lokalizacja obszarów żerowiskowych nie jest rozpoznana, cały otaczający teren charakteryzuje się ponadprzeciętną różnorodnością biologiczną i obfitością występowania bezkręgowców stanowiących potencjalną bazę żerową gatunku.

Zagrożenia: Obecnie nie ma widocznych zagrożeń. Potencjalnym zagrożeniem byłby remont kościoła nie uwzględniający wymagań nietoperzy, np. prowadzony w ich sezonie rozrodczym (15.04-15.09), oświetlanie ścian kościoła i jego wieży, wycinka zadrzewień i zarośli w sąsiedztwie kościoła. Znaczne zmiany struktury krajobrazu albo chemizacja terenów żerowiskowych, jakie mogłyby pogorszyć bazę żerową gatunku, pozostają tylko w strefie teorii. Zagrożenia dla nocków z Krasieczyna mogą wiązać się z ich migracją do miejsc zimowania, które nie są znane.

Moduł B

3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem

Typ siedliska	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik ²⁸	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska	Uwagi
Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków	3220	Turnica	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	U1	Przykładowe stanowisko opisane szczegółowo pod względem parametrów i wskaźników. Ocenę obniżają cechy naturalne: niewielka szerokość, struktura roślinności, ubogi kompleks roślinności przyrzecznej, ale także pjd. obecność przymiotna i niepewne perspektywy ochrony.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Szerokość kamieńców		U1		
				Pokrycie kamieńców przez roślinność zielną		U1		
				Wysokość warstwy zielnej		U1		
				Gatunki ekspansywnych roślin zielnych (*)		U1		
				Obce gatunki inwazyjne (*)		U1		
				Gatunki krzewów		FV		
				Zwarcie krzewów na transekcje (*)		FV		
				Udział gatunków drzewiastych (powyżej 1,5 m wys.)		FV		
				Obecność kompleksu siedlisk nadrzecznych: 3220, 3230, 3240, 91E0 (*)		U1		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U1		
			Perspektywy ochrony			U1		
Pionierska roślinność na	3220	Stupnica (Bachów)	Powierzchnia	Powierzchnia		U1	U2	Przykładowe stanowisko opisane szczegółowo pod względem parametrów i
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i	Szerokość kamieńców		U2		

²⁸ Metodyka oceny tego typu siedliska, przyjęta w Państwowym Monitoringu Środowiska, koncentruje się na aktualnym stanie i strukturze roślinności poszczególnych kamieńców, co nie przekłada się bezpośrednio na potrzeby ochrony siedliska w obszarze – mającego dynamiczny charakter, zależnego od ciągłego tworzenia i przemodelowywania przez wody cieków, zwłaszcza w stanach wezbraniowych.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

kamieńcach górkich potoków			funkcje	Pokrycie kamieńców przez roślinność zielną		U1		wskaźników. Ocenę obniżają cechy naturalne: niewielka szerokość kamieńca, ubogi kompleks roślinności przyrzecznej, ale także obecność pjd. nawłoci i przymiotna, niepewne perspektywy ochrony.
				Wysokość warstwy zielnej		FV		
				Gatunki ekspansywnych roślin zielnych (*)		U1		
				Obce gatunki inwazyjne (*)		U1		
				Gatunki krzewów		FV		
				Zwarcie krzewów na transekcie (*)		FV		
				Udział gatunków drzewiastych (powyżej 1,5 m wys.)		FV		
				Obecność kompleksu siedlisk nadrzecznych: 3220, 3230, 3240, 91E0 (*)		U2		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U2		
			Perspektywy ochrony			U1		
Pionierska roślinność na kamieńcach górkich potoków	3220	Wiar - Rybotyczne	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	U1	Przykładowe stanowisko opisane szczegółowo pod względem parametrów i wskaźników. Ocenę obniżają cechy naturalne: niewielka szerokość, struktura roślinności, ubogi kompleks roślinności przyrzecznej, ale także pjd. obecność przymiotna i niepewne perspektywy ochrony.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Szerokość kamieńców		U1		
				Pokrycie kamieńców przez roślinność zielną		U1		
				Wysokość warstwy zielnej		FV		
				Gatunki ekspansywnych roślin zielnych (*)		U1		
				Obce gatunki inwazyjne (*)		FV		
				Gatunki krzewów		U1		
				Zwarcie krzewów na transekcie (*)		FV		
				Udział gatunków drzewiastych (powyżej 1,5 m wys.)		FV		
				Obecność kompleksu siedlisk nadrzecznych: 3220, 3230, 3240, 91E0 (*)		U1		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			Perspektywy ochrony			U1		
Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków	3220	55 płątów na potokach: Wiar, Stupnica, Cisowa, Turnica, Krzeczowski Potok, Łódzinka Dolna, Borysławka, Sopotnik. Opis i oceny parametrów i wskaźników dla 3 przykładowych stanowisk zamieszczonych w raporcie eksperta.	Powierzchnia	Zasoby siedliska w obszarze		FV	U1	Ocena syntetyczna dla obszaru wyprowadzona na podstawie najczęstszej wartości poszczególnych wskaźników, na podstawie 5 płątów opisanych szczegółowo i doświadczenia eksperta z wizji pozostałych płątów. Ocena U1 dla powierzchni oraz struktury i funkcji wyraża raczej nieoptymalne warunki wykształcania się siedliska, wynikające z naturalnych przyczyn fizjograficznych, niż presję antropogeniczną o charakterze degradacyjnym (małe płąty, pionierska roślinność, miejscami pojedyncze neofity). Jednak, ocena U1 dla perspektyw ochrony wyraża niepewność do przyszłości siedliska, ze względu na prace regulacyjne i utrzymaniowe, nielegalne pobyty żwiru, przypadki zaśmiecania.
				Trend powierzchni siedliska		FV		
				Fragmentacja		FV		
				SYNTETYCZNIE POW.		U1		
			Struktura i funkcje	Szerokość kamieńców		U1		
				Pokrycie kamieńców przez roślinność zielną		U1		
				Wysokość warstwy zielnej		FV		
				Gatunki ekspansywnych roślin zielnych (*)		U1		
				Obce gatunki inwazyjne (*)		U1		
				Gatunki krzewów		FV		
				Zwarcie krzewów na transekcje (*)		FV		
				Udział gatunków drzewiastych (powyżej 1,5 m wys.)		FV		
				Obecność kompleksu siedlisk nadrzecznych: 3220, 3230, 3240, 91E0 (*)		U1		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U1		
			Perspektywy ochrony			U1		
						U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Typ siedliska	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska	Uwagi
Murawy kserotermiczne	6210	Indywidualne karty opisu i oceny wszystkich 51 płatów, z oceną wartości parametrów i wskaźników dla każdego płatu, zamieszczono w raporcie eksperta.						Ocena indywidualna została wykonana dla każdego płatu murawy.
Murawy kserotermiczne	6210	Miejscowości: Posada Rybotycka, Rybotyczne, Makowa, Huwniki, Kalwaria Paclawska, Kopysno (rezerwat Kopystanka) i Dubnik. 51 zainwentaryzowanych i skartownych płatów	Powierzchnia	Zasoby siedliska w obszarze		FV	U1	Ocena syntetyczna dla obszaru wyprowadzona na podstawie ocen wartości poszczególnych wskaźników w poszczególnych płatach. Na prawie wszystkich stanowiskach widoczne kurczenie się płatów muraw, na 7 stanowiskach jest to proces szybki. Dobra kompozycja florystyczna i brak gatunków obcych geograficznie, w ponad połowie płatów obecne storczyki (do 3 gatunków), ale zagraża ekspansja trzcinika piaskowego, rajgrasu, ostrożeńca polnego – wskutek niewłaściwego dla muraw zagospodarowania (wypalanie, koszenie). Powszechne i silne jest zagrożenie zarastaniem drzewami. Zachowanie siedliska możliwe pod warunkiem niezwłocznego podjęcia działań ochronnych.
				Trend powierzchni siedliska		U2		
				Fragmentacja		U1		
				SYNTETYCZNIE POW.		U2		
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne		FV		
				Obce gatunki inwazyjne		FV		
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych		U1		
				Ekspansja krzewów i podrostu drzew		U2		
				Lista gatunków storczykowatych		U1		
				Zachowanie strefy ekotonowej		U1		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U2		
			Perspektywy ochrony			U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Typ siedliska	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska	Uwagi
Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elationis)	6510	Brylińce	Powierzchnia	Zasoby siedliska w obszarze		FV	U1	Przykładowe stanowisko. Nieco uproszczony skład gatunkowy. Łąka koszona dwa razy do roku, prawdopodobnie stosowano dosiewanie traw.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
				Struktura przestrzenna płatów siedliska		FV		
				Gatunki charakterystyczne		FV		
				Gatunki dominujące		U1		
				Obce gatunki inwazyjne		FV		
				Gatunki ekspansywne roślin zielnych		FV		
				Ekspansja krzewów i podrostu drzew		U1		
				Udział dobrze zachowanych płatów siedliska		FV		
				Wojłok (martwa materia organiczna)		U1		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U1		
			Perspektywy ochrony			FV		
Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elationis)	6510	Huwniki	Powierzchnia	Zasoby siedliska w obszarze		FV	U1	Przykładowe stanowisko. Nieco uproszczony skład gatunkowy. Łąka koszona dwa razy do roku, ocenę obniża wyst. neofitów (nawłóć, przymiotno).
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
				Struktura przestrzenna płatów siedliska		FV		
				Gatunki charakterystyczne		U1		
				Gatunki dominujące		U1		
				Obce gatunki inwazyjne		U1		
				Gatunki ekspansywne roślin zielnych		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Ekspansja krzewów i podrostu drzew		U1		
				Udział dobrze zachowanych płatów siedliska		FV		
				Wojłok (martwa materia organiczna)		FV		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U1		
			Perspektywy ochrony			FV		
Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elationis)	6510	Kopysno	Powierzchnia	Zasoby siedliska w obszarze		FV	U1	Przykładowe stanowisko. Nieco uproszczony skład gatunkowy. Łąka koszona dwa razy do roku. Ocenę obniża tylko podwyższony udział jeżyny popielicy.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
				Struktura przestrzenna płatów siedliska		FV		
				Gatunki charakterystyczne		FV		
				Gatunki dominujące		U1		
				Obce gatunki inwazyjne		FV		
				Gatunki ekspansywne roślin zielnych		FV		
				Ekspansja krzewów i podrostu drzew		U1		
				Udział dobrze zachowanych płatów siedliska		FV		
				Wojłok (martwa materia organiczna)		FV		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U1		
			Perspektywy ochrony			FV		
Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenath	6510	Kupna	Powierzchnia	Zasoby siedliska w obszarze		FV	U1	Przykładowe stanowisko. Łąka koszona dwa razy do roku. Ocenę obniża tylko nadmierna dominacja rejrąsu.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
				Struktura przestrzenna płatów siedliska		FV		
				Gatunki charakterystyczne		FV		
				Gatunki dominujące		FV		
				Obce gatunki inwazyjne		U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

erion elationis)				Gatunki ekspansywne roślin zielnych		FV		
				Ekspansja krzewów i podrostu drzew		FV		
				Udział dobrze zachowanych płatów siedliska		FV		
				Wojłok (martwa materia organiczna)		FV		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U1		
			Perspektywy ochrony			FV		
Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elationis)	6510	Leszczyny	Powierzchnia	Zasoby siedliska w obszarze		FV	U1	Przykładowe stanowisko. Nieco uproszczony skład gatunkowy. Ocena obniżona ze względu na obecność podrostu drzew i grubość wojłoku (nie zbierane siano?). Łąka koszona dwa razy do roku.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
				Struktura przestrzenna płatów siedliska		U1		
				Gatunki charakterystyczne		FV		
				Gatunki dominujące		U1		
				Obce gatunki inwazyjne		FV		
				Gatunki ekspansywne roślin zielnych		FV		
				Ekspansja krzewów i podrostu drzew		U1		
				Udział dobrze zachowanych płatów siedliska		U1		
				Wojłok (martwa materia organiczna)		U1		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U1		
			Perspektywy ochrony			FV		
Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	6510	Olszany	Powierzchnia	Zasoby siedliska w obszarze		FV	U1	Przykładowe stanowisko. Nieco uproszczony skład gatunkowy. Łąka koszona dwa razy do roku. Ocenę obniża udział neofitów – nawłoci i
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
				Struktura przestrzenna płatów siedliska		U1		
				Gatunki charakterystyczne		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

ie (Arrhenath erion elationis)				Gatunki dominujące		U1		przymiotna)
				Obce gatunki inwazyjne		U1		
				Gatunki ekspansywne roślin zielnych		FV		
				Ekspansja krzewów i podrostu drzew		FV		
				Udział dobrze zachowanych płatów siedliska		FV		
				Wojłok (martwa materia organiczna)		FV		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U1		
			Perspektywy ochrony			FV		
Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenath erion elationis)	6510	Łomna	Powierzchnia	Zasoby siedliska w obszarze		FV	U1	Przykładowe stanowisko. Łąka koszona dwa razy do roku. Ocena obniżona ze względu na obecność podrostu drzew i grubość wojłoku (nie zbierane siano?).
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
				Struktura przestrzenna płatów siedliska		FV		
				Gatunki charakterystyczne		FV		
				Gatunki dominujące		FV		
				Obce gatunki inwazyjne		U1		
				Gatunki ekspansywne roślin zielnych		FV		
				Ekspansja krzewów i podrostu drzew		FV		
				Udział dobrze zachowanych płatów siedliska		U1		
				Wojłok (martwa materia organiczna)		U1		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U1		
			Perspektywy ochrony			FV		
Niżowe i górskie	6510	Posada	Powierzchnia	Zasoby siedliska w obszarze		FV	U1	Przykładowe stanowisko. Nieco uproszczony skład
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elationis)				Struktura przestrzenna płatów siedliska		FV		gatunkowy. Ocena obniżona ze względu na obecność podrostu drzew.
				Gatunki charakterystyczne		U1		
				Gatunki dominujące		FV		
				Obce gatunki inwazyjne		U1		
				Gatunki ekspansywne roślin zielnych		FV		
				Ekspansja krzewów i podrostu drzew		FV		
				Udział dobrze zachowanych płatów siedliska		U1		
				Wojłok (martwa materia organiczna)		FV		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U1		
			Perspektywy ochrony			FV		
Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elationis)	6510	Tarnawce	Powierzchnia	Zasoby siedliska w obszarze		FV	U1	Przykładowe stanowisko. Nieco uproszczony skład gatunkowy. Łąka koszona dwa razy do roku.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
				Struktura przestrzenna płatów siedliska		FV		
				Gatunki charakterystyczne		U1		
				Gatunki dominujące		FV		
				Obce gatunki inwazyjne		U1		
				Gatunki ekspansywne roślin zielnych		FV		
				Ekspansja krzewów i podrostu drzew		FV		
				Udział dobrze zachowanych płatów siedliska		FV		
				Wojłok (martwa materia organiczna)		U1		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U1		
			Perspektywy ochrony			FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	6510	Cały obszar, ocena syntetyczna	Powierzchnia	Zasoby siedliska w obszarze		FV	U1	Ocena syntetyczna dla obszaru wyprowadzona na podstawie ocen 9 przykładowych stanowisk oraz wiedzy eksperckiej i znajomości łąk w obszarze. Ocena U1 na podstawie formalnego, kardynalnego wskaźnika dot. udziału drzew i krzewów oraz nieco zaburzonej struktury różnorodności gatunkowej (tendencja do dominacji poszczególnych gatunków, świadcząca o nieoptymalnym przyrodniczo sposobie użytkowania. często obserwowane wykaszanie bez zbioru siana oraz wypalanie, co jest szkodliwe dla łąk w obszarze i obniża ocenę perspektyw ochrony, która byłaby właściwa, gdyby tylko użytkowanie łąk w skali całego obszaru było prawidłowe.
				Trend powierzchni siedliska		U1		
				Fragmentacja		FV		
				SYNTETYCZNIE POW.		U1		
				Struktura przestrzenna płatów siedliska		FV		
				Gatunki charakterystyczne		FV		
				Gatunki dominujące		U1		
				Obce gatunki inwazyjne		FV		
				Gatunki ekspansywne roślin zielnych		FV		
				Ekspansja krzewów i podrostu drzew		U1		
				Udział dobrze zachowanych płatów siedliska		FV		
				Wojłok (martwa materia organiczna)		U1		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U1		
			Perspektywy ochrony			U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Typ siedliska	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik ²⁹	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska	Uwagi
Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	7220	Bawelniany Zamek Gruszowa	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	U2	Ocena U2 tylko z przyczyn formalnych, ze względu na nietypowość wykształcenia i brak wątrobowców. W rzeczywistości obiekt jest dobrze zachowany. Unikatowy, choć nietypowy obiekt – wpływ wapiennych, wytrącających martwice wód podziemnych, o charakterze przejściowym do młaki alkalicznej (siedlisko 7230), wyszt. kaskada kałuż, w których wyst. ramienice.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne (*)		U1		
				Gatunki dominujące*		U2		
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych		U1		
				Obce gatunki inwazyjne		FV		
				Gatunki wskazujące na eutrofizację siedliska		FV		
				Obecność i pokrycie wątrobowców		U2		
				Proces wytrącania się martwicy wapiennej (*)		U1		
				Występowanie martwicy wapiennej (*)		FV		
				Stan uwodnienia (*)		FV		
				Erozja wsteczna (*)		FV		
				Erozja zboczowa (*)		FV		
				Erozja denną koryta cieków (*)		FV		
				Erozja chemiczna (*)		FV		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U1		
			Perspektywy ochrony			FV		
Źródłiska wapienne	7220	Niemiecka Dolina 2	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	FV	Dobrze wykształcone i zachowane źródło.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		

²⁹ Metodyka oceny tego siedliska, przyjęta w Państwowym Monitoringu Środowiska, jest dyskusyjna. Molenda i Nejfeld (2012) przedstawili jej krytykę, proponując rezygnację z niektórych, trudnych do odpowiedniej oceny wskaźników, a w zamian wprowadzenie wskaźników hydrochemicznych. Podstawowymi proponowanymi kryteriami oceny byłyby: sama obecność martwic wapiennych, stałość wypływu wody oraz wskaźnika nasycenia wód wobec kalcytu (*saturation index to calcite*) SIC.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne (*)		FV		
				Gatunki dominujące*		FV		
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych		FV		
				Obce gatunki inwazyjne		FV		
				Gatunki wskazujące na eutrofizację siedliska		FV		
				Obecność i pokrycie wątrobowców		U1		
				Proces wytrącania się martwicy wapiennej (*)		FV		
				Występowanie martwicy wapiennej (*)		-		
				Stan uwodnienia (*)		FV		
				Erozja wsteczna (*)		FV		
				Erozja zboczowa (*)		FV		
				Erozja denną koryta cieków (*)		FV		
				Erozja chemiczna (*)		FV		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		FV		
			Perspektywy ochrony			FV		
Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	7220	Niemiecka Dolina 1	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	FV	Dobrze wykształcone i zachowane źródło.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne (*)		FV		
				Gatunki dominujące*		FV		
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych		FV		
				Obce gatunki inwazyjne		FV		
				Gatunki wskazujące na eutrofizację siedliska		FV		
				Obecność i pokrycie wątrobowców		U1		
				Proces wytrącania się martwicy wapiennej (*)		FV		
				Występowanie martwicy wapiennej (*)		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Stan uwodnienia (*)		FV		
				Erozja wsteczna (*)		FV		
				Erozja zboczowa (*)		FV		
				Erozja denną koryta cieków (*)		FV		
				Erozja chemiczna (*)		FV		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		FV		
			Perspektywy ochrony			FV		
Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	7220	Syntetycznie dla obszaru	Powierzchnia	Zasoby siedliska w obszarze		FV	FV	Syntetyczna ocena dla obszaru, dokonana na podstawie znanych dotąd stanowisk (4 lokalizacje, w tym 3 opisane wyżej).
				Trend powierzchni siedliska		FV		
				Fragmentacja		FV		
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne (*)		FV		
				Gatunki dominujące*		FV		
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych		FV		
				Obce gatunki inwazyjne		FV		
				Gatunki wskazujące na eutrofizację siedliska		FV		
				Obecność i pokrycie wątrobowców		U1		
				Proces wytrącania się martwicy wapiennej (*)		FV		
				Występowanie martwicy wapiennej (*)		FV		
				Stan uwodnienia (*)		FV		
				Erozja wsteczna (*)		FV		
				Erozja zboczowa (*)		FV		
				Erozja denną koryta cieków (*)		FV		
				Erozja chemiczna (*)		FV		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		FV		
			Perspektywy ochrony			FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Typ siedliska	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska	Uwagi
Sciany skalne i urwiska krzemiano we ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i>	8220	"Wąwóz Wodospad" Rybotyczne	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	FV	Płat w dobrym stanie, choć dość ubogi i niewielki.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje		FV		
				Gatunki charakterystyczne (*)		U1		
				Gatunki dominujące		FV		
				Obce gatunki inwazyjne (*)		FV		
				Pokrycie przez gatunki traw (*)		FV		
				Martwa materia organiczna		FV		
				Ekspansja krzewów i podrostu drzew		FV		
				Występowanie jeżyn, malin, dzikiego bzu czarnego i bzu koralowego (*)		FV		
				Ocienienie muraw		FV		
				Struktura przestrzenna płatów siedliska		FV		
				Ślady wspinaczki lub wydeptywania (*)		FV		
				Ślady ognisk w pobliżu ścian skalnych		FV		
				Inne przypadki dewastacji siedliska		FV		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		FV		
			Perspektywy ochrony			FV		
Sciany skalne i urwiska krzemiano	8220	"Skała Machunika" Rybotyczne	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	FV	Płat w dobrym stanie, choć dość ubogi i niewielki.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

we ze zbiorowisk ami z <i>Androsacion vandelii</i>				Gatunki charakterystyczne (*)		FV		
				Gatunki dominujące		U1		
				Obce gatunki inwazyjne (*)		FV		
				Pokrycie przez gatunki traw (*)		FV		
				Martwa materia organiczna		FV		
				Ekspansja krzewów i podrośtu drzew		FV		
				Występowanie jeżyn, malin, dzikiego bzu czarnego i bzu koralowego (*)		U1		
				Ocienienie muraw		FV		
				Struktura przestrzenna płatów siedliska		FV		
				Ślady wspinaczki lub wydeptywania (*)		FV		
				Ślady ognisk w pobliżu ścian skałnych		FV		
				Inne przypadki dewastacji siedliska		FV		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		FV		
			Perspektywy ochrony			FV		
Sciany skalne i urwiska krzemiano we ze zbiorowisk ami z <i>Androsacion vandelii</i>	8220	Bohynie Huwniki	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	U1	Ocena U1 w związku z wyst. inwazyjnego gatunku obcego – niecierpka drobnokwiatowego.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje		FV		
				Gatunki charakterystyczne (*)		U1		
				Gatunki dominujące		FV		
				Obce gatunki inwazyjne (*)		FV		
				Pokrycie przez gatunki traw (*)		FV		
				Martwa materia organiczna		FV		
				Ekspansja krzewów i podrośtu drzew		FV		
				Występowanie jeżyn, malin, dzikiego bzu czarnego i bzu koralowego (*)		FV		
				Ocienienie muraw		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Struktura przestrzenna płatów siedliska		FV		
				Ślady wspinaczki lub wydeptywania (*)		FV		
				Ślady ognisk w pobliżu ścian skalnych		FV		
				Inne przypadki dewastacji siedliska		FV		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U1		
			Perspektywy ochrony			FV		
Sciany skalne i urwiska krzemiano we ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i>	8220	Syntetyczne zasoby w obszarze	Powierzchnia	Zasoby siedliska w obszarze		FV	FV	
				Trend powierzchni siedliska		FV		
				Fragmentacja		FV		
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie		FV		
				Gatunki charakterystyczne (*)		U1		
				Gatunki dominujące		FV		
				Obce gatunki inwazyjne (*)		FV		
				Pokrycie przez gatunki traw (*)		FV		
				Martwa materia organiczna		FV		
				Ekspansja krzewów i podrośtu drzew		FV		
				Występowanie jeżyn, malin, dzikiego bzu czarnego i bzu koralowego (*)		FV		
				Ocienienie muraw		FV		
				Struktura przestrzenna płatów siedliska		FV		
				Ślady wspinaczki lub wydeptywania (*)		U1		
				Ślady ognisk w pobliżu ścian skalnych		FV		
				Inne przypadki dewastacji siedliska		FV		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			Perspektywy ochrony			FV		
--	--	--	------------------------	--	--	----	--	--

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Typ siedliska	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska	Uwagi
Kwaśne buczyny	9110	Łodzinka Góma	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	FV	Jedliny na zachodnim zboczu wierzchowiny o wysokości 475 m n.p.m. (Las Birecki) w kompleksie żyznymi buczynami. Zbiorowisko <i>Abies alba-Oxalis acetosella</i> - żyzna jedlina karpacka zbiorowisko pośrednie w kierunku <i>Dentario glandulosae-Fagetum collinum</i> - żyzna buczyna karpacka forma pogórska. Zakwalifikowane w powszechnej inwentaryzacji jako żyzna buczyna, w ocenie eksperckiej jednak powinno być zaliczone do siedliska 9110. Dobre zasoby martwego drewna – 35m3/ha, grubowymiarowe 20 szt./ha.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna fitocenoz (*)		FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie (*)		FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie (*)		FV		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności		FV		
				Wiek drzewostanu (udział starodrzewu) (*)		FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie (*)		FV		
				Udział gatunków pionierskich (wcześnie sukcesyjnych) w drzewostanie		FV		
				Martwe drewno (łącznie zasoby)		FV		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości (*)		FV		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		FV		
				Inne zniekształcenia antropogeniczne		FV		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		FV		
			Perspektywy ochrony			FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Kwaśne buczyny	9110	Góra Sienawska 2	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	FV	Jedliny na wierzchovinie w paśmie Góry Sieniawskiej (481 m n.p.m.). <i>Stanowisko Galium rotundifolium</i> L Zbiorowisko <i>Abies alba-Oxalis acetosella</i> - żyzna jedlina karpacka. Dobre zasoby martwego drewna – 35m3/ha, grubowymiarowe 20 szt./ha.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna fitocenozy (*)		FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie (*)		FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie (*)		FV		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności		FV		
				Wiek drzewostanu (udział starodrzewu) (*)		FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie (*)		FV		
				Udział gatunków pionierskich (wcześnie sukcesyjnych) w drzewostanie		FV		
				Martwe drewno (łączne zasoby)		FV		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości (*)		FV		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		FV		
				Inne zniekształcenia antropogeniczne		FV		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		FV		
			Perspektywy ochrony			FV		
Kwaśne buczyny	9110	Góra Sienawska	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	U2	Jedliny na wierzchovinie w paśmie Góry Sieniawskiej (481 m n.p.m.).
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

		1	Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna fitocenoz (*)		FV		Stanowisko <i>Lycopodium clavatum</i> L. Zbiorowisko <i>Abies alba-Oxalis acetosella</i> - żyzna jedlina karpacka. Martwego drewna 25m ³ /ha, ale tylko 1 szt./ha grubowymiarowego.
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie (*)		FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie (*)		FV		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności		FV		
				Wiek drzewostanu (udział starodrzewu) (*)		FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie (*)		FV		
				Udział gatunków pionierskich (wczesno sukcesyjnych) w drzewostanie		FV		
				Martwe drewno (łącznie zasoby)		FV		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości (*)		U2		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		U1		
				Inne zniekształcenia antropogeniczne		FV		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U2		
			Perspektywy ochrony			FV		
Kwaśne buczyny	9110	Koziny	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	U2	Jedliny na wierzchovinie o wysokości o nazwie Koziny 418 m n.p.m. W kompleksie buczyn żywnych i grądów. Zbiorowisko <i>Abies alba-Oxalis acetosella</i> - żywna jedlina karpacka. Cięcia częściowe, szlaki zrywkowe, rozluźnienie drzewostanu. Martwego drewna
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna fitocenoz (*)		FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie (*)		FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie (*)		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności		FV		15m3/ha, grubowymiarowego 1 szt./ha.
				Wiek drzewostanu (udział starodrzewu) (*)		FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie (*)		FV		
				Udział gatunków pionierskich (wczesno sukcesyjnych) w drzewostanie		FV		
				Martwe drewno (łącznie zasoby)		U1		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i > 50 cm grubości (*)		U2		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		U1		
				Inne zniekształcenia antropogeniczne		FV		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U2		
			Perspektywy ochrony			U1		
Kwaśne buczyny	9110	Domalina-Rezerwat Reberce	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	FV	Jedliny na wierzchovinie o wysokości 458 m n.p.m. Częściowo w granicach rezerwatu Reberce. Zbiorowisko <i>Abies alba-Oxalis acetosella</i> - żyzna jedlina karpacza. Martwego drewna 21m3/ha, grubowymiarowego 10 szt./ha.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna fitocenozy (*)		FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie (*)		FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie (*)		FV		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności		FV		
				Wiek drzewostanu (udział starodrzewu) (*)		FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie (*)		FV		
				Udział gatunków pionierskich (wczesno sukcesyjnych) w drzewostanie		FV		
				Martwe drewno (łącznie zasoby)		FV		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości (*)		FV		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		FV		
				Inne zniekształcenia antropogeniczne		FV		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		FV		
			Perspektywy ochrony			FV		
Kwaśne buczyny	9110	Pasieka - Krajna	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	FV	Jedliny na wschodnich zboczach doliny Łomnej. Częściowo w granicach rezerwatu Reberce. Zbiorowisko <i>Abies alba-Oxalis acetosella</i> - żyzna jedlina karpacka. Martwego drewna 30m3/ha, grubowymiarowego 10 szt./ha.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna fitocenoz (*)		FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie (*)		FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie (*)		FV		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności		FV		
				Wiek drzewostanu (udział starodrzewu) (*)		FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie (*)		FV		
				Udział gatunków pionierskich (wczesno sukcesyjnych) w drzewostanie		FV		
				Martwe drewno (łącznie zasoby)		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości (*)		FV		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		FV		
				Inne zniekształcenia antropogeniczne		FV		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		FV		
			Perspektywy ochrony			FV		
Kwaśne buczyny	9110	Rosocha - Łomna	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	FV	Jedliny na wschodnich zboczach doliny Łomnej. Zbiorowisko <i>Abies alba-Oxalis acetosella</i> - żyzna jedlina karpacka. W kompleksie z buczynami żyznymi. Martwego drewna 25m3/ha, grubowymiarowego 21 szt./ha.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna fitocenozy (*)		FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie (*)		FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie (*)		FV		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności		FV		
				Wiek drzewostanu (udział starodrzewu) (*)		FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie (*)		FV		
				Udział gatunków pionierskich (wczesno sukcesyjnych) w drzewostanie		FV		
				Martwe drewno (łącznie zasoby)		FV		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości (*)		FV		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Inne zniekształcenia antropogeniczne		FV		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		FV		
			Perspektywy ochrony			FV		
Kwaśne buczyny	9110	Borsucze (Wola Węgierska)	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	U2	Jedliny i buczyny na północno-wschodnich zboczach wzgórza 362 m n.p.m. <i>Luzulo luzuloidis-Fagetum</i> - kwaśna buczyna górską. Miejscami także Zbiorowisko <i>Abies alba-Oxalis acetosella</i> - żyzna jedlina karpacka. Zbiorowiska przejściowe w kierunku do <i>Dentario glandulosae-Fagetum collinum</i> - żyznej buczyny karpackiej w formie pogórskiej. Deficyt martwego drewna: zaledwie 6m3/ha, grubowymiarowego 1 szt. /ha. Brak starych drzew w drzewostanie.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna fitocenozy (*)		FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie (*)		FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie (*)		FV		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności		FV		
				Wiek drzewostanu (udział starodrzewu) (*)		U1		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie (*)		FV		
				Udział gatunków pionierskich (wcześnie sukcesyjnych) w drzewostanie		FV		
				Martwe drewno (łączne zasoby)		U1		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości (*)		U2		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		FV		
				Inne zniekształcenia antropogeniczne		FV		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U2		
			Perspektywy ochrony			FV		
Kwaśne	9110	Ocena	Powierzchnia	Zasoby siedliska w obszarze		FV	U1	Syntetyczna ocena dla obszaru, na

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

buczyny		syntetyczna dla obszaru		Trend powierzchni siedliska		FV	podstawie: - ocen w/w przykładowych stanowisk (jednak bez założenia, że stanowią one próbę reprezentatywną) – metodyka obejmowała m. in. zliczenie martwego drewna na transekcie 0,4 ha i przeliczenie na ha; - oceny eksperckiej dot. całego obszaru dokonanej na podst. doświadczenia eksperta z ocen w/w przykładowych stanowisk i znajomości całego obszaru - analizy danych opisu taksacyjnego Lasów Państwowych dla całych zasobów siedliska w LP w obszarze w zakresie zgodności gatunków panujących z naturalnym składem drzewostanów siedliska, udziału gatunków ekologicznie obcych (przyczynek do oceny wskaźnika Charakterystyczna Kombinacja Florystyczna), wskaźnika Wiek Drzewostanu, przyjętych docelowych GTD (przyczynek do oceny Perspektyw Ochrony); - pomiaru martwego drewna na siatce kołowych powierzchni próbnych (ocena wskaźników
				Fragmentacja		FV	
				SYNTETYCZNIE POW.		FV	
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna fitocenoz (*)		U1	
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie (*)		FV	
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie (*)		FV	
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności		FV	
				Wiek drzewostanu (udział starodrzewu) (*)		FV	
				Naturalne odnowienie drzewostanu		FV	
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie (*)		FV	
				Udział gatunków pionierskich (wczesno sukcesyjnych) w drzewostanie		FV	
				Martwe drewno (łączne zasoby)		FV	
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości (*)		U1	
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		FV	
				Inne zniekształcenia antropogeniczne		FV	
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		FV	

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			Perspektywy ochrony			U1		Martwe Drewno) – choć dla siedliska 9110 w tym obszarze nie uzyskano reprezentatywnej liczby powierzchni. Dość stan w zakresie kompozycji florystycznej, choć na ok. 26% powierzchni zaznacza się $\geq 10\%$ udział gat. ekologicznie obcych, gł. sosny. Brak silniejszej neofityzacji (choć zagrożenie niecierpkim drobnokwiatowym) i silniejszej apofityzacji (choć istnieje zagrożenie apofityzacji w zw. z masowym rozwojem jeżyn w dość silnie prześwietlonych drzewostanach). W strukturze większości drzewostanów są obecne stare drzewa przynajmniej w domieszcze $\geq 10\%$. Niewłaściwie niskie zasoby martwego drewna, sytuacja w tym zakresie gorsza niż np. w żyźnych buczynach. Przyjęte docelowe typy drzewostanów preferują wyłącznie jodłę, co będzie zacierać zróżnicowanie siedliska, które powinno tu obejmować zarówno jedliny (w przewadze), jak i buczyny z dominacją buka.
--	--	--	---------------------	--	--	----	--	---

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Typ siedliska	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska	Uwagi
Żyzne buczyny	9130	Góra Olszańska	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	U1	Płat wydzielony ze zwartego kompleksu jedlin i buczyn żyznych w paśmie Sołotwina. Na wschodnich zboczach Góry Olszańskiej (393 m n.p.m.). <i>Dentario glandulosae-Fagetum collinum</i> - żyzna buczyna karpacka forma pogórska. Dość dobre zasoby martwego drewna: 25m3/ha, grubowymiarowe 5 szt./ha. Neofityzacja niecierpkim drobnokwiatowym (pjd.), jednak także drugi gatunek neofita - przymiotno białe.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa*		FV		
				Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy*		FV		
				Udział w drzewostanie gatunków buczynowych*		FV		
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie		FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie i podroście*		FV		
				Martwe drewno (łącznie zasoby) Wskaźnik zalecany w przyszłym monitoringu		FV		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości* Próg grubości może być obniżany do 30 cm gdy z przyczyn naturalnych drzewa nie dorastają do 50 cm grubości		U1		
				Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)		FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		FV		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności		FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie		U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie; w tym gatunki porębowe, w tym trzcinnik piaskowy, jeżyny		FV		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		FV		
				Inne zniekształcenia (rozjeżdżenie, wydeptanie, zaśmiecenie)		FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)		XX		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U1		
			Perspektywy ochrony			FV		
Żyzne buczyny	9130	Rezerwat Kępak	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	U1	Płat wydzielony ze zwartego kompleksu buczyn i jedlin żyznych w masywie Góra Gronowa-Kopystanka. Na zachodnich zboczach Góra Gronowa (486 m n.p.m.). <i>Dentario glandulosae-Fagetum typicum</i> - żyzna buczyna karpacka podzespół typowy. Dość dobre zasoby martwego drewna: 28m3/ha, grubowymiarowe 5 szt./ha. Rezerwat przyrody.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa*		FV		
				Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy*		FV		
				Udział w drzewostanie gatunków buczynowych*		FV		
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie		FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie i podroście*		FV		
				Martwe drewno (łączne zasoby)		FV		
				Wskaźnik zalecany w przyszłym monitoringu		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości* Próg grubości może być obniżany do 30 cm gdy z przyczyn naturalnych drzewa nie dorastają do 50 cm grubości		U1		
				Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)		FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		FV		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności		FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie		FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie; w tym gatunki porębowe, w tym trzcinnik piaskowy, jeżyny		FV		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		FV		
				Inne zniekształcenia (rozjeżdżenie, wydeptanie, zaśmiecenie)		FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)		XX		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U1		
			Perspektywy ochrony			FV		
Żyzne buczyny	9130	Paniński Czub	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	FV	Płat wydzielony ze zwartego kompleksu buczyn i jędrin żyznych w masywie Paniński Czub-Prymatyna. Na północnych
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa*		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy*		FV		zboczach Białej Góry (501 m n.p.m.). <i>Dentario glandulosae-Fagetum typicum</i> - żyzna buczyna karpacka, podzespół typowy. Po cięciach częściowych, ślady zrywki. Zasoby martwego drewna 12m3/ha, grubowymiarowych 5 szt./ha.
				Udział w drzewostanie gatunków buczynowych*		FV		
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie		FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie i podroście*		FV		
				Martwe drewno (łączne zasoby) Wskaźnik zalecany w przyszłym monitoringu		U1		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości* Próg grubości może być obniżany do 30 cm, gdy z przyczyn naturalnych drzewa nie dorastają do 50 cm grubości		U1		
				Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)		FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		FV		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności		FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie		FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie; w tym gatunki porębowe, w tym trzcinnik piaskowy, jeżyny		FV		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		FV		
				Inne zniekształcenia (rozjeżdżenie, wydeptanie, zaśmiecenie)		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)		XX		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U1		
			Perspektywy ochrony			FV		
Żyzne buczyny	9130	Rezerwat Turnica	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	FV	Rezerwat Turnica. Płat wydzielony ze zwartego kompleksu buczyn żyznych w Paśmie Suchego Obyczka. Na północno-wschodnich zboczach wzgórza Arłamów (590 m n.p.m.). <i>Dentario glandulosae-Fagetum typicum</i> - żyzna buczyna karpacka podzespół typowy. Zasoby martwego drewna 25m3/ha, grubowymiarowych 15 szt./ha. Rezerwat przyrody.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa*		FV		
				Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy*		FV		
				Udział w drzewostanie gatunków buczynowych*		FV		
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie		FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie i podroście*		FV		
				Martwe drewno (łączne zasoby) Wskaźnik zalecany w przyszłym monitoringu		FV		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości* Próg grubości może być obniżany do 30 cm, gdy z przyczyn naturalnych drzewa nie dorastają do 50 cm grubości		FV		
				Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)		FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		FV		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie		FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie; w tym gatunki porębowe, w tym trzcinnik piaskowy, jeżyny		FV		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		FV		
				Inne zniekształcenia (rozjeżdżenie, wydeptanie, zaśmiecenie)		FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)		FV		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		FV		
			Perspektywy ochrony			FV		
Żyzne buczyny	9130	Zalesie	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	FV	Płat wydzielony ze zwartego kompleksu grądów i buczyn żyznych w paśmie Góra Helicha-Szybenica. Na wschodnich zboczach Góry Zaleskiej (402 m n.p.m.). <i>Dentario glandulosae-Fagetum festucetosum drymeiae</i> - żyzna buczyna karpacka podzespół suchy. W drzewostanie wprawdzie brak starych drzew, ale dobre zasoby martwego drewna: 32m3/ha, grubowymiarowych 10 szt./ha.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa*		FV		
				Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy*		FV		
				Udział w drzewostanie gatunków buczynowych*		FV		
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie		FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie i podroście*		FV		
				Martwe drewno (łącznie zasoby)		FV		
				Wskaźnik zalecany w przyszłym monitoringu		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości* Próg grubości może być obniżany do 30 cm, gdy z przyczyn naturalnych drzewa nie dorastają do 50 cm grubości		FV		
				Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)		FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		FV		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności		FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie		FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie; w tym gatunki porębowe, w tym trzcinnik piaskowy, jeżyny		FV		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		FV		
				Inne zniekształcenia (rozjeżdżenie, wydeptanie, zaśmiecenie)		FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)		FV		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		FV		
			Perspektywy ochrony			FV		
Żyzne buczyny	9130	Góra Kanasin zbocze Płd.	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	FV	Płat wydzielony ze zwartego kompleksu buczyn żyznych w Paśmie Suchego Obyczka. Na południowo-wschodnich zboczach
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa*		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy*		FV		Góry Kanasin 555 m n.p.m. <i>Dentario glandulosae-Fagetum typicum</i> - żyźna buczyna karpacka podzespół typowy. Dobre zasoby martwego drewna: 33m3/ha, grubowymiarowe 20 szt./ha.
				Udział w drzewostanie gatunków buczynowych*		FV		
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie		FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie i podroście*		FV		
				Martwe drewno (łączne zasoby) Wskaźnik zalecany w przyszłym monitoringu		FV		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości* Próg grubości może być obniżany do 30 cm, gdy z przyczyn naturalnych drzewa nie dorastają do 50 cm grubości		FV		
				Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)		FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		FV		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności		FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie		FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie; w tym gatunki porębowe, w tym trzcinnik piaskowy, jeżyny		FV		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		FV		
				Inne zniekształcenia (rozjeżdżenie, wydeptanie, zaśmiecenie)		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)		XX		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		FV		
			Perspektywy ochrony			FV		
Żyzne buczyny	9130	Dolina Niemiecka	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	U2	Płat wydzielony ze zwartego kompleksu buczyn żyznych w Paśmie Suchego Obyczka. Na północno-wschodnich zboczach Doliny Niemieckiej. <i>Dentario glandulosae-Fagetum typicum</i> - żyzna buczyna karpacka podzespół typowy. Zasoby martwego drewna 16m3/ha, grubowymiarowego < 3 szt./ha.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa*		FV		
				Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy*		FV		
				Udział w drzewostanie gatunków buczynowych*		FV		
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie		FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie i podroście*		FV		
				Martwe drewno (łączne zasoby) Wskaźnik zalecany w przyszłym monitoringu		U1		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości* Próg grubości może być obniżany do 30 cm, gdy z przyczyn naturalnych drzewa nie dorastają do 50 cm grubości		U2		
				Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)		FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		FV		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie		FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie; w tym gatunki porębowe, w tym trzcinnik piaskowy, jeżyny		FV		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		FV		
				Inne zniekształcenia (rozjeżdżenie, wydeptanie, zaśmiecenie)		FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)		XX		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U2		
			Perspektywy ochrony			FV		
Żyzne buczyny	9130	Ocena syntetyczna dla obszaru	Powierzchnia	Zasoby siedliska w obszarze		FV	U1	Syntetyczna ocena dla obszaru, na podstawie: - ocen w/w przykładowych stanowisk (jednak bez założenia, że stanowią one próbę reprezentatywną) – metodyka obejmowała m. in. zliczenie martwego drewna na transekcje 0,4 ha i przeliczenie na ha; - oceny eksperckiej dot. całego obszaru dokonanej na podst. doświadczenia eksperta z ocen w/w przykładowych stanowisk i znajomości całego obszaru - analizy danych opisu taksacyjnego
				Trend powierzchni siedliska		FV		
				Fragmentacja		FV		
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa*		FV		
				Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy*		FV		
				Udział w drzewostanie gatunków buczynowych*		FV		
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie		FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie i podroście*		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Martwe drewno (łączne zasoby) Wskaźnik zalecany w przyszłym monitoringu		FV	Lasów Państwowych dla całych zasobów siedliska w LP w obszarze w zakresie zgodności gatunków panujących z naturalnym składem drzewostanów siedliska (przyczynik do oceny wskaźnika Gatunki Dominujące), wskaźnika Udział Gatunków Buczynowych, wskaźnika Udział Gatunków Ekologicznie Obcych, wskaźnika Wiek Drzewostanu, przyjętych docelowych GTD (przyczynik do oceny Perspektyw Ochrony); - pomiaru martwego drewna na siatce kołowych powierzchni próbnych (ocena wskaźników Martwe Drewno). Dobry stan w zakresie kompozycji florystycznej, brak neofityzacji i silniejszej apofityzacji (choć istnieje zagrożenie apofityzacji w zw. z masowym rozwojem jeżyn w dość silnie prześwietlonych drzewostanach). Na większości powierzchni drzewostanów w ich strukturze drzewostanów są obecne stare drzewa przynajmniej w domieszce $\geq 10\%$. Nieco za niskie zasoby martwego drewna, choć sytuacja w tym zakresie lepsza
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości* Próg grubości może być obniżany do 30 cm, gdy z przyczyn naturalnych drzewa nie dorastają do 50 cm grubości		U1	
				Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)		FV	
				Naturalne odnowienie drzewostanu		FV	
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności		FV	
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie		FV	
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie; w tym gatunki porębowe, w tym trzcinnik piaskowy, jeżyny		FV	
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		U1	
				Inne zniekształcenia (rozjeżdżenie, wydeptanie, zaśmiecenie)		FV	
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)		U1	
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U1	

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			Perspektywy ochrony			FV		niż w innych leśnych siedliskach przyrodniczych. Powszechne (wybór przykładowych powierzchni nie wyraża tego w pełni) są zniszczenia runa i naruszenia gleby związane z pozyskaniem drewna. Specyfika lokalną jest obecność plejady gatunków 'puszczańskich', (owady, mchy, porosty) nie w pełni tolerujących prowadzoną gospodarkę leśną. Zasoby martwego drewna wg pomiaru na siatce pow. próbnych 28,9m3/ha, ale tylko 1,23 kłody grubowymiarowej/ha.
--	--	--	---------------------	--	--	----	--	--

Typ siedliska	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska	Uwagi
Grądy	9170	Dybawka Dolna	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	U2	Grądy na północnym zboczu Prałkowskiej Góry o wysokości 351 m n.p.m. w dolinie Sanu. Płat siedliska wydzielony ze zwartego kompleksu grądów o pow. około 110 ha. <i>Tilio cordatae-Carpinetum betuli typicum</i> - grąd subkontynentalny typowy. Neofityzacja: niecierpek drobnokwiatowy, czereemcha
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna (*)		FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie (*)		U1		
				Ekspansywne gatunki rodzime w runie (*)		U1		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Wiek drzewostanu (udział starodrzewu)		U1		amerykańska. Apofityzm: przytulia czepna. Brak grubowymiarowego martwego drewna.
				Naturalne odnowienie drzewostanu		FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie (*)		U2		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości (*)		U2		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		FV		
				Inne zniekształcenia antropogeniczne		FV		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U2		
			Perspektywy ochrony			FV		
Grądy	9170	Rybotyczne	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	FV	Grądy na północnym zboczu góry Zapust o wysokości 525 m n.p.m. w dolinie Wiaru. <i>Tilio cordatae-Carpinetum betuli typicum</i> - grąd subkontynentalny typowy. Graniczy z przedplonowymi sośninami. Brak wielowymiarowego martwego drewna.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna (*)		FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie (*)		FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime w runie (*)		FV		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności		FV		
				Wiek drzewostanu (udział starodrzewu)		FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie (*)		FV		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości (*)		U2		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Inne zniekształcenia antropogeniczne SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.	FV		
			Perspektywy ochrony		FV		
Grądy	9170	G. Huwnicka zbocze płd.	Powierzchnia	Powierzchnia	FV	U1	Grądy na południowym zboczu wzgórza o wysokości 440 m n.p.m. w dolinie Wiaru. Płat siedliska wydzielony ze zwartego kompleksu grądów. <i>Tilio cordatae-Carpinetum betuli typicum</i> - grąd subkontynentalny typowy. W wyższych partiach grądy przechodzą w podgórszą formę buczyny karpackiej. Neofityzacja niecierpkim drobnokwiatowym. Martwe drewno grubowymiarowe 5 szt./ha.
				SYNTETYCZNIE POW.	FV		
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna (*)	FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie (*)	U1		
				Ekspansywne gatunki rodzime w runie (*)	FV		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	FV		
				Wiek drzewostanu (udział starodrzewu)	FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu	FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie (*)	FV		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości (*)	U1		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	FV		
				Inne zniekształcenia antropogeniczne	FV		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.	U1		
			Perspektywy ochrony		FV		
Grądy	9170	Rezerwat "Kalwaria Paclawska"	Powierzchnia	Powierzchnia	FV	U1	Grądy na północno-wschodnim zboczu wzgórza o wysokości 414 m n.p.m. w dolinie Wiaru. Płat siedliska wydzielony ze zwartego
				SYNTETYCZNIE POW.	FV		
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna (*)	FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie (*)		FV		kompleksu grądów w rezerwacie. <i>Tilio cordatae-Carpinetum betuli typicum</i> - grąd subkontynentalny typowy W wyższych partiach grądy przechodzą w podgórska formę buczyny karpackiej. Martwe drewno grubowymiarowe 5 szt./ha. Rezerwat przyrody.
				Ekspansywne gatunki rodzime w runie (*)		FV		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności		FV		
				Wiek drzewostanu (udział starodrzewu)		FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie (*)		FV		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości (*)		U1		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		FV		
				Inne zniekształcenia antropogeniczne		FV		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U1		
			Perspektywy ochrony			FV		
Grądy	9170	Rezerwat Dolina Hohubli	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	U2	Grądy w dolinie Hohubli. Płat siedliska wydzielony ze zwartego kompleksu grądów w rezerwacie. <i>Tilio cordatae-Carpinetum betuli typicum</i> - grąd subkontynentalny typowy Również <i>Tilio cordatae-Carpinetum betuli stachyetosum</i> - grąd subkontynentalny czyścowy. W wyższych partiach grądy przechodzą w podgórska formę buczyny karpackiej. Neofityzacja niecierpkim drobnokwiatowym. Martwe drewno grubowymiarowe
				SYNTETYCZNIE POW.		U1		
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna (*)		FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie (*)		FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime w runie (*)		FV		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności		FV		
				Wiek drzewostanu (udział starodrzewu)		FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		U2		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie (*)		FV		< 3 szt./ha. Rezerwat przyrody.
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości (*)		FV		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		FV		
				Inne zniekształcenia antropogeniczne		U1		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U2		
			Perspektywy ochrony			FV		
Grądy	9170	Na wsch. od kaplicy św. Huberta (Tuliłow)	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	FV	W dolinie niewielkiego cieku. Płat siedliska wydzielony ze zwartego kompleksu grądów (ok. 800 ha) na wierzcholinie między ciekami: Węgierka i Łęg Rokietnicki. <i>Tilio cordatae-Carpinetum betuli typicum</i> - grąd subkontynentalny typowy. W dolinie potoku także grąd niski <i>Tilio cordatae-Carpinetum betuli stachyetosum</i> - grąd subkontynentalny czyścowy. Ekspansywna jezyna gruczołowata (apofit). Martwe drewno grubowymiarowe < 3 szt./ha.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna (*)		FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie (*)		FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime w runie (*)		U1		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności		FV		
				Wiek drzewostanu (udział starodrzewu)		FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie (*)		FV		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości (*)		U2		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		FV		
				Inne zniekształcenia antropogeniczne		FV		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			Perspektywy ochrony			FV		
Grądy	9170	Łazy (Wola Węgierska)	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	FV	Na południowym zboczu wzgórza o wysokości 333 m n.p.m. <i>Tilio cordatae-Carpinetum betuli typicum</i> - grąd subkontynentalny typowy. Grądy w kompleksie z jedlinami o grądowym runie. Pładrownicza wycinka najgrubszych dębów (lasy w części powierzchni niepaństwowe). Martwe drewno grubowymiarowe < 3 szt./ha.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna (*)		FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie (*)		FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime w runie (*)		FV		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności		FV		
				Wiek drzewostanu (udział starodrzewu)		FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie (*)		FV		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości (*)		U2		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		FV		
				Inne zniekształcenia antropogeniczne		U1		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		FV		
			Perspektywy ochrony			FV		
Grądy	9170	Ocena syntetyczna dla obszaru	Powierzchnia	Zasoby siedliska w obszarze		FV	U2	Syntetyczna ocena dla obszaru, na podstawie: - ocen w/w przykładowych stanowisk (jednak bez założenia, że stanowią one próbę reprezentatywną); - oceny eksperckiej dot. całego obszaru dokonanej na podst.
				Trend powierzchni siedliska		FV		
				Fragmentacja		FV		
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna (*)		FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie (*)		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Ekspansywne gatunki rodzime w runie (*)		FV	doświadczenia eksperta z ocen w/w przykładowych stanowisk i znajomości całego obszaru - analizy danych opisu taksacyjnego Lasów Państwowych dla całych zasobów siedliska w LP w obszarze w zakresie zgodności gatunków panujących z naturalnym składem drzewostanów siedliska, udziału gatunków ekologicznie obcych (przyczynę do oceny wskaźnika Charakterystyczna Kombinacja Florystyczna), wskaźnika Wiek Drzewostanu, przyjętych docelowych GTD (przyczynę do oceny Perspektyw Ochrony); - pomiaru martwego drewna na siatce kołowych powierzchni. Większość drzewostanów bez drzew starych (ponad 100-letnich). Częsty deficyt martwego drewna grubowymiarowego. Względnie często spotykana neofityczająca niecierpkim drobnokwiatowym. Przyjęte gospodarcze typy drzewostanów różnorodne, ale w zbyt dużym stopniu preferujące buka i jodłę, co będzie zacieać odrębność grądów od buczyn. Zasoby martwego drewna wg pomiaru na siatce pow. próbnych 21,54 m3/ha, ale tylko 0,50 kłody grubowymiarowej/ha.
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności		FV	
				Wiek drzewostanu (udział starodrzewu)		U1	
				Naturalne odnowienie drzewostanu		FV	
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie (*)		U1	
				Martwe drewno – ogólne zasoby ³⁰		U1	
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i > 50 cm grubości (*)		U2	
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		FV	
				Inne zniekształcenia antropogeniczne		FV	
				Charakterystyczna kombinacja florystyczna (*)		FV	
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie (*)		U1	
				Ekspansywne gatunki rodzime w runie (*)		FV	
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności		FV	
				Wiek drzewostanu (udział starodrzewu)		U1	
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U2	
			Perspektywy ochrony			U1	

³⁰ Ten wskaźnik nie został ujęty w roboczej metodyce monitoringu tego typu siedliska (2013 r.), najprawdopodobniej omyłkowo, bo jest przewidywany dla wszystkich innych siedlisk leśnych. Mimo to, w ramach prac na d PZO zebrano dane o ilości martwego drewna za pomocą siatki powierzchni kołowych; wskaźnik oceniono analogicznie, jak dla buczyn.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Typ siedliska	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska	Uwagi
Jaworzyny i lasy klonowo lipowe na stromych stokach i zboczach	9180	Góra Kanasin	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	FV	Jaworzyna z jęczmieniem na stromych zboczach wąwozu z niewielkim ciekim. Na południowo-wschodnim zboczu góry Kanasin o wysokości 554 m n.p.m. Niezbyt wiele gatunków charakterystycznych i brak warstwy a2.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne (*)		U1		
				Gatunki dominujące		FV		
				Obce gatunki inwazyjne (*)		FV		
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych		FV		
				Gatunki ziołoroślowe i nitrofilne		U1		
				Struktura drzewostanu (*)		FV		
				Pionowa struktura roślinności		U1		
				Gatunki obce w drzewostanie (*)		FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		FV		
				Przekształcenia związane z użytkowaniem		FV		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		FV		
			Perspektywy ochrony			FV		
Jaworzyny i lasy klonowo lipowe na stromych stokach i zboczach	9180	Krzeczko wa Mur	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	U1	Jaworzyna z jęczmieniem na urwistym zboczu. Na wschodnich zboczach pasma Łysej Góry 509 m n.p.m.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne (*)		FV		
				Gatunki dominujące		FV		
				Obce gatunki inwazyjne (*)		FV		
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych		FV		
				Gatunki ziołoroślowe i nitrofilne		FV		
				Struktura drzewostanu (*)		FV		
				Pionowa struktura roślinności		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Gatunki obce w drzewostanie (*)		FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		FV		
				Przekształcenia związane z użytkowaniem		FV		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		FV		
			Perspektywy ochrony			FV		
Jaworzyny i lasy klonowo lipowe na stromych stokach i zboczach	9180	Krzeczko wa Kamieniołom	Powierzchnia	Powierzchnia		U1	U1	<i>Lunario-Aceretum</i> - jaworzyna z miesięcznicą trwałą Jaworzyna z miesięcznicą na urwistym zboczu, rumosz obecny. Na wschodnich zboczach pasma Łysej Góry 509 m n.p.m.
				SYNTETYCZNIE POW.		U1		
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne (*)		U1		
				Gatunki dominujące		FV		
				Obce gatunki inwazyjne (*)		FV		
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych		FV		
				Gatunki ziołoroślowe i nitrofilne		FV		
				Struktura drzewostanu (*)		FV		
				Pionowa struktura roślinności		U1		
				Gatunki obce w drzewostanie (*)		FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		U1		
				Przekształcenia związane z użytkowaniem		U1		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U1		
			Perspektywy ochrony			FV		
Jaworzyny i lasy klonowo lipowe na stromych stokach i zboczach	9180	Syntetyczna ocena dla obszaru	Powierzchnia	Zasoby siedliska w obszarze		FV	FV	Ocena na podstawie w/w opisów dokonanych na 3 stanowiskach.
				Trend powierzchni siedliska		FV		
				Fragmentacja		FV		
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne (*)		FV		
				Gatunki dominujące		FV		
				Obce gatunki inwazyjne (*)		FV		
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Gatunki zieloroślne i nitrofilne		FV		
				Struktura drzewostanu (*)		FV		
				Pionowa struktura roślinności		FV		
				Gatunki obce w drzewostanie (*)		FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu				
				Przekształcenia związane z użytkowaniem				
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		FV		
			Perspektywy ochrony			FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Typ siedliska	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska	Uwagi
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	91E0	Posada Rybotycka	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	U1	Łęg w dolinie Wiaru. Stanowisko <i>Sisymbrium strictissimum</i> . <i>Salicetum albo-fragilis</i> - łęg wierzbowy. neofityzacja niecierpkim drobnokwiatowym, przymiotnem białym, dominacja pokrzywy. Zaśmiecenie siedliska, płądrownicza wycinka drzew. Brak starych drzew i ubogie zasoby martwego drewna.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne (*)		FV		
				Gatunki dominujące (*)		FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie		FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie (*)		U1		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie		U1		
				Martwe drewno (*)		FV		
				Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)		U1		
				Naturalność koryta rzecznego (stosować tylko, jeżeli występowanie łęgu jest związane z ciekami)		FV		
				Reżim wodny w tym rytm zalewów, jeśli występują (*)		FV		
				Wiek drzewostanu		U1		
				Pionowa struktura roślinności		U1		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		U1		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		FV		
				Inne zniekształcenia		U1		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)		U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U1		
			Perspektywy ochrony			FV		
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	91E0	Łomna	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	U1	Łęg w dolinie potoku Łomna. Po obu stronach cieku. <i>Alnetum incanae</i> - nadrzeczna olszyna górską. Dominacja pokrzywy, słabe zasoby martwego drewna, słabe odnowienie naturalne, fragmentacja przez drogę.
				SYNTETYCZNIE POW.		U1		
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne (*)		FV		
				Gatunki dominujące (*)		FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie		FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie (*)		FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie		U1		
				Martwe drewno (*)		U1		
				Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)		U1		
				Naturalność koryta rzecznoego (stosować tylko, jeżeli występowanie łęgu jest związane z ciekim)		FV		
				Reżim wodny w tym rytm zalewów, jeśli występują (*)		FV		
				Wiek drzewostanu		U1		
				Pionowa struktura roślinności		U1		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		U1		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		FV		
				Inne zniekształcenia		U1		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)		U1		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			Perspektywy ochrony			FV		
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnetum glutinoso-incanae</i> , olsy źródłkowe)	91E0	Krzeczowski Potok - Olszany	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	U1	Łęg w dolinie Krzeczowskiego Potoku. Po obu stronach cieku. <i>Alnetum incanae</i> - nadrzeczna olszyna górską. Olszyna o przejściowym charakterze przejściowym do <i>Salicetum albo-fragilis</i> . Zubożona kombinacja florystyczna. Neofityzacja: nawłóć późna, niecierpek gruczołowaty. Ubogie zasoby starych drzew i martwego drewna. Skąpe odnowienie naturalne.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne (*)		U1		
				Gatunki dominujące (*)		FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie		FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie (*)		U1		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie		FV		
				Martwe drewno (*)		U1		
				Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)		U2		
				Naturalność koryta rzeczno-eg		FV		
				Reżim wodny w tym rytm zalewów, jeśli występują (*)		FV		
				Wiek drzewostanu		FV		
				Pionowa struktura roślinności		FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		U1		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		FV		
				Inne zniekształcenia		FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)		XX		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			Perspektywy ochrony			FV		
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	91E0	Wiar - Rybotyczne	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	U2	Łęg w dolinie Wiaru, po obu stronach rzeki. <i>Salicetum albo-fragilis</i> - łęg wierzbowy. Słabe zasoby martwego drewna. Bardzo silna neofityzacja: serdecznik pospolity, niecierpek drobnokwiatowy, winobluszcz pięciolistkowy, nawłóć późna.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne (*)		FV		
				Gatunki dominujące (*)		FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie		FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie (*)		U2		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie		FV		
				Martwe drewno (*)		U2		
				Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)		U2		
				Naturalność koryta rzecznego (stosować tylko, jeżeli występowanie łęgu jest związane z ciekami)		FV		
				Reżim wodny w tym rytm zalewów, jeśli występują (*)		FV		
				Wiek drzewostanu		U1		
				Pionowa struktura roślinności		FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		U1		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		FV		
				Inne zniekształcenia		FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)		XX		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U2		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			Perspektywy ochrony			FV		
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	91E0	San-Korytniki	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	U1	Łęg na brzegu rzeki San. <i>Salicetum albo-fragilis</i> - łęg wierzbowy. Słabe zasoby martwego drewna. Słabe odnowienie naturalne. Silna neofityzacja: rdestowiec, niecierpek gruczołowaty.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne (*)		FV		
				Gatunki dominujące (*)		U1		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie		FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie (*)		U2		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie		FV		
				Martwe drewno (*)		U1		
				Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)		U1		
				Naturalność koryta rzecznoego (stosować tylko, jeżeli występowanie łęgu jest związane z ciekim)		FV		
				Reżim wodny w tym rytm zalewów, jeśli występują (*)		FV		
				Wiek drzewostanu		FV		
				Pionowa struktura roślinności		FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		U1		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		FV		
				Inne zniekształcenia		FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)		XX		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			Perspektywy ochrony			FV		
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	91E0	San-Wapowce	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	U1	Łęg na brzegu rzeki San i Hołubli, w górę potoku Hołubla. <i>Salicetum albo-fragilis</i> - łęg wierzbowy. Słabe zasoby martwego drewna, zaśmiecenie.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne (*)		FV		
				Gatunki dominujące (*)		FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie		FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie (*)		FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie		FV		
				Martwe drewno (*)		U1		
				Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)		U2		
				Naturalność koryta rzecznoego (stosować tylko, jeżeli występowanie łęgu jest związane z ciekim)		FV		
				Reżim wodny w tym rytm zalewów, jeśli występują (*)		FV		
				Wiek drzewostanu		FV		
				Pionowa struktura roślinności		FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		FV		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		FV		
				Inne zniekształcenia		U1		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)		XX		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			Perspektywy ochrony			FV		
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnetum glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	91E0	Olszany	Powierzchnia	Powierzchnia		FV	U1	Zróżnicowany drzewostan na brzegu Samu i Olszanki. Płat rozcięty drogą. <i>Salicetum albo-fragilis</i> - łęg wierzbowy, <i>Alnetum incanae</i> - nadrzeczna olszyna górską. Facjalna dominacja niecierpka gruczołowatego. Obecność niecierpka drobnokwiatowego. Regulacja cieku, zmieniająca rytm zalewów. Przesuszenie, zmiana naturalnych warunków wodnych.
				SYNTETYCZNIE POW.		FV		
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne (*)		U1		
				Gatunki dominujące (*)		U2		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie		FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie (*)		U2		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie		FV		
				Martwe drewno (*)		FV		
				Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)		FV		
				Naturalność koryta rzecznoego (stosować tylko, jeżeli występowanie łęgu jest związane z ciekim)		U2		
				Reżim wodny w tym rytm zalewów, jeśli występują (*)		U1		
				Wiek drzewostanu		U1		
				Pionowa struktura roślinności		U1		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		FV		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		U1		
				Inne zniekształcenia		U2		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)		XX		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U2		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			Perspektywy ochrony			FV		
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	91E0	Turnica	Powierzchnia	Powierzchnia		U1	U1	Siedlisko występuje w dolinie potoku Turnica, na wyższej terasie rzadko zalewanej. Drzewostan złożony ze znacznej ilości dorodnych jesionów i wiązów szypułkowych i górskich. Uznany za wyłączony drzewostan nasienny, stąd też do tej pory drzewostan nie objęty intensywniejszymi cięciami. Obecnie znaczna część jesionów objęta jest przez rozpowszechnionym na terenie kraju zamieraniem jesionu o nieustalonej do końca etiologii (prawdopodobnie główny sprawca to <i>Chalara fraxinea</i> stadium konidialne <i>Hymenoscyphus albidus</i>). Płat siedliska rozcięty drogą publiczną Makowa-Arlamów. <i>Carici remotae-Fraxinetum</i> - podgórski łęg jesionowy. Zamieranie jesionu, znaczące zniszczenia w wyniku pozyskania. Wilgotność siedliska obniżona w stosunku do stanu naturalnego. Zasoby martwego drewna na poziomie ok. 5% miąższości drzewostanu, grubowymiarowego ok. 4 szt./ha – mimo silnej ‘dostawy’ martwych drzew wskutek zamierania jesionu! Perspektywy ochrony niepewne z uwagi na wycinanie zamierających i
				SYNTETYCZNIE POW.		U1		
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne (*)		U1		
				Gatunki dominujące (*)		FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie		FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie (*)		FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie		FV		
				Martwe drewno (*)		U1		
				Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)		FV		
				Naturalność koryta rzecznego (stosować tylko, jeżeli występowanie łęgu jest związane z ciekim)		FV		
				Reżim wodny w tym rytm zalewów, jeśli występują (*)		U1		
				Wiek drzewostanu		FV		
				Pionowa struktura roślinności		FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		FV		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		U2		
				Inne zniekształcenia		U1		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)		U1		
				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			Perspektywy ochrony			U1		martwych jesionów
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	91E0	Ocena syntetyczna dla obszaru	Powierzchnia	Zasoby siedliska w obszarze		FV	U2	Syntetyczna ocena dla obszaru, na podstawie: - ocen w/w przykładowych stanowisk (jednak bez założenia, że stanowią one próbę reprezentatywną) – metodyka obejmowała m. in. oszacowanie wzorkowe ilości martwego drewna w proporcji do żywego drzewostanu; - oceny eksperckiej dot. całego obszaru dokonanej na podst. doświadczenia eksperta z ocen w/w przykładowych stanowisk i znajomości całego obszaru - analizy danych opisu taksacyjnego Lasów Państwowych dla wydzieleń, sklasyfikowanych w LP jako ten typ siedliska – ze świadomością, że próba ta nie jest w pełni reprezentatywna, ponieważ znaczna część łęgów w obszarze jest poza Lasami Państwowymi, a w LP granice łęgów nie odpowiadają granicom wydzieleń. Przeanalizowano gatunki panujące (przyczynę do oceny wskaźnika Charakterystyczna Kombinacja Florystyczna), wskaźnik Wiek Drzewostanu, przyjęte docelowych GTD (przyczynę do oceny Perspektyw Ochrony);
				Trend powierzchni siedliska		FV		
				Fragmentacja		U1		
				SYNTETYCZNIE POW.		U1		
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne (*)		FV		
				Gatunki dominujące (*)		FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie		FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie (*)		U1		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie		FV		
				Martwe drewno (*)		U2		
				Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)		U2		
				Naturalność koryta rzecznego (stosować tylko, jeżeli występowanie łęgu jest związane z ciekami)		FV		
				Reżim wodny w tym rytm zalewów, jeśli występują (*)		FV		
				Wiek drzewostanu		U1		
				Pionowa struktura roślinności		FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu		U1		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		FV		
				Inne zniekształcenia		FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				SYNTETYCZNIE STR. I FUNK.		U2		- pomiaru martwego drewna na siatce kołowych powierzchni. Większość drzewostanów bez drzew starych (ponad 100-letnich). Częsty deficyt martwego drewna grubowymiarowego. Silna i częsta neofityzacja. Zasoby martwego drewna wg pomiaru na siatce pow. próbnych 8,81 m3/ha, ale tylko 1,5 kłody grubowymiarowej/ha.
			Perspektywy ochrony			U1		

Gatunki roślin	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
Widłoząb zielony	1381	Pień bukowy w górnym biegu potoku Pechnów.	Populacja	Powierzchnie darni		U1	U2	Stanowisko nowo znalezione w ramach prac nad planem.
				Liczba darni		U1		
				Typ rozmieszczenia darni (rozproszony, skupiskowy)		U1		
				Stwierdzone choroby, pasożyty, zniszczenia mechaniczne itp.		FV		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		U1		
			Siedlisko	Powierzchnia potencjalnego siedliska		U2		
				Powierzchnia zajętego siedliska		U2		
				Ocienienie przez drzewa i krzewy		U2		
				Gatunki ekspansywne (zwarcie warstwy mszysto-porostowej)		FV		
				Gatunki inwazyjne		FV		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			Perspekt ywy ochrony			U2		
Widłoząb zielony	1381	4 znane stanowiska, stanowiące prawdopodobnie tylko niewielką część rzeczywistej populacji. W raporcie eksperta opis 1 stanowiska znalezionego w ramach prac i ocena pozostałych 3 domniemana z opisu literaturowego.	Populacja	Powierzchnie darni		U1	U2	Znane stanowiska są słabe i niewielkie, z darnią o niewielkiej powierzchni, co rzutuje na oceny populacji i siedliska. Gatunek w obszarze występuje na pniach drzew. Tylko 1 z 4 stanowisk jest zabezpieczone w rezerwacie przyrody, pozostałe znajdują się w lasach gospodarczych, w wydzieleniach z zaplanowanym w obecnym 10-leciu pozyskaniem drewna, co stwarza ryzyko ich nieumyślnego zniszczenia przez wycięcie, dlatego perspektywy ochrony oceniono jako złe.
				Liczba darni		U1		
				Typ rozmieszczenia darni (rozproszony, skupiskowy)		U1		
				Stwierdzone choroby, pasożyty, zniszczenia mechaniczne itp.		FV		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		U1		
			Siedlisko	Powierzchnia potencjalnego siedliska		U1		
				Powierzchnia zajętego siedliska		U2		
				Ocienienie przez drzewa i krzewy		U1		
				Gatunki ekspansywne (zwarcie warstwy mszysto-porostowej)		FV		
				Gatunki inwazyjne		FV		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		U1		
			Perspekt ywy ochrony			U2		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Gatunki roślin	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
Bezlist okrywowy	1386	Dolina potoku – prawego dopływ Paprotniańskiego potoku	Populacja	Liczba sporofitów		FV	U2	Przykładowe stanowisko gatunku, monitorowane od 2011 do 2013 r. – 1 zasiedlona, roklająca się koda jodłowa. Poza obszarami chronionymi, w wydzielaniu objętym planami pozyskania drewna. W wilgotnej dolinie potoku. Ocenienie znacznie się zmniejszyło wskutek wykonania cięć w pobliżu. Nastąpił spadek liczby sporofitów od 53 w 2011 r. do 31 w 2012 r.
				Areał populacji		FV		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Liczba zasiedlonych pri		U1		
				Powierzchnia zajmowanego siedliska		FV		
				Fragmentacja siedliska		FV		
				Ocienienie		U1		
				Wilgotność powietrza		U1		
				Zwarcie drzew i krzewów		U2		
				Zwarcie runi lub runa		FV		
				Zwarcie i charakterystyka warstwy mszystej		FV		
				Konkurencyjne gatunki mszaków		FV		
				Gatunki ekspansywne		FV		
				Gatunki obce, inwazyjne		FV		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		U1		
			Perspektywy ochrony	Forma ochrony przyrody		FV		
				Zabezpieczenie stanowiska		U2		
				SYNTETYCZNIE PERSPEKTYWY OCHRONY		U2		
Bezlist okrywowy	1386	17 stanowisk znanych w obszarze, stanowiących prawdopodobnie tylko	Populacja	Liczba sporofitów		FV	U2	Silna populacja w obszarze. O niewłaściwej (U1) ocenie siedliska decyduje fakt, że na większości stanowisk zaznacza się prześwietlenie spowodowane cięciami w drzewostanie na samym stanowisku lub w jego otoczeniu. Większość
				Areał populacji		FV		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Liczba zasiedlonych pri		U1		
				Powierzchnia zajmowanego siedliska		FV		
				Fragmentacja siedliska		FV		
				Ocienienie		U1		
				Wilgotność powietrza		U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

		niewielką część rzeczywistej populacji. Opis i oceny poszczególnych stanowisk zamieszcz. w raporcie eksperta.		Zwarcie drzew i krzewów		U1	stanowisk jest dość ‘słaba’ – zasiedlonych na stanowisku jest zwykle 1-3 kłody, wynika to z deficytu kłód o parametrach odpowiednich do zasiedlenia. Zdecydowana większość stanowisk nie jest w żaden sposób zabezpieczona, są zlokalizowane w wydzieleniach leśnych z zaplanowanym pozyskaniem drewna w cięciach rębnych lub przedrębnych, co stwarza ryzyko ich zniszczenia i zmusza do oceny perspektywy ochrony na U2. Tym bardziej ryzyko takie dotyczy stanowisk nie zinwentaryzowanych.
				Zwarcie runi lub runa		FV	
				Zwarcie i charakterystyka warstwy mszystej		FV	
				Konkurencyjne gatunki mszaków		FV	
				Gatunki ekspansywne		FV	
				Gatunki obce, inwazyjne		FV	
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		U1	
			Perspektywy ochrony	Forma ochrony przyrody		FV	
				Zabezpieczenie stanowiska ³¹		U2	
				SYNTETYCZNIE PERSPEKTYWY OCHRONY		U2	

³¹ W stosunku do opublikowanej metodyki GIOŚ, uszczegółowiono interpretację parametru „Perspektywy zachowania”, w sposób oddający prawdopodobne intencje Autora metodyki. Pierwotna propozycja oceny „rodzaju ochrony” (ściśła-czynna-krajobrazowa) ma sens tylko dla stanowisk w parkach narodowych i rezerwach przyrody, tylko tam bowiem stosuje się wymienione formy ochrony. Dlatego miast wskaźnika „Rodzaj ochrony” zastosowano wskaźnik „Zabezpieczenie stanowiska”, szacujący ryzyko – także w warunkach gospodarki leśnej – wykonania na stanowisku prac, które mogłyby zaszkodzić gatunkowi. Przyjęto: FV = stanowisko zabezpieczone w parku narodowym lub w rezerwacie przyrody przewidującym ochronę bierną w miejscu stanowiska i prawdopodobna ciągłość dostawy, a w konsekwencji istnienia zasobów martwego drewna; stanowisko nie zabezpieczone formalnym statusem ochrony biernej, ale równocześnie nie planowane w znanej perspektywie do pozyskiwania drewna (*brak zaplanowanej w tym miejscu wskazówki gospodarczej w planie urządzenia lasu, przebudowy drzewostanów w parku lub rezerwacie*), równocześnie prawdopodobna ciągłość dostawy, a w konsekwencji istnienia zasobów martwego drewna, U2 = stanowisko objęte istniejącymi planami działań związanych z pozyskaniem drewna *lub* prawdopodobny brak martwego drewna do zasiedlania w przyszłości.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Gatunki zwierząt	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
Bóbr	1337	cały obszar	Populacja	Liczebność		FV	U1	Brak ustalonej metodyki z Państwowego Monitoringu Środowiska. Przyjęto ujęcie autorskie. Ślady obecności gatunku dość często obserwowane w obszarze. Cieki obszaru mają charakter górsko-podgórski, co stanowi tylko suboptymalne siedlisko dla bobra, który dla optymalizacji siedlisk musi je przekształcać budując tamy i tworząc rozlewiska, jednak w obszarze doskonale sobie z tym radzi. Baza żerowa w sąsiedztwie cieków obfita, choć głównie bud. przez olszę szarą i wierzby. Sieć drogowa o zagęszczeniu wprawdzie istotnie poniżej średniej krajowej, ale wiele dróg w pobliżu potoków.
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Charakter cieków		FV		
				Baza żerowa w sąsiedztwie cieków		FV		
				Zagrożenia komunikacyjne (sieć drogowa)		U1		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		FV		
			Perspektywy ochrony			FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Gatunki zwierząt	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
Wilk	1352*	Cała Ostoja	Populacja	Zagęszczenie populacji		U1	U1	Obecny stan siedliska i populacji właściwy. W obszarze 3 watahy/653km ² tj. 0,46 watahy/100km ² zagęszczenie watah i ich liczebność nieco mniejsze niż w najlepiej zachowanych populacjach wilka. Wysoka lesistość 67%, brak izolacji siedlisk, wysokie zagęszczenie zwierzyny 1-1,5 jelenia, 0,5-1 dzika, 2 sarny/km ² . Tylko gęstość sieci drogowej wysoka: 0,54km/km ² , co odpowiada wskaźnikowi U2. Siedlisko jednak właściwe, choć w pd części obszaru wyraźnie lepsze, niż w części pn. Perspektywy ochrony ocenione na U1 ze względu na wysokie ryzyko narastania antropopresji i pogarszania parametrów siedliska (sieć drogowa): plany rozbudowy drogi Makowa-Jureczkowa, ogrodzenie łądowiska Arłamów w Krajnej; silna urbanizacja w okolicach Przemyśla, silna antropopresja w związku z intensyfikacją gospodarki leśnej.
				Liczba watah				
			Siedlisko	Lesistość		FV		
				Fragmentacja siedliska		FV		
				Dostępność bazy pokarmowej		FV		
				Zagęszczenie dróg		U2		
				Stopień izolacji siedlisk		FV		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		FV		
			Perspektywy ochrony			U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Gatunki zwierząt	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
Niedźwiedź brunatny	1354*	cały obszar	Populacja	Liczebność		U2	XX	Niedźwiedź wykorzystuje tylko część obszaru przyległą do Gór Słonnych. Ocena populacji U2 wymuszona metodyką GIOŚ, nie odzwierciedla stanu ochrony gatunku w obszarze. Na stan FV populacja musiałaby liczyć ponad 20 osobników, co w granicach obszaru nie wydaje się realne. Stan siedliska w wykorzystywanej przez niedźwiedzia części obszaru jest dobry. Perspektywy ochrony nieznane, ponieważ zależne od
				Rozród		U2		
				Płodność		U2		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		U2		
			Siedlisko	Zalesienie		FV		
				Fragmentacja siedliska		FV		
				Sieć drogowa		FV		
				Zaludnienie		FV		
				Turystyka		FV		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		FV		
			Relacja niedźwiedź - człowiek	Szkody w gospodarstwach rolnych		U1		
				Przypadki agresji		FV		
				Przypadki synantropizacji		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			Perspektywy ochrony			XX		czynników zewnętrznych, w szczególności od dynamiki całej populacji karpackiej – obszar leży na skraju jej arealu i występowanie niedźwiedzia w obszarze jest pochodną stanu i trendów przestrzennych całej populacji. Na użytek planu przyjęto ocenę XX, ze względu na wciąż zbyt skąpe dane o wykorzystaniu przestrzeni obszaru przez niedźwiedzia; biorąc także pod uwagę ewidentną nieadekwatność metodyki GIOŚ do oceny stanu populacji gatunku w obszarze Natura 2000.
--	--	--	---------------------	--	--	----	--	--

Gatunki zwierząt	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
Wydra	1355	cały obszar	Populacja	Wysycenie potencjalnych biotopów		FV	FV	Brak ustalonej metodyki z Państwowego Monitoringu Środowiska. Przyjęto ujęcie autorskie. Wydra została stwierdzona w 73% punktów próbnych – co oznacza wysokie wysycenie gatunkiem
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Naturalność cieków		FV		
				Rybostan		FV		
				Zagrożenia komunikacyjne (sieć drogowa)		U1		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIKO		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			Perspektywy ochrony			FV		podobne do rejestrowanego w Bieszczadach. Sieć drogowa o zagęszczeniu wprawdzie istotnie poniżej średniej krajowej, ale wiele dróg przebiega w pobliżu potoków. Rybność cieków na poziomie od 3,5 do 40kg/km biegu cieku, z wyjątkiem odciętych zabudową progową odcinków Olszanki, co najprawdopodobniej odpowiada stanowi właściwego, choć dane porównawcze są bardzo skąpe.
--	--	--	------------------------	--	--	----	--	---

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Gatunki zwierząt	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
Ryś	1361	cały obszar	Populacja	Zagęszczenie populacji		XX	XX	Ocena populacji niemożliwa. Wykryto co najmniej 4 rysie, w tym 1 kotkę z młodymi, ale ze względu na skrytość gatunku nie wiadomo, jaka jest rzeczywista liczebność populacji ani parametry rozrodu, oszacowanie wymaga wieloletnich prac. Dobry stan siedliska: Wysoka lesistość 67%, brak izolacji siedlisk, wysokie zagęszczenie zwierzyny 1-1,5 jelenia, 0,5-1 dzika, 2 samy/km². Tylko gęstość sieci drogowej wysoka: 0,53km/km², co odpowiada wskaźnikowi U2. Perspektywy ochrony ocenione na U1 ze względu na wysokie ryzyko narastania antropopresji i pogarszania parametrów siedliska (sieć drogowa): plany rozbudowy drogi Makowa-Jureczkowa, ośrodka w Arłamowie; silna antropopresja w związku z intensyfikacją gospodarki leśnej.
				Liczba samic prowadzących młode		XX		
				Średnia liczba młodych na samice		XX		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		XX		
			Siedlisko	Lesistość		FV		
				Fragmentacja siedliska		FV		
				Dostępność bazy pokarmowej		FV		
				Zagęszczenie dróg		U2		
				Stopień izolacji siedlisk		FV		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		FV		
			Perspektywy ochrony			U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Gatunki zwierząt	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
Traszka grzebieniasta	1166	cały obszar	Populacja			XX	XX	Brak możliwości oceny stanu populacji i siedliska. Tylko pojedyncze stwierdzenie gatunku, dane niereprezentatywne dla występowania gatunku w obszarze.
			Siedlisko			XX		
			Perspektywy ochrony			XX		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Gatunki zwierząt	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
Kumak górski	1193	cały obszar	Populacja	Liczba zbiorników, w których stwierdzono rozród gatunku		XX	XX	Metodyka PMS wymaga oceny na podstawie trendów wskaźników, a nie ich wartości, ocena nie jest więc możliwa po jednorazowym wykonaniu obserwacji w ramach prac nad niniejszym planem. Jednak, gatunek wysyca ponad 80% istniejących zbiorników wodnych (w obszarze głównie zbiorniki tymczasowe), populacja wydaje się być silna i w dobrym stanie.
				Liczba zbiorników, w których wykryto obecność gatunku		XX		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		XX		
			Siedlisko	Liczba wszystkich zbiorników		XX		
				Liczba zbiorników stałych		XX		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		XX		
			Perspektywy ochrony			FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Gatunki zwierząt	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
Traszka karpacka	2001	Cały obszar	Populacja	Liczba zbiorników, w których stwierdzono rozród gatunku		XX	XX	Metodyka PMS wymaga oceny na podstawie trendów wskaźników, a nie ich wartości, ocena nie jest więc możliwa po jednorazowym wykonaniu obserwacji w ramach prac nad niniejszym planem. Gatunek wysyca ok. 17% istniejących zbiorników wodnych (w obszarze głównie zbiorniki tymczasowe, a traszka lepiej czuje się w zbiornikach stałych), obszar jest prawdopodobnie biotopem suboptymalnym.
				Liczba zbiorników, w których wykryto obecność gatunku		XX		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		XX		
			Siedlisko	Liczba wszystkich zbiorników		XX		
				Liczba zbiorników stałych		XX		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		XX		
			Perspektywy ochrony			FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Gatunki zwierząt	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
Brzanka <i>Barbus carpathicus</i>	2503	Wiar	Populacja	Struktura wiekowa		FV	U1	Decydujący wpływ na ogólną niską ocenę mają przekształcenia hydromorfologiczne
				Zagęszczenie		U1		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		U1		
			Siedlisko	Geometria koryta		FV		
				Materiał budujący dno koryta		FV		
				Przepływ		U1		
				Charakter i modyfikacje brzegów		FV		
				Łączność koryta z obszarem zalewowym, mobilność koryta		FV		
				Ciągłość rzeki		U1		
				Ogólna ocena hydromorfologiczna		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		U1		
			Perspektywy ochrony			U1		
Brzanka <i>Barbus carpathicus</i>	2503	Olszanka	Populacja	Struktura wiekowa		U2	U2	Decydujący wpływ na ogólną niską ocenę mają przekształcenia hydromorfologiczne
				Zagęszczenie		FV		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		U2		
			Siedlisko	Geometria koryta		U2		
				Materiał budujący dno koryta		U1		
				Przepływ		U2		
				Charakter i modyfikacje brzegów		U2		
				Łączność koryta z obszarem zalewowym, mobilność koryta		U2		
				Ciągłość rzeki		U2		
				Ogólna ocena hydromorfologiczna		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Brzanka <i>Barbus carpathicus</i>	2503	Syntetyczna ocena dla obszaru	Populacja	Struktura wiekowa		U1	U1	Ocenę obniżają przekształcenia hydromorfologiczne cieków z występowaniem gatunku.
				Zagęszczenie		U1		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		U1		
			Siedlisko	Geometria koryta		U1		
				Materiał budujący dno koryta		FV		
				Przepływ		FV		
				Charakter i modyfikacje brzegów		U1		
				Łączność koryta z obszarem zalewowym, mobilność koryta		U1		
				Ciągłość rzeki		U1		
				Ogólna ocena hydromorfologiczna		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Gatunki zwierząt	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
Głowacz białopłetwy <i>Cottus gobio</i>	1163	Turnica	Populacja	Struktura wiekowa		U1	U2	Decydujący wpływ na ogólną niską ocenę ma niskie zagęszczenie gatunku
				Zagęszczenie		U2		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		U2		
			Siedlisko	Geometria koryta		FV		
				Materiał budujący dno koryta		FV		
				Przepływ		U1		
				Charakter i modyfikacje brzegów		U1		
				Łączność koryta z obszarem zalewowym, mobilność koryta		U1		
				Ciągłość rzeki		U1		
				Ogólna ocena hydromorfologiczna		U1		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		U1		
			Perspektywy ochrony			U2		
Głowacz białopłetwy <i>Cottus gobio</i>	1163	Jamnianka	Populacja	Struktura wiekowa		U2	U2	Decydujący wpływ na ogólną niską ocenę ma niskie zagęszczenie gatunku, ale istotne są także złe parametry hydromorfologiczne siedliska.
				Zagęszczenie		U2		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		U2		
			Siedlisko	Geometria koryta		U2		
				Materiał budujący dno koryta		U2		
				Przepływ		FV		
				Charakter i modyfikacje brzegów		FV		
				Łączność koryta z obszarem zalewowym, mobilność koryta		U1		
				Ciągłość rzeki		FV		
				Ogólna ocena hydromorfologiczna		FV		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Głowacz białopłetwy <i>Cottus gobio</i>	2503	Syntetyczna ocena dla obszaru	Populacja	Struktura wiekowa		U1	U2	Decydujący wpływ na ogólną niską ocenę ma niskie zagęszczenie gatunku, a także niskie nasycenie gatunkiem cieków w obszarze. W ochronie gatunku istotną będzie poprawa hydromorfologicznych aspektów siedliska.
				Zagęszczenie		U2		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		U2		
			Siedlisko	Geometria koryta		U1		
				Materiał budujący dno koryta		FV		
				Przepływ		FV		
				Charakter i modyfikacje brzegów		U1		
				Łączność koryta z obszarem zalewowym, mobilność koryta		U1		
				Ciągłość rzeki		U1		
				Ogólna ocena hydromorfologiczna		U1		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		U1		
			Perspektywy ochrony			U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Gatunki zwierząt	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
Minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>	1096	Wiar	Populacja	Struktura wiekowa		FV	U1	Dość naturalny charakter rzeki sprzyja zachowaniu gatunku, choć ocena obniżona ze względu na jednak zniekształconą hydromorfologię.
				Zagęszczenie		U1		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		U1		
			Siedlisko	Geometria koryta		FV		
				Materiał budujący dno koryta		FV		
				Przepływ		U1		
				Charakter i modyfikacje brzegów		FV		
				Łączność koryta z obszarem zalewowym, mobilność koryta		FV		
				Ciągłość rzeki		FV		
				Ogólna ocena hydromorfologiczna		U1		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		U1		
			Perspektywy ochrony			U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Gatunki zwierząt	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
Czerwończyk nieparek	1060	cały obszar	Populacja	Wysycenie potencjalnych biotopów		FV	FV	Brak ustalonej metodyki z Państwowego Monitoringu Środowiska. Przyjęto ujęcie autorskie. Wysycenie potencjalnych biotopów udało się ocenić tylko na (dość słabej) podstawie opinii lokalnych entomologów, że gatunek w obszarze „występuje powszechnie na każdej łące ze szczawiem”. Pospolitość szczawiów jest udokumentowana zdjęciami fitosocjologicznymi roślinności łąkowej. Łąki w obszarze są w większości użytkowane (ok. 80% - por. siedlisko 6510), i nie wykazują trendu zanikowego.
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Pospolitość rośliny żywicielskiej		FV		
				Trendy biotopu		FV		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		FV		
			Perspektywy ochrony			FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Gatunki zwierząt	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
Barczatka kataks	1074	Rybotycze	Populacja	Względna liczebność (oprzędów/500m transektu)		U1	U1	11 oprzędów/transekt. zagrożenia wypalaniem, wycinaniem krzewów, sukcesją.
				Izolacja		FV		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		U1		
			Siedlisko	Udział krzewów tarnimy		FV		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		FV		
			Perspektywy ochrony			U1		
Barczatka kataks	1074	Makowa 1	Populacja	Względna liczebność (oprzędów/500m transektu)		U1	U1	6 oprzędów/transekt. zagrożenia wypalaniem, wycinaniem krzewów, sukcesją.
				Izolacja		FV		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		U1		
			Siedlisko	Udział krzewów tarnimy		FV		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		FV		
			Perspektywy ochrony			U1		
Barczatka kataks	1074	Makowa 2	Populacja	Względna liczebność (oprzędów/500m transektu)		U1	U1	2 oprzędy/transekt. zagrożenia wypalaniem, wycinaniem krzewów, sukcesją.
				Izolacja		FV		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		U1		
			Siedlisko	Udział krzewów tarnimy		FV		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		FV		
			Perspektywy ochrony			U1		
Barczatka kataks	1074	Posada Rybotycka	Populacja	Względna liczebność (oprzędów/500m transektu)		U1	U1	3 oprzędy/transekt. zagrożenia wypalaniem, wycinaniem krzewów, sukcesją.
				Izolacja		FV		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		U1		
			Siedlisko	Udział krzewów tarnimy		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		FV		
			Perspektywy ochrony			U1		
Barczatka kataks	1074	cały obszar	Populacja	Względna liczebność (oprzędów/500m transektu)		U1	U1	Ocena U1 ze względu na niewielkie zagęszczenia oraz istotne zagrożenia wypalaniem i wycinaniem krzewów tarnimy.
				Izolacja				
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		U1		
			Siedlisko	Udział krzewów tarnimy		FV		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		FV		
			Perspektywy ochrony			U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Gatunki zwierząt	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu			Ocena ogólna	Uwagi
			Populacja (względna liczebność)	Siedlisko (występowanie rośliny pokarmowej)	Perspektywy ochrony		
Krasopanihera	1078	Dolina potoku Turnica	FV	FV	U1	U1	Jako 'stanowisko' rozumiano tu ciąg kęp sadzka przy jednej drodze leśnej, czyli ciąg 'stanowisk' w rozumieniu metodyki Państwowego Monitoringu Środowiska, a ocena tak rozumianego stanowiska jest przeciętną oceną dla kilku badanych kęp. Ocenę obniża niepełne wysycenie stanowisk występowaniem gatunku, a także niepewne perspektywy w związku z tendencjami do masowej przebudowy i modernizacji dróg, powiązanej z odmulaniem rowów i usuwaniem sadzka.
		Dolina potoku Pechnów	U1	FV	U1	U1	
		Tzw. droga forteczna pomiędzy Brylińcami a Przemysłem	FV	FV	FV	FV	
		Droga leśna w pobliżu rezerwatu Przełom Hułubli	FV	FV	FV	FV	
		Droga leśna od Panieńskiego Czubu do Brzuski	U1	U1	U1	U1	
		Droga leśna Cisowa – Krzeczkowa	U1/U2	U1	U1	U1/U2	
		Droga pomiędzy Rybotyczami a Posadą Rybotycką	U2	FV	U2	U2	
		Droga leśna Reczpol – Średnia	U2	U2	U2	U2	
		Droga leśna Łomna – Wola Korzeniecka	U2	FV	U2	U2	
		Droga Aksmanice - Gruszowa	U2	FV	U2	U2	
		Syntetyczna ocena w obszarze	U1	FV	U1	U1	

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Gatunki zwierząt	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
Modraszek nausitous	1061	Cisowa	Populacja	Liczba osobników		FV	U1	Transekt przecina niewielką łąkę znajdującą się pośrodku łąki. Ekspozycja stoku lekko południowa. Koszenie zbyt intensywne, zbyt małe fragmenty pozostawiane bez koszenia.
				Indeks liczebności		U1		
				Izolacja		U1		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		U1		
			Siedlisko	Powierzchnia		FV		
				Dostępność roślin żywicielskich		U2		
				Dostępność mrówek gospodarzy		XX		
				Zarastanie ekspansywnymi bylinami		FV		
				Zarastanie przez drzewa / krzewy		FV		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		U1		
			Perspektywy ochrony			U1		
Modraszek nausitous	1061	Rybotycze	Populacja	Liczba osobników		U1	U1	Łąka świeża. Koszenie zbyt intensywne, zbyt małe fragmenty pozostawiane bez koszenia.
				Indeks liczebności		XX		
				Izolacja		FV		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		U1		
			Siedlisko	Powierzchnia		FV		
				Dostępność roślin żywicielskich		U2		
				Dostępność mrówek gospodarzy		XX		
				Zarastanie ekspansywnymi bylinami		FV		
				Zarastanie przez drzewa / krzewy		FV		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		U1		
			Perspektywy ochrony			U1		
Modraszek nausitous	1061	Kopyśno	Populacja	Liczba osobników		FV	FV	Łąka świeża / murawa kserotermiczna, w otoczeniu rezerwat Kopystanka. Bardzo silne
				Indeks liczebności		FV		
				Izolacja		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		stanowisko, bardzo duża ilość krwiściagu.
			Siedlisko	Powierzchnia		FV		
				Dostępność roślin żywicielskich		FV		
				Dostępność mrówek gospodarzy		XX		
				Zarastanie ekspansywnymi bylinami		FV		
				Zarastanie przez drzewa / krzewy		FV		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		FV		
			Perspektywy ochrony			FV		
Modraszek nausitous	1061	Paclaw	Populacja	Liczba osobników		FV	FV	Łąka świeża z udziałem krzewów (m. in. dzika róża).
				Indeks liczebności		XX		
				Izolacja		FV		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Powierzchnia		FV		
				Dostępność roślin żywicielskich		U1		
				Dostępność mrówek gospodarzy		XX		
				Zarastanie ekspansywnymi bylinami		FV		
				Zarastanie przez drzewa / krzewy		FV		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		FV		
			Perspektywy ochrony			FV		
Modraszek nausitous	1061	Syntetycz nie w obszarze	Populacja	Liczba osobników		FV	U1	Perspektyw ochrony obniżone przez tendencje albo do intensywnego koszenia, albo do zarzucania łąk.
				Indeks liczebności		FV		
				Izolacja		FV		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Powierzchnia		FV		
				Dostępność roślin żywicielskich		FV		
				Dostępność mrówek gospodarzy		XX		
				Zarastanie ekspansywnymi bylinami		FV		
				Zarastanie przez drzewa / krzewy		FV		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		FV		
			Perspektywy ochrony			U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Gatunki zwierząt	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
Modraszek telejus	1059	Gruszowa	Populacja	Liczba osobników		U1	U1	Transekt przecina zrastającą łąkę o historycznie zróżnicowanym użytkowaniu (częściowo mogła być zaorana około 15 lat temu) w sąsiedztwie linii energetycznej. Obecnie całkowity brak koszenia i wypasu – zarastanie łąki.
				Indeks liczebności		XX		
				Izolacja		U1		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		U1		
			Siedlisko	Powierzchnia		FV		
				Dostępność roślin żywicielskich		U1		
				Dostępność mrówek gospodarzy		XX		
				Zarastanie ekspansywnymi bylinami		U1		
				Zarastanie przez drzewa / krzewy		U1		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		U1		
			Perspektywy ochrony			U1		
Modraszek telejus	1059	Rybotyczne	Populacja	Liczba osobników		U2	U2	Łąka świeża. Koszenie zbyt intensywne, zbyt małe fragmenty pozostawiane bez koszenia.
				Indeks liczebności		XX		
				Izolacja		FV		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		U1		
			Siedlisko	Powierzchnia		FV		
				Dostępność roślin żywicielskich		U2		
				Dostępność mrówek gospodarzy		XX		
				Zarastanie ekspansywnymi bylinami		FV		
				Zarastanie przez drzewa / krzewy		FV		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		U1		
			Perspektywy ochrony			U1		
Modraszek telejus	1059	Kopyśno	Populacja	Liczba osobników		FV	FV	Łąka świeża / murawa kserotermiczna, w otoczeniu rezerwat Kopystanka. Bardzo silne
				Indeks liczebności		FV		
				Izolacja		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		stanowisko, bardzo duża ilość krwiściagu.
			Siedlisko	Powierzchnia		FV		
				Dostępność roślin żywicielskich		FV		
				Dostępność mrówek gospodarzy		XX		
				Zarastanie ekspansywnymi bylinami		FV		
				Zarastanie przez drzewa / krzewy		FV		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		FV		
			Perspektywy ochrony			FV		
Modraszek telejus	1059	Paclaw	Populacja	Liczba osobników		U2	U1	Łąka świeża z udziałem krzewów (m. in. dzika róża).
				Indeks liczebności		XX		
				Izolacja		FV		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		U1		
			Siedlisko	Powierzchnia		FV		
				Dostępność roślin żywicielskich		U1		
				Dostępność mrówek gospodarzy		XX		
				Zarastanie ekspansywnymi bylinami		FV		
				Zarastanie przez drzewa / krzewy		FV		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		FV		
			Perspektywy ochrony			FV		
Modraszek telejus	1059	Syntetycz nie w obszarze	Populacja	Liczba osobników		U1	U1	Perspektyw ochrony obniżone przez tendencje albo do intensywnego koszenia, albo do zarzucania łąk.
				Indeks liczebności		U1		
				Izolacja		FV		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Powierzchnia		FV		
				Dostępność roślin żywicielskich		FV		
				Dostępność mrówek gospodarzy		XX		
				Zarastanie ekspansywnymi bylinami		FV		
				Zarastanie przez drzewa / krzewy		U1		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		FV		
			Perspektywy ochrony			U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Gatunki zwierząt	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
Zgnirotek cynobrowy	1086	Wola Węgierska	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Bardzo mała ilość martwego drewna, bardzo mało odpowiednich mikrosiedlisk, gatunek trudny do znalezienia (średnio jedno stojące martwe drzewo w I klasie rozkładu o średnicy >30cm na 16,7ha lasu!). Na ocenę perspektyw ochrony wpływają obserwacje bieżącego usuwania martwego grubowymiarowego drewna jodłowego. Stanowisko zagrożone.
				Areał zajmowany przez populację		FV		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Ilość martwego drewna		U2		
				Jakość martwego drewna		U2		
				Struktura przestrzenna i wiekowa drzewostanu lub stopień naturalności ekosystemu leśnego		U2		
				Intensywność gospodarowania		XX		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U2		
Zgnirotek cynobrowy	1086	Wola Maćkowska	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U1	Bardzo mała ilość martwego drewna, bardzo mało odpowiednich mikrosiedlisk, gatunek trudny do znalezienia. Perspektyw ochrony niejasne.
				Areał zajmowany przez populację		FV		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Ilość martwego drewna		U1		
				Jakość martwego drewna		U1		
				Struktura przestrzenna i wiekowa drzewostanu lub stopień naturalności ekosystemu leśnego		U2		
				Intensywność gospodarowania		XX		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		U1		
			Perspektywy ochrony			U1		
Zgnirotek cynobrowy	1086	Wola Krzywiec	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U1	Bardzo mała ilość martwego drewna, bardzo mało
				Areał zajmowany przez populację		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

		a		SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		odpowiednich mikrosiedlisk, gatunek trudny do znalezienia. Perspektyw ochrony niejasne.
			Siedlisko	Ilość martwego drewna		U1		
				Jakość martwego drewna		U1		
				Struktura przestrzenna i wiekowa drzewostanu lub stopień naturalności ekosystemu leśnego		U2		
				Intensywność gospodarowania		XX		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		U1		
			Perspektywy ochrony			U1		
Zgniotek cynobrowy	1086	Bachów	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U1	Na wskaźnik rzutuje przede wszystkim niewystarczająca ilość martwego drewna i wynikający z niej częściowo parametr jakości (reprezentatywności klas rozkładu). Na perspektywy wpływ ma planowanie gospodarki leśnej – wskaźnik ten może być wyższy, jeśli zostaną wprowadzone odpowiednie zasady gospodarowania uwzględniające potrzebę ochrony tego gatunku.
				Areał zajmowany przez populację		FV		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Ilość martwego drewna		U1		
				Jakość martwego drewna		U1		
				Struktura przestrzenna i wiekowa drzewostanu lub stopień naturalności ekosystemu leśnego		FV		
				Intensywność gospodarowania		XX		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		U1		
			Perspektywy ochrony			U1		
Zgniotek cynobrowy	1086	Krzeczko wa	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U1	Na wskaźnik rzutuje przede wszystkim niewystarczająca ilość martwego drewna i wynikający z niej częściowo parametr jakości (reprezentatywności klas rozkładu). Na perspektywy wpływ ma planowanie gospodarki leśnej – wskaźnik ten może być wyższy, jeśli zostaną wprowadzone odpowiednie zasady
				Areał zajmowany przez populację		FV		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Ilość martwego drewna		U1		
				Jakość martwego drewna		U1		
				Struktura przestrzenna i wiekowa drzewostanu lub stopień naturalności ekosystemu leśnego		FV		
				Intensywność gospodarowania		XX		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			Perspektywy ochrony			U1		gospodarowania uwzględniające potrzebę ochrony tego gatunku.
Zgniotek cynobrowy	1086	Cisowa	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na wskaźnik rzutuje przede wszystkim niewystarczająca ilość martwego drewna i wynikający z niej częściowo parametr jakości (reprezentatywności klas rozkładu). Na perspektywy wpływ ma planowanie gospodarki leśnej – wskaźnik ten może być wyższy, jeśli zostaną wprowadzone odpowiednie zasady gospodarowania uwzględniające potrzebę ochrony tego gatunku.
				Areał zajmowany przez populację		FV		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Ilość martwego drewna		U1		
				Jakość martwego drewna		U1		
				Struktura przestrzenna i wiekowa drzewostanu lub stopień naturalności ekosystemu leśnego		FV		
				Intensywność gospodarowania		XX		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		U1		
			Perspektywy ochrony			U1		
Zgniotek cynobrowy	1086	Krasieczyn	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U1	Na wskaźnik rzutuje przede wszystkim niewystarczająca ilość martwego drewna i wynikający z niej częściowo parametr jakości (reprezentatywności klas rozkładu). Na perspektywy wpływ ma planowanie gospodarki leśnej – wskaźnik ten może być wyższy, jeśli zostaną wprowadzone odpowiednie zasady gospodarowania uwzględniające potrzebę ochrony tego gatunku.
				Areał zajmowany przez populację		FV		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Ilość martwego drewna		U1		
				Jakość martwego drewna		U1		
				Struktura przestrzenna i wiekowa drzewostanu lub stopień naturalności ekosystemu leśnego		U2		
				Intensywność gospodarowania		XX		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		U1		
			Perspektywy ochrony			U1		
Zgniotek cynobrowy	1086	Koniusza	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U1	Na wskaźnik rzutuje przede wszystkim niewystarczająca ilość martwego drewna i wynikający z niej częściowo parametr jakości (reprezentatywności klas rozkładu).
				Areał zajmowany przez populację		FV		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Ilość martwego drewna		U1		
				Jakość martwego drewna		U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Struktura przestrzenna i wiekowa drzewostanu lub stopień naturalności ekosystemu leśnego		U1		Na perspektywy wpływ ma planowanie gospodarki leśnej – wskaźnik ten może być wyższy, jeśli zostaną wprowadzone odpowiednie zasady gospodarowania uwzględniające potrzebę ochrony tego gatunku.
				Intensywność gospodarowania		XX		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIKO		U1		
			Perspektywy ochrony			U1		
Zgniotek cynobrowy	1086	Kalwania Paclawska	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U1	Na wskaźnik rzutuje przede wszystkim niewystarczająca ilość martwego drewna i wynikający z niej częściowo parametr jakości (reprezentatywności klas rozkładu). Na perspektywy wpływ ma planowanie gospodarki leśnej – wskaźnik ten może być wyższy, jeśli zostaną wprowadzone odpowiednie zasady gospodarowania uwzględniające potrzebę ochrony tego gatunku.
				Areał zajmowany przez populację		FV		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Ilość martwego drewna		U1		
				Jakość martwego drewna		U1		
				Struktura przestrzenna i wiekowa drzewostanu lub stopień naturalności ekosystemu leśnego		FV		
				Intensywność gospodarowania		XX		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIKO		U1		
						U1		
			Perspektywy ochrony			U1		
Zgniotek cynobrowy	1086	Łomna	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na wskaźnik rzutuje przede wszystkim niewystarczająca ilość martwego drewna i wynikający z niej częściowo parametr jakości (reprezentatywności klas rozkładu). Na perspektywy wpływ ma planowanie gospodarki leśnej – wskaźnik ten może być wyższy, jeśli zostaną wprowadzone odpowiednie zasady gospodarowania uwzględniające potrzebę ochrony tego gatunku.
				Areał zajmowany przez populację		FV		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Ilość martwego drewna		U1		
				Jakość martwego drewna		U1		
				Struktura przestrzenna i wiekowa drzewostanu lub stopień naturalności ekosystemu leśnego		FV		
				Intensywność gospodarowania		XX		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIKO		U1		
						U1		
			Perspektywy ochrony			U1		
Zgniotek cynobrowy	1086	Leszczyny	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U1	Na wskaźnik rzutuje przede wszystkim parametr jakości
				Areał zajmowany przez populację		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		(reprezentatywności klas rozkładu). Na perspektywy wpływ ma planowanie gospodarki leśnej – wskaźnik ten może być wyższy, jeśli zostaną wprowadzone odpowiednie zasady gospodarowania uwzględniające potrzebę ochrony tego gatunku.
			Siedlisko	Ilość martwego drewna		FV		
				Jakość martwego drewna		U1		
				Struktura przestrzenna i wiekowa drzewostanu lub stopień naturalności ekosystemu leśnego		FV		
				Intensywność gospodarowania		XX		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		U1		
			Perspektywy ochrony			U1		
Zgnirotek cynobrowy	1086	Turnica	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U1	Na wskaźnik rzutuje przede wszystkim niewystarczająca ilość martwego drewna i wynikający z niej częściowo parametr jakości (reprezentatywności klas rozkładu). Na perspektywy wpływ ma planowanie gospodarki leśnej – wskaźnik ten może być wyższy, jeśli zostaną wprowadzone odpowiednie zasady gospodarowania uwzględniające potrzebę ochrony tego gatunku.
				Areał zajmowany przez populację		FV		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Ilość martwego drewna		U1		
				Jakość martwego drewna		U1		
				Struktura przestrzenna i wiekowa drzewostanu lub stopień naturalności ekosystemu leśnego		FV		
				Intensywność gospodarowania		XX		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		U1		
			Perspektywy ochrony			U1		
Zgnirotek cynobrowy	1086	Ostoja - syntetyczna	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U1	Na wskaźnik rzutuje przede wszystkim niewystarczająca ilość martwego drewna i wynikający z niej częściowo parametr jakości (reprezentatywności klas rozkładu). Na perspektywy wpływ ma planowanie gospodarki leśnej – wskaźnik ten może być wyższy, jeśli zostaną wprowadzone odpowiednie zasady
				Areał zajmowany przez populację		FV		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Ilość martwego drewna		U1		
				Jakość martwego drewna		U1		
				Struktura przestrzenna i wiekowa drzewostanu lub stopień naturalności ekosystemu leśnego		FV		
				Intensywność gospodarowania		XX		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			Perspektywy ochrony			U1		gospodarowania uwzględniające potrzebę ochrony tego gatunku.
--	--	--	------------------------	--	--	----	--	---

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Gatunki zwierząt	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
Zagłębek bruzdkowany	4026	fdp_rhy_20	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach >40cm).
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		U1		
				Ilość martwego drewna		U2		
				Jakość martwego drewna		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U2		
Zagłębek bruzdkowany	4026	fdp_rhy_23	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach >40cm).
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Wiek drzew w drzewostanie		U2		
				Ilość martwego drewna		U2		
				Jakość martwego drewna		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U2		
Zagłębek bruzdkowany	4026	fdp_rhy_33	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach > 40cm).
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		U1		
				Ilość martwego drewna		U2		
				Jakość martwego drewna		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U2		
Zagłębek bruzdkowany	4026	fdp_rhy_34	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach > 40cm).
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		U1		
				Ilość martwego drewna		U2		
				Jakość martwego drewna		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U2		
Zagłębek bruzdkowany	4026	fdp_rhy_35	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach > 40cm).
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		U1		
				Ilość martwego drewna		U2		
				Jakość martwego drewna		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U2		
Zagłębek bruzdkowany	4026	fdp_rhy_36	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów		U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				otaczających				ilość kłód o wymiarach > 40cm).
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		U1		
				Ilość martwego drewna		U2		
				Jakość martwego drewna		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U2		
Zagłębek bruzdkowa ny	4026	fdp_rhy_3 8	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach > 40cm).
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		U1		
				Ilość martwego drewna		U2		
				Jakość martwego drewna		U1		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		U2		
Perspektywy ochrony			U2					
Zagłębek bruzdkowa	4026	fdp_rhy_3 9	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

ny				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach >40cm).
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		U2		
				Ilość martwego drewna		U2		
				Jakość martwego drewna		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U2		
Zagłębek bruzdkowany	4026	fdp_rhy_40	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U1	Na niezadowalającą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach >40cm).
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		U1		
				Ilość martwego drewna		U1		
				Jakość martwego drewna		U1		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		U1		
			Perspektywy			U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			ochrony					
Zagłębek bruzdkowa ny	4026	fdp_rhy_4 1	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach >40cm).
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		U2		
				Ilość martwego drewna		U2		
				Jakość martwego drewna		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U2		
Zagłębek bruzdkowa ny	4026	fdp_rhy_4 2	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach >40cm).
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		U1		
				Ilość martwego drewna		U2		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Jakość martwego drewna		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U2		
Zagłębek bruzdkowany	4026	fdp_rhy_43	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach > 40cm).
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		U1		
				Ilość martwego drewna		U2		
				Jakość martwego drewna		U1		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U2		
Zagłębek bruzdkowany	4026	fdp_rhy_44	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U1	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach > 40cm).
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Wiek drzew w drzewostanie		U1		
				Ilość martwego drewna		U1		
				Jakość martwego drewna		U1		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIKO		U1		
			Perspektywy ochrony			U1		
Zagłębek bruzdkowany	4026	fdp_rhy_47	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach >40cm).
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		FV		
				Ilość martwego drewna		U2		
				Jakość martwego drewna		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U2		
Zagłębek bruzdkowany	4026	fdp_rhy_48	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach >40cm).
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		U1		
				Ilość martwego drewna		U2		
				Jakość martwego drewna		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U2		
Zagłębek bruzdkowany	4026	fdp_rhy_49	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach >40cm).
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		U1		
				Ilość martwego drewna		U2		
				Jakość martwego drewna		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U2		
Zagłębek bruzdkowany	4026	fdp_rhy_50	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		>40cm).
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		U1		
				Ilość martwego drewna		U2		
				Jakość martwego drewna		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U2		
Zagłębek bruzdkowany	4026	fdp_rhy_52	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U1	Na niezadowalającą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach >40cm).
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		U1		
				Ilość martwego drewna		U1		
				Jakość martwego drewna		U1		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		U1		
			Perspektywy ochrony			U1		
Zagłębek bruzdkowany	4026	fdp_rhy_53	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach >40cm).
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		U1		
				Ilość martwego drewna		U2		
				Jakość martwego drewna		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U2		
Zagłębek bruzdkowa ny	4026	fdp_rhy_5 4	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na złą ocenę stanu ochrony rzutują przede wszystkim złe perspektywy – stanowisko zostało zdewastowane, pomimo zgłaszanego do nadleśnictwa zagrożenia szkodą w środowisku, przeprowadzono wyręb około 800m3 drzew, w wydzieleniu w którym znajduje się lokalizacja gatunku 04-02-2-11-131 -a -00, oraz rozjechano ciężkim pojazdem zrywkowym kłode w której były odnalezione osobniki gatunku. Ponadto niewystarczająca ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach
					SYNTETYCZNIE POPULACJA			
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		U1		
				Ilość martwego drewna		U1		
				Jakość martwego drewna		U1		
					SYNTETYCZNIE SIEDLISKO			
			Perspektywy ochrony			U2		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

								>40cm).
Zagłębek bruzdkowany	4026	fdp_rhy_5	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach >40cm).
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		FV		
				Ilość martwego drewna		U2		
				Jakość martwego drewna		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U2		
Zagłębek bruzdkowany	4026	fdp_rhy_6	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach >40cm).
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		FV		
				Ilość martwego drewna		U2		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Jakość martwego drewna		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U2		
Zagłębek bruzdkowany	4026	fdp_rhy_57	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach > 40cm).
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		U1		
				Ilość martwego drewna		U2		
				Jakość martwego drewna		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U2		
Zagłębek bruzdkowany	4026	fdp_rhy_58	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach > 40cm).
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Wiek drzew w drzewostanie		FV		
				Ilość martwego drewna		U2		
				Jakość martwego drewna		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U2		
Zagłębek bruzdkowany	4026	fdp_rhy_59	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach >40cm).
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		U1		
				Ilość martwego drewna		U1		
				Jakość martwego drewna		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U2		
Zagłębek bruzdkowany	4026	fdp_rhy_60	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach >40cm).
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		U1		
				Ilość martwego drewna		U2		
				Jakość martwego drewna		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U2		
Zagłębek bruzdkowany	4026	fdp_rhy_61	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach >40cm).
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		U1		
				Ilość martwego drewna		U2		
				Jakość martwego drewna		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U2		
Zagłębek bruzdkowany	4026	fdp_rhy_62	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U1	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		>40cm).
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		U1		
				Ilość martwego drewna		U1		
				Jakość martwego drewna		U1		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		U1		
			Perspektywy ochrony			U1		
Zagłębek bruzdkowany	4026	fdp_rhy_63	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach >40cm).
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		FV		
				Ilość martwego drewna		U2		
				Jakość martwego drewna		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U2		
Zagłębek bruzdkowany	4026	fdp_rhy_64	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach >40cm).
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		FV		
				Ilość martwego drewna		U2		
				Jakość martwego drewna		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U2		
Zagłębek bruzdkowany	4026	fdp_rhy_65	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach >40cm).
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		U1		
				Ilość martwego drewna		U2		
				Jakość martwego drewna		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U2		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Zagłębek bruzdkowany	4026	fdp_rhy_72	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach >40cm).
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		U1		
				Ilość martwego drewna		U2		
				Jakość martwego drewna		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U2		
Zagłębek bruzdkowany	4026	Ostoja - syntetycznie	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Na złą ocenę stanu ochrony rzutuje przede wszystkim zbyt mała ilość i jakość martwego drewna na stanowisku (niewystarczająca ilość kłód o wymiarach >40cm).
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Stopień naturalności lasu		U1		
				Stopień naturalności lasów otaczających		U1		
				Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku		FV		
				Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska		FV		
				Wiek drzew w drzewostanie		U1		
				Ilość martwego drewna		U2		
				Jakość martwego drewna		U2		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U2		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Gatunki zwierząt	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
Ponurek Schneidera	1920	Leszczyny	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku		FV	U2	Obszarowe stanowisko monitoringowe obejmujące wszystkie 3 miejsca stwierdzenia gatunku w obszarze. Na wskaźnik rzutuje przede wszystkim parametr jakości (reprezentatywności klas rozkładu). Na perspektywy wpływ ma planowanie gospodarki leśnej – wskaźnik ten może być wyższy, jeśli zostaną wprowadzone odpowiednie zasady gospodarowania uwzględniające potrzebę ochrony tego gatunku (stanowisko niezbyt silne, pomimo zadowalającej ilości martwego drewna ogółem, zagrożone z powodu niewielkiej ilości martwego drewna stojącego w klasie rozkładu I – średnio 1 martwe drzewo na 7,7ha).
				Areał zajmowany przez populację		U1		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		U1		
			Siedlisko	Ilość martwego drewna		FV		
				Jakość martwego drewna		U1		
				Struktura przestrzenna i wiekowa drzewostanu lub stopień naturalności ekosystemu leśnego		FV		
				Intensywność gospodarowania		XX		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		U1		
			Perspektywy ochrony			U2		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Gatunki zwierząt	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
Biegacz urozmaicony	4014	Leszczawa - Nadzicza	Populacja	Względna liczebność		U1	U1	Stosunkowo niskie zagęszczenia, nieoptymalna struktura siedliska, także zbyt małe zasoby martwego drewna w strefie przypotokowej.
				Stażność występowania		U1		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		U1		
			Siedlisko	Pokrycie roślinnością zielną		U1		
				Zwarcie roślinności zielnej		U1		
				Obecność martwego drewna		U1		
				Dominujący typ podłoża		FV		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		U1		
			Perspektywy ochrony			FV		
Biegacz urozmaicony	4014	Wapowce-Hołudla	Populacja	Względna liczebność		FV	U1	Struktura siedliska teoretycznie nieoptymalna (z przyczyn naturalnych) jednak biegacze nic sobie z tego nie robią, występując w silnej populacji (26,25os./10 pułapek/30 dób)
				Stażność występowania		FV		
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Pokrycie roślinnością zielną		U1		
				Zwarcie roślinności zielnej		U1		
				Obecność martwego drewna		FV		
				Dominujący typ podłoża		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		U1		
			Perspektywy ochrony			FV		
Biegacz urozmaicony	4014	cały obszar	Populacja	Względna liczebność		FV	U1	Struktura siedliska teoretycznie nieoptymalna (z przyczyn naturalnych) jednak biegacze nic sobie z tego nie robią, występując w silnej populacji (152,81os./10 pułapek/30 dób)
				Stażność występowania				
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Pokrycie roślinnością zielną		U2		
				Zwarcie roślinności zielnej		U2		
				Obecność martwego drewna		FV		
				Dominujący typ podłoża		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			Perspektywy ochrony			FV		
Biegacz urozmaicon y	4014	Syntetyczni e w obszraez	Populacja	Względna liczebność		FV	U1	Ocena niezadowalająca ze formalnego względu na teoretycznie nieoptymalne siedlisko, w którym jednak biegacze występują w silnej populacji. Prawidłowe zasoby martwego drewna w strefach przypotokowych (średnio w obszarze dochodzące w strefie przy potokach do 50-60m ³ /ha.
				Stałość występowania				
				SYNTETYCZNIE POPULACJA		FV		
			Siedlisko	Pokrycie roślinnością zielną		U1		
				Zwarcie roślinności zielnej		U1		
				Obecność martwego drewna		FV		
				Dominujący typ podłoża		U1		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		U1		
			Perspektywy ochrony			FV		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Gatunki zwierząt	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
Biegacz Zawadzkiego	9001	Syntezy w obszarze	Populacja			XX	XX	Nieznana biologia gatunku uniemożliwia ocenę. 3 stwierdzenia w ciągu 4 lat z terenu Ostoja wskazują jednak, że obszar jest istotny dla gatunku.
			Siedlisko			XX		
			Perspektywy ochrony			XX		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Gatunki zwierząt	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
Mopek	1308	Fort Prałkowce	Populacja	Liczebność		FV	U1	Liczba zimujących nietoperzy stabilna – fluktuująca, a w długoletniej perspektywie wykazuje trend wzrostowy. Nie zanotowano pogorszenia stanu zimowiska. Obiekt leży wewnątrz kompleksu leśnego, okolony drzewostanem bukowym – zapewnia potencjalną łączność z biotopami letnimi. Jednak, obiekt jest dostępny i niezabezpieczony przez cały sezon. W okresie zimowym jest odwiedzany przez turystów oraz poszukiwaczy militariów. Na chwilę obecną poza tablicą zakazującą wstępu na teren obiektu brak innych zabezpieczeń ograniczających penetrację obiektu oraz niepokojenie przebywających tam nietoperzy. Choć jak dotąd nie wpłynęło to negatywnie na zimowanie nietoperzy, przyjęta metoda wymusza obniżenie oceny. Na perspektywy ochrony decydujący wpływ mają
			Siedlisko	Powierzchnia zimowiska		FV		
				Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy		U2		
				Dostępność wylotów dla nietoperzy		FV		
				Temperatura powietrza		FV		
				Udział zalesionych terenów w otoczeniu zimowiska		FV		
				Łączność zimowiska z potencjalnymi biotopami letnimi		FV		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		U1		
			Perspektywy ochrony			U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

								warunki mikroklimatyczne panujące w obiekcie – bardzo zmienne w ciągu zimy. Tunele są przewiewne, suche i w znacznej części przemarzają – liczne otwory i wejścia. Stopień zniszczenia obiektu, a zwłaszcza centralnego tunelu jest na tyle duży, że działania ochronne mające na celu ograniczenie dostępu ludzi w okresie zimowym np. przez budowę krat, zimowych drzwi, nie są realne i groziłyby zmianą warunków mikroklimatycznych. Drzewa rosnące na stropach tuneli zagrażają destrukcją obiektu.
Mopek	1308	Fort Grochowe	Populacja	Liczebność		FV	U1	Liczba zimujących nietoperzy stabilna – fluktuująca, a w długoletniej perspektywie wykazuje trend wzrostowy. Nie zanotowano pogorszenia stanu zimowiska. Położony wśród pól uprawnych, ok. 1 km od lasu. Jednak, obiekt jest dostępny i niezabezpieczony przez cały sezon. W okresie zimowym jest odwiedzany przez turystów oraz poszukiwaczy militariów. Na chwilę obecną poza tablicą zakazującą wstępu na teren obiektu brak innych zabezpieczeń ograniczających penetrację obiektu oraz
			Siedlisko	Powierzchnia zimowiska		FV		
				Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy		U1		
				Dostępność wylotów dla nietoperzy		FV		
				Temperatura powietrza		FV		
				Udział zalesionych terenów w otoczeniu zimowiska		U1		
				Łączność zimowiska z potencjalnymi biotopami letnimi		U2		
				SYNTETYCZNIE SIEDLISKO		U2		
			Perspektywy ochrony			U1		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

								niepokojenie przebywających tam nietoperzy. Choć jak dotąd nie wpłynęło to negatywnie na zimowanie nietoperzy, przyjęta metoda wymusza obniżenie oceny. Na perspektywy ochrony decydujący wpływ mają warunki mikroklimatyczne panujące w obiekcie – bardzo zmienne w ciągu zimy. Stan techniczny bocznych tuneli pozwala na zabezpieczenie ich kratami zamykanymi na stałe w okresie zimy (od grudnia do końca marca). Ograniczy to płoszenie zwierząt. W tunelu centralnym nie stwierdzono hibernujących nietoperzy. Drzewa rosnące na stropach tuneli zagrażają destrukcją obiektu.
Mopek	1308	Syntetyczny obszar	Populacja	Liczebność		FV	U1	Liczba zimujących nietoperzy stabilna – fluktuująca, a w długoletniej perspektywie wykazuje trend wzrostowy. Nie zanotowano pogorszenia stanu zimowisk. Jednak, zimowiska dostępne i niezabezpieczone przed penetracją ludzką; choć jak dotąd nie wpłynęło to negatywnie na zimowanie
			Siedlisko	Powierzchnia zimowiska		FV		
				Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy		U2		
				Dostępność wylotów dla nietoperzy		FV		
				Temperatura powietrza		FV		
				Udział zalesionych terenów w otoczeniu zimowiska		FV		
				Łączność zimowiska z potencjalnymi biotopami letnimi		FV		
				SYNTECYCZNE SIEDLISKO		U2		

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			Perspektywy ochrony			U1		nietoperzy, przyjęta metoda wymusza obniżenie oceny. Na perspektywy ochrony decydujący wpływ ma zagrożenie destrukcją dużych zimowisk w fortach.
--	--	--	---------------------	--	--	----	--	--

Gatunki zwierząt	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochr. na podst. dost. danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
Nocek duży	1324	Kościół w Krasieczynie	Populacja	Liczebność		FV	FV	Liczba zimujących nietoperzy stabilna. Nie zanotowano pogorszenia stanu strachu, ani terenów wokół kościoła, ani realnych zagrożeń.
			Siedlisko	Powierzchnia		FV		
				Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy		FV		
				Dostępność wylotów dla nietoperzy		FV		
				SYNTETYCZNIE SIEDLIŚKO		FV		
			Perspektywy ochrony			FV		

4. Analiza zagrożeń

Lp.	Przedmiot ochrony	Nr stanowiska	Zagrożenia	
			Istniejące	Potencjalne
1.	3220 - Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków	Zasoby siedliska w obszarze.	Nielegalne pozyskanie żwiru z potoków (C01.01) Prace utrzymaniowe prowadzone na potokach – usuwanie odsypisk (J02.02) oraz umacnianie brzegów, nawet na małych odcinkach, określana jako prace utrzymaniowe (J02.03.02), ograniczanie erozji bocznej, w tym próby stabilizacji wyryw, osuwisk w górnym biegu potoków (J03.03). Zakłócenie procesów powstawania i transportu rumowiska rzeczno i zahamowanie powstawania nowych siedlisk kamieńcowych (J03.03, J02.05). Zaśmiecenie (H05.01). Inwazja neofitów (I.01) – dotyczy m.in.: pryzmionno kanadyjskie <i>Conyza canadensis</i>, pryzmionno białe <i>Erigeron annuus</i>, niecierpek gruczołowaty <i>Imajtiens glanduligera</i>, chwastnica jednostronna <i>Echinochloa crus-galli</i>, rdestowiec japoński <i>Reynoutria japonica</i>, rumianek bezpromieniowy <i>Matricaria maritima subsp. inodora</i>, włósnica zielona <i>Setaria viridis</i>, nawłóć późna <i>Solidago gigantea</i>.	Regulacje potoków i działania inwestycyjne w ich korytach. Próby stabilizacji koryt potoków na odcinkach roztokowych z kamieńcami. (J02.03.02). Zabudowa progowa blokująca transport rumowiska rzeczno (J02.03.02). Rozszerzanie się zasięgu obcych gatunków roślin (I01).
2.	6210 Murawy kserotermiczne	Zasoby siedliska w obszarze.	Brak wypasu (A04.03), powodujący procesy sukcesji w kierunku roślinności łąkowej oraz zaroślowej, Wypalanie (J01.01), powodujące uproszczenie struktury florystycznej i mogące spowodować dominację trzcinika piaszkowego <i>Calamagrostis epigeios</i>, Koszenie (A03) – powoduje przekształcanie się zbiorowisk murawowych w zbiorowiska przypominające łąki świeże, szczególnie koszenie związane z pozostawianiem rozdrobnionego siana na gruncie. Brak koszenia (A03.03) - skutkuje sukcesją w kierunku zarośli i lasu.	Zalesianie (B01.01), Zabudowa rozproszona (E01.03) bezpośrednio niszczyłyby płyty siedliska, gdyby zostały w nich zlokalizowane. Także lokalizacja zabudowy/zalesień w sąsiedztwie może wywierać wpływ na płyty siedliska.
3.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki	Zasoby siedliska w	Zabudowa rozproszona (E01.03) Zaniechanie / brak koszenia (A03.03). Ekspansja drzew i	Zamiana na grunty orne (A02.02). Zalesianie terenów otwartych (B01) – bezpośrednio

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

	użytkowe ekstensywnie	obszarze.	krzewów na skutek zaniechania ekstensywnego użytkowania w miejscach do tej pory użytkowanych. Intensyfikacja użytkowania (A03.01) np. intensyfikacja koszenia, próby podsiewania, melioracje agrotechniczne). Mulczowanie (A11). Zmiana sposobu uprawy (A02), np. przekształcanie w grunty orne lub uprawy wieloletnie. Szczegóły stosowanego reżimu koszenia (oraz zróżnicowanie reżimów koszenia w skali krajobrazowej) mogą wpływać na różnorodność biologiczną utrzymywaną przez siedlisko, choć nie zagrażają samemu istnieniu siedliska. Inwazja neofitów (I.01) – dotyczy m.in.: nawłóć późna <i>Solidago gigantea</i>, przymiotno białe <i>Erigeron annuus</i>, barszcz kaukaski <i>Heracleum mantegazzianum</i>	niszczyłyby płaty siedliska, gdyby zostały w nich zlokalizowane. Także lokalizacja zabudowy w sąsiedztwie może wywierać wpływ na płaty siedliska. Zajmowanie płątów siedliska pod zabudowę przemysłową, np. ogniwa fotowoltaiczne (E02) Rozszerzanie się zasięgu obcych gatunków roślin (I01).
4.	7220 - Źródła wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutatus</i>	Zasoby siedliska w obszarze.	Nie stwierdzono zagrożeń (X)	Zakłócenia alimentacji warstw wodonośnych lub pobór wód z warstw zasilających źródła (J02.15). Ryzyko przypadkowego zniszczenia lub uszkodzenia, przy pracach leśnych, nie rozpoznanych dotąd stanowisk siedliska (B02). Ryzyko przypadkowego zniszczenia przy pracach rolnych (A01) lub wskutek prób poboru lub ujmowania wód np. jako wodopoi dla zwierząt (J02.06).
5.	7230 Torfowiska alkaliczne	Zasoby siedliska w obszarze.	Ryzyko przypadkowego zniszczenia przy pracach rolnych (A01) lub wskutek prób poboru lub ujmowania wód np. jako wodopoi dla zwierząt (J02.06), zwłaszcza wobec braku rozpoznania miejsc występowania siedliska.	Ryzyko przypadkowego zniszczenia przy pracach rolnych (A01) lub wskutek prób poboru lub ujmowania wód np. jako wodopoi dla zwierząt (J02.06), zwłaszcza wobec braku rozpoznania miejsc występowania siedliska. Zakłócenia alimentacji warstw wodonośnych lub pobór wód z warstw zasilających źródła (J02.15).
6.	8220 - Ściany skalne i rumowiska krzemianowe ze	Zasoby siedliska w obszarze.	Wspinanie się na skały, rekreacyjne palenie ognisk pod skałami (G01.04).	Zmiany mikroklimatu wskutek osłonięcia skał w wyniku zabiegów gospodarki leśnej (B02.02).

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

	zbiorowiskami z <i>Androsacetalia vandellii</i>			
7.	9110 - Kwaśne buczyny	Zasoby siedliska w obszarze.	Przypadkowe niszczenie, przy pracach leśnych (B02) stanowisk cennych gatunków, ważnych dla różnorodności biologicznej utrzymywanej przez siedlisko (dot. np. unikatowych gatunków chrząszczy, mchów, porostów, grzybów, typowych dla lasów o charakterze zbliżonym do naturalnego). Nadmierne preferowanie jodły (B02.01) zacierające odrębność bukowego podtypu kwaśnych buczyn. Usuwanie martwych i zamierających drzew (B02.04), skutkujące deficytem martwego drewna grubowymiarowego w początkowych fazach rozkładu, mimo generalnie dość wysokich łącznych zasobów martwego drewna.	Ewentualna fragmentacja w przypadku budowy/rozbudowy dróg leśnych (B07, D01.01). Intensywne użytkowanie lasu i wycinanie drzew (B02.02) przed osiągnięciem biologicznej starości, ograniczające udział drzew starych i martwego drewna grubowymiarowego.
8.	9130 - Żyzne buczyny	Zasoby siedliska w obszarze.	Przypadkowe niszczenie przy pracach leśnych (B02) stanowisk cennych gatunków, ważnych dla różnorodności biologicznej utrzymywanej przez siedlisko (dot. np. unikatowych gatunków chrząszczy, mchów, porostów, grzybów, typowych dla lasów o charakterze zbliżonym do naturalnego). Intensywne użytkowanie lasu i wycinanie drzew (B02.02) przed osiągnięciem biologicznej starości, ograniczające udział drzew starych i martwego drewna grubowymiarowego, ograniczające – charakterystyczną dla obszaru – różnorodność biologiczną gatunków „puszczańskich” w buczynach. Usuwanie martwych i zamierających drzew (B02.04), skutkujące deficytem martwego drewna grubowymiarowego w początkowych fazach rozkładu, mimo generalnie dość wysokich łącznych zasobów martwego drewna. Intensywne użytkowanie lasu i wycinanie drzew (B02.02) przed osiągnięciem biologicznej starości, ograniczające udział drzew starych i martwego drewna grubowymiarowego.	Ewentualna fragmentacja w przypadku budowy/rozbudowy dróg leśnych (B07, D01.01).
9	9170 - Grądy	Zasoby	Przypadkowe niszczenie przy pracach leśnych (B02)	Ewentualna fragmentacja w przypadku

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

	środkowoeuropejskie i subkontynentalne	siedliska w obszarze.	stanowisk cennych gatunków, ważnych dla różnorodności biologicznej utrzymywanej przez siedlisko (dot. np. unikatowych gatunków chrząszczy, mchów, porostów, grzybów, typowych dla lasów o charakterze zbliżonym do naturalnego). Nadmierne preferowanie w odnowieniach naturalnych i w cięciach pielęgnacyjnych jodły i buka, kosztem gatunków grądowych, (B07) zacierające odrębność grądów. Utrzymywanie gatunków obcych w drzewostanach (B07). Usuwanie martwych i zamierających drzew (B02.04). Inwazja obcych gatunków roślin (I01), w szczególności niecierpka drobnokwiatowego (<i>Impatiens parviflora</i>). Intensywne użytkowanie lasu i wycinanie drzew (B02.02) przed osiągnięciem biologicznej starości, ograniczające udział drzew starych i martwego drewna grubowymiarowego.)	budowy/rozbudowy dróg leśnych (B07, D01.01).
10	9180 - Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach	Zasoby siedliska w obszarze.	Zmiana warunków mikroklimatycznych w płatach jaworzyn, wskutek cięć rębnych w ich bezpośrednim sąsiedztwie (B02.02). Ryzyko przypadkowego zniszczenia nie rozpoznanych i nie skartowanych płatów wskutek gospodarki leśnej (B02.02) lub budowy dróg stokowych.	Zabiegi gospodarcze w płatach jaworzyn, powodujące przekształcenie ich struktury (B02.02).
11.	91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	Zasoby siedliska w obszarze.	Niszczenie przy okazji regulacji potoków i in. przedsięwzięć inwestycyjnych na potokach (J02.03), usuwanie drzew w ramach tzw. „utrzymywania wód” (J02.02). Ryzyko przypadkowego zniszczenia przy pracach gospodarczych (B02) stanowisk cennych gatunków, ważnych dla różnorodności biologicznej utrzymywanej przez siedlisko (dot. np. unikatowych gatunków chrząszczy, mchów, porostów, grzybów, typowych dla lasów o charakterze zbliżonym do naturalnego). Zaśmiecenie (H05.01). Inwazja neofitów (I01) - najczęściej rudbekia <i>Rudbeckia spp.</i>,	Użytkowanie lasu, pozyskanie drewna (B02.02); zwłaszcza gdy łęgi nie są wydzielone jako odrębne pododdziały. Intensywne pładownicze pozyskanie drewna (B02.02) możliwe w lasach prywatnych oraz w zadrzewieniach nadpotokowych. Uszkodzanie strefy brzegowej i ekotonu łęg-potok przy zrywce drewna, (B02.02) oraz przy nielegalnym pozyskaniu żwiru z potoków (C01.01) i przy pracach tzw. „utrzymawianych” (J02.02)

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			nawłóć późna <i>Solidago gigantea</i> , niecierpek gruczołowaty <i>Impatiens glandulifera</i> , przymiotno kanadyjskie <i>Conyza canadensis</i> , przymiotno białe <i>Erigeron annuus</i> , niekiedy barszcz kaukaski <i>Heracleum mantegazzianum</i> .	
12	1381 Widłoząb zielony	Zasoby gatunku w obszarze	Nie stwierdzono zagrożeń (X)	Ryzyko przypadkowego zniszczenia lub uszkodzenia, przy pracach leśnych, stanowisk gatunku, w tym stanowisk dotąd niezauważonych, niezinwentaryzowanych i nieznanych (B02). Cięcia rębne w sąsiedztwie stanowisk, zmieniające warunki mikroklimatyczne (B02.02).
13	1386 Bezlist okrywowy	Zasoby gatunku w obszarze	Cięcia rębne w sąsiedztwie stanowiska (B02.02), zmieniające warunki mikroklimatyczne. Wycinanie drzew zanim osiągną starość i zamrą, zostaną wyrwione lub złamane, uzupełniając zasoby martwego drewna (B02.02). Usuwanie drzew martwych i zamierających, ograniczające akumulację zasobów martwego drewna (B02.04).	Ryzyko przypadkowego zniszczenia lub uszkodzenia, przy pracach leśnych (B02.02), stanowisk gatunku, w tym stanowisk dotąd niezauważonych, niezinwentaryzowanych i nieznanych.
14	1337 Bóbr europejski	Zasoby gatunku w obszarze	Nie stwierdzono zagrożeń (X)	Kłusownictwo (F03.02.03). Niszczenie tam bobrowych (G05.04)
15	1352 Wilk	Zasoby gatunku w obszarze	Kłusownictwo (F03.02.03). Negatywne postawy społeczne wobec gatunku, inspirowane szkodami w zwierzętach gospodarskich (F03.02.04). Polowania (F03.01) i przypadki nielegalnego odstrzału (F03.02.04) po stronie ukraińskiej. Wypadki komunikacyjne (D01.02, G05.11). Projekty nowych inwestycji drogowych (rozbudowy dróg), w szczególności drogi Makowa-Jureczkowa (D01.02). Rozbudowa i modernizacja sieci dróg leśnych (D01.01), zwiększająca dostępność lasu i poziom antropopresji. Bariery ekologiczne (w tym ogrodzenie łądowiska Arłamów w Krajnej (G05.09). Rajdy i zawody samochodowe (G01.03.02).	Ograniczenia bazy żerowej, w przypadku zbyt intensywnego pozyskania łowieckiego jeleni (F03.01). Niepokojenie, w przypadku masowego rozwoju turystyki (G01.02) oraz niepokojenie w wyniku prac leśnych (B02), w tym potencjalne niepokojenie w miejscach rozrodu. Bariera ekologiczna w przypadku wzrostu ruchu drodze krajowej 28, drodze wojewódzkiej 884 lub drodze powiatowej Makowa-Arłamów (D01.02)

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			Zabieranie upolowanych ofiar (J03.01.01), z przyczyn sanitarno-weterynaryjnych.	
16.	1354 Niedźwiedź brunatny	Zasoby gatunku w obszarze	Rozbudowa i modernizacja sieci dróg leśnych, zwiększająca dostępność lasu. Redukcja powierzchni 'terenów bezdrożnych' (D01.01) Rozwój turystyki i bazy noclegowej, skutkujący zwiększeniem antropopresji (G01.02). Projekty nowych inwestycji drogowych (rozbudowy dróg), w szczególności drogi Makowa-Jureczkowa (D01.02). Bariera ekologiczna na ruchliwej drodze krajowej 28 (D01.02) (w związku z wysoką wrażliwością gatunku). Inne bariery ekologiczne (w tym ogrodzenie łądowiska Arłamów w Krajnej (G05.09). Rajdy i zawody samochodowe (G01.03.02).	Wypadki komunikacyjne (D01.02, G05.11). Kłusownictwo (F03.02.03). Przypadki odstrzałów po stronie ukraińskiej (F03.02.03) Niepokojenie w wyniku prac leśnych (B02), w tym potencjalne niepokojenie w miejscach rozrodu. Bariera ekologiczna w przypadku wzrostu ruchu na drodze krajowej 28, drodze wojewódzkiej 884 lub drodze powiatowej Makowa-Arłamów (G01.03.02).
17.	1355 Wydra	Zasoby gatunku w obszarze	Kłusownictwo (F03.02.03). Wypadki komunikacyjne (D01.02, G05.11).	Potencjalne ograniczenia bazy żerowej – spadek rybności cieków, w szczególności w wyniku ich antropogenicznych przekształceń, zabudowy, regulacji, istnienia progów przerywających ciągłość ekologiczną, zanieczyszczeń wody (J02.03.02).
18.	1361 Rys	Zasoby gatunku w obszarze	Wypadki komunikacyjne (D01.02, G05.11). Rozbudowa i modernizacja sieci dróg leśnych zwiększająca dostępność lasu. Redukcja powierzchni 'terenów bezdrożnych' (D01.01). Projekty nowych inwestycji drogowych (rozbudowy dróg), w szczególności drogi Makowa-Jureczkowa (D01.02). Bariera ekologiczna na ruchliwej drodze krajowej 28 (D01.02) (w związku z wysoką wrażliwością gatunku) Inne bariery ekologiczne (w tym ogrodzenie łądowiska Arłamów w Krajnej (G05.09). Rajdy i zawody samochodowe (G01.03.02). Zabieranie upolowanych ofiar (J03.01.01), z przyczyn	Kłusownictwo (F03.02.03). Przypadki odstrzałów po stronie ukraińskiej (F03.02.03). Niepokojenie, w przypadku rozwoju turystyki (G01.02). Niepokojenie w wyniku prac leśnych (B02), w tym potencjalne niepokojenie w miejscach rozrodu. Bariera ekologiczna w przypadku wzrostu ruchu drodze krajowej 28, drodze wojewódzkiej 884 lub drodze powiatowej Makowa-Arłamów (D01.02).

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			sanitarno-weterynaryjnych	
19.	1166 Traszka grzebieniasta	Zasoby gatunku w obszarze	Nie stwierdzono	Regulacje potoków (J02.03) i prace utrzymaniowe (J02.02), likwidacja małych rozlewisk, podmoklik, zastoisk i stawków (J02) lub ich zarybianie (F02)
20	1193 Kumak górski	Zasoby gatunku w obszarze	Nie stwierdzono	Modernizacja i ulepszanie dróg leśnych (B07, D01.01), ich przebudowa z gruntowych na ulepszone (zanik kałuż). Regulacje potoków (J02.03) i prace utrzymaniowe (J02.02), likwidacja małych rozlewisk, podmoklik, zastoisk i stawków (J02) lub ich zarybianie (F02)
21	2001 Traszka karpacka	Zasoby gatunku w obszarze	Regulacje potoków (B02.03) – potok Kamionka, potok Pechnów	Regulacje potoków (J02.03) i prace utrzymaniowe (J02.02), likwidacja małych rozlewisk, podmoklik, zastoisk i stawków (J02) lub ich zarybianie (F02)
22	2503 Brzanka	Zasoby gatunku w obszarze	Prace regulacyjne (J02.03), „utrzymaniowe” (J02.02) i inwestycje hydrotechniczne na ciekach, progi i stopnie przerywające ciągłość morfologiczną cieków (J02.05.05) Wycinanie zadrzewień przy potokach (likwidacja ocenienia, J02.10). Zrywka drewna potokami (B07).	Niszczanie koryt rzecznych przez pobór żwiru (C01.01). Spływy z dróg i terenów zabudowanych, zanieczyszczające wody cieków. Inne zanieczyszczenia wody cieków (H01.09)
23	1163 Głowacz białopłetwy	Zasoby gatunku w obszarze	Prace regulacyjne (J02.03), „utrzymaniowe” (J02.02) i inwestycje hydrotechniczne na ciekach, progi i stopnie przerywające ciągłość morfologiczną cieków (J02.05.05) Wycinanie zadrzewień przy potokach (likwidacja ocenienia, J02.10). Zrywka drewna potokami (B07). Wędkarstwo (także zarybianie gatunkami drapieżnymi – np pstrągiem) (F02.03)	Niszczanie koryt rzecznych przez pobór żwiru (C01.01). Spływy z dróg i terenów zabudowanych, zanieczyszczające wody cieków. Inne zanieczyszczenia wody cieków (H01.09)
24	1096 Minóg strumieniowy	Zasoby gatunku w obszarze	Prace regulacyjne (J02.03), „utrzymaniowe” (J02.02) i inwestycje hydrotechniczne na ciekach, progi i stopnie	Niszczanie koryt rzecznych przez pobór żwiru

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

		obszarze	przerwywające ciągłość morfologiczną cieków (J02.05.05) Wycinanie zadrzewień przy potokach (likwidacja ocenienia, J02.10). Zrywka drewna potokami (B07). Wędkarstwo (także zarybianie gatunkami drapieżnymi – np pstragiem) (F02.03)	(C01.01). Spływy z dróg i terenów zabudowanych, zanieczyszczające wody cieków. Inne zanieczyszczenia wody cieków (H01.09)
25.	2511 Kiełb Kesslera	Potencjalne zasoby gatunku w obszarze	Prace regulacyjne (J02.03), „utrzymaniowe” (J02.02) i inwestycje hydrotechniczne na ciekach, progi i stopnie przerywające ciągłość morfologiczną cieków (J02.05.05) Wycinanie zadrzewień przy potokach (likwidacja ocenienia, J02.10). Zrywka drewna potokami (B07). Wędkarstwo (także zarybianie gatunkami drapieżnymi – np pstragiem) (F02.03)	Niszczenie koryt rzecznych przez pobór żwiru (C01.01). Spływy z dróg i terenów zabudowanych, zanieczyszczające wody cieków. Inne zanieczyszczenia wody cieków (H01.09)
26.	1060 Czerwończyk nieparek	Zasoby gatunku w obszarze	Zarzucanie koszenia (A03.03), Zalesianie lub zabudowa siedlisk (B01, E01.03). Zaniechanie / brak koszenia (A03.03). Ekspansja drzew i krzewów na skutek zaniechania ekstensywnego użytkowania w miejscach do tej pory użytkowanych. Intensyfikacja użytkowania (A03.01) np. intensyfikacja koszenia, próby podsiewania, melioracje agrotechniczne). Mulczowanie (A11). Zmiana sposobu uprawy (A02), np. przekształcanie w grunty orne lub uprawy wieloletnie. Brak pełnej wiedzy o rozmieszczeniu, stwarzający zagrożenie przypadkowym zniszczeniem płatów siedliska.	Zajmowanie siedlisk pod zabudowę przemysłową, np. panele fotowoltaiczne (E02).
27	1061 Modraszek nausitous	Zasoby gatunku w	Zarzucanie koszenia (A03.03), koszenie w niewłaściwym rytmie, zalesianie lub zabudowa siedlisk (B01, E01.03). Brak pełnej wiedzy o rozmieszczeniu, stwarzający zagrożenie	Nie stwierdzono

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

		obszarze	przypadkowym zniszczeniem płatów siedliska. Wypalanie (J01.01)	
28.	1059 Modraszek telejus	Wszystkie stanowiska	Zarzucanie koszenia (A03.03), koszenie w niewłaściwym rytmie, Zalesianie lub zabudowa siedlisk (B01, E01.03). Brak pełnej wiedzy o rozmieszczeniu, stwarzający zagrożenie przypadkowym zniszczeniem płatów siedliska. Wypalanie (J01.01)	Nie stwierdzono
29	1074 Barczatka kataks	Zasoby gatunku w obszarze	Zaniechanie koszenia (A03.04) i wypasu (A03.04) Usuwanie zarośli taminowych (A10.01) w ramach „ujednolicania” powierzchni do celów użytkowania rolniczego i jej kwalifikowania do dopłat bezpośrednich. Wypalanie (J01.01) Brak pełnej wiedzy o rozmieszczeniu (U) stwarzający zagrożenie przypadkowym zniszczeniem płatów siedliska.	Nie stwierdzono
30.	1078 Krasopani hera	Zasoby gatunku w obszarze	Niszczenie stanowisk przy poszerzaniu dróg, przy prowadzeniu prac melioracyjnych przy drogach (D01.01, D01.02). Brak pełnej wiedzy o rozmieszczeniu, stwarzający zagrożenie przypadkowym zniszczeniem płatów siedliska (U).	Nie stwierdzono
31	1086 Zgniotek cynobrowy	Zasoby gatunku w obszarze	Usuwanie martwych i zamierających drzew, w szczególności grubych jodeł (B02.04). Uwaga: dobry obecny stan populacji (liczne występowanie gatunku) może być obciążony przez „extinction debt” i nie musi gwarantować dobrych perspektyw na przyszłość.	Gospodarka leśna prowadzona w sposób uniemożliwiający dorastanie drzew do grubych rozmiarów, usuwanie drzew zamierających (B02.02).
32	1920 Ponurek Schneidera	Zasoby gatunku w obszarze	Usuwanie drzew martwych i zamierających: Niszczenie rozkładających się kłód (B02.04).	Gospodarka leśna prowadzona w sposób uniemożliwiający dorastanie drzew do grubych rozmiarów, usuwanie drzew zamierających (B02.02).
33.	4026 Zagłębek bruzdkowany	Zasoby gatunku w obszarze	Usuwanie drzew martwych i zamierających: Niszczenie rozkładających się kłód (B02.04).	Gospodarka leśna prowadzona w sposób uniemożliwiający dorastanie drzew do grubych rozmiarów, usuwanie drzew zamierających (B02.02).

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

34.	4014 Biegacz urozmaicony	Zasoby gatunku w obszarze	Zrywka drewna potokami (B07). Cięcia rębne w sąsiedztwie dolin potoków (B02.02), zmieniające warunki mikroklimatyczne.	Usuwanie martwych i zamierających drzew w strefach przypotokowych (B02.02). Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych (J02.03) oraz prace „utrzymaniowe” na ciekach (J02.02). Budowa zbiorników małej retencji (J02.05.05).
34	9001 Biegacz Zawadzkiego	Zasoby gatunku w obszarze	Nieznane (U)	Nieznane (U)
35	1308 Mopek	Zimowiska w fortach Grochowce i Prałkowice oraz drobne, częściowo nieznane, rozproszone miejsca zimowania.	Rozpad obiektów zimowiskowych, w tym rozsadzanie stropów fortów przez rosnące na nich drzewa (erozja – (K01.01).	Świadome (G05.04) lub nieumyślne (G05) płoszenie hibernujących nietoperzy. Potencjalnie zamknięcie wlotów nietoperzy do obiektów, w których zimują (G05.08).
36.	1324 Nocek duży	Kolonia na strychu kościoła w Krasieczynie.	Nie stwierdzono.	Świadome (G05.04) lub nieumyślne (G05) płoszenie nietoperzy, także przez oświetlenie kościoła. Potencjalnie zamknięcie wlotów nietoperzy (G05.08). Remonty kościoła przeprowadzane bez uwzględniania potrzeb nietoperzy (E06.02). Wycinka krzewów i zadrzewień, wykorzystywanych jako trasy dolotowe i wylotowe przez nietoperze (G05.06).

GOSPODARKA LEŚNA

Gospodarka leśna w obszarze jest – zwłaszcza na tle przeciętnego obrazu lasów Polski, a nawet tylko lasów Karpat - prowadzona w sposób w wysokim stopniu „ekologiczny”. Drzewostany – w większości reprezentujące żyzną buczynę karpacką - są prowadzone w kierunku drzewostanów bukowo-jodlowych o zróżnicowanej strukturze i składzie odzwierciedlającym warunki mikrosiedliskowe i naturalną dynamikę odnowień. Na siedliskach grądowych są prowadzone drzewostany dębowo-bukowe, jodłowo-bukowe i jodłowe: w pewnych stopniu może to zacierać odrębność

grądów od buczyn, ale generalnie różnorodność stosowanych typów drzewostanów umożliwia zachowanie różnorodności lasów. Bezwzględnie dominuje stosowanie rębni stopniowej udoskonalonej IVd z długim okresem odnowienia (przeciętnie 40 lat, występują pewne różnice między nadleśnictwami), której wykonanie polega na stosowaniu różnych rodzajów cięć w odpowiedzi na spontaniczne lub zainicjowane procesy dynamiki lasu i odnowienia drzew. W rezultacie powstają drzewostany zróżnicowane pod względem struktury pionowej i poziomej, co generalnie zapewnia w nich dość powszechny udział starych drzew i sprzyja ich różnorodności biologicznej, mierzonej różnorodnością występujących gatunków. Ceną za to jest jednak równoczesne prowadzenie cięć w wielu fragmentach lasu – np. do zlokalizowania cięć rębnych w ciągu dziesięciolecia planowane jest ok. połowy powierzchni drzewostanów. Takie rozproszenie pozyskania stwarza zapotrzebowanie na udostępnienie lasu siecią dobrych dróg leśnych. Bardzo wysoka i wciąż rosnąca jest także intensywność pozyskania drewna w cięciach rębnych, wynikająca z sumy ‘potrzeb hodowlanych drzewostanów’; częściowo – ale tylko częściowo – znajdująca wyjaśnienie we wzroście zasobności drzewostanów.

W terenie obserwowano jednak odstępstwa od deklarowanych zasad prowadzenia gospodarki leśnej, w tym wycinanie martwych jodeł o wysokim prawdopodobieństwie zasiedlenia przez zgniotka cynobrowego, świadomy wywóz drewna martwych drzew nawet mimo wiedzy o jego zasiedleniu przez owady chronione, zrywkę korytami potoków.

Oddziaływania gospodarki leśnej dotyczą przede wszystkim „wielkopowierzchniowych” leśnych siedlisk przyrodniczych - 9110, 9130, 9170 - a także związanych z drzewami (żywymi lub martwymi) gatunków: zgniotka cynobrowego, zgłębka bruzdkowanego, ponurka Schneidera, biegacza urozmaconego, bezlistu okrywowego, widłozębu zielonego. Mogą także dotyczyć małopowierzchniowych lub smugowych siedlisk rozproszonych w lasach i gatunków związanych z krajobrazem leśnym, choć słabiej związanych z konkretnymi, modyfikowanymi przez gospodarkę elementami struktury lasu – od płazów po duże drapieżniki.

W przypadku **leśnych wielkoobszarowych siedlisk przyrodniczych** – buczyn i grądów – prowadzona w obszarze gospodarka leśna zachowuje ich skład gatunkowy, kształtuje zróżnicowaną strukturę drzewostanów i jak na razie przynajmniej zapewnia dość powszechny udział drzew starych, ponad 100-letnich. Dość wysokie w skali Polski, choć nieco tylko wyższe od przeciętnej dla RDLP Krosno, są zasoby rozkładającego się drewna, kształtujące się w leśnych siedliskach przyrodniczych na poziomie 20-30m³/ha (co jest oceniane oceniane jako poziom FV). Grubych kłód jest jednak tylko ok. 1-1,5 szt./ha. Na wynik ten wpływają znaczne zasoby rozkładającego się drewna zakumulowane w jarach i dolinach potoków – w strefie 30m od koryt cieków zasobność martwego drewna wynosi ok. 50m³/ha, a w rezerwatach – 67m³/ha; takie ilości stwarzają już dobre warunki do życia ksylobiontów.

Właściwy stan siedlisk leśnych oceniany jest między innymi poprzez udział drzew grubych w drzewostanie oraz obecność martwego drewna. Gospodarka leśna (niezależnie od intensywności) zawsze prowadzić będzie do obniżenia udziału drzew grubych i posuszu. Jej elementem jest i będzie wycinanie drzew – co ogranicza możliwość zesterzenia się drzew, a to stare drzewa są w lesie źródłem mikrosiedlisk kluczowych dla różnorodności biologicznej. Z drugiej strony nie można zakładać, że drzewostany wyłączone z użytkowania będą cechowały się stale rosnącym udziałem drzew grubych i martwych, z uwagi na naturalną dynamikę lasu. Typowy dla lasów naturalnych poziom, na jakim ustabilizowałoby się zagęszczenie mikrosiedlisk i zasoby martwego drewna, jest jednak znacznie wyższy, niż poziomy możliwy do osiągnięcia w najlepiej nawet prowadzonych lasach gospodarczych. Konieczne jest wypracowanie kompromisu pomiędzy gospodarką leśną a potrzebą ochrony siedlisk.

W przeciętnym karpackim obszarze leśnym taka gospodarka leśna, jak prowadzona obecnie w Ostoi, nie byłaby zagrożeniem dla cech leśnych siedlisk przyrodniczych. Dla lasów z obszaru znamienne jest jednak występowanie, zwłaszcza w części obszaru – Lasach Turnickich, unikatowej, nie

spotykanej w innych lasach Karpat różnorodności biologicznej i całego zespołu gatunków „puszczańskich” – zarówno chrząszczy, jak i porostów, grzybów i mchów (dotyczy nie tylko gatunków „naturowych”, ale całej różnorodności biologicznej, w tym gatunków z Czerwonych List i Ksiąg). Gatunki te, typowe dla lasów o naturalnym charakterze, źle tolerują jakąkolwiek gospodarkę. Ich liczne występowanie w tym fragmencie leśnym jest uważane za relikty ponad 20-letniego okresu niskiego pozyskania drewna w okresie funkcjonowania w Arłamowie i okolicach ośrodka łowieckiego dla prominentów, w którym koncentrowano się na uzyskaniu i utrzymywaniu wysokich stanów zwierzyny. W pozostałych lasach obszaru te gatunki „puszczańskie” są także obecne, choć z wyraźnie mniejszą częstością występowania i różnorodnością gatunkową. Ta różnorodność biologiczna związana z lasami jest cechą specyficzną leśnych siedlisk przyrodniczych ostoi (przede wszystkim żyznych buczyn 9130), wymagającą zachowania, a zagrożoną. Wymaga jeszcze szerszego, niż obecnie, uwzględnienia w gospodarowaniu lasami potrzeb ochrony tych elementów, przy czym wydaje się, że środki ochrony mogą i powinny być zróżnicowane: w Lasach Turnickich punkt kompromisu między ochroną a gospodarką powinien być przesunięty bardziej w stronę ochrony przyrody, niż w pozostałych lasach obszaru.

Trzy gatunki ksylobiontów z załącznika II dyrektywy siedliskowej – **zgniotek cynobrowy, zagłębek bruzdkowany, ponurek Schneidera** – są w Ostoji wciąż jeszcze znacznie częstsze niż w innych częściach Karpat, a zgniotek cynobrowy jest wręcz liczny. Można by więc sądzić, że znajdują w obszarze dobre siedliska. Jednak, należy pamiętać, że w większości lasów Karpat i Polski zostały one jednak wytępione przez gospodarkę leśną, a liczebność populacji nie oznacza automatycznie korzystnych perspektyw jej ochrony, może ona bowiem być obciążona tzw. długiem wymierania” – zmianami, które już zaszły, albo właśnie zachodzą, i choć ich skutki nie uwidaczniają się jeszcze w liczebności populacji, to nieuchronnie zadecydują o jego przyszłości. Ze względu na kluczowe znaczenie, jakie obszar ma w skali całej Polski dla tych trzech gatunków, ich ochrona musi tu być szczególnie skrupulatna i prowadzona ze szczególną ostrożnością. Wskaźniki stanu siedliska tych gatunków, zaproponowane przez polskich ekspertów entomologów na użytek ogólnokrajowego monitoringu, wskazują że takie elementy siedliska, jak martwe drzewa stojące (np. dla zgniotka w obszarze kluczowe są martwe jodły) oraz grubowymiarowe kłody są jednak w obszarze deficytowe.

Dla **zgniotka cynobrowego** wskaźniki stanu siedliska okazują niepokojącą nieciągłość w dostępności poszczególnych klas rozkładu martwego drewna, w szczególności niewielką liczbę „świeżych” martwych drzew grubowymiarowych (>30cm grubości). Bardzo słabo była reprezentowana I klasa rozkładu, która jako jedyna może być wykorzystywana przez zgniotka do rozwoju larw. Przykładowo, dla jednego z obszarowych stanowisk monitoringowych odsetek posuszu stojącego o średnicy >30cm w I klasie rozkładu, a więc aktualnie mogącego być wykorzystanym przez zgniotka cynobrowego, wyniósł zaledwie 0,06 martwego drzewa na hektar - czyli średnio jedno martwe stojące drzewo na 16,7ha lasu! – co może być rezultatem prowadzonej aktualnie bardzo intensywnej gospodarki leśnej i bieżącego usuwania niemal wszystkich wydzielających się martwych drzew i wywrotów. Obecny dobry stan populacji zgniotka może być reliktem mniej intensywnego pozyskania drewna (w tym mniej intensywnego usuwania zamierających i martwych drzew) w przeszłości – tym samym nie musi gwarantować dobrych perspektyw na przyszłość.

Fot.: larwa żgniotka cynobrowego na stosie kłód jodłowych - pozyskanych martwych drzew stojących (posuszku jałowego) – przygotowanych do wynieśienia, 13.05.2013, fot.: Radosław Michalski

Podobny charakter mają zagrożenia dla **ponurka Schneidera**, mającego biologię podobną jak żgniotek, lecz jest on gatunkiem znacznie rzadszym i silniej zagrożonym. W przypadku tego gatunku, dodatkowym zagrożeniem może być „pułapka ekologiczna” stwarzana przez drzewostany sosnowe i modrzewiowe na gruntach porolnych, sąsiadujące z lasami o naturalnym charakterze, wchodzące w fazę wzmożonego zamierania i wydzielania się drzew o większych dymensjach. Takie zamierające drzewa, wabią chrząszcze na tyle silnie, że mogą być zasiedlane, drenując w ten sposób populację w naturalnych buczynach. Następnie, usuwane w ramach cięć sanitarnych, trzebieży lub (jak najbardziej zasadnej z innych powodów przyrodniczych) przebudowy drzewostanów, nie umożliwiają larwom ponurka dokończenia rozwoju. Gatunek jest na tyle rzadki, że nawet epizodycznie zdarzające się takie przypadki muszą być traktowane jako zagrożenie.

Zagłębek bruzdkowany ma na tyle wysokie wymagania względem zasobów martwego drewna (optymalne siedlisko to 50 i więcej kłód grubszych niż 40cm na hektar lasu), że mogą one być zaspokojone tylko w warunkach nie wycinania i nie zabierania drzew z lasu, tak że drzewa mają szansę dorastać do grubych dymensji a wszystkie drzewa grube docelowo przekształcają się w dłuższej perspektywie czasowej w drzewa martwe. Jest to jeden z nielicznych gatunków, dla którego istota gospodarki leśnej jako takiej – czyli samo zjawisko wycinania i zabierania z lasu grubszych drzew – jest zagrożeniem.

W przypadku **bezlistu okrywowego** cięcia w drzewostanie mogą zmieniać warunki mikroklimatyczne w miejscach występowania tego cienio- i wilgociolubnego gatunku. Ponadto, gospodarka leśna – w ramach której drzewa są zwykle wycinane i usuwane zanim osiągną starość i kres swojego naturalnego życia – ogranicza dostawę do dna lasu grubych kłód martwego drewna, nawet gdy – jak się to stosuje w ramach dobrych praktyk leśnych – są pozostawiane drzewa martwe i część drzew zamierających. Tymczasem, ciągłość występowania grubych kłód w odpowiednim stopniu rozkładu, warunkowania ciągłością ich dostawy, jest warunkiem zachowania siedliska bezlistu. Gatunkowi dobrze służy bierna ochrona rezerwatowa. Natomiast w warunkach gospodarki leśnej zagrożeń tych nie da się całkiem wyeliminować, zwłaszcza że rozmieszczenie gatunku w obszarze nie jest i nigdy nie

będzie w pełni skartowane i zinwentaryzowane. Nawet przy próbach ochrony znanych stanowisk, zagrożenie będzie dotyczyć licznych stanowisk, które nie zostały dotąd zarejestrowane, a z pewnością istnieją w terenie. Można minimalizować zagrożenie, korzystając z faktu, że stanowiska bezlistu koncentrują się przy potokach, oraz korzystając z od dawna już przyjętego w karpackich nadleśnictwach podejścia oszczędzania w cięciach pasów drzewostanu bezpośrednio przy ciekach. Najprawdopodobniej ochronę większości stanowisk bezlistu i jego siedliska w obszarze zapewniłoby pozostawianie bez użytkowania pasów na 30m w każdą stronę od wszystkich potoków i strumieni; w pasie tym drzewa powinny być pozostawiane do naturalnej śmierci i rozkładu, a odnowienie lasu pozostawione spontanicznym procesom. Natomiast wokół znanych i skartowanych stanowisk bezlistu strefy pozostawione bez użytkowania powinny mieć postać koła o promieniu 100m. Przyjęcie takich zasad jest zbieżne z potrzebami ochrony kilku innych gatunków, np. zgniotka cynobrowego i biegaczy.

W przypadku **widłozębu zielonego**, podstawowym zagrożeniem jest ryzyko zniszczenia jego stanowisk przez wycięcie forofitu – drzewa porastanego przez ten mech. Ponadto, cięcia w drzewostanie mogą zmieniać warunki mikroklimatyczne w miejscach występowania gatunku, choć jest on nieco mniej wrażliwy na takie zmiany, niż bezlist. Podobnie jak w przypadku bezlistu, rozmieszczenie gatunku w obszarze nie jest i nigdy nie będzie w pełni skartowane i zinwentaryzowane. Gatunek jest bardzo rzadki, wstępuje w rozproszeniu, nie ma preferencji do ograniczonych mikrobiotopów, jest trudno zauważalny i nierozpoznawalny bez badania mikroskopowego, nie ma więc szans na jego zauważenie w ramach przeglądu powierzchni przed cięciem, a angażowanie w tym celu wykwalifikowanego bryologa byłoby skrajnie nieefektywne. Jedyną metodą uniknięcia tych zagrożeń jest bierna ochrona rezerwatowa, a w ramach gospodarki leśnej, ryzyka zniszczenia lub pogorszenia siedliska stanowisk, które nie zostały wcześniej znalezione i zinwentaryzowane, nie da się wyeliminować. Kompromisem między potrzebą ochrony gatunku a wymogami gospodarki leśnej, minimalizującym ryzyko negatywnego oddziaływania w skali obszaru, może być zapewnienie wystarczająco dużej części lasów nieużytkowanych, np. w ramach rezerwatów przyrody, przy równoczesnej ochronie znanych stanowisk bezlistu poza takimi lasami w formie wyłączenia z użytkowania wydzieleń drzewostanowych, luk kolistych stref o promieniu 50m wokół stanowiska mchu³².

W przypadku **biegaczy**, strefa przypotokowa, będąca biotopem tych gatunków jest często, lecz nie zawsze oszczędzana przy cięciach, co sprzyja kształtowaniu właściwego biotopu tych chrząszczy, zależnych od mikroklimatu i naturalnego charakteru potoków wraz z ich otoczeniem, a także od zasobów zakumulowanego przy potokach martwego drewna.

Beneficjentem gospodarki leśnej jest pospolity w obszarze **kumak górski**, rozmnażający się w kałużach i okresowych zbiorniczkach wodnych – koleinach gruntowych dróg leśnych, powstających w związku z wywozem drewna. Stan populacji tego gatunku sugeruje, że pozytywny wpływ powstawania takich kałuż i kolein przewyższa ew. śmiertelność powodowaną przez poruszający się po nich sprzęt.

Możliwe jest także oddziaływanie gospodarki leśnej na **nietoperze**. Mopek w okresie letnim zamieszkuje kompleksy leśne (choć jak dotąd nie stwierdzono tego w obszarze; przedmiotem ochrony są jak dotąd zimowiska gatunku), wykorzystując dziuple, załomy kory itp., żeruje w locie w lasach.

³² Różnica w proponowanych promieniach stref dla bezlistu i widłozębu wynika z różnej biologii gatunków mchów. bezlist wymaga cienistych i wilgotnych biotopów i każde prześwietlenie drzewostanu jest dla niego zagrożeniem. Istnieją przykłady zaniku stanowisk w wyniku takiego prześwietlenia po pracach leśnych. Widłoząb może rosnąć w miejscach prześwietlonych, ale to nie znaczy, że jest niewrażliwy na zmianę warunków w których w danym miejscu rośnie. Brak jest wiedzy o reakcji stanowisk gatunku na zmiany w bezpośrednim sąsiedztwie, jednak w stosunku do tak rzadkiego gatunku, ostrożnościowo należy unikać powodowania jakiegokolwiek świetlno-mikroklimatycznej na jego stanowiskach.

Kluczowym elementem optymalnego biotopu tego gatunku są stare drzewa, w których wykształcają się wykorzystywane przez mopki mikrosiedliska (dziuple, załomy itp.), a gospodarka leśna może ograniczać liczbę takich drzew. Nocek duży żeruje na ziemi, polując na naziemne chrząszcze, m. in. biegaczowate. Kryterium jakości biotopu obu gatunków jest ilość i różnorodność bazy żerowej w postaci owadów, a także struktura lasu jako biotopu życia i żerowania. Wydaje się jednak, że zróżnicowana struktura drzewostanów, tworzona przez obecne formy gospodarki leśnej zapewnia dobre warunki zarówno dla nietoperzy, jak i dla owadów będących ich bazą żerową.

Lasy są podstawowym biotopem **dużych drapieżników**. Struktura lasu kształtowana gospodarką leśną nie wpływa na te gatunki negatywnie, ale niepokój wnoszony przez prace leśne – zwłaszcza wobec bardzo intensywnego pozyskania, rozproszenia przestrzennego prac i objęcia nimi corocznie znacznych powierzchni (jest to konsekwencja, skądinąd korzystnego przyrodniczo, długiego okresu odnowienia) – już może taki wpływ wywierać. Np. dotkliwe są rozległe przerzedzenia drzewostanu powstające w miejscach typowo wybieranych przez wilki do wychowu młodych czy przez niedźwiedzie do gawrowania. Pozbawia to koniecznej osłony i eliminuje przydatność tych obszarów dla pełnienia kluczowej roli w życiu drapieżników. Rozbudowa i modernizacja sieci dróg leśnych sprawia, że kompleksy leśne przecięte drogami dostępne są cały rok, także zimą, co wnosi do nich niepokój który może być istotny z punktu widzenia populacji drapieżników.

Przypadkowym zniszczeniom podczas prowadzenia gospodarki leśnej mogą ulegać drobne, nie znane leśnikom bo nie w pełni zainwentaryzowane siedliska rozproszone w lasach – np. **źródlika wapienne** (7220) czy nawet płaty **jaworzyn** (9180).

GOSPODARKA ŁOWIECKA

Wpływa na bazę pokarmową **dużych drapieżników**. Jednak, wg ocen eksperckich, obecny stan populacji jelenia, sarny i dzika (choć nie znany dokładnie – występują znaczne rozbieżności w oszacowaniach, np. zagęszczenie saren wg danych RDLP szacowane na 7 szt./km², a wg opinii ekspertów wynoszące ok. 2szt/km²) stanowi dostateczną bazę pokarmową drapieżników i nie ogranicza ich liczebności; ten element siedliska drapieżników jest oceniany jako znajdujący się w stanie właściwym.

Wspomnieć tu jednak trzeba o problemie planowania łowieckiego, które obecnie realizowane jest zgodnie z zasadami wynikającymi z rozporządzenia Ministra Środowiska, ale w sposób fikcyjny: w planie zakłada się, że ubytki zwierzyny będą następować wyłącznie w wyniku planowanego pozyskania i na tej podstawie ustala się plan pozyskania; następnie od planu pozyskania w trakcie roku łowieckiego odlicza się stwierdzone (odnalezione) upadki zwierzyny z przyczyn naturalnych, w tym znalezione ofiary dużych drapieżników. Poza systemem pozostają ofiary drapieżników nie znalezione przez ludzi. Taki system planowania w obecnej rzeczywistości, biorąc pod uwagę także niepewność szacowania populacji zwierzyny i manipulowanie tymi oszacowaniami w celu uzyskania racjonalnego efektu końcowego, nie generuje wprawdzie szkód przyrodniczych i negatywnego oddziaływania na obszar, ale jest nielogiczny i ma negatywne oddziaływanie społeczne, ponieważ efekty żerowania drapieżników są lokowane w świadomości jako „strata” w planowanym pozyskaniu, a nie jako naturalny czynnik śmiertelności, która ma miejsce obok pozyskania.

Uwzględnienie udziału drapieżnictwa wilka i rysia w dynamice populacji jeleniowatych powinno powodować, że roczny plan rzeczywistego pozyskania jelenia (od którego nie byłyby już jednak odliczane ofiary drapieżników) nie powinien przekraczać 15%, a sarny 25% rzeczywistego zimowego stanu pogłowia danego gatunku (Nowak i in, 2005). Wymagałoby to jednak zmiany systemu planowania łowieckiego na poziomie rozporządzenia Ministra Środowiska.

Sygnalizowanym przez interesariuszy problemem jest zabieranie drapieżnikom ich nie zjedzonych jeszcze ofiar, gdy zostaną odnalezione przez

ludzi. Ma to wynikać z przepisów sanitarno-weterynaryjnych. Nie udało się jednak odnaleźć konkretnego przepisu, który zobowiązywałby do usuwania i utylizowania zwłok zabitych przez drapieżniki zwierząt dzikich. Oczywiście, zabieranie drapieżnikom ich upolowanego pokarmu jest ewidentnym negatywnym oddziaływaniem na te gatunki i nie powinno mieć miejsca.

ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE I ROZWÓJ INFRASTRUKTURY

Zmiany obecnej struktury przestrzennej obszaru, w tym w szczególności postęp jego urbanizacji, byłyby niekorzystne z punktu widzenia przedmiotów ochrony. Oczwistym oddziaływaniem jest potencjalne niszczenie **siedlisk przyrodniczych** oraz **siedlisk gatunków** w wyniku lokalizacji w nich budynków. Jednak, lokalizacja nowej zabudowy nawet poza arealem siedlisk przyrodniczych, ale przyczyniająca się do rozpraszania zabudowy (pojedyncze budynki poza miejscowościami), także w ramach tzw. zabudowy siedliskowej, albo do wzrostu barierowości linearnych pasm zabudowy (budynki lokalizowane linearnie poza obecnymi obszarami miejscowości), także oddziaływałaby negatywnie. Kumulacja takich drobnych sytuacji prowadziłaby do istotnego pogorszenia cech siedliska dużych drapieżników: wilka, rysia i niedźwiedzia.

W obszarze największym zagrożeniem są przypadki lokalizacji zabudowy rozproszonej poza obszarem obecnych miejscowości. Bezpośrednie oddziaływania pojedynczej zabudowy są pozornie drobne i pozornie nieznaczące, zwłaszcza gdy nie jest zlokalizowana w chronionym siedlisku przyrodniczym ani bezpośrednio w siedlisku chronionego gatunku. Wnioskodawcy akcentują często zamiar „troski o środowisko”. W rzeczywistości jednak, nowe – nawet drobne – ogniska zabudowy – wnoszą do obszaru istotne oddziaływania pośrednie, związane z samą obecnością ludzką w miejscach dawniej odludnych. Stanowi to pogorszenie jakości siedliska bytowania dużych drapieżników, zwiększa prawdopodobieństwo synantropizacji roślinności, generuje dalsze, pośrednie oddziaływania związane z dojazdem do takiej zabudowy, sposobem zagospodarowania ścieków, itp. Oddziaływania poszczególnych lokalizacji kumulują się, przy czym np. zanik „odludności” terenu, ważnej np. dla dużych drapieżników, jest zjawiskiem zachodzącym w skali całego obszaru, i w takiej skali (a nie tylko w bezpośrednim sąsiedztwie) należałoby rozważać kumulowanie się oddziaływań.

Szczególnym pogorszeniem jakości siedliska dużych drapieżników byłby rozwój sieci drogowej w porównaniu do stanu obecnego. Już obecnie współczynnik długości dróg w obszarze jest wysoki i oceniany jako krytyczny dla jakości siedliska). Zagrożeniem jest nie tylko budowa dróg zupełnie nowych, ale także modernizacja i rozbudowa dróg istniejących, dająca im parametry i jakość zachęcającą do ich częstszego wykorzystywania i większych prędkości. Czynnikiem oddziałującym jest nie tyle sama sieć fizycznie istniejących dróg, co struktura przestrzenna i czasowa ruchu na nich (przestrzenny i czasowy rozkład natężenia ruchu), ale to zależy bezpośrednio od istnienia, nawierzchni i jakości dróg.

W szczególności, istotnym zagrożeniem jest modernizacja drogi Makowa – Jureczkowa. Droga ta przebiega z kierunku północnego na południe przez środek obszaru, gdzie bytują wszystkie gatunki dużych drapieżników. Planowana jest jej modernizacja. Sama modernizacja drogi nie będzie mieć wpływu na populacje drapieżników, ale jeżeli w jej wyniku droga ta stanie się wygodniejsza dla kierowców, można oczekiwać znacznego zwiększenia ruchu, co wygeneruje negatywne oddziaływanie. Jeśli chodzi o przewidywaną ruchliwość tej drogi, to można ją porównać ze zwiększeniem ruchu na drodze Krościenko – Ustrzyki Dolne po otwarciu przejścia granicznego. Jeśli zostanie poszerzona, to może stać się drogą pierwszego wyboru łączącą Przemysł z przejściem granicznym w Krościenku i z Bieszczadami. Można spodziewać się wówczas znacznego wzrostu liczby pojazdów. Obecnie natężenie ruchu na tej drodze wynosi około 100 – 200 pojazdów na dobę.

Inwestycje drogowe, zarówno w zakresie dróg publicznych, jak i leśnych, stwarzają ryzyko przypadkowych zniszczeń drobnych, ale istotnych dla przedmiotów ochrony elementów środowiska przyrodniczego obszaru – jak stare zarośla sadzka konopiastego na poboczach dróg (biotop

krasopani hera), kałuże i inne drobne, nawet nietrwałe zbiorniczki wodne (kluczowe dla **kumaka górskiego** i **traszki karpackiej**), fragmenty potoków i biotopów przypotokowych (odcinkowe regulacje odcinków przecinających drogi lub biskich dróg – a biotopy przypotokowe są w obszarze kluczowe np. dla **biegacza urozmaiconego** czy **biegacza Zawadzkiego**).

Negatywne oddziaływanie na siedlisko **dużych drapieżników** będzie wywierać rozbudowa ośrodka wypoczynkowego w Arłamowie. Ośrodek jest położony na terenach dawnej wsi Arłamów i jest obecnie na etapie przebudowy we Wschodnioeuropejskie Centrum Kongresowo-Sportowe. Ośrodek do tej pory posiadał 154 miejsca parkingowe jednak w okresie zimowym korzysta z niego około 1000 osób i jest planowane stworzenie 597 nowych miejsc parkingowych (dane z Raportu o Oddziaływaniu na Środowisko wymienionej inwestycji). Sama lokalizacja tak skoncentrowanej bazy noclegowej jest, wg metodyki GIOŚ, pogorszeniem stanu siedliska niedźwiedzia, a to ze względu na przewidywaną aktywność osób nocujących, generującą wzmożoną antropopresję na obszar. Taka baza noclegowa będzie także generować ruch kołowy, który będzie musiał korzystać z drogi Makowa-Jureczkowa. Istotnie negatywnie będą oddziaływać, zwłaszcza rozpatrywane w kumulacji, drobne obiekty powiązane. Obecnie, negatywnym zjawiskiem związanym z funkcjonowaniem obiektu w Arłamowie jest np. ogrodzenie pasa startowego byłego miejsca lądowania dla samolotów rządowych w Krajnej, obecnie nazwanego „lotniskiem Arłamów” (od 2012 r. ma formalny status lądowiska ujętego w rejestrze Urzędu Lotnictwa Cywilnego). Ogrodzenie otaczające ten obiekt tworzy przeszkodę o długości ponad 2000 m dla swobodnej migracji zarówno drapieżników, jak i zwierząt kopytnych. Mimo że zwierzęta mają możliwość obejścia tej przeszkody, w opinii eksperta jej oddziaływanie może być znaczące, ponieważ znajduje się w najwęższym miejscu korytarza migracyjnego północ – południe. Obiekt jest zlokalizowany na terenie Ostoi Przemyskiej, ale ma także wpływ na funkcjonowanie wspólnej populacji dużych drapieżników korzystających z terenu Ostoi Przemyskiej i Gór Słonnych.

Elementem zainwestowania w obszarze jest sieć dróg leśnych. Tradycyjne gruntowe, niekiedy trudno przejezdne w warunkach górskich drogi, prawdopodobnie nie oddziałują negatywnie przynajmniej na **wilki** i **rysie**. Jednak, ich przebudowa do parametrów nowoczesnych dróg tłuczniowych (zwykle standard szerokości 5m z obustronnymi rowami, co skutkuje bezleśnym pasem kilkunastometrowej szerokości; często nawierzchnie tłuczniowe stabilizowane substancjami bitumicznym lub niekiedy nawierzchnie asfaltowe - parametry zbliżone do dróg publicznych), może wywoływać takie oddziaływania, zmieniając zachowania przestrzenne zwierząt, które w niektórych okolicznościach mogą takich dróg unikać, a w innych – wykorzystywać. Dobra jakość dróg leśnych będzie zawsze związana z ich częstszym wykorzystywaniem i ze zwiększeniem prawdopodobieństwa obecności ludzi we wnętrzu zwartych kompleksów leśnych; w skali krajobrazu rozbudowę takiej sieci dróg trzeba więc przyjąć jako czynnik eliminujący „spokojność” siedliska, a tym samym negatywnie oddziałujący na siedlisko dużych drapieżników. Szczególne znaczenie będzie mieć to oddziaływanie wobec niedźwiedzia, który zwłaszcza w okresie gawrowania szczególnie preferuje obszary „spokojne”, tymczasem dobre drogi leśne, odśnieżane także zimą, otwierają na presję prac leśnych i wywozu drewna potencjalne rejony gawrowania, dawniej zimą trudno dostępne i dlatego spokojne. Odśnieżane i utrzymywane zimą drogi mogą wpływać na zachowania przestrzenne dużych drapieżników – czego skutki jest trudno ocenić. W pobliskich Bieszczadach niedźwiedzie przemieszczają się takimi drogami między łąkami, gdzie żerują na kukurydzy, a więc wpływają one na ich przemieszczanie się i sprzyjają spotkaniom z ludźmi, co nie jest korzystne. Wilki polują na drogach i wędrują nimi. Może to ułatwiać kłusownictwo. Wobec przejezdności dróg dla samochodów osobowych, częstsze stają się nieuprawnione wjazdy do lasu; drogi bywają wykorzystywane zwłaszcza przez lokalnych mieszkańców, niekiedy także turystów. Tzw. obszary bezdrożne, pozbawione jakichkolwiek dróg i ścieżek, a już tym bardziej szerokich nowoczesnych dróg leśnych) są wskazywane jako kluczowy i ważny element siedliska niedźwiedzia (Selva i in. 2012). Istnieje kuriozalna praktyka (np.

interpretacja starostwa w Sanoku) nie kwalifikowania w ogóle dróg leśnych jako obiektów budowlanych (z argumentem, że są one „lasem”), w wyniku czego budowa takich dróg umyka jakimkolwiek procedurom oceny ich oddziaływania na środowisko i na obszar Natura 2000.

Zalesianie może mieć dwojaki wpływ na obszar. Wprowadzanie nowych zalesień (nasadzeń) może negatywnie oddziaływać na nieleśne siedliska przyrodnicze i na gatunki środowisk nieleśnych. Z drugiej strony, dolesienia, zwłaszcza o charakterze łączników ekologicznych pomiędzy kompleksami leśnymi, są elementem środowiska korzystnym dla dużych drapieżników. Ogólnie, obecna lesistość obszaru jest zbliżona do optymalnej z przyrodniczego punktu widzenia. Wprowadzanie nowych zalesień może nasuwać obawy negatywnego oddziaływania na przyrodę obszaru. Generalnie jednak w obszarze, z wyjątkiem arealu **nieleśnych siedlisk przyrodniczych i związanych z nimi gatunków**, a także obszaru funkcjonalnego „KRAJOBRAZÓW KULTUROWYCH NAD WIAREM” (skupienia **muraw kserotermicznych**, stanowisk **modraszków**, stanowisk **barczatki kataks**), można jednak akceptować procesy zalesiania w wyniku zachodzącej naturalnej sukcesji, jako względnie najkorzystniejszy przyrodniczo sposób wykorzystania posiadanych gruntów rolnych. Oznacza to możliwość wsparcia finansowego w ramach programu rolnośrodowiskowego wg schematu „zalesianie przez wykorzystanie naturalnej sukcesji”, ale nie dla schematu „zalesianie przez nasadzenie”. W kolejnym planie zadań ochronnych po 10 latach zagadnienie to powinno być zweryfikowane. Gdyby proces zarzucania gospodarki rolnej i naturalnej sukcesji w kierunku leśnym przybrał charakter masowy, wymagałby ekspertyzy co do oddziaływania na przyrodę obszaru i na jego rolę w sieci Natura 2000, a dalsze decyzje powinny być oparte na wynikach takiej ekspertyzy.

GOSPODARKA ROLNA I PRZESTRZEŃ ROLNICZA

Aktualny sposób gospodarowania na użytkach zielonych dość dobrze zachowuje w obszarze łąki świeże. Pozytywne jest, że 80% ich arealu jest koszonych. Co prawda, dość intensywne użytkowanie i zabiegi pratotechniczne (np. podsiewanie) nieco upraszczają ich strukturę gatunkową i różnorodność biologiczną. Odwadnianie wilgotniejszych łąk, próby ich odkwaszania albo odchwaszczania mogłyby ograniczyć występowanie **czerwończyka nieparka** oraz **modraszków**. Niestety, często spotykana w obszarze jest praktyka wykaszania łąk z mulczowaniem (rozdrabnianiem i pozostawianiem) skoszonego siana (mimo, że jest to naruszenie tzw. minimalnych norm, będących warunkiem otrzymywania nawet płatności bezpośrednich, nie mówiąc już o programach rolnośrodowiskowych), negatywnie wpływająca na wszystkie **łąkowe i murawowe siedliska przyrodnicze**.

Istotnym zagrożeniem – dotyczącym przede wszystkim muraw kserotermicznych 6210 i związanej z nimi różnorodności biologicznej – jest natomiast zanik wypasu i przemiennej gospodarki łąkowo-pastwiskowej, pod wpływem której wykształcił się kompleks **muraw kserotermicznych i łąk** w dolinie Wiaru i w jej okolicy – będący także siedliskiem chronionych gatunków motyli. Murawy albo zarastają, albo ewentualnie są wykaszane lecz nie wypasane, co zaciera ich specyfikę florystyczną. Ochrona tego kompleksu krajobrazowego będzie wymagać odtworzenia wypasu (samo koszenie nie zapewni odpowiedniego stanu tego kompleksu siedlisk).

W rejonie doliny Wiaru pospolitą praktyką jest wiosenne wypalanie traw, obejmujące duże powierzchnie. Na pewno działa ono niszcząco na siedliska **barczatki kataks** w zaroślach tarninowych. W **murawach kserotermicznych** działa ograniczająco na różnorodność florystyczną i może promować rozwój ekspansywnych gatunków, w szczególności zarastającego murawy trzcinnika piaskowego. Z drugiej strony, prawdopodobnie to właśnie powszechna tu tradycja wypalania sprawiła, że murawy – choć w nie najlepszym stanie – wciąż jeszcze w tym rejonie w ogóle istnieją.

Zagadnienie oddziaływania wypalania na roślinność kserotermiczną wymaga dalszych badań.

Gospodarka rolna może skutkować nieświadomym niszczeniem drobnych, ale istotnych dla przedmiotów ochrony elementów środowiska przyrodniczego obszaru – jak **źródółka wapienne**, drobne **młaki**, zarośla tarninowe będące biotopem **barczatki kataks**.

UTRZYMYWANIE I KSZTAŁTOWANIE WÓD

Większość potoków i strumieni w obszarze zachowała się w naturalnym stanie, ale niektóre są hydromorfologicznie przekształcone. Wpływa to na zły stan ochrony siedliska **ryb**. Szczególnie szkodliwa jest zabudowa progowa, w tym istniejące licznie Olszance oraz rozproszone w obszarze, na różnych potokach, progi o niejasnych celach. Progi istniejące na Hołubli zostały niedawno zlikwidowane, lecz z wyjątkiem jednego jeszcze pozostawionego, wymagającego wciąż udroźnienia. Zagrożeniem jest dalsza zabudowa potoków i ich odcinków, w tym budowa umocnień brzegowych (opaski kamienne, opaski gabionowe, umacnianie tzw. wyrw brzegowych), a w szczególności gurtów dennych. Umacnianie brzegów rzek i zabudowa wyrw brzegowych może być powodowane ochroną zabudowy zlokalizowanej zbyt blisko cieków; sam fakt istnienia takiej zabudowy w strefie potencjalnie zalewowej lub strefie potencjalnej migracji koryta cieku należałoby więc przyjmować jako zagrożenie i przede wszystkim unikać lokalizowania nowej zabudowy w strefie potencjalnie narażonej na zalewanie lub erozję boczną cieków. Potencjalnie, uproszczenie i usztuczniczenie hydromorfologii cieków może wywrzeć negatywny wpływ na ich rybność, a tym samym na bazę żerową **wydry**. Dane z Olszanki potwierdzają, że rybność cieku powyżej zabudowy progowej jest drastycznie mniejsza, niż poniżej niej.

Oprócz oddziaływania na ryby, regulacja – lub odcinkowe umacnianie – brzegów i koryta potoków, jest zagrożeniem dla **kamieńców nadrzecznych**. Siedlisko to zależne jest od transportu rumowiska rzeczno, a więc od zabierania przez potoki osadów z miejsc erodowanych, transportu tego materiału i następnie jego osadzania. Wszelkie działania, które zaburzają któryś z tych procesów, muszą być traktowane jako zagrożenie dla siedliska. Dotyczy to także pozyskiwania żwiru i kamieni z koryt cieków w obszarze. Natomiast zlokalizowane poniżej obszaru żwirownie eksploatujące żwiry z osadów aluwialnych Wiaru – choć stanowią sztuczny i dysharmonijny element w krajobrazie - nie oddziałują najprawdopodobniej na przedmioty ochrony obszaru w jego obecnych granicach. W przypadku proponowanego powiększenia obszaru o odcinek Wiaru do granicy ukraińskiej, ich oddziaływanie będzie musiało być dodatkowo rozważone. Wydaje się, że jest ono akceptowalne pod warunkiem znacznego odsunięcia wyrobisk od rzeki, tak by mogła być akceptowana naturalna dynamika rzeki, w tym jej migracja boczna, bez zagrożenia przerwania filarów ochronnych wyrobisk. Wykluczone musi być także odprowadzanie zmaconych wód do rzeki. Wymogi te nie wykraczają jednak ponad już istniejący wymóg osiągnięcia i utrzymania dobrego stanu ekologicznego rzeki Wiar na całej jej długości, wynikającego i tak z Prawa Wodnego i z Ramowej Dyrektywy Wodnej, niezależnie od objęcia rzeki granicami jakichkolwiek form ochrony przyrody.

Ostrożności wymagają działania tzw. „małej retencji”, które są realizowane w obszarze. Mimo ich generalnie prośrodowiskowego charakteru, i ewentualnych pozytywnych efektów dla niektórych przedmiotów ochrony (płazy), mogą one generować negatywne oddziaływania, w szczególności gdy obejmują nawet odcinkową regulację cieków i umacnianie ich brzegów, budowę piętrzeń na ciekach (przerwanie ciągłości ekologicznej), budowę przepustów drogowych o małym świetle w miejsce obecnych brodów.

Naturalne doliny potoków są biotopem wielu gatunków, prace w takich dolinach mogą powodować nieumyślne niszczenie siedlisk i stanowisk: **biegacza urozmaconego**, **krasopani hera** (nadpotokowe skupienia sadzka konopiastego), **płazów** (drobne naturalne rozlewiska potoków, także

rozlewiska bobrowe).

AKTYWNOŚCI REKREACYJNE

Zjawiskiem o dużym negatywnym oddziaływaniu na populację **dużych ssaków drapieżnych** są organizowane cyklicznie rajdy samochodów sportowych i terenowych (np. „Rajd Bircza”). Są organizowane zwłaszcza na obszarze Gór Słonnych, ale mają wpływ na funkcjonowanie wspólnej populacji dużych drapieżników korzystających z terenu Ostoi Przemyskiej i Gór Słonnych. Rajdy oraz treningi urządzane są na terenie zarządzanym przez gminy i nadleśnictwa. Szczególna intensyfikacja tego rodzaju rozrywki następuje wczesną wiosną (np. trening zawodników, który odbył się 25-26/04/2013) w okresie, kiedy zwierzyna jest szczególnie wrażliwa ze względu na okres rozrodczy (marcowanie rysi czy wyszukiwanie nor przez wilki). Jest to niewytłumaczalne, jak tego typu impreza może odbywać się na obszarze o tak dużej wartości przyrodniczej w okresie rozrodczym większości gatunków. Jedynym właściwym rozwiązaniem byłoby tutaj wprowadzenie przynajmniej okresowego (od 1 marca do 30 lipca) zakazu rekreacji motorowej na tym obszarze.

GATUNKI OBCE

Pomimo położenia z dala od dużych centrów cywilizacyjnych i komunikacyjnych, obszar cechuje się dość silnym narażeniem na ekspansję inwazyjnych gatunków obcych. Obecność neofitów jest powszechna w **łęgach** (niecierpek gruczołowaty, nawłóć późna, przymiotno, rdestowce, barszcz Sosnowskiego, klon jesionolistny, kolczuka klapowana, słonecznik bulwiasty, aser nowobelgiski), na **kamieńcach** (przymotno, niecierpek gruczołowaty, chwastnica, włośnica zielona, nawłóć późna, rumianek bezpromieniowy); częsta w **grądach** (niecierpek drobnokwiatowy) i zdarzająca się na **łąkach** (barszcz Sosnowskiego, nawłóć).

Istnieje także problem neofityzacji w drzewostanach zbiorowisk leśnych. Obecność obcych geograficznie gatunków drzew zaznacza się szczególnie w grądach w północnej części obszaru (zob. opis siedliska), ale dotyczy także łęgów.

Tylko w stosunku do niektórych gatunków (barszcz Sosnowskiego, rdestowce, klon jesionolistny) sensowne – choć niełatwe – wydaje się podjęcie działań zwalczania. Priorytetem powinny być działania dotyczące barszczu, ze względu na największą skalę problemu. W stosunku do obcych gatunków drzew w drzewostanach, przewidzieć należałoby zasadę ich konsekwentnego eliminowania, w całym obszarze, podczas jakichkolwiek wykonywanych w drzewostanie cięć pielęgnacyjnych, a w cięciach rębnych nie pozostawiania drzew gatunków obcych i nie powodowania ich odnawiania się, w razie potrzeby konsekwentnego eliminowania ich podrostu z odnowień. Za zagrożenie należy uważać wszystkie stanowiska inwazyjnych gatunków obcych znajdujących się w obszarze – nie tylko ich aktualną obecność w „naturowych” siedliskach przyrodniczych i siedliskach gatunków. Ew. program zwalczania i ograniczania gatunków obcych musi dotyczyć całego obszaru, a nie tylko siedlisk naturowych.

5. Cele działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
1.	3220 - Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków	U1	Umożliwienie naturalnej dynamiki kamieńców przez zachowanie naturalnej dynamiki potoków, w tym procesu erozji dostarczającej rumowiska rzeczne, procesów transportu tego rumowiska i jego osadzania się.	Osiągnięcie przyjętego celu jest realne w okresie PZO, nie będzie to jednak oznaczało stanu FV, ze względu na naturalne cechy kamieńców w obszarze (niewielka powierzchnia, kadłubowe kompleksy siedlisk) oraz prawdopodobne utrzymywanie się występowania neofitów, których zwalczanie byłoby bardziej szkodliwe dla siedliska, niż oczekiwana w jego wyniku poprawa stanu.
2.	6210 Murawy kserotermiczne	U2	Zachowanie istniejących płatów i ich doprowadzenie do właściwego stanu ochrony. Zachowanie związanej z siedliskiem różnorodności florystycznej.	Osiągnięcie przyjętego celu i zarazem osiągnięcie stanu FV jest realne w okresie PZO, pod warunkiem niezwłocznego rozpoczęcia działań ochrony czynnej.
3.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowe ekstensywnie	U1	Utrzymanie niepomniejszonego arealu i różnorodności florystycznej łąk oraz wyeliminowanie wadliwych praktyk pratotechnicznych, w szczególności pozostawiania rozdrobnionego siana na łąkach. Uzyskanie dokładnej wiedzy o rozmieszczeniu siedliska w obszarze i o zróżnicowaniu wartości przyrodniczej łąk.	Osiągnięcie celu jest realne w okresie PZO i prawdopodobnie może doprowadzić do osiągnięcia stanu FV.
4.	7220 - Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	FV	Ochronienie i zachowanie znanych stanowisk, w tym zapewnienie ochrony przed użytkowaniem gospodarczym bezpośredniego otoczenia. Poprawa wiedzy o właściwościach źródeł i o ich rozmieszczeniu w obszarze. Wdrożenie dobrych praktyk w gospodarce leśnej i rolnej, zapewniających unikanie niszczenia wszelkich źródeł, wysięków i wypływów wód podziemnych, by wśród nich zachować także niezidentyfikowane dotąd, a występujące w obszarze, obiekty reprezentujące chroniony typ siedliska.	Osiągnięcie celu i utrzymanie stanu FV jest realne w okresie PZO.
5.	7230 Torfowiska alkaliczne	XX	Zweryfikowanie, czy w ogóle występuje w obszarze.	Osiągnięcie celu jest realne w okresie PZO, choć wymaga poszukiwań terenowych o wysokiej intensywności. Aktualny stan ochrony i perspektywa osiągnięcia stanu właściwego nie są możliwe do oceny.
6.	8220 - Ściany skalne i rumowiska	FV	Utrzymanie stabilnych warunków mikroklimatycznych wychodni skalnych i zabezpieczenie roślinności naskalnej	Osiągnięcie celu jest realne w okresie PZO i powinno zapewnić właściwy stan ochrony siedliska.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

	krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacetalia vandellii</i>		przed uszkodzaniem.	
7.	9110 - Kwaśne buczyny	U1	Utrzymanie właściwej struktury gatunkowej i wiekowej jedlin i buczyn i pełnego zróżnicowania ich form, w tym udziału zespołu kwaśnej buczyny górskiej <i>Luzulo luzuloidis-Fagetum</i>. Utrzymanie niepomniejszonego arealu dojrzałych postaci siedliska, rozumianych jako płaty ekosystemu z ponad 120-letnim drzewostanem nie przerzedzonym w wyniku inicjacji cięć rębnych. Dopuszczenie naturalnej ewolucji jodłowych postaci siedliska, nawet gdyby prowadziła do przekształcania się jedlin w inne typy siedlisk (9130 lub 9170). Odtworzenie i następnie utrzymanie: - zasobów martwego drewna nie mniejszych niż obecne i nie mniejszych niż 20m³/ha średnio; ponad 6 kłód >3m >50cm/ha lasu, w tym przez pozostawianie wykrotów i złomów oraz zamierających i martwych drzew - grup i kęp drzew mogących osiągać naturalną starość i naturalny kres wieku, a następnie tworzyć zasoby martwego drewna grubowymiarowego, w formie pasów przy wszystkich potokach oraz grup i kęp stanowiących nie mniej niż 5% wszystkich użytkowanych drzewostanów.	Cel długofalowy, wymagający kilkudziesięciu lat.; okres PZO jest niewystarczający na jego pełne osiągnięcie. Jednak, osiągnięcie tego celu będzie osiągnięciem stanu FV.
8.	9130 - Żyzne buczyny	U1	Utrzymanie struktury gatunkowej jako lasów jodłowo-bukowych o zróżnicowanych proporcjach jodły i buka, w niższych położeniach z dopuszczeniem udziału gatunków przechodzących z grądów. Utrzymanie niepomniejszonego arealu dojrzałych postaci siedliska, rozumianych jako płaty ekosystemu ze ponad 120-letnim drzewostanem nie przerzedzonym w wyniku inicjacji cięć rębnych. Zachowanie zróżnicowania buczyn, w tym występowania ich unikatowych podzespółów. Pełne utrzymanie, w szczególności w obszarze funkcjonalnym Lasów Turnickich, związanej z siedliskiem, a unikatowej w skali Karpat różnorodności biologicznej gatunków „puszczańskich” w tym zagwarantowanie istnienia dużych terenów buczyn objętych ochroną bierną, stwarzająca	Cel długofalowy, wymagający kilkudziesięciu lat.; okres PZO jest niewystarczający na jego pełne osiągnięcie. Jednak, osiągnięcie tego celu będzie osiągnięciem stanu FV. W niektórych wskaźnikach, ze względu na szczególne znaczenie buczyn obszaru dla zachowania związanej z siedliskiem różnorodności biologicznej w skali wszystkich buczyn Polski, cel dla obszaru, uwzględniając jego rolę w sieci Natura 2000 w skali kraju, musi przewyższać standardowe wartości wskaźników stanu FV przyjmowane przeciętnie w Polsce.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			sprzyjające warunki dla elementów różnorodności biologicznej związanej z lasami naturalnymi. Utrzymanie ochronnej roli buczyn wobec innych przedmiotów ochrony: jaworzyn, źródeł wapiennych, potoków i źródeł, stanowisk unikatowych gatunków mchów, rejonów preferowanych do rozmnażania się i odpoczynku przez duże drapieżniki. Odtworzenie i następnie utrzymanie, na całym areale siedliska w obszarze: - zasobów martwego drewna nie mniejszych niż obecne i nie mniejszych niż 20m³/ha średnio; ponad 5 kłód >3m >50cm/ha lasu, w tym przez pozostawianie wykrotów i złomów oraz zamierających i martwych drzew - grup i kęp drzew mogących osiągać naturalną starość i naturalny kres wieku, a następnie tworzyć zasoby martwego drewna grubowymiarowego, w formie pasów przy wszystkich potokach i źródłach oraz grup i kęp stanowiących nie mniej niż 5% wszystkich użytkowanych drzewostanów.	
9.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	U1	Utrzymanie swoistości gatunkowej grądów i ich odrębności od jedlin i buczyn, z dopuszczeniem szerokiej i elastycznie rozumianej strefy przejścia między tymi siedliskami. Eliminacja, w toku gospodarki leśnej, gatunków obcych ekologicznie z drzewostanów. Utrzymanie niepomniejszonego arealu dojrzałych postaci siedliska, rozumianych jako płyty ekosystemu ze ponad 120-letnim drzewostanem nie przerzedzonym w wyniku inicjacji cięć rębnych. Utrzymanie pełni związanej z siedliskiem różnorodności florystycznej, w tym specyfiki florystycznej grądów podgórskich. Odtworzenie i następnie utrzymanie: - zasobów martwego drewna nie mniejszych niż obecne i nie mniejszych niż średnio 20m³/ha; w tym ponad 5 kłód >3m >50cm/ha lasu, w tym przez pozostawianie wykrotów i złomów oraz zamierających i martwych drzew.	Cel długofalowy, wymagający kilkudziesięciu lat; okres PZO jest niewystarczający na jego pełne osiągnięcie. Jednak, osiągnięcie tego celu będzie osiągnięciem stanu FV.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			- grup i kęp drzew mogących osiągać naturalną starość i naturalny kres wieku, a następnie tworzyć zasoby martwego drewna grubowymiarowego, w formie pasów przy wszystkich potokach i źródłach oraz grup i kęp stanowiących nie mniej niż 5% powierzchni wszystkich użytkowanych drzewostanów.	
10.	9180 - Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach	FV	Zachowanie i dopuszczenie naturalnej dynamiki oraz zapewnienie ochrony przed zmianami w sąsiedztwie. Poprawa wiedzy o rozmieszczeniu siedliska w obszarze.	Realne w okresie PZO i będzie oznaczać utrzymanie stanu FV.
11.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	U2	Zachowanie areału występowania i naturalnych procesów siedliskowych (hydromorfologii powiązanych cieków) kształtujących łęgi. Wyłączenie z użytkowania i usuwania drzew, także zamierających i martwych. Zabezpieczenie przed pogłębianiem, zaśmieceniem i neofityzacją. Eliminacja występowania barszczu Sosnowskiego i rdestowców.	Cel realny do osiągnięcia w okresie PZO, jednak nie będzie oznaczał osiągnięcia stanu FV, ze względu na niemożliwość do pełnego usunięcia neofityzację i występowanie niemożliwych do zwalczania gatunków obcych – niecierpka gruczołowatego, przymiotna, astrów, nawłoci i in., w stosunku, do których nie istnieją skuteczne techniki eliminacji.
12	1381 Widłoząb zielony	U2	Zapewnienie znanym stanowiskom zabezpieczenia przed zniszczeniem w wyniku gospodarki leśnej oraz stabilnych warunków mikroklimatycznych. Zapewnienie w obszarze udziału lasów wyłączonych z pozyskania drewna, stanowiących bezpieczne naturalne biotopy gatunku. Poprawa wyszukania stanowisk gatunku.	Realne w okresie PZO jest osiągnięcie celu, co umożliwiłoby znaczną poprawę perspektyw ochrony gatunku i poprawę stanu ochrony – trudno jednak orzec, czy do poziomu FV, bo nawet przy właściwych perspektywach ochrony, będzie to zależeć także od czynników naturalnych na poszczególnych stanowiskach.
13.	1386 Bezlist okrywowy	U2	Zapewnienie dogodnych siedlisk gatunku, zapewniających akumulację i ciągłość występowania martwego drewna, bezpiecznych przed zniszczeniem w wyniku gospodarki leśnej, w formie pasm przypotokowych. Zapewnienie ochrony warunków mikroklimatycznych oraz przyszłej dostawy martwego grubowymiarowego, na znanych stanowiskach gatunku, w formie stref ochronnych. Poprawa rozpoznania stanowisk gatunku.	Realne w okresie PZO jest osiągnięcie celu, co umożliwiłoby znaczną poprawę perspektyw ochrony gatunku i poprawę stanu ochrony – trudno jednak orzec, czy do poziomu FV, bo nawet przy właściwych perspektywach ochrony, będzie to zależeć także od czynników naturalnych na poszczególnych stanowiskach.
14.	1337 Bóbr europejski	FV	Zachowanie niepogorszonego stanu populacji i umożliwienie jej naturalnego rozwoju, a także umożliwianie powodowania przez bobry przekształceń mikrohydrologicznych, w tym budowy tam i tworzenia rozlewisk (nawet, gdyby punktowo	Realne w okresie PZO i będzie oznaczać utrzymanie właściwego stanu ochrony gatunku.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			powodowały konflikt z ochroną łągów 91E0, powodując ich zalewanie, zabagnianie i olsowienie, choć z dopuszczeniem punktowych wyjątków, gdyby powodowały zagrożenie dla zabudowy mieszkalnej lub elementów infrastruktury komunikacyjnej). Zachowanie tam i rozlewisk bobrowych w stanie naturalnym (także jako biotopów dla płazów).	
15.	1352 Wilk	U1	Utrzymanie trwałej obecności wilka w całym obszarze. Sieć dróg publicznych i struktura ruchu na nich nie zagęszczona w stosunku do stanu obecnego. Akceptacja społeczna obecności wilka. Zapewnienie wilkom bezpieczeństwa i zapewnienie drożności powiązań z innymi obszarami zasiedlanymi przez wilki. Zapewnienie spokojnych siedlisk do rozmnażania się.	Realne w okresie PZO, choć częściowo zależne od czynników zewnętrznych, np. współpracy międzynarodowej. Osiągnięcie celu oznaczałoby utrzymanie stanu U1. Za obniżoną do U1 ocenę stanu ochrony odpowiada przede wszystkim zagęszczenie sieci drogowej. Nie zakłada się ograniczania istniejącej sieci drogowej, a tylko zahamowanie jej dogęszczania.
16.	1354 Niedźwiedź brunatny	XX	Utrzymanie obszaru jako dogodnego siedliska dla niedźwiedzia, szczególnie pod kątem struktury krajobrazu, braku barier, poziomu antropopresji, obecności „siedlisk wysokiej jakości” do potencjalnego gawrowania i rozmnażania się. Zapewnienie ew. przebywającym w obszarze niedźwiedziom bezpieczeństwa i zapewnienie drożności powiązań z innymi obszarami zasiedlanymi przez niedźwiedzie.	Osiągnięcie celu jest realne w okresie PZO. Uzyskanie w granicach obszaru stanu FV wg parametrów i wskaźników Państwowego Monitoringu Środowiska jest zupełnie nierealne, ponieważ wymagałoby uzyskania nierealnych zagęszczeń niedźwiedzi.
17.	1355 Wydra	FV	Utrzymanie naturalnych potoków z ich ichtiofauną jako podstawowego elementu siedliska gatunku. Utrzymanie populacji co najmniej na obecnym poziomie, tj. wydry jako gatunku powszechnie występującego przy ciekach obszaru.	Osiągnięcie celu jest realne w okresie PZO i oznaczałoby utrzymanie stanu FV.
18.	1361 Ryś	XX	Utrzymanie występowania rysia w całym obszarze. Utrzymanie obszaru jako dogodnego siedliska dla rysia, szczególnie pod kątem struktury krajobrazu, braku barier, poziomu antropopresji, zagęszczenia saren. Zapewnienie siedlisk wysokiej jakości do potencjalnego rozmnażania się. Zapewnienie rysiom bezpieczeństwa i zapewnienie drożności powiązań z innymi obszarami zasiedlanymi przez rysie.	Osiągnięcie celu jest realne w okresie PZO, jednak nie można orzec, czy będzie to oznaczało osiągnięcie stanu FV.
19.	1166 Traszka grzebieniasta	XX	Pogłębienie wiedzy o występowaniu gatunku w obszarze. Zachowanie wszystkich trwałych (tj. utrzymujących się zwykle przez cały rok) zbiorniczków wodnych, w tym trwałych kałuż, rozlewisk bobrowych itp., i niepogorszenie ich przydatności	Osiągnięcie celu jest być może realne, ale może zależeć od warunków klimatyczno-pogodowych. Z naturalnych względów fizjograficznych obszar pozostanie najwyżej suboptymalnym siedliskiem dla gatunku i stan siedliska

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

			dla płazów.	nigdy nie osiągnie poziomu FV.
20	1193 Kumak górski	XX	Zachowanie wszystkich trwałych (tj. utrzymujących się zwykle przez cały rok) zbiorniczków wodnych, w tym trwałych kałuż, rozlewisk bobrowych itp. i niepogorszenie ich przydatności dla płazów. Zachowanie niepomniejszonego zagęszczenia zbiorniczków nietrwałych, przez utrzymanie czynników ich powstawania.	Osiągnięcie celu jest być może realne, ale może zależeć od warunków klimatyczno-pogodowych. Metodyka oceny stanu ochrony bazuje na ocenie trendów, a więc niepogorszona liczba zbiorniczków i niepogorszony procent ich zasiedlenia przez gatunek zostanie uznany za stan FV.
21	2001 Traszka karpacka	XX	Zachowanie wszystkich trwałych (tj. utrzymujących się zwykle przez cały rok) zbiorniczków wodnych, w tym trwałych kałuż, rozlewisk bobrowych itp. i niepogorszenie ich przydatności dla płazów. Zachowanie niepomniejszonego zagęszczenia zbiorniczków nietrwałych, przez utrzymanie czynników ich powstawania.	Osiągnięcie celu jest być może realne, ale może zależeć od warunków klimatyczno-pogodowych. Metodyka oceny stanu ochrony bazuje na ocenie trendów, a więc niepogorszona liczba zbiorniczków i niepogorszony procent ich zasiedlenia przez gatunek zostanie uznany za stan FV.
22.	1096 Minóg strumieniowy	U1	Osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego wód wg wymagań RDW. Zachowanie naturalnego charakteru cieków jako siedliska gatunku, w tym naturalnych procesów hydromorfologicznych kształtujących koryta cieków w ramach 'korytarzy swobodnej migracji cieków'. Odtworzenie ciągłości ekologicznej systemu hydrograficznego w całym obszarze.	Osiągnięcie dobrego stanu wód wymagane prawem do 2015 r. Osiągnięcie pozostałych aspektów celu realne w okresie PZO i powinno oznaczać osiągnięcie stanu FV co do siedliska. Jednak, reakcji populacji trudno oczekiwać w okresie planu. Być może też z przyczyn naturalnych zagęszczenia gatunku utrzymają się w przedziale U2-U1.
23.	1163 Głowacz białopłetwy	U2	Osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego jednolitych części wód i utrzymanie niepogorszonego ich stanu, wg wymagań wynikających z przepisów odrębnych. Zachowanie naturalnego charakteru cieków jako siedliska gatunku, w tym naturalnych procesów hydromorfologicznych kształtujących koryta cieków w ramach 'korytarzy swobodnej migracji cieków'. Odtworzenie ciągłości ekologicznej systemu hydrograficznego w całym obszarze.	Osiągnięcie dobrego stanu wód wymagane prawem do 2015 r. Osiągnięcie pozostałych aspektów celu realne w okresie PZO i powinno oznaczać osiągnięcie stanu FV co do siedliska. Jednak, reakcji populacji trudno oczekiwać w okresie planu. Być może też z przyczyn naturalnych zagęszczenia gatunku utrzymają się w przedziale U2-U1.
24.	2503 Brzanka	U1	Osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego jednolitych części wód i utrzymanie niepogorszonego ich stanu, wg wymagań wynikających z przepisów odrębnych. Zachowanie naturalnego charakteru cieków jako siedliska gatunku, w tym naturalnych procesów hydromorfologicznych kształtujących koryta cieków w ramach 'korytarzy swobodnej migracji cieków'. Odtworzenie ciągłości ekologicznej systemu hydrograficznego w całym obszarze.	Osiągnięcie dobrego stanu wód wymagane prawem do 2015 r. Osiągnięcie pozostałych aspektów celu realne w okresie PZO i powinno oznaczać osiągnięcie stanu FV co do siedliska. Jednak, reakcji populacji trudno oczekiwać w okresie planu. Być może też z przyczyn naturalnych zagęszczenia gatunku utrzymają się w przedziale U2-U1.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

25.	2511 Kielb Kesslera	XX	Wyjaśnienie obecności w obszarze oraz zachowanie dogodnych siedlisk: Osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego jednolitych części wód i utrzymanie nie pogorszonego ich stanu, wg wymagań wynikających z przepisów odrębnych. Zachowanie naturalnego charakteru cieków jako siedliska gatunku, w tym naturalnych procesów hydromorfologicznych kształtujących koryta cieków w ramach 'korytarzy swobodnej migracji cieków'. Odtworzenie ciągłości ekologicznej systemu hydrograficznego w całym obszarze.	Nieznane, występowanie gatunku w obszarze wymaga wyjaśnienia (w pracach nad niniejszym planem nie stwierdzono go w pobranych próbach, co jednak nie wyklucza występowania).
26.	1060 Czerwończyk nieparek	FV	Utrzymanie areału łąk, ich ekstensywnego charakteru i ich kompozycji florystycznej (w tym udziału szczawiu), jako podstawowego elementu siedliska gatunku. Utrzymanie pospolitości gatunku.	Realne w okresie PZO i prawdopodobnie będzie oznaczać osiągnięcie stanu FV.
27.	1061 Modraszek nausitous	U1	Utrzymanie liczby stanowisk i populacji gatunku przez zagwarantowanie optymalnego stanu i reżimu zagospodarowania jego siedlisk.	Realne w okresie PZO i prawdopodobnie będzie oznaczać osiągnięcie stanu FV.
28.	1059 Modraszek telejus	U1	Utrzymanie liczby stanowisk i populacji gatunku przez zagwarantowanie optymalnego stanu i reżimu zagospodarowania jego siedlisk.	Realne w okresie PZO i prawdopodobnie będzie oznaczać utrzymanie stanu FV.
29.	1074 Barczatka kataks	U1	Utrzymanie występowania gatunku oraz udziału w krajobrazie zarośli taminowych, zarówno w całym obszarze, jak i w szczególności w subobszarze funkcjonalnym Krajobrazu Kulturowe Nad Wiarem. Wykluczenie wypalania zarośli.	Realne w okresie PZO i prawdopodobnie będzie oznaczać utrzymanie stanu FV.
30.	1078 Krasopani hera	U1	Uwzględnianie potrzeby zachowania skupień sadzca konopiastego przy wszystkich ingerencjach w środowisko. Uzupełnienie wiedzy o występowaniu gatunku.	Realne w okresie PZO i prawdopodobnie będzie oznaczać przywrócenie stanu FV.
31.	1086 Zgniotek cynobrowy	U1	Utrzymanie rozsiadlenia gatunku w całym obszarze i jego populacji. Optymalizacja stanu siedliska przez wdrożenie konsekwentnego pozostawiania złomów, wykrotów, stojących zamierających i martwych jodeł, stanowiących kluczowe siedlisko zgniotka. Zwiększenie zasobów martwego drewna grubowymiarowego. Wykluczenie usuwania z lasu drzew o wysokim prawdopodobieństwie zasiedlenia przez zgniotka.	Większość aspektów celu realna do osiągnięcia w okresie PZO. Odtworzenie zasobów martwego drewna może wymagać dłuższego czasu, nawet przy pełnych staraniach będzie zależne od tempa zamierania drzew i akumulacji zasobów. Jednak, osiągnięcie tego celu będzie osiągnięciem stanu FV.
32.	1920 Ponurek	U2	Utrzymanie rozsiadlenia gatunku w obszarze i jego populacji.	Większość aspektów celu realna do osiągnięcia w okresie

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

	Schneidera		Zapewnienie udziału lasów o naturalnym charakterze, nieużytkowanych, zdominowanych przez naturalne procesy dynamiki lasu i akumulacji martwego drewna, jako „źródeł” w metapopulacji gatunku. Odtworzenie w obszarze zasobów martwego drewna grubowymiarowego i zapewnienie, że martwe drewno w toku rozkładu nie jest przekształcane i niszczone. Ograniczenie ryzyka przypadkowego niszczenia osobników gatunku w wyniku pozyskania drewna w drzewostanach sąsiadujących ze stanowiskami gatunku.	PZO. Odtworzenie zasobów martwego drewna może wymagać dłuższego czasu, nawet przy pełnych staraniach będzie zależne od tempa zamierania drzew i akumulacji zasobów. Jednak, osiągnięcie tego celu będzie osiągnięciem stanu FV.
33.	4026 Zagłębek bruzdkowany	U2	Utrzymanie rozszedlenia gatunku w obszarze i jego populacji. Zapewnienie udziału lasów o naturalnym charakterze, nieużytkowanych, jak również zapewnienie naturalnych procesów dynamiki lasu i akumulacji martwego drewna wokół znanych miejsc występowania gatunku. Zabezpieczenie znanych stanowisk przez wyłączenie lasów, w których się znajdują, z pozyskania drewna.	Większość aspektów celu realna do osiągnięcia w okresie PZO. Odtworzenie zasobów martwego drewna może wymagać dłuższego czasu. Nawet przy pełnych staraniach będzie zależne od tempa zamierania drzew i akumulacji zasobów. Jednak, osiągnięcie tego celu będzie osiągnięciem stanu FV.
34.	4014 Biegacz urozmaicony	U1	Zachowanie w stanie naturalnym potoków i stref przypotokowych.	Osiągnięcie celu realne w okresie PZO i powinno zachować właściwy stan populacji. Ze względu na metodykę GIOŚ do oceny stanu siedliska, z naturalnych przyczyn fizjograficznych stan siedliska pozostanie formalnie oceniany jako niewłaściwy U1 (np. kamieniste, a nie błotniste podłoża), co jednak w opinii autorów niniejszego planu nie wyraża trafnie przydatności tych siedlisk dla gatunku,
35.	9001 Biegacz Zawadzkiego	XX	Zachowanie w stanie naturalnym potoków i stref przypotokowych. Poglębianie wiedzy o rozmieszczeniu w obszarze.	Osiągnięcie celu realne w okresie PZO. Ocena aktualnego i prognozowanego stanu ochrony niemożliwa zarówno ze względu na niedostateczną wiedzę o gatunku, jak i brak metodyki referencyjnej.
36.	1308 Mopek	U1	Zachowanie wszystkich miejsc wykorzystywanych choćby okazjonalnie do zimowania przez mopki w niepogorszonym, z punktu widzenia gatunku, stanie. Ograniczenie ryzyka świadomego i nieświadomego płoszenia zimujących nietoperzy. Wyjaśnienie, czy lasy obszaru mają znaczenie jako letni biotop mopków.	Realne w okresie PZO. Wyrazem osiągnięcia celu może być stabilna lub wzrastająca liczba zimujących nietoperzy. Jednak, może ona zależeć także od czynników zewnętrznych i dlatego nie jest stawiana jako cel.
37.	1324 Nocek duży	FV	Zachowanie kościoła w Krasieczynie jako dogodnego miejsca do funkcjonowania kolonii lęgowej nocka.	Realne w okresie PZO. Wyrazem osiągnięcia celu może być stabilna lub wzrastająca wielkość kolonii. Jednak,

				wielkość kolonii może zależeć także od czynników zewnętrznych i dlatego nie jest stawiana jako cel.
--	--	--	--	---

Cele ochrony stawiane dla poszczególnych przedmiotów ochrony – gatunków i siedlisk – powinny brać pod uwagę cel ogólny, jaki należy postawić wobec ochrony całego obszaru Natura 2000, a który wyraża rolę, jaką ten obszar pełni w sieci Natura 2000 w regionie kontynentalnym. Najważniejsze cechy obszaru determinujące tę rolę, są następujące:

- Obszar – a przede wszystkim jego fragment: Lasy Turnickie - jest unikatowym w skali Polski miejscem skupiania się różnorodności biologicznej gatunków „puszczańskich”, typowych dla lasów naturalnych, o randze porównywalnej z szeroko znaną Puszczą Białowieską. Obszar gromadzi m. in. najsilniejsze znane obecnie populacje „naturowych” chrząszczy ksylobiontycznych, ale skupia także – w siedlisku żyznych buczyn karpackich 9130 - wiele elementów flory i fauny nie będących bezpośrednio przedmiotami ochrony sieci Natura 2000, lecz kluczowych dla różnorodności biologicznej Polski, krytycznie zagrożonych i nie występujących gdzie indziej. Zachowanie tej cechy obszaru i tej cechy specyficznej żyznych buczyn (9130) w obszarze jest podstawowym wkładem obszaru do sieci Natura 2000 w skali kraju. Upodobnienie buczyn obszaru pod względem ich różnorodności biologicznej do „przeciętnych”, nawet dobrze wykształconych i zachowanych buczyn w Polsce, byłoby istotną stratą dla sieci Natura 2000, nawet mimo formalnego zachowania progowych wskaźników „stanu właściwego”. Wymóg „podejmowania środków ochrony odpowiednich do ekologicznych wymagań siedlisk.” z art. 6.1 Dyrektywy Siedliskowej oznacza w przypadku tego obszaru środki ochrony zachowujące unikatowe cechy obszaru w zakresie jego roli dla fauny i flory „puszczańskiej”.
- Część obszaru obejmująca szeroko rozumiane otoczenie doliny Wiaru wnosi do sieci element dobrze wykształconego, modelowego krajobrazu ciepłych siedlisk i związanej z nim różnorodności siedliskowej gatunkowej, z udziałem muraw kserotermicznych 6210, łąk 6510 w tym w wariantach ciepłolubnych, stanowisk barczatki kataks i modraszków. Unikatem w skali Polski jest występowanie takiego krajobrazu w strefie Pogórzy. Tym samym, dla odpowiednich elementów obszar wyznacza granicę polskiego zasięgu występowania. Zachowanie odpowiednich elementów bezpośrednio wpłynie na ich stan ochrony szacowany w skali kraju.
- Dla pozostałych elementów przyrody, obszar wnosi do sieci Natura 2000 przykład „normalnego”, lecz stosunkowo dobrze zachowanego krajobrazu Pogórza Karpackiego.

Stosownie do tych cech obszaru Natura 2000, można w jego ramach wyodrębnić cztery subobszary funkcjonalne, o zróżnicowanych celach ochrony:

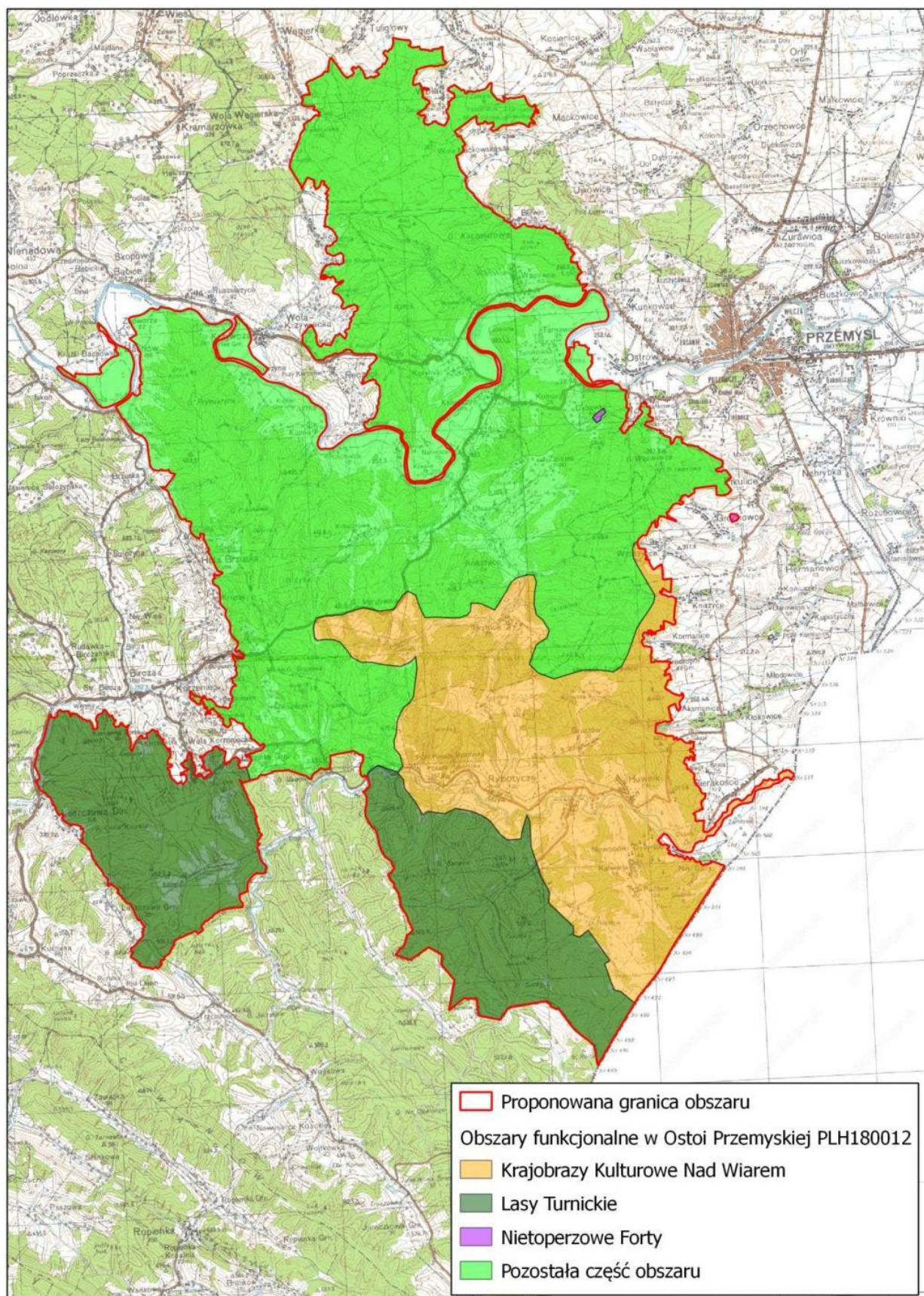
1. Podobszar „Lasy Turnickie”, w którym celem ochrony powinno być zachowanie i wzmocnienie ochrony unikatowych lasów o naturalnym charakterze ze związaną z nimi różnorodnością biologiczną. Wymaga to wzmocnienia roli ochrony biernej, np. za pomocą rozbudowy już istniejącego tu, lecz w zbyt wąskim zakresie, systemu ochrony rezerwatowej. Ta część obszaru powinna pozostać w stanie jak najbardziej naturalnym; rozbudowa infrastruktury i rozwój masowych form turystyki nie są tu wskazane, choć możliwe jest korzystanie z obszaru dla specjalistycznych form turystyki, oferujących poznanie dzikiej przyrody i pozostałości Puszczy Karpackiej;
2. Podobszar „Krajobrazy Kulturowe nad Wiarem”, w którym celem jest zachowanie mozaiki muraw, łąk, zarośli i in. środowisk z ich różnorodnością florystyczną i różnorodnością fauny, w szczególności motyli. Wymaga to ochrony czynnej i przywracania lub

symulowania tradycyjnych metod gospodarowania w krajobrazie rolniczym. Cel ochrony nie jest przy tym łatwy do osiągnięcia, ponieważ wymogi poszczególnych elementów są do pewnego stopnia konfliktowe, a uwarunkowania społeczne i gospodarcze nie sprzyjają ochronie; nie dokona się ona w łatwy i „automatyczny” sposób, nie zagwarantują jej też mechanizmy ogólnokrajowe, np. programy rolnośrodowiskowe. Ze względu na złożoność problemów, ten obszar docelowo wymaga opracowania planu ochrony, najlepszym jednak momentem do tego będzie końcowy okres obowiązywania planu zadań ochronnych – po rozpoczęciu działań czynnej ochrony muraw i stanowisk motyli, przewidzianych w niniejszym planie i po uzyskaniu doświadczeń w tej ochronie. Ochrona tej części obszaru, nawiązując do tradycyjnych wzorców kulturowych i tradycyjnego gospodarowania, może być w pełni zharmonizowana z ochroną wartości historycznych i kulturowych; może być także bazą do rozwoju ekoturystyki i agroturystyki korzystającej z wartości tradycyjnego krajobrazu rolniczego;

3. Podobszar „Nietoperzowe Forty” – obejmujący 2 dawne forty Twierdzy Przemysł: Prałkowce i Grochowce, gdzie cel ochrony jest ograniczony do zachowania warunków zimowania nietoperzy;
4. Pozostała część Ostoi – w której celem jest zachowanie w dobrym stanie krajobrazu przyrodniczego i związanych z nim gatunków i siedlisk – do czego wystarcza zabezpieczenie wartości przyrodniczych przed zagrożeniami, przy ogólnym założeniu utrzymania aktualnych sposobów wykorzystania terenu i sposobów gospodarowania, jako gwarantujących w tym podobszarze dobry stan większości występujących tu siedlisk przyrodniczych i gatunków, w pewnym zakresie tylko modyfikowanych w kierunku optymalizacji wartości przyrodniczych, z ew. zabiegami ochrony czynnej skoncentrowanymi na zwalczaniu gatunków obcych.

Proponowane subobszary przedstawia mapa na następnej stronie:

Poprawę wiedzy o poszczególnych siedliskach / gatunkach postawiono za cel tylko wtedy, gdy ta poprawa jest niezbędna do istotnego poprawienia jakości ochrony. Niektóre gatunki – mimo że stan ich rozpoznania został oceniony jako słaby (tab. 2.2) – można i należy chronić chroniąc ich potencjalne siedliska (np. zbiorniczki wodne w przypadku płazów, strefy przypotokowe dla biegacza urozmaiconego), nie czekając na rozpoznanie i potwierdzenie występowania gatunku w konkretnym zbiorniku, występowanie to może być i tak zmienne. Niektóre gatunki (np. zgniotek cynobrowy, inne ksylobionty) nie mogą w ogóle być zinwentaryzowane „co do drzewa”, gdyż taka inwentaryzacja byłaby dla nich niszcząca; muszą one być chronione przez ochronę kluczowych dla nich elementów siedliska w większych obszarach, w których występują.

Moduł C

6. Ustalenie działań ochronnych

Przedmiot ochrony	Działania ochronne					
	Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
3220 - Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków	Działania związane z ochroną czynną					
	Nie planuje się					
	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	Utrzymanie naturalnej dynamiki	Utrzymanie naturalnego charakteru potoków, w tym naturalnych procesów erozji bocznej, transportu rumowiska rzeczno-akumulacji odsypów żwirowych, z wyjątkiem umacniania brzegów potoków w miejscach niezbędnych do ochrony istniejącej na chwilę ustanowienia planu zabudowy mieszkalnej oraz obiektów infrastruktury komunikacyjnej, na podstawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wymaganej przepisami odrębnymi.	Wiar, Stupnica, Cisowa, Turnica, Krzeczowski Potok, Łodzinka Dolna, Borysławka, Sopotnik.	Cały okres obowiązywania planu	Nie wydzielane	RZGW jako zarządca potoków.
	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
	Nie planuje się					
	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
	Nie planuje się					
	Działania służące zwiększaniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku					
	Nie planuje się					

Przedmiot ochrony	Działania ochronne					
	Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
6210 – Murawy kserotermiczne	Działania związane z ochroną czynną					
	Szczegółowe zaplanowanie ochrony rezerwatu Kopystanka	Opracowanie i ustanowienie planu ochrony rezerwatu, z zakresem planu ochrony Natura 2000, uwzględniające zaplanowanie działań optymalnych dla ochrony siedliska w rezerwacie, tak by były referencyjnym modelem odniesienia dla ochrony siedliska poza rezerwatem.	Rezerwat Kopystanka	1-2 rok obowiązywania planu.	40 (na podstawie kosztów opracowania podobnych planów w innych województwach).	RDOŚ w Rzeszowie
	Prawidłowa ochrona rezerwatu Kopystanka	Wdrożenie planu ochrony rezerwatu.	Rezerwat Kopystanka	od 3 roku obowiązywania planu	Do ustalenia w planie ochrony, ramowo i szacunkowo 30/rok	RDOŚ w Rzeszowie

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

	Uusnięcie nalotów drzew i krzewów z muraw	Mechaniczne usunięcie (wycięcie) drzew i krzewów zarastających płaty muraw, wg kart muraw, z pozostawieniem tarnin, róż i głógów w formie pojedynczych krzewów rozproszonych w murawach do 10% ich powierzchni oraz skupień i szpalerów, łącznie do 20% odpowiednich działek rolnych. Bez zastosowania środków chemicznych. Powtarzać wycinanie w przypadku odrastania.	Płaty muraw wg kart płatów, łącznie pow. manipulatory ok. 48 ha.	1-2 rok obowiązywania planu, wykonywać w okresie jesienno-zimowym, po wcześniejszym wiosennym upewnieniu się co do ew. zasiedlenia przez gatunki chronione (kontrola eksperta)	144 (szac. 3/ha, na podstawie doświadczeń z podobnych prac w innych obszarach)	RDOŚ w Rzeszowie
--	---	---	--	--	--	------------------

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

	Wypas	Wypas owcami, kozami lub krowami o natężeniu do 0,5 DJP/ha, realizowany na podstawie porozumienia z właścicielami gruntów jako działanie ochronne, w przypadku braku zainteresowania właścicieli wypasem własnym – jako główne działanie lub jako działanie uzupełniające po maks. jednorazowym w ciągu roku skoszeniu łąki przez właścicieli. Po wypasie możliwe jesienne wykaszanie niedojadów.	Wszystkie płaty siedliska nieobjęte fakultatywnym działaniem pakietu rolnośrodowiskowo-klimatycznego	Cały okres planu	2/ha x rok x. max. 60 ha = do 1200 w okresie planu (szac. na post. doświadczeń ze zlecenia wypasu muraw w innych projektach w Polsce oraz z dotychczasowego wdrażania programu rolnośrodowiskowego	RDOŚ w Rzeszowie
--	-------	---	--	------------------	--	------------------

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

	Zwalczanie trzcinnika piaskowego	10-krotne w ciągu roku koszenie trzcinnika, co 14 dni, z usuwaniem skoszonej biomasy, luk kwaterowy wypas końmi z intensywnością 2 DJP/ha.	Płaty trzcinnika, w razie potrzeby. W 2013 r. potrzeba dotyczy ok. ok. 5 ha.	Cały okres planu, w razie potrzeby	10/ha * rok (na podstawie kosztów podobnych prac w innych obszarach). Koszt łączny zależny od powierzchni, na jakiej pojawi się trzcinnik.	RDOŚ w Rzeszowie
	Wykup gruntów	Wykup gruntów, w przypadku braku innych porozumień z właścicielami gruntów.	Płaty muraw, dla których nie ma innej możliwości zagwarantowania właściwej ochrony.	1-2 rok obowiązywania planu.	25/ha (na podstawie przewidywanych średnich cen ziemi)	RDOŚ w Rzeszowie
Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania						
	Utrzymanie użytkowania pastwiskowego lub kośno-pastwiskowego.	Obligatoryjne: utrzymanie użytkowania pastwiskowego lub kośno-pastwiskowego trwałych użytków zielonych; bez zmiany sposobu użytkowania, w przypadku koszenia z obowiązkowym usuwaniem pokosu, tj. bez stosowania mulczowania. Zarośla tarnin, róż i głogów i pojedyncze	W założeniu wszystkie płaty siedliska (51 ha). W płatach których nie	Cały okres planu	Działania fakultatywne - 2 / ha x rok x 60 ha = do 1 200 w okresie planu (na podstawie	Właściciele i posiadacze gruntów, w zakresie działań fakultatywnych po uzyskaniu płatności

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

		drzewa zajmujące łącznie do 20% powierzchni działki rolnej, w tym pojedynczo rozproszone w murawie do 10% pokrycia, jako stanowiące siedliska gatunków chronionych, uznaje się za niepodlegające wycięciu zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody. Fakultatywnie: wypas o natężeniu 0,4-1 DJP/ha, realizowany samodzielnie jako użytkowanie pastwiskowe bądź przemiennie po użytkowaniu kośnym. W tym jesienne wykaszanie niedojadów. Z pozostawianiem nieużytkowanej części działki, corocznie innej, zajmującej od 5% do 15% powierzchni działki. Gospodarowanie bez bronowania, wałowania, podsiewania traw, wypalania, stosowania insektycydów i herbicydów z wyj. ew. selektywnego zwalczania gat. obcych i ekspansywnych.	uda się objąć działaniem, realizowane powinno być działanie ochrony czynnej „Wypas”, patrz wyżej.		dotychczasowych doświadczeń wdrażania programu rolnośrodowiskowego)	rolnośrodowiskowo-klimatycznych lub na podstawie umowy w Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska.
	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
	Monitoring skutków programów rolnośrodowiskowych	Wg zasad ustalonych ogólnopolskich	Obszar wdrażania programów	Cały okres planu	Nie wydzielane	ARiMR

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

	Monitoring flory i fauny motyli płatów muraw	Ocena występowania i stanu gatunków chronionych roślin i motyli w każdym z płatów muraw.	Wszystkie płaty siedliska (51 ha)	Co 3 lata	51 / jednokrotne powtórzenie = 153 w okresie planu (na podstawie kosztów podobnych prac w podobnych obiektach w innych rejonach Polski)	RDOŚ w Rzeszowie
	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
	Rozpoznanie fauny bezkręgowców poszczególnych płatów muraw	Inwentaryzacja faunistyczna w zakresie motyli i prostoskrzydłych, jako elementów różnorodności biologicznej związanej z siedliskiem, mogących być indykatorami jego stanu.	Wszystkie płaty siedliska (51 ha)	1-2 rok obowiązywania planu.	30 (na podstawie kosztów podobnych prac w podobnych obiektach w innych rejonach Polski)	RDOŚ w Rzeszowie

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Przedmiot ochrony	Działania ochronne					
	Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
6510 - Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie <i>Arrhenatherion elatioris</i>	Działania związane z ochroną czynną					
	Ograniczanie występowania inwazyjnych obcych gatunków roślin	Program ograniczania występowania inwazyjnych obcych gatunków roślin – działanie horyzontalne (szczegółowy opis pod tabelą)	Cały obszar	Cały okres planu. Inwentaryzacja stanowisk gatunków obcych w obszarze – 1-2 rok obowiązywania planu.	5000 (zgrubny szacunek na podstawie doświadczenia autorów, koszty do ustalenia po inwentaryzacji gatunków obcych w całym obszarze (nie tylko w siedliskach przyrodniczych), która musi stanowić I etap programu. Koszt inwentaryzacji ok. 100).	RDOŚ w Rzeszowie
	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	Utrzymanie użytków	Obligatoryjne: utrzymanie użytkowania	Wszystkie	Cały okres	2 / ha x rok	Właściciele i

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

	zielonych i tradycyjnego sposobu ich zagospodarowania	kośnego lub kośno-pastwiskowego trwałych użytków zielonych; bez zmiany sposobu użytkowania, z obowiązkowym usuwaniem pokosu, tj. bez stosowania mulczowania. Zarośla tarnin, róż i głógów i pojedyncze drzewa zajmujące łącznie do 10% powierzchni działki rolnej, jako stanowiące siedliska gatunków chronionych, uznaje się za niepodlegające wycięciu zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody. Fakultatywnie: użytkowanie jedno- lub dwukośne między 15 czerwca a 30 października, z pozostawianiem w kolejnych pokosach każdorazowo innej części nieskoszonej stanowiącej 5-15% powierzchni działki; z dopuszcz. uzupełniającego wypasu do 0,5 DJP, zakaz bronowania, wałowania, podsiewania traw, nawożenia, stosowania insektycydów i herbicydów z wyj. ew. selektywnego zwalczania gat. obcych i ekspansywnych.	płaty siedliska w obszarze.	planu	= 61240 w okresie planu w obszarze	posiadacze gruntów, w zakresie działań fakultatywnych po uzyskaniu płatności rolnośrodowiskowo-klimatycznych lub na podstawie umowy w Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska.
Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych						
	Monitoring skutków programów rolnośrodowiskowych	Wg zasad ustalonych ogólnopolskich	Obszar wdrażania programów	Cały okres planu	Nie wydzielane	ARiMR
Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony						

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

	Inwentaryzacja siedliska w obszarze.	Terenowe kartowanie metodą marszrutową, z wykorzystaniem podkładu zdjęć lotniczych / fotomapy.	Tereny nieleśne w obszarze	2-3 rok obowiązy wania planu.	2 / ha x 9500 ha = 190	RDOŚ w Rzeszowie
--	---	--	----------------------------------	--	------------------------------	---------------------

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Przedmiot ochrony	Działania ochronne					
	Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
7220 - Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	Działania związane z ochroną czynną					
	Nie planuje się					
	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	Ochrona bierna źródła z otoczeniem	Ochrona bierna źródła ze 100m buforem wokół niego.	Miejsca występowania siedliska (obecnie znane i ew. nowo znalezione)	Cały okres planu	Nie wydzielana	Właściciele gruntów, RDOŚ w Rzeszowie
	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
	Nie planuje się					
	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
	Rozpoznanie zasilania hydrologicznego	Wykonanie ekspertyzy hydrologicznej wyznaczającej obszar alimentacyjny źródła; wykluczenie w wyznaczonej zlewni działań mogących wpływać na zasilanie źródła.	Miejsca występowania siedliska (obecnie znane i ew. nowo znalezione)	2-4 rok obowiązywania planu	120	RDOŚ w Rzeszowie
	Działania służące zwiększaniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku					
	Nie planuje się					

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Przedmiot ochrony	Działania ochronne					
	Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
7230 Torfowiska alkaliczne	–	Działania związane z ochroną czynną				
	Nie planuje się					
		Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania				
	Nie planuje się					
		Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych				
	Nie planuje się					
		Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony				
	Wyjaśnienie występowania w obszarze	Inwentaryzacja poszukiwawcza, dwuetapowo: - poszukiwania sondażowe - w razie znalezienia jakichkolwiek płatów siedliska, pełne wyszukiwanie i inwentaryzacja:	Cały obszar	2-4 rok obowiązywania planu	Poszukiwania sondażowe: 50. Pełna inwentaryzacja – 300 (na podstawie kosztów podobnych prac w innych obszarach)	RDOŚ w Rzeszowie
		Działania służące zwiększaniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku				
	Nie planuje się					

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Przedmiot ochrony	Działania ochronne					
	Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
8220 - Ściany skalne i rumowiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacetalia vandellii</i>	Działania związane z ochroną czynną					
	Nie planuje się					
	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	Ochrona bierna skały z otoczeniem	Ochrona bierna skały z 50 m buforem wokół niej	Znane miejsca występowania siedliska	Cały okres planu	Nie wydzielana	Właściciele gruntów, RDOŚ w Rzeszowie
	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
	Nie planuje się					
	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
	Nie planuje się					
	Działania służące zwiększaniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku					
	Nie planuje się					

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Przedmiot ochrony	Działania ochronne					
	Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
9110 - Kwaśne buczyny	Działania związane z ochroną czynną					
	Nie planuje się					
	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	Utrzymanie udziału dojrzałych postaci siedliska w lasach państwowych	Zagwarantowanie, w planach urządzenia lasu, w każdym nadleśnictwie, w granicach obszaru, niepomniejszonego arealu dojrzałych postaci siedliska, rozumianych jako drzewostany siedliska przyrodniczego z dominacją powierzchniową drzew 120 letnich lub starszych, w których nie zainicjowano cięć rębnych.	Siedlisko w Lasach Państwowych	Cały okres planu	Nie wydzielane	RDLP w Krośnie, Nadleśnictwa
	Modyfikacje gospodarki leśnej w Lasach Państwowych	Wdrożenie w praktyce gospodarki leśnej środków ochrony (szczegółowy opis pod tabelą). Ujęcie ich także w przyszłych planach urządzenia lasu.	Siedlisko w Lasach Państwowych	Cały okres planu	Nie wydzielane	RDLP w Krośnie, Nadleśnictwa

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

	Modyfikacje gospodarki leśnej w lasach niepaństwowych	Obligatoryjne: gospodarka leśna z założeniem składów gatunkowych Bk (w podtypie bukowym), Bk-Jd, Jd-Bk lub Jd, (tylko w podtypie jodłowym), odnawiania naturalnego (sztucznego tylko jako uzupełnienia w razie niepowodzenia naturalnego), rębni II, IV lub V. Nie wprowadzanie So, Md, Db. Dbcz ani innych obcych geograficznie ani ekologicznie. Św najwyżej jako nieliczna domieszka. Fakultatywnie³³: pozostawianie martwego drewna w lasach, pozostawianie fragmentów drzewostanu użytkowanego rębnie na przyszłe pokolenie, do naturalnej śmierci i rozpadu, ochrona stref przypotokowych, pozostawianie drzewostanów przeszłorębnych.	Siedlisko w lasach niepaństwowych	Cały okres planu	Działania fakultatywne ok. 2-5/ ha x rok (szacunek ekspercki, wg szacunków w projekcie programów leśnośrodowiskowych MRiRW 2005). Przyjęto do kalkulacji 500 ha x 10 lat x 3,5 tys/rok = 17500 w okresie planu, wspólnie dla leśnych siedlisk przyrodniczych i chrząszczy	Starostowie RDOŚ w Rzeszowie,
Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych						

³³ Działania fakultatywne w przypadku ujęcia w programie Rozwoju Obszarów Wiejskich działania „programy leśnośrodowiskowe” lub „leśne płatności Natura 2000” mogą być finansowane z tego źródła. W przeciwnym razie mogą być finansowane w ramach umów zawieranych przez RDOŚ z właścicielami lasów niepaństwowych.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

	Monitoring wdrożenia modyfikacji gospodarki leśnej	Monitoring zapisów obligatoryjnych w planach urządzenia lasu i ich wdrożenia w zakresie ochrony przyrody.	Wszystkie zasoby siedliska	Cały okres planu - ciągle	Nie wydzielane	RDOŚ w Rzeszowie
	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
	Nie planuje się					
	Działania służące zwiększaniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku					
	Unaturalniająca przebudowa drzewostanów porolnych	Przebudowa drzewostanów sosnowych i świerkowych na gruntach porolnych w kierunku drzewostanów Bk, Bk-Jd lub Jd-Bk w pełni wykorzystujących potencjał siedliska.	Potencjalny obszar występowania siedliska przyrodniczego zajęty przez drzewostany porolne	Cały okres planu	Nie wydzielane	Właściciele i zarządcy lasów, w ramach prowadzonej gospodarki leśnej

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Przedmiot ochrony	Działania ochronne					
	Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
9130 Żyzne buczyny	-	Działania związane z ochroną czynną				
	Nie planuje się					
		Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania				
	Wzmocnienie w obszarze sieci dużych fragmentów lasów wyłączonych z użytkowania gospodarczego i chronionych biernie, jako ostoi gatunków typowych dla lasów naturalnych, których występowanie decyduje o lokalnej specyfice i unikatowej wartości buczyny karpackiej.	Wyznaczenie i objęcie ochroną bierną, dodatkowych dużych płatów buczyn nie chronionych dotychczas jako rezerwaty przyrody, w Lasach Turnickich, dla ochrony pozostałości „puszczańskiej” fauny i flory związanej z siedliskiem, zachowanych na tym obszarze. Może być zrealizowane np. przez objęcie tych obszarów ochroną rezerwatową (uznanie nowych rezerwatów przyrody) lub w inny sposób gwarantujący trwałość biernej ochrony na dużej powierzchni ekosystemów leśnych	Podobszar Lasy Turnickie, dokładne granice do ustalenia	4-6 rok obowiązywania planu	Nie wydzielane	RDOŚ w Rzeszowie
	Utrzymanie udziału dojrzałych postaci siedliska w lasach państwowych	Zagwarantowanie, w planach urządzenia lasu, w każdym nadleśnictwie, w granicach obszaru, niepomniejszonego arealu dojrzałych postaci siedliska, rozumianych jako drzewostany siedliska przyrodniczego z dominacją	Siedlisko w Lasach Państwowych	Cały okres planu	Nie wydzielane	RDLP w Krośnie, Nadleśnictwa

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

		powierzchniową drzew 120 letnich lub starszych, w których nie zainicjowano cięć rębnych.				
	Modyfikacje gospodarki leśnej w Lasach Państwowych	Ujęcie w planach urządzenia lasu i wdrożenie w praktyce gospodarki leśnej środków ochrony – wg opisu dalej.	Siedlisko w Lasach Państwowych	Cały okres planu	Nie wydzielane	RDLP w Krośnie, Nadleśnictwa
	Modyfikacje gospodarki leśnej w lasach niepaństwowych	Obbligatoryjne: gospodarka leśna z założeniem składów gatunkowych Bk, Bk-Jd, Jd-Bk, odnawiania naturalnego (sztucznego tylko jako uzupełnienia w razie niepowodzenia naturalnego), rębni IV lub V, ew. II ale z długim okresem odnowienia. Nie wprowadzanie So, Md, Db, Dbcz ani innych obcych geograficznie ani ekologicznie. Św najwyżej jako nieliczna domieszka. Fakultatywnie ³⁴ : pozostawianie martwego drewna w lasach, pozostawianie fragmentów drzewostanu użytkowanego rębnie na przyszłe pokolenie, do naturalnej śmierci i rozpadu, ochrona stref przypotokowych, pozostawianie drzewostanów przeszłorębnych.	Siedlisko w lasach niepaństwowych	Cały okres planu	Działania fakultatywne ok. 2-5/ ha x rok (szacunek na podstawie % ograniczenia pozyskania i ceny drewna). Przyjęto do kalkulacji 500 ha x 10 lat x 3,5 tys/rok = 17500 w okresie planu, wspólnie dla leśnych siedlisk przyrodniczych i chrząszczy	Starostowie RDOŚ w Rzeszowie, MRiRW

³⁴ Działania fakultatywne w przypadku ujęcia w programie Rzowju Obszarów Wiejskich działania „programy lesnośrodowiskowe” lub „leśne płatności Natura 2000” mogą być finansowane z tego źródła. W przeciwnym razie mogą być finansowane w ramach umów zawieranych przez RDOŚ z właścicielami lasów niepaństwowych.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych						
Monitoring wdrożenia modyfikacji gospodarki leśnej	Monitoring zapisów w planach urządzenia lasu i ich wdrożenia w zakresie ochrony przyrody.	Wszystkie zasoby siedliska	Cały okres planu - ciągły	Nie wydzielane	RDOŚ w Rzeszowie	
Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony						
Nie planuje się						
Działania służące zwiększaniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku						
Unaturalniająca przebudowa drzewostanów porolnych	Przebudowa drzewostanów sosnowych i świerkowych na gruntach porolnych w kierunku drzewostanów Bk, BkId lub JdBk w pełni wykorzystujących potencjał siedliska.	Potencjalny obszar występowania siedliska przyrodniczego zajęty przez drzewostany porolne	Cały okres planu	Nie wydzielane	Właściciele i zarządcy lasów, w ramach prowadzonej gospodarki leśnej	

Przedmiot ochrony	Działania ochronne Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
9170 - Grądy środkowoeuropejskie i subkontynentalne	Działania związane z ochroną czynną					
	Nie planuje się					
	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	Utrzymanie udziału dojrzałych postaci siedliska w lasach państwowych	Zagwarantowanie, w planach urządzenia lasu, w każdym nadleśnictwie, w granicach obszaru, niepomniejszonego areału dojrzałych postaci siedliska, rozumianych jako drzewostany siedliska przyrodniczego z dominacją powierzchniową drzew 120 letnich lub starszych, w których nie zainicjowano cięć rębnych.	Siedlisko w Lasach Państwowych	Cały okres planu	Nie wydzielane	RDLP w Krośnie, Nadleśnictwa

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

	Modyfikacje gospodarki leśnej w Lasach Państwowych	Ujęcie w planach urządzenia lasu i wdrożenie w praktyce gospodarki leśnej środków ochrony – wg opisu dalej.	Siedlisko w Lasach Państwowych	Cały okres planu	Nie wydzielane	RDLP w Krośnie, Nadleśnictwa
	Modyfikacje gospodarki leśnej w lasach niepaństwowych	Obligatoryjne: gospodarka leśna z założeniem składów gatunkowych Bk-GbDb, LpGb, , LpDb, BkDb, odnawiania naturalnego (sztucznego tylko jako uzupełnienia w razie niepowodzenia naturalnego), rębni IV lub V. Nie wprowadzanie So, Md, Dbcz ani innych obcych geograficznie ani ekologicznie. Fakultatywnie³⁵: pozostawianie martwego drewna w lasach, pozostawianie fragmentów drzewostanu użytkowanego rębnie na przyszłe pokolenie, do naturalnej śmierci i rozpadu, ochrona stref przypotokowych, pozostawianie drzewostanów przeszłorębnych.	Siedlisko w lasach niepaństwowych	Cały okres planu	Działania fakultatywne ok. 2-5/ ha (szacunek na podstawie % ograniczenia pozyskania i ceny drewna). Przyjęto do kalkulacji 500 ha x 10 lat x 3,5 tys/rok = 17500 w okresie planu, wspólnie dla leśnych siedlisk przyrodniczych i chrząszczy	Starostowie RDOŚ w Rzeszowie
Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych						

³⁵ Działania fakultatywne w przypadku ujęcia w programie Rozwoju Obszarów Wiejskich działania „programy leśnośrodowiskowe” lub „leśne płatności Natura 2000” mogą być finansowane z tego źródła. W przeciwnym razie mogą być finansowane w ramach umów zawieranych przez RDOŚ z właścicielami lasów niepaństwowych.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

	Monitoring wdrożenia modyfikacji gospodarki leśnej	Monitoring zapisów w planach urządzenia lasu i ich wdrożenia w zakresie ochrony przyrody.	Wszystkie zasoby siedliska	Cały okres planu - ciągły	Nie wydzielane	RDOŚ w Rzeszowie
	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
	Nie planuje się					
	Działania służące zwiększaniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku					
	Unaturalniająca przebudowa drzewostanów porolnych	Przebudowa drzewostanów sosnowych i świerkowych na gruntach porolnych w kierunku drzewostanów GbDb, LpDb, BkDb w pełni wykorzystujących potencjał siedliska.	Potencjalny obszar występowania siedliska przyrodniczego zajęty przez drzewostany porolne	Cały okres planu	Nie wydzielane	Właściciele i zarządcy lasów, w ramach prowadzonej gospodarki leśnej

Przedmiot ochrony	Działania ochronne Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	Działania związane z ochroną czynną					
	Usunięcie zaśmiecenia	Zebranie i wywiezienie śmieci.	Wg potrzeb, głównie płaty poza lasami	Powtarzalnie w okresie planu, wg potrzeb	50 (szacunek)	Właściciele terenów, gminy,
	Zapobieganie zaśmiecaniu	Kampania edukacyjna w szkołach i wsiach.	Miejscowości w obszarze	Powtarzalnie w okresie planu, wg potrzeb	10	Gminy, RDOŚ
	Ograniczanie występowania inwazyjnych obcych gatunków roślin	Program ograniczania występowania inwazyjnych obcych gatunków roślin – działanie horyzontalne, opis w dalszej części dokumentacji	Cały obszar	Cały okres planu. Inwentaryzacja stanowisk gatunków obcych w obszarze – 1-2 rok obowiązywania planu.	5000 (zgrubny szacunek na podstawie doświadczenia autorów, koszty do ustalenia po inwentaryzacji gatunków obcych w całym obszarze (nie tylko w siedliskach przyrodniczych), która	RDOŚ w Rzeszowie

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

					musi stanowić I etap programu. Koszt inwentaryzacji ok. 100).	
Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania						
Modyfikacje gospodarki leśnej w Lasach Państwowych	Wyłączenie z użytkowania.	Siedlisko w Lasach Państwowych	Cały okres planu	Nie wydzielane	Nadleśnictwa	
Modyfikacje gospodarki leśnej w lasach niepaństwowych	Obligatoryjne: gospodarka leśna, jeżeli obejmująca cięcia rębne, to tylko rębnią IV lub V, z wykluczeniem cięć rębnych zupełnych. Fakultatywnie ³⁶ : pozostawianie drzewostanów lub ich fragmentów nie użytkowanych, pozostawianie drzewostanów przeszłorębnych, pozostawianie martwego drewna.	Siedlisko w lasach niepaństwowych	Cały okres planu	Nie wydzielane	Starostwa powiatowe, właściciele lasów, RDOŚ w Rzeszowie	
Modyfikacje gospodarki w zadrzewieniach	Nie wycinanie drzew z zadrzewień łęgowych, z wyjątkiem ewentualnego wycinania pojedynczych drzew, za zezwoleniami wymaganymi przez przepisy odrębne, nie niszczącego ekosystemu łęgowego, a wynikającego z wykonywania prawa własności prywatnej, z potrzeb ochrony	Siedlisko poza użytkami Ls	Cały okres planu	Nie wydzielane	Gminy, starostwa (organy zezwalające na wycięcie drzew).	

³⁶ Działania fakultatywne w przypadku ujęcia w programie Rozwoju Obszarów Wiejskich działania „programy leśnośrodowiskowe” lub „leśne płatności Natura 2000” mogą być finansowane z tego źródła. W przeciwnym razie mogą być finansowane w ramach umów zawieranych przez RDOŚ z właścicielami lasów niepaństwowych.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemyska PLH180012

		bezpieczeństwa lub z wymogów ochrony przeciwpowodziowej. Wyznaczanie i ujęcie w studiach uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego pasm wzdłuż każdego cieków, w których zadrzewienia łęgowe powinny być chronione jako lokalne korytarze ekologiczne, a nie powinny być przekształcane, a koryta potoków powinny być pozostawiane w stanie naturalnym, w tym z możliwością ich swobodnej migracji w granicach takiego pasa.				
	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
	Nie planuje się					
	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
	Inwentaryzacja, ocena stanu i potrzeb ochrony poza Lasami Państwowymi	Inwentaryzacja ekspercka, z wstępnym wykorzystaniem mat. fotointerpretacyjnych		4-5 rok realizacji planu	30	RDOS w Rzeszowie
	Działania służące zwiększaniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku					
	Nie planuje się					

Przedmiot ochrony	Działania ochronne Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1381 - Widłoząb zielony <i>Dicranum viride</i>	Działania związane z ochroną czynną					
	Nie planuje się					
	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	Strefy ochronne wokół znanych stanowisk	Wyłączenie z pozyskania drewna i pozostawienie bez użytkowania strefy 50 m wokół stanowiska gatunku, dla zachowania warunków mikroklimatycznych.	Stanowiska gatunku	Cały okres planu	W Lasach Państwowych - nie wydzielane. W lasach prywatnych wg obecnego stanu wiedzy nie ma potrzeby wdrażania.	Nadleśnictwa, właściciele lasów niepaństwowych na podst. umowy z RDOŚ w Rzeszowie
	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
	Nie planuje się					
	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
	Wyszukiwanie nieznanych dotąd stanowisk	Poszukiwanie stanowisk gatunku w obszarze przez eksperta bryologa, z nakładem badawczym co najmniej ok. 30 rbd rocznie × 4 wskazane lata.	Lasy w obszarze	1, 2, 8 i 9 rok obowiązywania planu	60	RDOŚ w Rzeszowie
	Działania służące zwiększaniu powierzchni siedliska / liczby stanowisk gatunku					
	Nie planuje się					

Przedmiot ochrony	Działania ochronne Numer i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1386- Bezlist okrywowy <i>Buxbaumia viridis</i>	Działania związane z ochroną czynną					
	Nie planuje się					
	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	Ochrona stref przypotokowych	Wyłączenie z pozyskania drewna pasów na 30m w każdą stronę od wszystkich potoków i strumieni, dla ochrony warunków mikroklimatycznych i umożliwienia akumulacji martwego drewna w biotopach najbardziej sprzyjających gatunkowi. Działanie zbieżne z ochroną innych przedmiotów ochrony.	Wszystkie lasy w obszarze	Cały okres planu	W Lasach Państwowych - nie wydzielane. W lasach prywat. 120/rok (szacunek na podstawie oszacowania powierzchni i ceny lasu, rozłożonej na wiek rębności)	Nadleśnictwa. Właściciele lasów niepaństwowych jako działanie fakultatywne na podst. programu wsparcia leśnośrodk. lub umowy z RDOŚ w Rzeszowie
	Strefy ochronne wokół znanych stanowisk	Wyłączenie z pozyskania drewna i pozostawienie bez użytkowania strefy 100 m wokół stanowiska gatunku, dla zachowania warunków mikroklimatycznych i przyszłościowego potencjału zasobów martwego drewna dogodnego do zasiedlenia przez bezlist.	Stanowiska gatunku	Cały okres planu	W Lasach Państwowych - nie wydzielane. W lasach prywat. wg obecnego stanu wiedzy nie ma potrzeby	Nadleśnictwa, właściciele lasów niepaństwowych na podst. umowy z RDOŚ w Rzeszowie